

नागपूर महानगरपालिकेच्या दि.19.06.2017 सोमवार रोजी सकाळी 10.00 वाजता राजे रघोजीराव भोसले नगर भवन, महाल येथे भरलेल्या स्थगित विशेष सभेचे कार्यवृत्त.

उपस्थित सदस्य

अनु. क्र.	प्रभाग क्र.	अ/ब	मा. सदस्यांचे नांव	पद
1.	37	क	नंदा शरद जिचकार	महापौर
2.	20	ड	दिपराज भैय्याजी पाटीकर	उपमहापौर
3.	1	अ	महेन्द्रप्रसाद रमेश धनविजय	सदस्य
4.	1	ब	सुषमा संजय चौधरी	सदस्या
5.	1	क	प्रमिला प्रितम मंथरानी	सदस्या
6.	1	ड	विरेन्द्र उर्फ विक्की घनश्यामदास कुकरेजा	सदस्य
7.	2	ब	दिनेश बसंतलाल यादव	सदस्य
8.	2	क	नेहा राकेश निकोसे	सदस्या
9.	2	ड	मनोज दशरथ सांगोळे	सदस्य
10.	3	अ	परसराम काशीनाथ मानवटकर	सदस्य
11.	3	ब	गोपीचंद कृष्णराव कुमरे	सदस्य
12.	3	क	भाग्यश्री गणेश कानतोडे	सदस्या
13.	3	ड	खान नसीम बानो मो. इब्राहिम	सदस्या
14.	4	अ	निरंजना महेश पाटील	सदस्या
15.	4	ब	शेषराव शंकरराव गोतमारे	सदस्य
16.	4	ड	राजकुमार पुनाराम साहु	सदस्य
17.	5	अ	दुर्गा चंद्रभुषण हत्तीठेले	सदस्या
18.	5	ब	प्रविण विलासराव भिसीकर	सदस्य
19.	5	क	अभिरूची अनिल राजगिरे	सदस्या
20.	5	ड	संजय अरूणराव चावरे	सदस्य
21.	6	अ	जितेन्द्र भास्कर घोडेस्वार	सदस्य
22.	6	ब	वंदना राजू चांदेकर	सदस्या
23.	6	क	वैशाली अविनाश नारनवरे	सदस्या
24.	6	ड	मो. इब्राहिम तौफीक अहमद	सदस्य
25.	7	अ	विरंका मुरलीधर भिवगडे	सदस्या
26.	7	ब	शेख मोहम्मद जमाल मोहम्मद इब्राहीम	सदस्य
27.	7	क	मंगला योगीराज लांजेवार	सदस्या
28.	7	ड	संदीप प्रल्हाद सहारे	सदस्य
29.	8	अ	आशा नेहरू उईके (आयेशा)	सदस्या
30.	8	ब	अंसारी सय्यदा बेगम मो.निजामुद्दीन	सदस्या

31.	8	क	जिज्ञानमुमताज मो. इरफान अंसारी	सदस्या
32.	8	ड	भुट्टो जुल्फेकार अहमद	सदस्य
33.	9	अ	स्नेहा विवेक निकोसे	सदस्या
34.	9	ब	संजय श्यामराव बुरेवार	सदस्य
35.	9	ड	नरेन्द्र नत्थुजी वालदे	सदस्य
36.	10	ब	रश्मि निलमनी धुर्वे	सदस्या
37.	10	ड	गार्गी प्रशांत चोपरा	सदस्या
38.	11	अ	संदिप चंद्रभान जाधव	सदस्य
39.	11	ब	संगीता दिपक गिन्हे	सदस्या
40.	11	क	अर्चना विवेक पाठक	सदस्या
41.	11	ड	भूषण कृष्णराव शिंगणे	सदस्य
42.	12	अ	दर्शनी स्वानंद धवड	सदस्या
43.	12	क	हरीश मोहन ग्वालबंशी	सदस्य
44.	12	ड	जगदीश शिवदास ग्वालबंशी	सदस्य
45.	13	अ	अमर हरीष बागडे	सदस्य
46.	13	क	परिणिता परिणय फुके	सदस्या
47.	13	ड	वर्षा जयंत ठाकरे	सदस्या
48.	14	अ	शिल्पा इशांत धोटे	सदस्या
49.	14	ब	प्रमोद ताराचंद कौरती	सदस्य
50.	14	क	कमलेश दिलीप चौधरी	सदस्य
51.	15	अ	सुनिल दुलीचंद हिरणवार	सदस्य
52.	15	ब	उज्वला प्रकाश शर्मा	सदस्या
53.	15	क	रूपा शेखर राय	सदस्या
54.	15	ड	संजय अनंत बंगाले	सदस्य
55.	16	अ	लखन सुमेरा येरवार	सदस्य
56.	16	ब	वनिता सुनिल दांडेकर	सदस्या
57.	16	क	तारा (लक्ष्मी) ओमप्रकाश यादव	सदस्या
58.	16	ड	संदीप दिवाकर जोशी	सदस्य
59.	17	अ	विजय गोपालराव चुटेले	सदस्य
60.	17	ब	लता सुनिल काडगाये	सदस्या
61.	17	क	हर्षला मनोज उर्फ मोरेश्वर साबळे	सदस्या
62.	17	ड	प्रमोद छत्रपाल चिखले	सदस्य
63.	18	अ	प्रवीण प्रभाकर दटके	सदस्य
64.	18	ब	सुमेधा श्रीकांत देशपांडे	सदस्या
65.	18	क	नेहा नरेन्द्र वाघमारे	सदस्या
66.	19	अ	संजयकुमार कृष्णराव बालपांडे	सदस्य

67.	19	ब	विद्या राजेश कन्हारे	सदस्या
68.	19	क	सरला कमलेश नायक	सदस्या
69.	19	ड	दयाशंकर चंद्रशेखर तिवारी	सदस्य
70.	20	अ	शकुंतला वामन पारवे	सदस्या
71.	20	ब	यशश्री देवरांन नंदनवार	सदस्या
72.	20	क	रमेश गणपती पुणेकर	सदस्य
73.	21	अ	ज्योती श्रीधर भिसीकर	सदस्या
74.	21	ब	नितीन रामभाऊ साठवणे	सदस्य
75.	21	क	आभा विजयकुमार पांडे	सदस्या
76.	21	ड	महेश केशवराव महाजन	सदस्य
77.	22	अ	राजेश श्रावणजी घोडपागे	सदस्य
78.	22	ब	वंदना वसंतराव यंगटवार	सदस्या
79.	22	ड	मनोज केशवराव चापले	सदस्य
80.	23	क	नरेंद्र (बाल्या) गोविंद बोरकर	सदस्य
81.	23	ड	दुनेश्वर सूर्यभान पेठे	सदस्य
82.	24	ब	सरिता ईश्वर कावरे	सदस्या
83.	24	क	चेतना राजू टांक	सदस्या
84.	24	ड	प्रदीप वसंतराव पोहाणे	सदस्य
85.	25	अ	जयश्री योगेश्वर रारोकर	सदस्या
86.	25	ब	पुरूषोत्तम नागोराव हजारे	सदस्य
87.	25	क	वैशाली देवचंद रोहणकर	सदस्या
88.	25	ड	दिपक मोतीरामजी वाडीभस्मे	सदस्य
89.	26	अ	धर्मपाल नत्थुजी मेश्राम	सदस्य
90.	26	ब	समीता राजेश चकोले	सदस्या
91.	26	क	मनिषा सुनिल कोठे	सदस्या
92.	26	ड	जितेंद्र धनराज कुकडे	सदस्य
93.	27	अ	तानाजी सुकलाजी वनवे	सदस्य
94.	27	ब	दिव्या दिपक धुरडे	सदस्या
95.	27	क	वंदना राजेश भुरे	सदस्या
96.	27	ड	हरिष सिताराम दिकोंडवार	सदस्य
97.	28	अ	किशोर रतनलाल कुमेरिया	सदस्य
98.	28	ब	मंगलाबाई प्रशांत गवरे	सदस्या
99.	28	क	रेखा राजु साकोरे	सदस्या
100.	28	ड	विजय शंकरराव झलके	सदस्य
101.	29	अ	लीला अजय हाथीबेड	सदस्या
102.	29	ब	विद्या योगेश मडावी	सदस्या

103.	29	क	भगवान भाऊराव मेंढे	सदस्य
104.	29	ड	स्वाती चंद्रकांत आखतकर	सदस्या
105.	30	अ	नागेश गोविंदराव सहारे	सदस्य
106.	30	ब	रिता अशोक मुळे	सदस्या
107.	30	क	स्नेहल सतीश बिहारे	सदस्या
108.	30	ड	संजय मधुकर महाकाळकर	सदस्य
109.	31	अ	उषा टॉबी पॅलट	सदस्या
110.	31	ब	सतीश विठ्ठलराव होले	सदस्य
111.	31	क	शीतल प्रशांत कामडे	सदस्या
112.	31	ड	रविंद्र प्रभाकर भोयर	सदस्य
113.	32	अ	अभय प्रल्हाद गोटेकर	सदस्य
114.	32	ब	कल्पना राम कुंभलकर	सदस्या
115.	32	क	रूपाली प्रशांतसिंह ठाकुर	सदस्या
116.	32	ड	दिपक मारोतराव चौधरी	सदस्य
117.	33	अ	वंदना भानुदास भगत	सदस्या
118.	33	ब	भारती विकास बुंडे	सदस्या
119.	33	क	विशाखा शरद बान्ते	सदस्या
120.	33	ड	मनोजकुमार धोंडुजी गावंडे	सदस्य
121.	34	अ	नागेश महादेव मानकर	सदस्य
122.	34	ब	राजेन्द्र विठ्ठलराव सोनकुसरे	सदस्य
123.	34	क	माधुरी प्रवीण ठाकरे	सदस्या
124.	34	ड	मंगला शशांक खेकरे	सदस्या
125.	35	अ	—————(रिक्त १०.४.२०१७ पासून)	रिक्त पद
126.	35	ब	जयश्री मोहन वाडीभस्मे	सदस्या
127.	35	क	विशाखा प्रकाश मोहोड	सदस्या
128.	35	ड	अविनाश निलकंठ ठाकरे	सदस्य
129.	36	अ	मिनाक्षी नितीन तेलगोटे	सदस्या
130.	36	ब	पल्लवी अशोक श्यामकुळे	सदस्या
131.	36	क	लहु दत्तुजी बेहते	सदस्य
132.	36	ड	प्रकाश सिताराम भोयर	सदस्य
133.	37	अ	प्रमोद हरिभाऊ तभाने	सदस्य
134.	37	ब	सोनाली शालीक कडु	सदस्या
135.	37	ड	दिलीप वामनराव दिवे	सदस्य
136.	38	अ	उज्वला वसंतराव बनकर	सदस्या
137.	38	ब	प्रफुल्ल विनोदराव गुडधे	सदस्य
138.	38	क	प्रणिता चंद्रप्रकाश शहाणे	सदस्या
139.			मानद सदस्य मा.श्री.वानखेडे किशोर रामकृष्ण	सदस्य

140.	मानद सदस्य	मा.श्री.गांधी निशांत गिरीश	सदस्य
141.	मानद सदस्य	रिक्त	

अनुपस्थित सदस्य

अनु. क्र.	प्रभाग क्र.	अ/ब	मा. सदस्यांचे नांव	पद
1.	2	अ	भावना संतोष लोणारे	सदस्या
2.	4	क	मनिषा चक्रधर अतकरे	सदस्या
3.	9	क	ममता महेश सहारे	सदस्या
4.	10	अ	साक्षी विपीन राऊत	सदस्या
5.	10	क	नितिश गंगाप्रसाद ग्वालवंशी	सदस्य
6.	12	ब	माया चिंतामन इवनाते	सदस्या
7.	13	ब	रूतिका योगेश मसराम	सदस्या
8.	14	ड	प्रगती अजय पाटील	सदस्या
9.	18	ड	ऋषिकेश (बंटी) नारायण शेळके	सदस्य
10.	22	क	श्रद्धा विजय पाठक	सदस्या
11.	23	अ	कांता राधेश्याम लारोकर	सदस्या
12.	23	ब	मनिषा आशिष धावडे	सदस्या
13.	24	अ	अनिल शौकीलाल गेंडरे	सदस्य
14.	मानद सदस्य		मा.श्री. अग्रवाल सुनिल जिवराज	सदस्य
15.	मानद सदस्य		मा.श्री.पोकुलवार गणेश उर्फ (मुन्ना) रामन्ना	सदस्य

उपस्थित अधिकारी

श्री.अश्विन मुदगल, निगम आयुक्त
श्री.हरिश दुबे, निगम सचिव

महापौर :- मा.सदस्यगण, सभेची कार्यवाही सुरू करण्यांत येते.

श्री मनोज सांगोळे :- मा.महापौरजी, मा.उपमहापौरजी, सर्व पक्षाचे सर्व नेते, मा.आयुक्त, महानगरपालिकेत या अर्थसंकल्पाला मदत करणारे सर्व कर्मचारीगण, नगरसेविका, नगरसेवक, पत्रकार बंधु आणि भगिनीनो, मा.सभापती जाधव साहेबांनी 30 पानाचे भाषण दिलेले आहे. आणि खूप चांगल्या गोष्टीचा त्याच्यामध्ये उल्लेख केलेला आहे मी पण त्या समितीचा एक लहानसा सदस्य आहे आपल्याला महानगरपालिकेमध्ये उत्पन्नाचे स्रोत शोधून काढावे लागतील, राज्य शासन किंवा केंद्र शासनाच्या भरोवश्यावर चालून होणार नाही, सत्ता परिवर्तन होत असते. आपले शहरामध्ये साठ लक्षा पेक्षा जास्त संपत्त्या आहेत त्यांचा पूर्वी सी.एन.सी.अॅक्टनुसार दर पांच वर्षांनी त्यांची पाहणी करून पुर्वी झोपडी असेल तर पांच मजल्यांची बिल्डींग झाली पण त्याच्यावर जे कर लावावयास पाहिजे, ते लागत नसल्यामुळे उत्पन्न कमी येत असते. मा.महापौरजी, गेल्या 2012 पासून आपण माजी सैनिक मृत पावलेले सैनिक, नक्षल भागात

जे काम करणारे कर्मचारी मृत पावले, त्या सैनिकांच्या विधवाला कसे जीवन जगावे लागते, हे तेच सांगू शकतात त्यांना आपण ह्या करामध्ये सवलती देत आहे. पण त्यांना ह्या सवलती देण्यांत येते कि नाही याची पाहणी करणे आवश्यक आहे. दरवर्षी असे किती तरी सैनिक व त्यांच्या विधवा आमच्याकडे येतात पण याच्यावर अंमलबजावणी झालेली नाही, असे खेदाने सांगावेसे वाटते. एक व्यक्ति इकडे तिकडे चक्करा मारून मला करामध्ये सवलत मिळालेली नाही, असे तो दुःखाने सांगतो. याच्यावर मी मा.सभापती यांना विनंती करतो कि अश्या लोकांना आपण खरोखर सवलत दिली पाहिजे. हे अभिनंदनीय आहे याच्यात काही शंका नाही, परंतु सर्व्हे केल्यानंतर उत्पन्नात वाढ होईल याच्यावर ही लक्ष केंद्रित करतो. महानगरपालिकेमध्ये जवळ जवळ 21 वर्ष झाले, माझी पत्नी पांच वर्ष नगरसेविका होती व मी 16 वर्ष जवळ जवळ आता 21 वर्ष झाले आहे, असे किती तरी अर्थसंकल्प झाले जेव्हा चुंगी विभागाच्या व्दारे महानगरपालिकेत उत्पन्न जास्त येत होते आपण उत्पन्नात पुढे होतो आता मकान गिरवी ठेवून राहिलो म्हणजे कर्जबाजारी आपली महानगरपालिका आहे. हे आपल्या पुस्तकामध्ये जे लिहिलेले आहे त्याच्यातून मी हे सांगत आहे, तर आपली महानगरपालिका कर्जात जावु नये म्हणुन उत्पन्नाचे स्रोत वाढवावे लागेल. जलप्रदाय विभागाव्दारे जे थकित कर लोकांनी भरलेले नाही त्यांच्यासाठी 6 जूलै ते 15 जूलैपर्यंत आणखी वेळ दिलेली आहे. त्याची जाहिरात देवुन त्या लोकांना खरोखर आपल्याकडे आकर्षित करुन महानगरपालिकेमध्ये थकित असलेली रक्कम भरण्याकरीता मजबुर केले तर खरोखर उत्पन्नामध्ये वाढ होईल याच्यात काही शंका नाही. आणि जे थकित भरणारे लोक आहे त्यांना एक संधी देवुन आपण एक उपकार जनतेवर केलेले आहे. तुमचे अभिनंदन आहे. नगररचना विभाग आहे दरवर्षी नागपूर महानगरपालिकेव्दारे व नागपूर सुधार प्रन्यास व्दारे ज्या मोठ-मोठ्या इमारती तयार होतात त्या इमारतीचे जे नकाशे आपण मंजूर करतो ते नकाशे मंजूर केल्यानंतर एक सर्टीफिकेट देतो कि यांचे पुर्ण बांधकाम झालेले आहे. माझी अशी विनंती आहे कि जेव्हा जावुन पाहतो ते आपण चेक करावयास पाहिजे ते पाहतो कि नाही, ते बांधकाम लिगल आहे कि इल्लीगल आहे, नकाश्यानुसार आहे कि नाही हे कोणी पाहत नाही, मला असे वाटते कि कोणी हे पाहत नाही. ज्या वसाहतीमध्ये पहिले 200 लोक राहत असतील व पुन्हा त्याठिकाणी 500 लोक राहण्यास येतात त्याठिकाणी मग सिव्हर लाईन करतात त्या लाईनवर जास्त लोड येते. इतका लोड येते कि सफाई कामगार जो काम करणारा आहे तो ही त्रासून जाते, नगरसेवक ही परेशान होतो. आणि आमच्या कर्मचा-यांची तर भरतीच होत नाही, किती तरी कर्मचारी आपले मृत्यु पावले परंतु कर्मचा-यांची भरतीच घेत नाही. यामुळे कामाचा लोड वाढतो पण जो फंड नगररचना विभागात जमा होतो या इमारतीच्या माध्यमातुन, नकाश्याच्या माध्यमातुन ज्या इमारतीचे बांधकाम होतात त्यांनी सिव्हर लाईन जोडल्या आहेत कि नाही, हे कोणी पाहत नाही, याकडे कोणीच लक्ष देत नाही. माझी विनंती आहे कि अश्या मोठ-मोठ्या इमारती ज्याठिकाणी तयार होतात व जो पैसा जमा होतो, तो त्याच कामावर त्याच वसाहतीमध्ये खर्च व्हावयास पाहिजे, अशी माझी सूचना आहे. मा. महापौरजी, क्षेत्रीय कार्यालय 10 आहे त्या 10 ही कार्यालयामध्ये मध्यंतरी मी पेपरला वाचले कि 2 हजार स्केअर फिटचा प्लॉट जर प्लॉट असेल व त्याचा नकाशा मंजूर करावयाचा असेल तर तो नगररचना विभागाकडे वळता करण्यांत आलेला आहे. माझी विनंती आहे कि लोकांचा त्रास मुक्त करण्याकरीता 10 झोनच्या अंतर्गत तो काम झोनल कार्यालयामध्ये देण्यांत यावे व त्याच्याकरीता वेगळे इंजिनियर किंवा कर्मचारीवर्ग लागत असेल तर त्यांना उपलब्ध करुन देण्यांत यावा तेव्हा लोकांचा त्रास कमी होईल आणि जलदगतीने काम होईल काही लोक इमारतीचे नकाशे मंजूर करण्याकरीता तयार असतात परंतु त्यांना सारख्या चकरा माराव्या लागतात ते पैसे भरण्यास तयार असतात परंतु विभागीय कार्यालयात कोणी ऐकावयास तयार नाही, म्हणुन 10 झोनमध्ये नवीन कर्मचारी नियुक्त करुन ही यंत्रणा त्यांच्या मार्फत राबविण्यांत यावी तेव्हाच लोक जलदगतीने आपले नकाशे मंजूर करतील व महानगरपालिकेला उत्पन्न प्राप्त

होईल. गेल्या अनेक वर्षांपासून शहराचा व्याप्तीकरण खूप मोठया प्रमाणात वाढत आहे. बाहेरची जनता येथे येवुन कुठे ही घर घेवून इल्लीगल वसाहती तयार होत आहे. या इल्लीगल वसाहतीच्या संख्येनुसार बाजार रस्त्यावर भरत आहे, आधी आपल्या महानगरपालिकेचा कर्मचारी एक पुस्तक रसीद बुक घेवून जात होता, तो त्या आठवडी बाजारातून रसीद फाडुन उत्पन्नामध्ये भर घालत होता. हे बंद झालेला आहे मी ज्या प्रभागातून निवडुन आलेलो आहे त्याठिकाणी सहाही दिवस बाजार भरते. एकही व्यक्ति त्यांच्याकडुन पैसे घेण्याकरिता येत नाही. रस्त्यावर पुर्ण घाण असते आणि सफाई कामगारांची भरती नसल्यामुळे वेळेवर काम करण्याकरिता त्रास होते माझी आपणांस विनंती आहे कि, तेथे रस्त्यावर बाजार लावणा-या व्यापा-याकडुन किंवा छोटे बाजार लावणारे लोकांकडुन आपण नाममात्र शुल्क घेवून म्हणजे 10 रूपये शुल्क घेवून तेच पैसे आपले स्वच्छता अभियानाकरिता आपण वापरू शकतो. मा.महापौरजी, कर्जबजारी आहे आपण उत्पन्नाचे स्रोत कसे शोधता येतील याचा विचार व्हावयास पाहिजे. शहरात तीन संस्था कार्यरत आहे, म्हाडा वेगळे काम करते, एन.आय.टी. वेगळे काम करते व आपण वेगळे काम करतो. खुले भुखंड आहे शहरामध्ये खूप भयंकर परिस्थिती आपल्या शहरामध्ये एन.आय.टी.चे खुले भुखंड आहे लोक त्याठिकाणी कचरा टाकतात व साफ-सफाई आपल्याला करावी लागते. स्थावर विभाग आहे त्याचे ही उत्पन्न वाढू शकते असे किती तरी शहरामध्ये ज्या नागरिकांच्या घरावर जाहिरात लिहिल्या जाते त्या जाहिरातीच्या उत्पन्नाकडे आपण लक्ष दिले पाहिजे. काही लोक जाहिरातीची कुठलीही परवानगी न घेता जाहिरात लावतात, नागरिकांच्या घरांचे पुर्ण वॉलकंपाउंड खराब करून टाकतात, त्या जाहिरात करणा-या नागरिकांकडुन किंवा जे काही संस्था असतील त्यांच्याकडुन पैसे घ्यावयास पाहिजे व त्यांच्यावर दंड केला पाहिजे. त्याही माध्यमातून आपल्या तिजोरीमध्ये पैसे येवु शकतात, अशी माझी लहानशी सूचना आहे. याकडे लक्ष देण्यांत यावे. मा.महापौरजी, आपल्या शहरात सिमेंट रस्त्याचे बांधकाम सुरु आहे, ज्या सिमेंटचे रस्त्याचे डांबरीकरणाच्या कामाला सात महिने झाले होते अश्या रस्त्यावर पुन्हा सिमेंटचे रस्ते बनविण्यांत आले, असा जास्तीचा खर्च आपण त्याच्यावर करतो त्याच्यावर कुठे तरी ब्रेक असावयास पाहिजे. जेथे खरोखच सिमेंट रस्त्याची आवश्यकता आहे, जेथुन जडवाहतुक जाते, मोठे मोठे वाहने घेवून जातात आणि डांबरी रस्त्यांचा पुर्ण सत्यनाश करून ठेवतात. अश्या रस्त्यांचे सिमेंटीकरण करावयास पाहिजे. असे माझे मत आहे. मा.महापौरजी, शहरात इतके खडे झालेले आहेत कि त्यांना बुजवता बुजवता या कर्मचा-यांचे नाकी नऊ आलेले आहे, वर्तमानपत्राचे आपले पत्रकार बसलेले आहे ते नेहमी काही न काही लिहित राहतात, तेथे मेनपावर्स नसल्याकारणाने व हॉट मिक्सचा नवीन केंद्र सुरु न झाल्यामुळे आपल्या नागपूर शहराची बदनामी होत आहे माझी विनंती आहे कि तुम्ही जास्तीचे पावर्स देवुन आणि जास्तीची रक्कम देवुन त्या हॉट मिक्सला सदृढ करून शहराचे रस्ते बुजविण्याकरिता सहकार्य करावे अशी माझी विनंती आहे. शहरामध्ये अनेक खडे आहे त्या खेडयासाठी निधी कमी मिळत आहे, नारा, नारी, वांजरा, पिवळी नदी असे खेडे आहे परंतु याठिकाणी चुकिने लिहिला आहे याची दुरुस्ती मा. सभापती यांनी करावी. त्याच्यामध्ये आमच्याही खेडयांचे नांव टाकले असते तर आमचा आनंद व्दिगुणित झाला असता. तुम्ही विचारला नसल्याकारणाने दुःखाने व खेदाने म्हणावे लागते कि या खेडयाकरिता आरक्षित जास्तीच्या निधीकरिता मा.सभापती यांना सूचना करावी, अशी माझी आपणांस विनंती आहे. जुन्या खेडयामध्ये दोन दोन तीन तीन मजल्यांच्या इमारती तयार झाल्या आहेत, त्यांचा सर्व्हे करून त्यांच्याकडुन टॅक्स जास्तीचा वसुल करावा. अशी माझी आपणांस विनंती आहे, तेथला पैसा आपण तेथेच खर्च करू शकता ऐवढे उत्पन्न त्या खेडयापासून येवु शकतो तर मा.महापौरजी आपण आपल्या अखत्यारीत जे काम करतात त्यांना सूचना करावी कि अश्या खेडयांचा सर्व्हे करून तेथे टॅक्सच्या संदर्भात उपाययोजना करून उत्पन्नामध्ये भर घालावी व आमच्या परिसरातील जे खेडे गांव आहे त्या परिसरामध्ये जास्तीत जास्त मुलभुत सुविधा कश्या पुरविल्या जातील त्याकरिता निधी उपलब्ध करून द्यावा, अशी माझी आपणांस विनंती आहे. मा.महापौरजी,

10 झोनच्या अंतर्गत अनेक जागा रिक्त आहे, तेथे रस्त्यावर मटनचा व्यापार करणारे जे लोक आहे किंवा व्यापारी आहे, 10 झोनमध्ये मटन मार्केट तयार करण्यांत यावे, तेव्हा उत्पन्नात भर होवु शकते अशी माझी विनंती आहे. प्रत्येक रोडावर कोणी ही काही आणते व लटकवुन देते व ते आपल्या शहराला पुर्ण खराब करते व त्याच्याकडे आपले दुर्लक्ष होते म्हणुन माझी आपणांस विनंती आहे कि अश्या मटन कापणा-या लोकांना लायसेंस देवुन दरवर्षी रिनिवल करण्याकरिता बाध्य करावे व त्यांच्याकरिता नवीन मार्केट तयार करावे, अशी माझी सूचना आहे. मा.महापौरजी, नागपूर शहरातील गोर-गरीब जनतेकरिता आपण शिक्षणाची सोय करणार आहे, आणि वाचनालयाची सुध्दा सोय करणार आहे, पटसंख्या का कमी होते याकडे कोणी लक्ष देत नाही, नागपूर महानगरपालिकेच्या शाळामध्ये नागरिक आपल्या पाल्यांना का शिकवत नाही, याच्यावर थोडासा विचार व्हावयास पाहिजे नवीन शाळा निर्माण करुन इंग्रेजी माध्यमाच्या शाळेची सुरुवात करावी, अशी माझी विनंती आहे त्याच माध्यमातुन तत्कालीन नगरसेवक श्री असलम खान यांच्या कारकिर्दीत आपल्या महानगरपालिकेनी बनातवाला शाळा बनविलेली होती, त्याचे बांधकाम सुरु आहे, आणि त्याच्या बांधकामाकरिता कमी पैसे जात आहे ती इंग्रेजी माध्यमाची शाळा पुर्ण करण्याकरिता कमीत कमी 1 कोटी रुपयांचा निधी देण्यांत यावा. मा.महापौरजी, जी प्लस श्री ची इमारत आहे, दोन मजले तयार झालेले आहे, त्याच्यामध्ये एक कोटी जास्तीचे दिले तर मी आपला आभारी राहिल, अशी सूचना आपण सभापतीना करावी, अशी आपणांस विनंती करतो. मा.महापौरजी, नदी नाले साफ करण्याकरिता आपण करोडो रुपये खर्च करतो, तत्कालीन राज्यसभेचे सदस्य मी श्री अविनाशजी पांडेजींचा अभिनंदन करतो कि त्यांनी नागपूर शहर स्वच्छ सुंदर बनविण्याकरिता दोन पोकलॅन्ड, गाडया आणि अम्बुलेंस दिल्या तर असे राज्यसभेवर विधानपरिषदेवर असे किती तरी शहरातील खासदार व आमदार नागपूर शहरामध्ये निवास करीत आहे. त्यांनी असा थोडासा पाठबळ महानगरपालिकेला द्यावा, अशी माझी आपणांस विनंती आहे. जेणेकरुन शासनाचा पैसा चांगला उपयोगात येईल व आपले पैसे उरतील नाही तर आपण नेहमी कंत्राटदाराला पैसे देतो व ते काम बरोबर करीत नाही. त्याच्यावर कोणाचे नियंत्रण राहत नाही आपली स्वतःची यंत्रणा राहिल तर त्याच्यावर वेगळे कर्मचारी लावुन जे एक्सपर्ट आहे अश्या कर्मचा-यांना नियुक्त करुन जे काही आमदार, खासदार, राज्यसभेचे, लोकसभेचे जे आपल्या शहराचे प्रतिनिधीत्व करतात त्यांचा संपुर्ण निधी महानगरपालिकेकरिता खर्च करावा, असे आपण आपल्या पत्राव्दारे त्यांना विनंती करावी, अशी माझी आपणांस विनंती आहे. मी पुन्हा अविनाशजी पांडेचा अभिनंदन करतो कि त्यांनी आपला संपुर्ण फंड महानगरपालिकेकरिता खर्च केलेला आहे. त्यांनी खरोखरच आपल्या महानगरपालिकेला हातभार लावुन करोडो रुपयांचे योगदान दिलेले आहे. मा. महापौरजी, करोडो रुपयांचे आपण झाडे लावतो, झाडे लावा, झाडे जगवा, दरवर्षी करोडो रुपयांचे झाडे लावतो, लाखोच्या संख्येने झाडे लागतात पण त्याची जोपासणा करणारा एकही कर्मचारी नाही. दरवर्षी आपण झाडे लावतो तर ते पैसे जास्तीचे वेस्ट होतात असे मला वाटते. जेवढे सीमित झाडे लावाल आणि जगविणार असाल तर झाडे ही जगतील व शहर स्वच्छ व सुंदर होईल व चांगली हवा येईल. असे मला वाटते. झाडे कमी लावा त्याले जगविणारे लोक जास्त असले पाहिजे., अशी माझी आपणांस विनंती आहे. आता ओला व सुखा कचरा हे गरीब लोक आहे शहराचे, तुम्हाला असे वाटत असेल आता झोपडपट्टयामध्ये फ्रिज, कलर टी.वी. मोठमोठया गाडया कार, असे अरेरावी करणा-या लोकांना फुकटमध्ये आपण निळी व हिरवी बालटी देणार आहे, असे न करता तेवढा पैसा नदी नाल्यांच्या उपयोगात आणण्यात यावा. जे जे घर त्या नदी नाल्यांच्या किना-यावर आहे दरवर्षी ते मोर्चे घेवून जिल्हाधिकारी आफिसकडे जाते किंवा स्थायी समितीच्या चेअरमनकडे येते, किंवा निगम आयुक्तांच्या रुममध्ये लोंढेचे लोंढे येतात. ज्यांच्या घरी पाणी घुसते त्यांना पैसे मिळत नाही तर भलत्याच लोकांना पैसे भेटतात. यामुळे शासनाचे नुकसान होते व शासनही अडचणीत येवुन जाते तर असा पैसा तुम्ही नदी-नाल्यांच्या किना-यावर राहणा-या लोकांना किंवा त्यांच्यासाठी मोठ-मोठया

10-10 फुटाच्या इमारती बांधा अशी माझी आपणांस विनंती आहे. मा.महापौरजी, इतर इकडे तिकडे पैसे न खर्च करता, खरोखरच या शहराच्या दिन-दलित, गरीब लोकांवर प्रेम असेल तर सर्व जाती-धर्माच्या लोकांची सेवा करण्याची संधी आपणांस मिळालेली आहे, आपल्या सभागृहात असलेल्या लोकांना मिळालेली आहे, लोक करोडो रुपये खर्च करतात तरी निवडुन नाही येत जे लोक येतात त्यांना चांगली संधी यावर्षी मिळालेली आहे याच्यामध्ये 85 टक्के लोक नवीन आहे आणि बाकी 15 प्रतिशत लोक जुने आहे. तर जे काही नवीन करता येत असेल तर आपण या माध्यमातुन करण्यांत यावे अशी माझी आपणांस विनंती आहे. म्हणजे शासनाचाही लोड वाचेल व पोलिसवाल्यांचा ही लोड वाचेल, हा बजेट इतका चांगला झाला कि तो सर्वांच्या उपयोगी येणार आहे शहराच्या शेवटच्या टप्प्याच्या लोकांकरिता हा बजेट चांगला झाला आहे यात काही शंका नाही. मी महानगरपालिकेमध्ये स्थायी समितीचा सदस्य आहे, किती सभा स्थायी समितीच्या झालेल्या आहे परंतु एकाही कामाचे वर्क आर्डर झालेले नाही ही मोठी शोकांतिका आहे, किती जलदगतीने आपण हे काम करणार आहे, याच्यावर प्रोग्रेस किती होणार आहे, याची आपण काळजी घेतली पाहिजे, दक्षता घेतली पाहिजे तेव्हाच नागपूर शहर स्वच्छ व सुंदर होईल. मा.महापौरजी, नागपूर शहरातील महानगरपालिकेचे दवाखाने हे किती तास खुले राहतात, त्याचे बोर्डच लागलेले दिसत नाही, आपण फुकटच कर्मचा-यांना पैसे देत आहे असे मला वाटते. जे दवाखाने आपले आहे, आपण बी.ओ.टी.तत्वावर घेतलेले आहे ते खरोखर नागपूर शहरातील नागरिकांना त्याच्या सुविधा घेता येतात कि नाही यावर प्रश्नचिन्ह निर्माण होत आहे. जे दवाखाने आपले आहे तेथे किती वेळ कर्मचारी राहतात आपण या दवाखान्यामध्ये भेट दिली तर नागपूर शहराच्या लोकांना त्याचा लाभ होईल. नदी नाल्यांच्या किना-यावर सुरक्षा भिंत बनेल तर कोणी बिमार होणार नाही. हा जास्तीचा जो खर्च आपण करतो शहराच्या विषयात, याच्यावर कठोरतेने वचक ठेवला पाहिजे. जे कचरा टाकणारे लोक आहे त्यांच्याकडुन आपण दंड आकारणार आहे, यामुळे आपल्याला उत्पन्न येणार आहे. याच्यात शंका नाही, पण किती लोक आपल्या या दालनात खरे खावून येतात तर त्याच्यावर ही नियंत्रण ठेवायला पाहिजे. मा.महापौरजी, बांधा वापरा आणि वापर करा चांगली गोष्ट आहे, ज्यावर्षात हे कार्य आपण देतो त्याच वर्षात इमारत पूर्ण झाली तर बांधा वापरा याची अंमलबजावणी होईल, म्हणुन याच्यावर कठोरतेने वचक ठेवले पाहिजे आपण ज्या वर्षी वर्क आर्डर देतो व दुस-या वर्षी आपली रेझीम समाप्त होते, महागाई ही वाढते व त्यांना जास्तीचे पैसे द्यावे लागते. उदाहरणार्थ कविवर्य सुरेश भट्ट यांचे सभागृह बनत आहे पहिली रेझीम समाप्त झाली व दुसरी रेझीम सुरु आहे ते 60 करोडचे काम होते 84 करोडवर चालला गेला हे जे 34 करोड जास्तीचे जात आहे ते पैसे नदी नाल्याच्या कामाकरिता उपयोगात आले असते आणि जे झाड लावणार आहे त्या कामासाठी उपयोगात आले असते, असे होता काम नये याकडे सुध्दा लक्ष देणे आवश्यक आहे. बोलण्यासारखा खूप काही आहे जेवढे बोलावे तेवढे कमी आहे पण या सर्व गोष्टीचा कठोरतेने पालन करावे लागेल. जे लोक खरोखर शहर खराब करण्याच्या परिस्थितीमध्ये आहे त्याच्याकरता आपले स्वतःचे न्यायालय निर्माण करावे लागेल एक आय.पी.एस. अधिकारी आणवा लागेल, पोलिस सुरक्षा उत्पन्न करावी लागेल हे वेगळा आपले न्यायालय राहिले तर त्याच्यावर खरोखर व्यवस्था होईल. आमच्याकडे जी व्यवस्था दिलेली आहे अतिक्रमण विभागात त्यांच्याकडे दोन शिपाई होते, ते आमच्या परिसरामध्ये झोनच्या अंतर्गत बसणा-या दोन चार लोकांना पकडुन आणत होते ते स्वच्छतेचे काम जे होत होते ते अस्वच्छतामध्ये कन्वर्ड झालेले आहे. आणि ते दोन शिपाईही पळाले व आपले सहा.आयुक्त प्रवर्तन विभागाचे जे आहे पाटील साहेब त्यांना म्हटले कि शिपाई का देत नाही तर ते म्हणाले कि तुमच्याने जे बनते ते करून टाका मी ते शिपाई मागत नाही म्हणुन माझी विनंती आहे कि एक वेगळा न्यायालय महानगरपालिकेचा अपराधी लोकांना जमा करण्याकरिता मग तो नाल्यात कचरा टाकणारा राहो कि रोडावर भाजीपाल्यांचा धंदा करणारा राहो कि अंडा विकणारा राहो कि कोणी मटन विकणारा राहो या सर्व लोकांना तुम्ही न्यायालयामध्ये जमा करा, या

शहराची शान जी 34 नंबरवर होती ती आज 137 नंबरवर गेली, पहिल्या नंबरवर नागपूर महानगरपालिकेचे नांव देशामध्ये अजरामर होईल, एक वेगळा न्यायालय, त्यात पोलिस व रोज नाल्यात कचरा टाकणारे लोक असो, गडरमध्ये कचरा टाकणारे लोक असो, त्यांना पकडून आणा आणि विनापरवानगीने झाडे काटणारा जो टॅक्स देणार नाही तो ही अंदर होईल. एकवीस वर्ष झाले मी शहराचे विकास होतांना पाहत आहे. जेथे सिमेंटचे रस्ते तयार व्हावयास पाहिजे होते तेथे झाले नाही, हे बजेट जे आहे ते सर्वांच्या उपयोगी होईल, पण थोडासा कठोरतेने पालन करावा लागेल नाही तर असे 21 पुस्तके माझ्याकडे जमा आहे, घाटावरची तयारी पहावी, तेथे गोवरी राहत नाही, त्याकडे लक्ष द्या, आपण मला बोलु दिले तुमचे धन्यवाद. जयभिम, जयभारत

श्रीमती आभा पांडे :- सदन मे उपस्थित मा.महापौरजी, मा.उपमहापौरजी, मा.स्थायी समिती के अध्यक्ष, मा.आयुक्तजी, सदन के कार्यवाही के सहभागी हमारे सभी निगम पार्षद यहां उपस्थित सभी अधिकारी, कर्मचारी एवं पत्रकार बंधु, नागपूर महानगरपालिका के चुनाव फरवरी मे संपन्न हुए ओर नतीजे आने के बाद हमारी दौड हमारे चारो वार्डो मे यांनी हमारे प्रभाग मे शुरू हुई, जनता ने हमे पुछना शुरू किया कि आप काम कबसे शुरू करेगें हमारे गडर बह रहे है, हमारे चेंबर बह रहे है, हमे मुलभुत सुख-सुविधाए नही मिल रही है। मैं दो तीन बार आदरणीय अध्यक्ष महोदयजी के पास मे गयी बडे भले इंसान है, बडे ही सज्जन व्यक्ति, बडे ही डिसेंट पर्सनललिटी और मुझे लगा कि बजट मे जो देरी लग रही है निश्चितरूपसे वह विदवानो का मार्गदर्शन ले रहे है ताकि कुछ अच्छा नागपूर महानगरपालिका मे कर पाये। ऐसा लगा कि आदरणीय अध्यक्ष महोदय यह मंथन कर रहे है, और यह अमृतरूपी मंथन जब हमारे सामने आया तो वही धाट के तीन पात। मा.अध्यक्ष महोदय, मैं मा.अध्यक्ष महोदय का इस आर्थिक तंगी मे भी करीब 2267 करोड रूपयो का बजट इस महानगरपालिका मे पेश करने के लिये उनकी हिम्मत को दाद देती हूँ, एवं उनका अभिनंदन करती हूँ। मा.अध्यक्ष महोदय, बजट के मुख्यपृष्ठपर पंडित दिनदयाल उपाध्यायजी का चित्र देखकर मुझे बडी प्रसन्नता हुई। और मुझे यह लगा कि जिन्होने एकात्मता मानववाद का दर्शन कराया, और जिनका लक्ष था कि समाज के अंतिम छोर पर बैठे हुए व्यक्ति का आर्थिक विकास हो, सामाजिक विकास हो, और जब मुख्यपृष्ठ पर यह चित्र देखा तो मुझे लगा कि आदरणीय अध्यक्ष महोदय ने इसी बात को आधार बनाकर बजट पेश किया होगा। मा.महापौरजी, मुख्यपृष्ठ पर तीन बाते जो लिखी है उनने मेरे जीवन पर बहोत प्रभाव डाला। लक्ष अंत्योदय, प्रण अंत्योदय, और पद अंत्योदय यह देखने मे या पढने मे बहोत सरल वाक्य है लेकिन समझने मे और गढने मे उतना ही कठिन है। अंत्योदय का मतलब होता है कि आर्थिक रूपसे कमजोर व्यक्ति का पिछडे व्यक्ति का उदय होना। मा.महापौरजी, जब बजट पुस्तिका को पढना शुरू किया तो कही पर भी मुझे अंत्योदय नजर नही आया। कही भी मुझे गरीब या पिछडे वर्ग के व्यक्ति का उदय दिखता हुआ नजर नही आया। मा.अध्यक्ष महोदय, एक मेरी बहन ने बहोत ही सुंदर पंक्तिया विदित की और उसमे से दो पंक्तिया जो मेरे दिल को छु गयी कि ना हमारी कश्ती डुबी है और ना ही हमारा ईमान डगमगाया है। मैं इस सदन को बताना चाहती हूँ कि अगर इस बहन का ईमान डगमगाया होता तो मेरी भी कश्ती डुब चुकी होती लेकिन मैं एक मात्र महिला के रूप मे आपके सामने बोलने का साहस इसलिये कर रही हूँ कि मेरा ईमान डगमगाया नही, मैं तारीफ करती हूँ उस बहन की उस बहन ने बहोत अच्छी पंक्तिया निवेदित की मैं उन बहनो का अभिनंदन करना चाहती हूँ कि आज इस बजट के भाषण मे अन्य महिलाओ जिन्होने भी अच्छे तरीके से चाहे वह इधर की हो या उधर की हो जिन्होने बहोत अच्छे तरीके से नागपूर महानगरपालिका के इस बजट की समिक्षा की, और समिक्षा की विवेचना की। मा.अध्यक्ष महोदय, मैं इस सदन मे इस बजट पर अपनी भुमिका न तो पक्ष मे रखना चाहती हूँ

और ना ही विपक्ष मे रखना चाहती हूँ लेकिन मैं अपनी भुमिका यह बजट मे चरितार्थ पन्नो पर जो आंकडे है या उनमे जो सम्मिलित की गयी योजनाएं है उसकी सच्चाई मैं आपके समक्ष इस सदन मे रखना चाहती हूँ। मा.अध्यक्ष महोदय, जब बजट पढने बैठी तब बजट मे कुछ भी नही दिखाई दिया, लेकिन ऐसा लगा कि बजट को पढने के लिये बहोत वक्त चाहिये, बजट का भाषण अगर मैं दे रही हूँ तो मुझे बहोत वक्त चाहिये। मा.अध्यक्ष महोदय, इस बजट का आर्थिक संतुलन बनाने के लिये जब हमारी कोई भी आर्थिक गाडी पटरी पर दौडती है तो उसका संतुलन बनाना बेहद आवश्यक होता है। किसी भी गाडी का संतुलन बनाने के लिये उसके आय और व्यय की रचना यह एकसमान न हो तो गाडी हमारी पटरी से फिसल सकती है, लुढक सकती है। जैसा हमे आज यहां चरित्र दिख रहा है। मा.अध्यक्ष महोदय, मुझे बजट मे कही भी यह नजर नही आया मैं मानती हूँ कि पिछले पांच सालो से हमारी आर्थिक हालत बहोत नाजुक है, बहोत हम मानते है इस बात को। लेकिन इस नाजुक परिस्थिती मे हमने उसको कंट्रोल करने के लिये हमने क्या क्या करना चाहिये। इस बात का कही भी इस बजट मे उल्लेख नही है मा.अध्यक्ष महोदय जिसका मैं यहां दुख व्यक्त करती हूँ। मा.अध्यक्ष महोदय, अगर हम प्रण लेले कि जितनी कंसल्टंसी कंपनीया यहां नागपूर महानगरपालिका मे कंसल्टंट के नाम से नियुक्त की गयी है है, बंद कर दिजीये उनके काम क्या? क्या हमारे यहां का अधिकारी निपुण वर्ग का नही है, हमारे यहां का अधिकारी निपुर्ण वर्ग का है। क्योंकि हम उसकी मानसिकता से चलना नही चाहते क्योंकि कही न कही हमे ऐसा लगता है कि, कंसल्टंट का फायदा होना चाहिये, हमने इस बात को रोकना चाहिये क्योंकि हमारी परिस्थिती आज उतनी अच्छी नही है। मा. अध्यक्ष महोदय, बजट पढा तो उसमे यह आया अभी पोहाणेजी ने भी बहोत अच्छा वक्तव्य किया कि जेटींग कम सक्शन मशीन मे हमारा करोडो रूपयो का किराया जाता है। लेकिन जब बजट पुस्तिका पढी तो उसमे यह और लिखा है कि हम एक और मशीन किराये पर लेनेवाले है। मा.अध्यक्ष महोदय से मैं पुछना चाहती हूँ कि अगर हम कडकी मे है तो हमने लोन के आधार पर जिस तरह हम उसका किराया दे रहे है उस तरह हम उसकी स्टॉलमेंट भरेगें लेकिन वह मशीन हमेशा के लिये हमारी अपनी हो जायेगी। लेकिन हम कही न कही उस मशीन मालक को फायदा पहांचाना चाहते है, यह हमे बंद करना होंगा। मा.अध्यक्ष महोदय, नागपूर महोत्सव करना चाहिये, इसका विरोध नही लेकिन इन परिस्थितीयो मे हमारी यहां की जनता जो गडर के पानी मे से चलते हुऐ नागपूर महोत्सव का आनंद लेने आती है तो हमे वहां भी पुछती है कि मॅडम हमारे यहां का गडर कब साफ होंगा, आप कब लाईन डालेगें मेरा यह कहना है कि अगर हम मा.मुख्यमंत्री जी को निवेदन करे कि, मा.मुख्यमंत्री जी ने निश्चितरूपसे नागपूर शहर का चेहरामोहरा बदलने के लिये अथक प्रयास किये है, जो हमे दिख भी रहा है अगर हम उन्हे निवेदन करे कि हमे इस बार 3 करोड रूपये नागपूर महोत्सव के लिये नही हमे 3 करोड रूपये यह बेसीक अमेनिटीस के लिये हमे नागपूर शहर के लिये चाहिये तो मैं दावे के साथ कह सकती हूँ कि वह व्यक्ति मना नही करेगे। लेकिन यह हमारी मानसिकता नही । मा.अध्यक्ष महोदय, समुपदेशन केंद्र मैं इस ओर सब का ध्यान आकर्षित कराना चाहती हूँ कि समुपदेशन केंद्र जिसके मायने अलग अलग हो गये किसी भी झोन मे या किसी भी झोन के अंतर्गत आनेवाली जनता को यह मालुम नही है कि, नागपूर महानगरपालिका की तरफ से एक समुपदेशन केंद्र चलाया जाता है। जहां महिलाओ पर या बच्चो पर होनेवाली पिडा के लिये या उनके घरेलु झगडो के लिये या घरेलु हिंसा के लिये हमे उनके पास से समुपदेशन मिलेगा। मैंने तथ्यो के साथ उजाकर किया कई बार मा.महापौरजी, अगर उसमे भी हम लोग बचे तो यह हमारी बहोत बडी बचत होंगी मेरे ख्याल से 35 लाख रूपये समुपदेशन केंद्र के लिये जाते है वह भी हमारे बचेगें। अनेक खर्च है जिसे हम रोक सकते है मा. अध्यक्ष, महोदय, जब बजेट पढा इन बिंदुओ को देखा तो बजेट मुझे दृष्टीहिन दिखाई दिया और बजेट का दृष्टीहिन दिखाई देना यांनी उसमे संकल्प की कमी है। मा.अध्यक्ष महोदय, मैं चार पांच मिनिट मे अपना

वक्तव्य खत्म करूंगी, मेरा कहना है कि, केवल कल्पनाओं के आधारीत इस बजेट को तैयार किया गया है, इसलिये अध्यक्ष महोदय के लिये चार पंक्तियाँ निवेदित करना चाहती हूँ।

“की कोरी कल्पनाओं से मंजिल तय नहीं होती।

उसे सच का आधार चाहिये।

सपनों में उड़ना छोड़िये अध्यक्ष महोदय जी।

जमिन को ठोस आकार चाहिये।

जमिन को ठोस आकार चाहिये”

मा.अध्यक्ष महोदय, आपने 6 जूलै से 15 जुलै करदाताओं के लिये एक बहुत बड़ा उपहार एक बहुत बड़ी सौगात लेकर आप आये मैं अभिनंदन करती हूँ आपका लेकिन इस सदन में मा.महापौरजी यह भी पुछना चाहती हूँ कि, नये एन.एम.सी. अक्ट के अनुसार रूल नंतर 51 के तहत ऐसी छुट देने का प्रावधान न तो स्थायी समिती को है और ना ही स्थायी समिती अध्यक्ष को है। यह प्रावधान केवल और केवल नागपूर महानगरपालिका के निगम आयुक्त को है। मैंने पढा है आज ही सुबह कलम 51 के अंतर्गत शास्ती फी किंवा वसुली माफ करण्याकरिता नियम 51 के अंतर्गत माफ करने का अधिकार मा.आयुक्त महोदय को है। क्या हम जनता के साथ खिलवाड कर रहे हैं मा.अध्यक्ष महोदय कही न कही लगता है कि, हमारी आमदनी अठन्नी है और खर्चा रूपों से ज्यादा होता जा रहा है। मा.अध्यक्ष, महोदय हम जो संस्था चला रहे हैं उसको संभालना हमारी नैतिक जिम्मेदारी है, आज आर्थिक हालत इतने बिगड गये हैं कि 500 करोड का लोन आज नागपूर महानगरपालिका पर है। मा.महापौरजी, राज्य सरकारने हमें चेताया है, हमें कहां है कि जब से एल.बी.टी. बंद हुई है, तब से एल.बी.टी. का अनुदान भी बंद होगा और जब से जी.एस. टी. लगेगी, हम जी.एस.टी. का अनुदान दिसंबर में देंगे आज जून महिना है 6 माह बचे हैं हमारे पास में अगर 6 माह में हमें राज्य सरकार का अनुदान नहीं मिला तो क्या इन योजनाओं को हम सार्थक रूप दे पायेंगे, कभी नहीं, इसलिये इसपर भी हमें चिंतन करना चाहिये, जो अडव्हरटायजिंग जिससे नागपूर महानगरपालिका को बहुत सारा रेव्हेन्यु मिलता था आज वह भी जी.एस.टी. के अंतर्गत चला गया है। मा. महापौरजी, कैसे करेंगे आप मैं मा.आयुक्त महोदय का अभिनंदन करती हूँ उन्होंने यह डिस्मिशन लिया है कि हर माह के पांच तारीख को नागपूर महानगरपालिका के अधिकारी, कर्मचारीयों का पगार यह पांच तारीख तक होना चाहिये, इस बात के लिये मैं उनका अभिनंदन करती हूँ लेकिन मा.महापौरजी, पांच तारीख को उनकी तन्खा निकालने के लिये भी हमारे सी.अॅन्ड एफ.ओ. को ओ.डी. के माध्यम से वह लेना पडता है और ओ.डी. भी एक तरह का कर्ज ही है। मा.अध्यक्ष, महोदय आज आपने हमारा वार्ड फंड 15 लाख रूपयों का रखा बजेट आपने पिछले साल से बढ़ा दिया लेकिन वार्ड फंड में कहीं कोई बढ़ोतरी नहीं की और उसपर डस्टबीन के लिये दो लाख रूपये हमसे बिना पुछे छिन लिये। जब डस्टबीन का विषय आया था तब आदरणीय संदिपजी ने कहां था कि, आदरणीय खासदार, आमदार और जितने मंत्री महोदय हैं हम उनसे इस काम के लिये फंड लेंगे मा.महापौरजी, मेरा आपसे और मा.अध्यक्ष महोदय से छोटासा निवेदन है कि, वह दो लाख रूपये जो आप हमारे कम कर रहे हैं अभी भी जो बजेट की चर्चा है, इस बजेट की चर्चा में जो भी सुझाव आयेगें उनको सम्मिलित करके आप यह बजेट पास किजीये। मेरा कहना है कि वह जो दो लाख रूपये कम किये हैं वह सब नगरसेवकों के उपर डालिये उसे ऐच्छिक रखिये, हमारी इच्छा हो तो हम वह दो लाख रूपये डस्टबीन के लिये देंगे अन्यथा वह दो लाख रूपयों से हम गडर लाईन और अन्य काम करेंगें। मा.महापौरजी, डस्टबीन की योजना सच में डस्टबीन में चली गयी सुखा और ओला कचरा यह

अलग बात है लेकिन जो योजना डस्टबीन में चली गयी उसके लिये अगर आप दो लाख रुपये हमारे काटेंगे तो हम कभी माफ नहीं करेंगे। मा.महापौरजी, और मैं इसलिये बस इतना ही कहना चाहती हूँ, मा. अध्यक्ष महोदय छोड़ो मित्र पुरानी डफली। म.न.पा.में परिवर्तन लाओ। परंपरा से उंचे उठकर म.न.पा. का स्टैंडर्ड बनाओ। सभी मिलकर करो प्रार्थनाये प्रभु हमको पैसे की है सक्त जरूरत अर्थ समस्या हल होजाये शिघ्र निकालो ऐसी सूरत। इस बजेट को समझो और गहराई में जाओ। अध्यक्ष जी अब म.न.पा. का कुछ तो स्टैंडर्ड बढ़ाओ। आपने बोलने के लिये इतना वक्त दिया इसलिये मा.महापौरजी आपका बहुत बहुत धन्यवाद।

श्री.कमलेश चौधरी :- मा.महापौरजी, उपस्थित सभा में सत्तापक्ष नेता, हमारे स्थायी समिती के अध्यक्ष जिनके साथ मुझे काम करने का बहुत ही अच्छा अनुभव रहा है। यहां पर बैठे सभी नगरसेवक, नगरसेविका। निश्चितरूपसे बहुत ही सुंदर तरीके की यह किताब हमारे स्थायी समिती अध्यक्ष ने बनाई है। और देखने के बाद में यह किताब जब हम देखते हैं तो इतनी सुंदर किताब और इतना सुंदर चेहरा शायद हमारे सत्तापक्ष नेताजी का है सदन के अंदर ऐसा हम लोगो को अब तक व्यापीत हुआ है। लेकिन जब इसको खोलने के बाद जैसाकि हमारे दिदी ने इसके पूर्व बताया कि किस प्रकार से यह अर्थसंकल्प बनाया गया है जिसमें बहुत अच्छा वाक्य इस किताब के उपर लिखा हुआ है लक्ष अंत्योदय, तो लक्ष तो इस बजेट में कही पर भी समझ में नहीं आ रहा है क्योंकि दहन घाटो पर हम लोग बगैर पैसे से लकड़ी देकर के एक कई तो भी सदभावना नागपूर शहर की जनता के प्रति रखते थे। उन चिजो को भी हमने इस बजेट के माध्यम से बंद किया है उनकी भावनाओ का खिलवाड किया है, यह काम हमने इस बजेट के माध्यम से किया है इस बजेट को देखने के बाद में अचानक चारआने की मुर्गी और बाराने का अंडा इस प्रकार की प्रतिक्रिया हम लोगो को समझ में आरही है। जितनी हमारे पास में आय नहीं है उससे ज्यादा का खर्च हम लोग इसमें दिखा रहे हैं। कहां से हम नागपूर महानगरपालिका की आय बढ़ायेगें इन चिजो का एक बड़ा सा गुब्बारा फुलाकर के इस बजेट को सदन में प्रस्तुत किया गया है। मैं इस बजेट का निषेध करता हूँ। मा.महापौरजी, निःशुल्क डस्टबीन वाटप का जो प्रस्ताव अपने यहां पर लिया गया है इस संदर्भ में बहुत अच्छा हमारे दिदी ने बताया कि यह नगरसेवको पर छोड़ दिजिये कि, नगरसेवको की अगर इच्छा होगी तो अपना वार्ड फंड डस्टबीन के लिये देंगे नहीं तो वह अपना वार्ड फंड दुसरे कामो में इस्तेमाल करेंगे। मा. महापौरजी, जिस तरीके से इस बजेट को सदन में भेजा गया है उस तरीके से इस बजेट में कुछ भी देखने को नहीं मिल रहा है दुसरा प्रण अंत्योदय, प्रण अंत्योदय तो प्रण यहां पर हमको यह देखने को मिल रहा है कि, प्रण तो हमने ले लिया है कि हम अलग अलग प्रकार का टैक्स लोगो पर लगाकर उनके जेब कांटने का प्रयास इस बजेट के माध्यम से हम लोग करने जा रहे हैं, अलग अलग तरीके से टैक्स भरने का हम लोगो ने एक बिडा उठाया हुआ है और इस बजेट के माध्यम से भी कुछ इस प्रकार की चिजे की जा रही है जिस ओर मैं आपका मा.महापौरजी ध्यान आकर्षित करना चाहता हूँ, मेरे हाथ में पानी के बील है, जिनके घरो में नल तक नहीं है ऐसी जगहो पर ओ.सी.डब्लु ने यह बील भेजकर वसुली का कार्य शुरू किया है। इनका सर्वे करवाये आप अगर इनके घर में कही पर भी किसी प्रकार का नल निकल जाये तो निश्चितरूपसे इनपर कारवाई की जानी चाहिये। लेकिन ऐसा कुछ भी नहीं है मेरे पूर्व वक्ता संदिप सहारे ने बताया था कि ओ.सी.डब्लु नाम का जो जिन हम लोगो ने पालकर रखा है, निश्चितरूपसे जब भी हम किसी कार्य को लेकर उन लोगो को बुलाते हैं तो जो हुक्म मेरे आका यह लोग हमारे सामने उपस्थित हो जाते हैं, लेकिन इनके तरफ से किसी भी प्रकार का कोई फीड बैक नहीं है किसी भी प्रकार की कोई भी प्रतिक्रिया निकलकर नहीं आ रही है। किसी भी क्षेत्र का इनका काम पुरा नहीं हुआ है। ऐसे बहुत सारे विषय हैं

जिसके बारे में आपकी नजर डालना बहुत ज्यादा जरूरी है, पथ अंत्योदय इसका लास्ट शब्द दिया हुआ है लेकिन इसमें राष्ट्र का किसी भी प्रकार का कोई उल्लेख हमको नहीं दिख रहा है, मैं आपका ध्यान आकर्षित करना चाहता हूँ मा.महापौरजी एक जून को एक न्युज पेपर में बातचीत आयी हुई थी, काटोल रोड, गिटटीखदान, सुरेंद्रगढ़, फ्रेंड्स कॉलनी, मकरधोकडा, जगदीश नगर के लोगों को एक कि.मि. की सड़क के कारण तीन कि.मी. के परिक्षेत्र का फेरा मारकर लोगों को जाना पड़ रहा है । मा.महापौरजी, पथ अंत्योदय की हम लोग बात करते हैं तो मेरा ऐसा मानना है कि निश्चितरूपसे हमने उस डी.पी. रोड को 11 नंबर की शीट में व्हेटरनेरी से तेलंगखेडी हनुमान मंदिर तक जो डी.पी. रोड लिया गया है उसके लिये निश्चितरूपसे ने प्रावधान करना चाहिये। जिससे की इन तीनों शब्दों का हम लोग निश्चितरूपसे उपयोग कर सकें। मा. महापौरजी, यह बजेट निश्चितरूपसे बहुत ही खूबसूरत तरीके से बनाया गया है लेकिन किसी भी प्रकार से कोई इसका प्लॉनिंग नहीं है, किसी भी प्रकार से इसका कोई अजेंडा नहीं है, इसकी वसुली किस प्रकार से होंगी इस चीज को लेकर हम लोगों ने कोई खुलासा नहीं किया है। करोड़ों रुपये रूपसे हम लोग हर बार विद्युत के खंबे निकालने के लिये रखे हुए हैं और देखने को मिलता है कि, हर साल स्टुडेंट उससे टकराते हैं। मा.महापौर, मैं आपको बताना चाहूंगा कि इस बजेट में कई जगहों पर पुतले उभारने का प्रावधान किया हुआ है, जैसाकि पंडित दिनदयाल उपाध्याय जी का फोटो इस बजेट के ऊपर में है यह बहुत अच्छी बात है लेकिन मुझे ऐसा लगता है कि, राष्ट्रपिता महात्मा गांधीजी के दो पुतले उसमें से एक जो सदर पुराना परिक्षेत्र है जहां गांधीजी का पुतला है, उसके लिये भी अगर हम लोगों ने प्रावधान रखा होता तो इस शहर को एक अच्छा मैसेज देने का कार्य इस बजेट के माध्यम से किया जासकता था। निश्चितरूपसे मैं अध्यक्ष महोदय से इस सदन के माध्यम से अपील करना चाहूंगा कि इस ओर वह विशेष ध्यान दे। मा.महापौरजी, एन.आय.टी. को लेकर आउटर भागों के संबंध में जिस प्रकार से हमारे मा.सदस्यों ने यहां पर बात रखी है मैं बताना चाहूंगा कि एन.आय.टी. पर किसी भी प्रकार का अंकुश नहीं होने के कारण मा.सदस्यों को अनदेखा किया जाता है आउटर प्रभागों के जितने भी नगरसेवक हैं मैंने भी आउटर क्षेत्र का प्रतिनिधित्व किया हुआ है, और मैंने देखा है कि इस प्रकार की अनदेखी वहां पर सदस्यों के पत्रों पर की जाती है। इस ओर निश्चितरूप से ध्यान केंद्रित करने की जरूरत है 100 करोड़ रूपयों का कर्ज आप लोग लेने की बात कर रहे हैं इस बजेट के अंदर में जो तरतुद है उसमें 100 करोड़ रूपयों का कर्ज लेने की बात कर रहे हैं और देखने को मिलता है कि 500 करोड़ रूपयों के ऊपर आप लोगों पर कर्ज है। यह इस प्रकार की प्रतिक्रिया है जिसको देखने के बाद में यह समझ में आता है कि, हमारे पास में किसी भी प्रकार का कोई प्लॉनिंग नहीं है शायद टैक्स की वसुली के लिये हम लोगों ने कुछ इंटरनल सर्कुलर तयार किये हैं तो निश्चितरूपसे टैक्स में वसुली और वाढ हो सकती है ऐसा मेरा मानना है। मैं इस बजेट का जो इतनी मोठी किताब बनाकर बजेट पेश किया गया है, मैं इस बजेट का निषेध करता हूँ।

श्री दिलीप दिवे :- मा. महापौरजी, मा.उपमहापौरजी, मा.अध्यक्ष, स्थायी समिती, संदिपजी जाधव, मा.सत्तापक्ष नेता, श्री संदिपजी जोशी, मा.विरोधी पक्षनेता, मला या सभागृहामध्ये वेळ दिल्या बद्दल सर्व प्रथम मी तुमचे आभार मानतो. मी ज्या प्रभागातून नगरसेवक झालो त्या प्रभागातील मतदारांना सर्व प्रथम मी साष्टांग नमस्कार करीन, कारण की त्यांनी या नागपूर शहरामध्ये एक नवीन इतिहास रचून मला निवडून दिले आहे. व मला या महानगरपालिकेच्या सदनमध्ये पाठविले आहे. त्यानंतर आपल्याला सर्वांना माहित आहे आपल्या नागपूर नगरीचे खासदार मा.श्री.नितीनजी गडकरी व महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री श्री.देवेंद्रजी फडणवीस यांनी जो नागपूर शहरामध्ये आज पर्यंत विकासाचा जो धडाडा सुरू केला आहे, ते पाहून या महानगरपालिकेच्या निवडणुकीमध्ये भारतीय जनता पार्टीचे 108 नगरसेवक निवडून आलेले आहे. मा.देवेंद्रजी

फडणवीस यांच्या विकास कामामुळे आमच्या दक्षिण-पश्चिम विधान सभा क्षेत्रामध्ये एक प्रभाग सोडुन जवळपास सगळे नगरसेवक भारतीय जनता पार्टीचे निवडुन आलेले आहे. मा.मुख्यमंत्री साहेबांनी मला निवडुन आल्यानंतर या महानगरपालिकेमध्ये शिक्षण सभापती या पदाची जबाबदारी दिली. त्याबद्दल मी सर्वप्रथम आभारी आहे. या सभागृहामध्ये आतापर्यंत सर्व मान्यवरांनी बरेच भाषणे केलेली आहे, आणि सगळे मुद्दे त्यांच्या भाषणामध्ये आलेले आहे, मी हा जो अर्थसंकल्प सादर केलेला आहे, त्याच्या बाजूने बोलण्यासाठी उभा झालेला आहे. याकरिता मी बाकीचे विकासाचे मुद्दे न घेता मला जी शिक्षण समिती दिलेली आहे, या शिक्षण समितीच्या संदर्भात मी दोन मिनिट बोलुन माझे वक्तव्य समाप्त करणार आहे. मा.महापौरजी, या शिक्षण समितीच्या माध्यमाने मागच्यावर्षी 11 डिजिटल शाळेचे काम करण्यात आले तसेच 21 म.न.पा.शाळेमध्ये सी.सी.टी.व्ही कॅमेरे लावलेले आहे, आणि यावर्षी मा.मुख्यमंत्री साहेबांनी सर्वशिक्षा अभियानांतर्गत 18 शाळा डिजिटल करण्यासाठी 14,87,604/- दिलेले आहे त्या माध्यमातुन आपल्या नागपूर महानगरपालिकेच्या शाळांमध्ये 52 वर्ग खोल्या डिजिटल करण्याचे काम सुरु झालेले आहे त्याचे वर्कआर्डर सुध्दा देण्यात आले आहे, त्याचप्रमाणे आपल्या येथे प्लेटफार्म शाळा सुरु आहे त्या शाळेसाठी विशेष निधी मा.अध्यक्षांनी या बजेटमध्ये दिलेला आहे त्याबद्दल मी त्यांचे आभारी आहे. त्याचप्रमाणे यावर्षी आपल्याला महानगरपालिकेच्या इयत्ता 10 वी च्या वर्गाचा जो निकाल फार उत्कृष्ट लागलेला आहे. 96.20% मार्क घेवून नागपूर महानगरपालिकेच्या इतिहासातला सर्वात जास्त मार्क घेणारा विद्यार्थी या महानगरपालिकेमध्ये तयार झालेला आहे. यावरून असे लक्षात येते की महानगरपालिकेचे शिक्षण कुठेही कमजोर नाही. महानगरपालिकेच्या शाळेमध्ये जरी गरीब विद्यार्थी असतात तरी ते बुध्दीने हुशार आहे आणि महानगरपालिकेचे शिक्षक चिकाटीने शिकवुन त्यांनी यावर्षी 96%, 94%, 92%, 88 % असलेले विद्यार्थी आपल्याला दिलेले आहेत. त्याचप्रमाणे विज्ञान विभागामार्फत आपल्या महानगरपालिकेच्या विद्यार्थ्यांनी जो प्रोजेक्ट तयार केला तो प्रोजेक्ट दिल्लीच्या विज्ञान प्रदर्शनीपर्यंत गेलेला आहे. यावरून असे लक्षात येते की आपला महानगरपालिकेचे विद्यार्थी विज्ञान शाखेत कुठेही कमी नाही, मला फक्त हेच म्हणावयाचे आहे कि महानगरपालिकेमध्ये जे विद्यार्थी येतात ते अलग अलग गरीब घरातुन व वस्तीतुन आलेले विद्यार्थी असतात, त्यांच्यासाठी मोफत बस पासची व्यवस्था करण्याबाबत मी परिवहन समितीच्या सभापतींना विनंती केलेली आहे, आणि त्यांनी ती विनंती मान्य पण केलेली आहे, अशी मोफत पास आपल्याला यावर्षी महानगरपालिकेच्या सर्व गरीब विद्यार्थ्यांना देता येणार आहे त्याबद्दल मी त्यांचे शिक्षण विभागातर्फे आभार मानतो. बरेचशे उपक्रम आपल्याला या अर्थसंकल्पामध्ये दिसत आहे, जसे करदात्यांना 90% सुट जलप्रदाय विभागाची मागची जी योजना होती ती परत आणलेली आहे. अमृत योजना आहे, ई-ग्रंथालय योजना तसेच कविवर्य सुरेश भट्ट यांच्या सभागृहाचे बांधकाम, लाडली लक्ष्मी योजना इत्यादी तसेच स्वामी विवेकानंदजी चे स्मारक दयाशंकरजी तिवारी यांनी या नागपूर शहरात घडवुन आणले ते एक अप्रतिम स्मारक तयार झाले आहे त्यामुळे नागपूर शहराची एक नवीन ओळख महाराष्ट्रालाच नाही तर पुर्ण भारताला करुन दिली त्याबद्दल मी त्यांचे खूप खूप आभारी आहे. इथे मी मा. अध्यक्षांना एकच सुचना करू इच्छितो की या ठिकाणी ज्ञानसाधनेसाठी एक मोठा हॉल तयार करण्यात यावा, या अर्थसंकल्पामध्ये फार छान छान योजना मा.अध्यक्षांनी नागपूर शहराच्या विकासासाठी दिल्याबद्दल मी मा. अध्यक्ष, स्थायी समिती, श्री संदिपजी जाधव यांचे परत अभिनंदन करतो आणि माझे दोन शब्द समाप्त करतो. जयहिंद, जयभारत.

श्री जगदीश ग्वालवंसी :- मा.महापौरजी महोदया, उपमहापौरजी, सत्तापक्षनेते, विरोधी पक्षनेते, सभा नगरसेविका, नगरसेवक, सभा गट के नेते, अधिकारी वर्ग पत्रकार बंधु, सन 2017-18 नागपूर महानगरपालिका मे संदिप जाधव ने अपने 15 स्थायी समिती के सदस्यो को विश्वास मे लेकर यह

अंदाजपत्रक यहां पेश किया है, और अंदाजपत्रक बड़े विपरीत परिस्थिति में जाधवजी ने पेश किया है जहां नाका बंद हुआ। एल.बी.टी.भी बंद हुई, ऐसी विपरीत परिस्थिति में संदिप जाधव ने 2271 करोड़ का बजेट अपने सामने पेश किया है। इसमें थोड़ा जाधवजी से आग्रह करूंगा कि डस्टबीन के संदर्भ में किसी भी नगरसेवक को अपने वार्ड निधी से कितना रूपया खर्च करे इसका बंधन न डाले। जो बंधन डाला गया है उसको निरस्त करे ऐसा मैं संदिपजी से आग्रह करता हूँ। और अटलजी का कहना था कि पुरे अपने खासदार मिलकर एक समाज भवन बनाया जाये, क्योंकि राजनीति करना इसके साथ साथ समाजसेवा करना इसलिये समाज भवन बनाया जाये, ऐसा पुरे भारत के खासदारों को अटलजी का आवाहन था। मगर इसमें जाधवजी ने सिर्फ दो करोड़ रखे हैं, इन दो करोड़ में समाज भवन बनाये जाये और उसके बाद उर्वरीत रक्कम संदिपजी जाधव के पास में है। मैं जो अपूर्ण समाज भवन है, कुछ नगरसेवकों की इच्छा भी होती है कि हमारे क्षेत्र में लोकोपयोगी सामाजिक काम के लिये एक समाज भवन बनाया जाये, मैं आप सब के माध्यम से संदिपजी जाधवजी से आग्रह करता हूँ कि उस काम के लिये एक करोड़ रूपये आप अपने अधिकार में रखें। जो जायज रहेगा वहां पर आप वह निधी दें, ऐसा मैं आप सबके माध्यम से संदिपजी जाधव से आग्रह करता हूँ। कब्रस्तान के लिये हमने 5 करोड़ रखे हैं, और दहनघाट के सुस्थिति और दुरुस्ती के काम करने के लिये केवल 3 करोड़ रूपये रखे गये हैं। मैं महापौरजी आपके माध्यम से संदिपजी जाधव को आग्रह करता हूँ कि उसमें पैसे बढ़ाये कम से कम 5 करोड़ रूपये जो अपूर्ण दहनघाट है, उन्हें पूर्ण करने की एक अपनी मंशा है, उस मंशा को पुरा करे। अभी गोरेवाडा के दहनघाट पर कोई काम नहीं हुआ है, ऐसे कई दहनघाट हैं जहां पर लोगों को सात सात कि.मी. से आना पड़ता है, केवल आउटर वार्डों में उसमें पैसे कम नहीं किये जाये ऐसा जाधवजी से अनुरोध करता हूँ। 572-1900 लेआउट के बारे में हम अधिकतर गुंठेवारी अक्ट के मुताबिक सारे 572-1900 लेआउट को रेग्युलाईज किया गया है। मैं आपके माध्यम से पिछली सरकार को धन्यवाद देता हूँ एक अच्छा निर्णय उन्होंने लिया है, लेकिन 1900 लेआउट जो है, वह आज भी टेकओव्हर नहीं हुए हैं और साथ ही साथ में जो नागपूर महानगरपालिका ने आज से 45 साल पहले जो मंजूरी दी है वह भी लेआउट को नागपूर महानगरपालिका ने आज तक टेकओव्हर नहीं किया है। मैं निगम आयुक्त से विनंती करता हूँ कि यह जो प्रलंबित काम है केवल शासन के निर्णय की वजह से आप टालमटोल करते हो, यह शोकांतिका है, हमलोग जब कोई टेकओव्हर करने का प्रस्ताव रखते हैं तो यह खुटी डालेंगे, वह खुटी डालेंगे यह नहीं है वह नहीं है कह कर के हमारे नगरसेवकों की बातों को आप लोग नहीं मानते यह कहने में कोई दोहराये नहीं है। सत्ता में परिवर्तन हो गया लेकिन आज भी जो 45 साल पहले के मंजूर लेआउट जो नागपूर महानगरपालिका के लेआउट है वह आप लोगों ने टेकओव्हर नहीं किये। जबकि वहां पर सारा विकास नागपूर महानगरपालिका और डी.पी.डी.सी. फंड से हुआ है मैं इस ओर आपका ध्यान आकर्षित करना चाहता हूँ एक तो बड़ी शोकांतिक बात मैं आपको बताना चाहता हूँ, फ्रेंड्स कॉलनी यह बहोत पुराना लेआउट है वहां पर उस वक्त हमारे नगरसेवक प्रकाश गजभिये जी थे, और जिल्हाधिकारी मनुकुमार श्रीवास्तव थे और वहां पर उन्होंने मोजणी की और मोजणी करने के बाद में और वह लेआउट टेकओव्हर करने की जिम्मेदारी ली, और देखा जाये माहिती के अधिकार में तो आज भी फ्रेंड्स कॉलनी टेकओव्हर नहीं हुआ। यह स्थिति अपनी महानगरपालिका की है मैं निगम आयुक्त से आग्रह करना चाहता हूँ कि जितने 1900 लेआउट बचे हुए हैं, जो टेकओव्हर होने के हैं जिन्हे नागपूर महानगरपालिका ने मंजूरी दी है उनको टेकओव्हर किया जाये। और इसमें लापरवाही और कोतहाई न बरते यह मैं आपसे विनंती करता हूँ, केवल स्टेट गर्वमेंट के दबाव से आप टेकओव्हर नहीं करते हो तो यहाँ पर हमारी 151 सदस्यों की क्या इमेज है। काम नहीं करते हो तो यह शोकांतिका है। यहाँ पर कई लोगों ने कहा कि स्कूल के बारे में हमारी गिरती हुई स्थिति का कारण हम नगरसेवक हैं, हमारे पूर्व चेअरमन

वनवेजी है आज स्कूल का शिक्षक यह कहता है कि मेरे साथ वनवेजी है मेरी कोई बदली नहीं कर सकता। यही कारण से हमारे नागपूर महानगरपालिका के शिक्षक का मनोबल बड़ा और हमारे शिक्षण की स्थिति बिघड़ी। यही कारण है कि नागपूर महानगरपालिका के 80 स्कूल बंद पड़े हैं और शिक्षा चलाने वाला भी सोचता है कि मेरा बच्चा एक अच्छे स्कूल में पढ़े लेकिन नागपूर महानगरपालिका में न जाये। मैं जब छोटा था, स्कूल में पढ़ता था उस जमाने में हमें एक पौष्टिक आहार मिलता था, और वह दुध पावडर का गरम करके वहां का चपरासी हमको दुध पिलाता था, मेरा तो आग्रह है कि सरकार से यह खिचड़ी खिलाना बंद करे और दुध पावडर हर बच्चे को दो, क्योंकि दुध में 80 प्रतिशत प्रोटीन है। और बच्चे के बढ़ते हुए शरीर को कैल्शियम की गरज है और सबसे ज्यादा कैल्शियम दुध में है। कच्चा दुध और पक्का दुध न दिया जाये, दुध पावडर को गरम करके उस वक्त का चपरासी घोंटकर एक एक ग्लास देता था, वही सिस्टम यहां पर लागू किया जाये, बच्चे का प्रोग्रेस होगा। खाने के 80 प्रतिशत तत्व दुध में है और बढ़ते हुए शरीर को कैल्शियम की बहुत जरूरत है। खिचड़ी खिलाना वहां पर बेरोजगार को रोजगार देना, वहां पर तमाशा करना यह बंद किया जाये। ऐसा मैं आपसे आग्रह करता हूँ। हमारे यहां पुतले की बात आयी पुतला महापौरजी आपका ध्यान आकर्षित करना चाहता हूँ बड़ी शोकांतिका है, जिस व्यक्तिने अंग्रेजों के जमाने में किले पर राष्ट्रध्वज फहराया और उसके बाद अंग्रेजों ने उसको बहुत यातनाएं दी, ऐसी व्यक्ति का यहां पर पुतला आज तक नहीं बना है कई न कई पोलिस इस काम में अडंगा डाल रही है। वह ऐसा व्यक्ति था जो चलता था तो दबाव बढ़ता था, वह आमदार था, वह सरकारी गाडी में नहीं बैठता था, अपनी गाडी में बैठता था ऐसे उस मंचरशाह आवारी का पुतला आज तक नहीं लगा यह बड़ी शोकांतिका की बात है। जिन लोगों ने आजादी दिलवायी और माँ-बाप के अहसान के बाद किसी का अहसान होगा तो जिन्होंने हमें स्वराज्य दिलवाया उनका अहसान है। आजादी की खीर कोई काम की नहीं है और गुलामी की सुखी रोटी काम की है। जिन्होंने हमें स्वराज्य दिलवाया ऐसे लोगों के पुतलो का निर्माण नहीं हो रहा है। मैं धन्यवाद देना चाहता हूँ राजीव गांधीजी को जिन्होंने 33 प्रतिशत आरक्षण देकर महिलाओं को इस सदन में लाया। हमारे भारतीय जनता पार्टी के सरकार ने प्रभाग दो और चार प्रभाग का बनाया ताकि हर नगरसेवक को लडने का मौका मिले। भारतीय जनता पार्टी का मैं अभिनंदन करता हूँ किसी का हक नहीं छिन्ना चाहिये यही लोकतंत्र है। दो की जगह 4 प्रभाग किये गये और हर व्यक्ति को लडने का अधिकार हमारी सरकार ने दिया। यहां पर काफी लोगों ने आय के बारे में बताया लेकिन हमारी कहां पर कमी है इस बात पर किसी व्यक्ति ने प्रकाश नहीं डाला। निगम आयुक्त साहब मेरा आपसे अनुरोध है हम लोग अपने फंड से अगर किसी का घर बनाते तो आप बनाने नहीं देते, लेकिन जहां धीमी लाईट जलती है, हमने 1900 लेआउट में कहां था कि आप दो केबल लगवाये ताकि रात को 11 के पहले एक केबल बंद होना चाहिये, हम अपने घरों में जब रात को सोते हैं तो हमारे घरों के सारे लाईट बंद करते हैं। ज्यादा लाईट हेल्थ के लिये नुकसानकारक है, कार्बन छोडता है, शहर में आने के बाद ठंडी नहीं लगती। मकरधोकडा के उस पार थंडी लगती है यह सारा कारण हमारा जरूरत से ज्यादा उजाला है। कुछ ऐसे ग्राउंड हैं जहां रातभर कोई नहीं रहता ऐसी जगहों पर रौशनी रहती है। ओर हमारा करोडों रूपया इस काम में खर्च होता है इसलिये एक कॅटागिरी तय करना चाहिये कि कहां पर कितना उजाला होना चाहिये। मैं अपने घर में कितना उजाला रखता हूँ, हमारे पप्पु छोकरे की माँ ने कहां था कि एक दिन गर्डमेंट तुम से टॅक्स लेकर तुमको कंगाल करदेगी अपना खर्च कम करो। राष्ट्रपिता ने कहां है कि साधा जीवन और उच्च विचार और अपनी जरूरत कम करने से मन को शांती मिलती है, इसलिये हमने उतनी ही उर्जा खर्चा करना चाहिये जितने की जरूरत है और जरूरत से ज्यादा अगर उर्जा खर्च हो रही है तो प्रशासन ने डिसाईड करना चाहिये। जिस जगह दिन भर लाईट जलती है उस क्षेत्र के अधिकारी पर ध्यान देना चाहिये, आज तक किसी व्यक्ति पर

कारवाई नहीं हुई, जो व्यक्ति अपनी जिम्मेदारी बरोबर नहीं निभाता ऐसे व्यक्ति को निलंबित किया जाये। पांच साल में अगर हम जनता के कसौटी पर खरे नहीं उतरे तो वह हमको अपनी जगह बता देती है। आज करोड़ों रुपये खर्च हो रहे हैं टैकरो में यह जनता का पैसा खर्च हो रहा है इसकी रोकथांब के लिये मुख्यमंत्री ने पैसे दिये अभी तक का वह काम क्यों नहीं चालू हुआ 25 करोड़ के उपर टैकरो के उपर खर्च हो रहा है। उसमें कहीं न कहीं कमी आनी चाहिये, नहीं तो लोगो का शोषण होता रहेगा। कहीं न कहीं हमारी कमी को दूर किया जाये और अमृत योजना के आधार पर हर जगह पाईप लाईन डाली जाये। सबसे पहले यह काम किये जाये ताकि यह 25 करोड़ रूपयो का बोजा कम हो। ऐसा मैं आप लोगो को सुझाव देता हूँ और इस बात को मान्यता दे, मा.आयुक्त साहेब और मा.महापौरजी, हमारे स्थायी समिती के अध्यक्ष हैं, हमारे सत्तारूढ पक्षनेता हैं, विरोधी पक्षनेता हैं इस बात पर गंभीरता से विचार किया जाये। दुसरे काम कम होंगे उसके लिये पांच साल बाकी हैं पर यह जो बोझ नागपूर शहर की जनता पर पढ रहा है, वह पहले कम किया जाये। हमारे यहां पंडित दयाशंकर तिवारी ने एक अच्छा उपक्रम शुरू किया था इससे पहले जो हमारे यहां निगम आयुक्त आये थे, वह एकसूत्री कार्यक्रम लेकर आये थे, जिस तरह से बांझ अपने शिकार पर झडपता है, उसी तरह से शाम वर्धने आते से ही उन्होंने हमारे पालनहार पर कसौटी कसी, एफ. आर.दर्ज किया गया इसके साथ साथ यहां से हमें हटाने का, शिवशाई सरकार के कार्यकाळ में गठई कामगार को स्थायी फुटपाथ पर जगह दी गयी आज भी हमारे काटोल रोड पर जाओ तो 10 गठई कामगार वहां पर काम कर रहे हैं। मैं धन्यवाद देना चाहता हूँ, शिवशाही सरकार को कि उन्होंने बेरोजगारी को दूर करने के लिये ठोस कदम उठाया और आप लोग गो पालनहार को शहर से भगाते हो और उनका रोजगार छिनते हो। और हमारे पालकमंत्री जी कहते हैं कि इनको भगाओ, लेकिन सुदामा की भुमिका निभाने वाले पंडित दयाशंकर तिवारी की वजह से उस समय समिती गठित हुई, उन्होंने एक निव रखी कि यहां पर नंदग्राम के नाम से एक तबेला खोला जाये। उस समिती में बड़े बड़े विरोधी पक्ष के सदस्य भी थे, प्रफुल्ल गुडघे पाटील, दिपक पटेल लेकिन वह कमेटी धरे की धरे रह गयी लेकिन आज तक उसपर कोई कारवाई नहीं हुई। जबलपुर में 35 कि.मि. दूर शहर के बाहर एक तबेला बनाया गया है। यह महत्वपूर्ण विषय है। हमारे गौ पालनहार पर आज भी प्रशासन बहोत अन्याय कर रहा है। यह स्थिती बड़ी दुर्भाग्यपूर्ण है मैं बताना चाहता हूँ आपको कि जो कपास मिलता है, कपास एकठठा करता है, कपास को जमा करके अपने को कपडे पहनाता है उस मजदुर उस किसान को उस किसान को कपडा ठिक से पहनने नहीं मिलता उसको ठिक से पानी नहीं मिलता यह बात दुर्भाग्यपूर्ण है कि जो मट्टी बनाता है, बजरी बनाता है, सडक बनाता है उसको रहने के लिये मकान नहीं रहता, चलने के लिये सडक नहीं रहती यह स्थिती हमारी यहां पर इसको बदलना होंगा। आप इस बात पर ध्यान दे। ओर गौपालन वालो को जो हमारा सपना है, पंडित दयाशंकर तिवारी और हमारे लोगो का उनको एक स्थायी जगह दिया जाये, वहां पर जो निकलनेवाला लिप है उससे गोबरी बनायी जायेगी, उससे गॅस तयार किया जायेगा, इलेक्ट्रीक बनेगी वह सारा का सारा धरा रह गया। इतनी बड़ी महानगरपालिका है वह एक जगह पशुपालन हारवाले को नहीं दे रही है। यह बड़ी शोकांतिक बात है, इस बात पर आप विचार करे। यही आपसे आग्रह की विनंती करते हुए मैं अपने दो शब्द समाप्त करता हूँ।

श्री जुल्फेखार अहमद भुट्टो :- मा.महापौरजी, मा.अध्यक्ष, स्थायी समिती, सत्तापक्ष नेता, विरोधी पक्षनेता, मा.निगम आयुक्त साहेब, हाउस में सभी मा.सदस्यगण, अधिकारीगण, पत्रकार बंधु, 2271 करोड का बजेट नागपूर शहर में एक ऐतिहासिक बजेट है, नागपूर शहर को हम सब मिलकर एक सुंदर शहर बनाने की कोशिश में जुटे हैं, लेकिन बड़ी शर्म की बात है कि, हमारे यहां नागपूर शहर का जन्मदाता मध्य नागपूर

क्षेत्र जिस क्षेत्र में आज भी जनता दूषित पानी से झुंझ रही है, गडर लाईन, सिव्हर लाईन जर जर होगयी है, कई लोगो को ज्वाईडीस का शिकार होना पडता है, कई बच्चे बिमार होने की वजह से वह शिक्षा प्राप्त नहीं कर सकते। ओर कई लोगो को मोक्षधाम में जाकर विश्राम करना पडता है। बहोत बडी बात है कि हर साल दो चारसौ करोड रूपये बजेट में बढा दिये जाते है, क्या महापौरजी को बताना चाहता हूँ कि जो हमारी रिठ की हडडी है, जो हमारे नागपूर का केंद्रबिंदु है, जो हमारे नागपूर का सेंटर है, उस सेंटर का वातावरण बरोबर नहीं रहा तो हमारे शहर का वातावरण बिघडा तो हमको कोई ताज्जुब नहीं होंगी। अगर पुरे शहर का वातावरण हमने अच्छा भी कर दिया तो मध्य नागपूर में हमको दूषित वातावरण में रहने के लिये इस बजेट में कोई स्पेशल प्रोव्हीजन नहीं किया गया है। कोई फंड नहीं रखा गया वहां के नगरसेवक चुनकर आये हुऐ है, उनके लिये एक्स्ट्रा फंड का प्रोव्हीजन इस बजेट में रखना चाहिये था। क्यों कि यह स्लम एरीया है और स्लम एरीया और सिव्हर एरीया में अगर सिव्हील एरीया में 50 चेंबर्स रहते है तो स्लम एरीया में 500 चेंबर्स रहते है। उस क्षेत्र की लोकसंख्या के हिसाब से नागपूर महानगरपालिका की यंत्रणा बिल्कुल काम नहीं कर रही है। जिसकी वजह से उन सब लोगो को परेशानियो का वहां पर सामना करना पडता है। हमारे यहां एक प्रथा चल रही है लाईन में लगो, नोटबंदी के बाद से हम लोग रोज लाईन लग रहे है, अभी दुसरा नागपूर महानगरपालिका ने एक नया काम किया एक हरा और एक निला वह दो डब्बे उसके लिये भी लाईन में लगो यांनी क्या होंगया कि यहां कि जनता जो है वह पांच साल में तीन बार व्होट डालने के लिये लाईन में लगती थी वह लाईन बरकरार रहना चाहिये। वह लाईन के बारे में आम जनता को ध्यान देना चाहिये इसलिये वह लाईन लगाने का सिस्टीम फिर से शुरू हो गया है। जिस दिन डस्टबीन की घोषणा की गयी हमको सारे लोग पुछते है कि कहां गया तुम्हारा डस्टबीन कहां डाले सुखा, और कहां डाले गीला, हमें जनता से बात करना पडता है जब हम बजेट बनाते है तो हमने सभी तरफ बरोबर ध्यान देकर बजेट बनाना चाहिये एक भी बडी चिज आपने सेंटर नागपूर में इस बजेट में डाला है क्या ? मध्य नागपूर जहां से नागपूर शहर का जन्म हुआ वहां के लोगो के साथ यह अन्याय यह बरोबर नहीं है। वहां के लोगो का पुरा ख्याल रखते हुऐ उसको हमने आगे बढाना चाहिये। अनेक किस्म की योजनाएं यहां पर चल रही है पर मा.महापौरजी मैं आपसे पुछना चाहता हूँ कि, जो इस योजना का लाभ उठाने वाला है सही मायने में इस योजना का वह लाभ उठा रहा है क्या ? इस बात की जानकारी हमारे प्रचार प्रसार के माध्यम से आम जनता के पास जा रही है क्या ? और इस योजना का फायदा उनको हो रहा है क्या ? जो योजना गरीब लोगो के लिये है जो बिलो पावरटी लाईन बी.पी.एल. के अंतर्गत आते है, उनके लिये है उसमें अधिकतर लोगो के पास तामिल कम होने की वजह से हमारी यह ऑनलाईन सिस्टीम को वह नहीं जानते है। अगर वह ऑनलाईन सिस्टीम नहीं जानते है तो इस योजना का उनको फायदा नहीं मिलता है इस योजना का उनको फायदा मिलना चाहिये, नागपूर महानगरपालिका ने उन लोगो को उनके हिसाब से मुलभुत सुविधा देने के लिये प्रयास करना चाहिये। मध्य नागपूर में मोमिनपुरा, तकिया दिवानशाह, गुलाबबाब स्कूल, नालसाब चौक, हफीज बेकरी, मासूमशाह तकिया, बोरीयापुरा, भानखेडा, अंसारनगर, सैफीनगर, तीनखंबा चौक, चुना मस्जिद, डाबरे का कुंवा, टोपरे का कुंवा, पांचपावली, इतने क्षेत्र में कम से कम 70 प्रतिशत एरीया में दूषित पानी आरहा है, और बहोत सारी जगहो पर कई दिनों से पानी नहीं आ रहा है, तीन तीन दिन वहां पानी नहीं रहता है। हमने सबसे पहले उस क्षेत्र की पानी की समस्या दुर करनी चाहिये। मा.महापौरजी, मैंने पिछली बार भी यहां पर सुझाव दिया था कि मेयो हास्पिटल जो है वहां पर एक बहोत बडी जगह कंपाउंड में है जो कई एकड में उस हॉस्पिटल का प्रिमायसेस है, वहां पर एक बडी विशाल पानी की टांकी बनाने की आवश्यकता है। क्योंकि उस क्षेत्र में सदर राजभवन से पानी आता है और सदर राजभवन से लेकर शांतीनगर तक वहां का पानी जाता है, उस काम को वह जो पानी

की टांकी है कम से कम 70 साल पहले वहां पर उसका निर्माण कार्य हुआ था उसके बिच मे किसी दिन राजभवन की टांकी मे कुछ प्राब्लेम आगया और किसी वजह से राजभवन की टांकी को बंद करना पडा तो नागपूर शहर का एक बहोत बडा पटटा पानी से वंचित रह जायेगा इसलिये वहां पर एक विशाल टांकी का निर्माण कार्य मेयो हॉस्पिटल मे होना चाहिये। और अभी जो उस क्षेत्र मे दूषित पानी आ रहा है और जो पानी लोगो को नही मिल रहा है, वहां की ड्रेनेज और सिव्हर सिस्टीम पुरा बिगडा हुआ है उसके लिये कुछ तो भी एक्स्ट्रा निधी वहा पर आपने रखना चाहिये। और इस बजेट मे दिखावे से अच्छा काम पर हमने ध्यान देना चाहिये। और जो नागपूर शहर का बुनियादी क्षेत्र है जो नागपूर शहर की रिढ की हडडी है और जो नागपूर शहर का दिल है उस दिल मे हमने काम करना चाहिये, आपने मुझे यहां बोलने का मौका दिया, आपका धन्यवाद बोलते हुऐ अपने शब्दो को मैं विराम देता हूँ।

श्रीमती आशा उईके :- मा.महापौरजी, मा.स्थायी समिती अध्यक्ष, सर्व नगरसेवक, पत्रकार आणि कर्मचारी मी ज्या प्रभागातुन निवडुन आलेली आहे, प्रभाग 8 त्या प्रभागामध्ये कामे कमी प्रमाणात झालेली आहे. त्या प्रभागात कामे पुष्कळ असल्यामुळे आज हाउस मध्ये जे सांगितले की, 15 लाख जे पास झालेले आहे ते गव्हर्नमेंटचे ठिक आहे परंतु महानगरपालिकेकडुन कमी असुन त्याला वाढविण्यात यावे अशी मी विनंती करते. माझ्या प्रभागामध्ये इंग्रजाच्या जमान्यापासुन गटर लाईन, सिव्हर लाईन, पाण्याची समस्या, नळाच्या पाईप सडलेल्या आहे त्या ऐरीयामध्ये काम पुष्कळ असल्यामुळे निधीच्या कमतरतेमुळे आमचे काम होणार नाही त्या ऐरीयामध्ये जुनी शाळा आहे हंसापुरी ती जरजर झालेली आहे, आताच एक महिन्यापुर्वी तेथे केस झाली आणि तहसील ठाण्याचे जे पी.एस.आय. आहे त्यांनी महानगरपालिकेला सुचित केले आहे की त्यांच्याकडे लक्ष द्या आज आमच्या महानगरपालिकेला ज्या समस्याग्रस्त आहेत तसेच ज्या जरजर ज्या शाळा आहे तेथे जर दुकाने बनवुन टाकली तर आज जी महानगरपालिकेच्या समस्या ग्रस्त आहे त्या समस्या सुटुन जाईल. कारण तेथे दुकाने बनविले आणि जे आज टिमकी व मोमिनपुरा रोडवर जे अतिक्रमण आहे त्या लोकांना जर आपण दुकाने दिले तर महानगरपालिकेला भरपुर पैसा मिळु शकेल, पुष्कळ अश्या ऐरियातील जिमखाने होते त्या ऐरियाला लोकांनी आज आपली मालमत्ता बनवुन ठेवली आहे त्याकडे लक्ष देत नाही माझ्याकडे कर्जेस्टेड ऐरिया असल्यामुळे 6 वर्षाअगोदर आग लागली होती तेथे अग्नीशमनच्या गाडया नेवु शकत नाही. तसेच पुष्कळसे अतिक्रमण माझ्या ऐरियामध्ये आहे, घरे समोर आले आहे तेथे ऑटो जावु शकत नाही, अॅम्बुलन्स जावु शकत नाही, त्यामुळे मी आपणास विनंती करतो की, माझ्या ऐरियाकडे लक्ष दयावे. आज कमीत कमी तिकडे असे रस्ते झाले पाहिजे आणि अतिक्रमण हटविले पाहिजे की आपातकालीन स्थिती मध्ये तेथे अॅम्बुलन्स येण्या आणि जाण्याकरिता रस्ता राहिला पाहिजे. ऐवढे बोलुन मी माझे दोन शब्द संपविते.

श्रीमती यशश्री नंदनवार :- मा.महापौरजी, मा.सभागृह दिनांक 17 जूलै 2017 रोजी या सभागृहात स्थायी समितीचे अध्यक्ष मा.श्री संदिप जाधव यांनी महानगरपालिकेचे वर्ष 2017-18 चे अंदाजपत्रक प्रस्तुत केले या अंदाजपत्रकाचे समर्थन करण्यासाठी मी आपले निवेदन सादर करीत आहे. मा.महापौरजी, सर्वप्रथम मी मा.अध्यक्ष, स्थायी समिती यांचे मनापासून अभिनंदन करते. कारण एल.बी.टी.मुळे नागपूर महानगरपालिकेची मोठया प्रमाणात आर्थिक हानी झालेली आहे. कर्मचा-यांचे पगार सुध्दा आपण निटपणे करु शकत नव्हतो आणि आता जी.एस.टी. आपल्या दारात येवून उभा आहे. जी.एस.टी. लागु झाल्यानंतर सर्व व्यवहार सुरळीत होण्यास थोडा वेळ लागणार आहे. आणि अश्या संक्रमण अवस्थेमध्ये कुठलाही अनुचित असा कर न लावता नवीन कुठल्या घोषणा न करता, कुठलेही स्वप्न न करता अत्यंत वास्तववादी अर्थसंकल्प मा. संदिपजी जाधव यांनी या सभागृहात सादर केलेला आहे. अत्यंत वास्तवदर्शक असलेला हा अर्थसंकल्प जुन्या

योजनांच्या पूर्ततेसाठी समर्पित असा अर्थसंकल्प आहे. मा.महापौरजी, मी स्थायी समिती अध्यक्षाना अभिनंदन यासाठी करते कि त्यांनी वेगाने फिरत असलेल्या नागपूर शहराच्या मुलभुत गरजांच्या पूर्ततेचा विचार या अर्थसंकल्पात केलेला आहे. उदाहरणार्थ त्यांनी सर्वप्रथम विषय मांडला आहे याठिकाणी आम्ही पार्किंगचे धोरण निश्चित करित आहे, जेथे बाजार आहे तेथे पार्किंगची व्यवस्था राहिल, कुठे तरी याकरिता धोरण निश्चित होणे आवश्यक आहे, या शहरात अनेक ठिकाणी पार्किंगची समस्या आहे, ती केवळ यासाठी आहे कि, काही ठिकाणी रस्त्यावर पार्किंग आहे, काही रिकाम्या महानगरपालिकेच्या जागेवर पार्किंग प्लाझा निर्माण करणे ही आजच्या काळाची गरज आहे. आणि त्यातून वाहतुक सुरळीत झाली तर अनेक समस्यावर नियंत्रण येते, मी त्यामुळे असा विचार करणा-या या अर्थसंकल्पाचा पुन्हा एकदा मी स्वागत करते आहे. 2017 च्या सुरुवातीला आपण विविध करदात्यांना ज्यांच्याकडे कर प्रलंबित होते त्यांना स्वलती देण्यासाठी आपण आव्हान केले होते, नोटबंदीच्या काळात सुध्दा नागरिकांनी याला मोठ्या प्रमाणात प्रतिसाद दिला. परंतु अजूनही ब-याच प्रलंबित कर बाकी होता त्यासाठी पुन्हा आपण एकदा नागरिकांना स्वलत द्यावी म्हणुन या जूलै महिन्यात नागरिकांनी कर भरावा व आपल्या कर्जातून मुक्त व्हावे यासाठी आपण त्यांना संधी देत आहो मला खात्री आहे कि, नागरिक या संधीचा नक्कीच लाभ घेतील आणि जे कोणी बाकी आहे ते सुध्दा कर भरतील यानंतर महानगरपालिकेच्या उत्पन्नात निश्चितच भर पडेल. तरी देखील मला याठिकाणी एक महत्वाचा विषय नोंदवावयाचा आहे कि अश्या स्वलती आपण किती वर्ष देणार आहे. किती वेळेस देत रहावी आता देत असलेली स्वलत ही अंतिम असावी. अन्यथा हा प्रामाणिक करदात्यांचा अपमान असेल त्यांची पिळवणुक असेल, याची दखल आपण याठिकाणी घ्यावयास पाहिजे. गेल्या आर्थिक वर्षात अनेक करदात्यांना आपण समन्स इशु केले आहे व नवीन मालमत्तांचा शोध याठिकाणी लागलेला आहे. या शोध मोहिमेला अवकाशातून तिस-या डोळ्यांची साथ सुध्दा मिळालेली आहे आणि त्यातून 250 लक्ष मालमत्तेची माहिती आपल्याला मिळालेली आहे. त्यातून या मालमत्तेचे मुल्यांकन जर लवकरात लवकर झाले तर महानगरपालिकेच्या उत्पन्नात नक्कीच भर पडेल. मला एका गोष्टीकडे आपले लक्ष वेधावयाचे आहे कि नागपूर महानगरपालिकेच्या अनेक मालमत्ता अश्या आहे कि ज्याच्याबद्दल नागपूर महानगरपालिकेला स्वतःच काही माहिती नाही. अनेक मालमत्तावर अतिक्रमण झालेले आहे परस्पर लिज हस्तांतरण करुन लिजधारक आपला फायदा करुन घेत आहे. याबाबतीत आपण काही तरी निर्णय घ्यावयास पाहिजे आणि याकरिता काही तरी धोरण निश्चित करणे आवश्यक आहे. मा.महापौरजी, महिला नगरसेविकेकरिता आपण 1 लक्ष रुपयांचा निधी ठेवत होतो, यावेळेस हा निधी दोन लक्ष रुपये पर्यंत वाढविण्यात आलेला आहे त्याबद्दल धन्यवाद. मा. महापौरजी, नद्या आणि तलावांच्या पुर्नवसनासाठी मी गेले पांच वर्ष सतत नागपूर महानगरपालिकेचे अर्थसंकल्प पाहत आलेली आहे, यावेळेस लेंडी तलाव, नाईक तलाव, फुटाळा तलाव, अंबाझरी, या सर्व तलावासाठी सुमारे साडे चार कोटी रुपयांचा निधी राखुन ठेवण्यांत आला आहे. त्यासाठी राज्य सरकारचा प्रकल्प सुध्दा घेण्यांत आलेला आहे याकरिता मा.स्थायी समिती अध्यक्षांना व सर्व संबंधितांना मी धन्यवाद देते. मा.महापौरजी, स्वच्छता अभियानांतर्गत प्रत्येक नागरिकांना डस्टबीन उपलब्ध करुन देण्याबाबत या सभागृहाने एक निर्णय दोन मिटींगच्या आधी घेतला होता, या संकल्पाला पुर्णत्वास नेण्यासाठी मा.महापौरजी यांनी 50 लक्ष रुपयांचा, मा.उपमहापौरजी यांच्या फंडातून 25 लक्ष आणि मा.अध्यक्ष, स्थायी समिती यांच्या फंडातून 10 लक्ष रुपये उपलब्ध करुन दिल्या जात आहे आणि त्यातून प्रत्येक नगरसेवक व नगरसेविकांच्या फंडातून 2 लक्ष रुपये दिले जाणार आहे. काही नगरसेवकांचा या गोष्टीला आक्षेप जरूर असेल परंतु यात एक महत्वाची गोष्ट लक्षात घ्या, जर कच-यांचे व्यवस्थापन होत असेल तर आरोग्याच्या अनेक समस्या याठिकाणी सुटणार आहे. जसे चेंबर्स दुरुस्त करणे आवश्यक आहे, तसाच कचरा देखील संकलीत करुन त्याची योग्य ती विल्हेवाट लावणे अत्यंत आवश्यक आहे. त्यामुळे माझा सभागृहाच्या वतीने सर्वांना आव्हान आहे कि प्रत्येक

नगरसेवक, नगरसेविकांनी यासाठी आपला निधी तातडीने द्यावा. आणि जेणेकरून आपण स्वच्छतेसाठी आवश्यक ती कामे करू शकू. शहर स्वच्छ असेल तर आपले नागरिक देखील आरोग्य संपन्न राहिल. सांडपाण्याचे व्यवस्थापन, परिवहन व्यवस्थेत सुधारणा, नवीन उद्यानाची निर्मिती इत्यादी बाबतीत नागपूर शहर आघाडीवर आहे आणि याबाबतीत स्थायी समिती अध्यक्षांनी पुन्हा एकदा आपली कटिबद्धता दाखविलेली आहे. आपल्या नागपूर शहराचे विद्यार्थी अनेक बाबतीत आघाडीवर आहे, नागपूर महानगरपालिकेचे विद्यार्थी हे गरीब घरांतुन आलेले विद्यार्थी आहे, आपले शिक्षण सुध्दा अद्यावत आहे, आता आपल्या शहरात मेट्रो, मिहान सारख्या संधी येत आहे. मला वाटते याचा सुध्दा विचार आपण कुठे तरी करणे आवश्यक आहे. स्वर्गीय प्रभाकरराव दटके रोगनिदान केंद्रामध्ये चालविण्यांत येणा-या उपक्रम स्वागतार्थ आहे, लाडली लक्ष्मी या योजनेचे पुर्नजीवन होत आहे ही सुध्दा चांगली बाब आहे. मा.महापौरजी, दरवर्षी आपण महिला उद्योजिका मेळावा आयोजित करतो, सात वर्ष झाले आपण महिला उद्योजिका मेळावा आयोजित करीत आहे त्याला महिलांचा मोठया प्रमाणात प्रतिसाद मिळत आहे. येणा-या स्टॉलची संख्या आपण त्याठिकाणी 300 पर्यंत वाढविलेली आहे, परंतु महापौरजी मला आपल्याला अजून एक आग्रहाची विनंती करावयाची आहे, महिला उद्योजिकांना अजून प्रोत्साहन देण्याची गरज आहे. आणि केवळ आठ दिवसासाठी महिला उद्योजिका मेळावा आयोजित न करता आपण विचार करावयास पाहिजे कि, प्रत्येक विधान सभा क्षेत्रामध्ये एक रूम आपण बचतगटांच्या महिलासाठी ठेवला पाहिजे. ज्याच्यातून महिलांना आर्थिक स्वालंबनाला मदत मिळेल आणि आपल्या माध्यमातून आपण याकरिता पुढाकार घ्यावा आणि यासाठी काही करता येत असेल तर नक्की करावा. मा.महापौरजी, नागपूर शहराला मेडिकल हब बनविण्यास मा.श्री नितीनजी गडकरी व मा.मुख्यमंत्री यांचा फार मोठा हात आहे, ऍम्स सारखा मोठा हॉस्पिटल या शहरात येत आहे. मध्य नागपूराला अनेक रूग्ण या शहरामध्ये आरोग्य सुविधांचा लाभ घेण्यासाठी येत आहे, मात्र अश्या या परिस्थितीमध्ये नागपूर शहरामध्ये अद्यावत अश्या वैद्यकीय चाचण्या येथे उपलब्ध नाही. ही अत्यंत खेदाची बाब आहे मा.महापौरजी मला खेदाने एक उदाहरण सांगावेसे वाटते कि, गेल्या 15 दिवसाआधी माझ्या प्रभागातील एक लहान मुलगा सिकलसेल या आजारांनी मृत्यु पावला. अवघ्या 10 वर्षाचा परंतु या मुलाला मृत्यु कशामुळे आला कारण त्याचे रोगनिदान तातडीने होवु शकले नाही आणि म्हणुन त्याला वैद्यकीय उपचार मिळू शकले नाही. मा.महापौरजी, ही बाब आपल्या शहराला अत्यंत लाजिरवाणी आहे, एखादा सिकलसेल सारखा आजारांचे निदान आपण लवकर करू शकत नाही त्या वैद्यकीय चाचणीसाठी आपल्याला मुंबईची धाव घ्यावी लागते, ज्यावेळेला नागपूर शहर वैद्यकीय हब होते मग नागपूर शहरामध्ये प्रत्येक वैद्यकीय चाचणी का उपलब्ध होत नाही मा.महापौरजी मला आपल्या माध्यमातून एक आग्रहाची विनंती करायची आहे की नागपूर महानगरपालिकेच्या या वैद्यकीय केंद्रामध्ये नागपूर शहरामध्ये प्रत्येक वैद्यकीय चाचणी या ठिकाणी होवु शकेल अशी सुविधा उपलब्ध असायला हवी आपण ऍम्स या ठिकाणी निर्माण करीत आहे अशा परिस्थितीमध्ये अत्यंत महत्वाचे असे अद्यावत वैद्यकीय चाचणी असणारे केंद्र या ठिकाणी असायला हवे ही मागणी मी आपल्या समोर करीत आहे. मा.महापौरजी अत्यंत संतुलित असा हा अर्थसंकल्प आहे परंतु हा अर्थसंकल्प केव्हा पुर्णत्वास येईल जर आपले प्रशासन आणि शासन यांच्यात योग्य समन्वय असेल तर नाही तर काल जसे आपण ओव्हलच्या मॅच मध्ये पुर्णपणे चित झालो तसे होईल आपले सर्व गुणवान क्रीडापटु असतांना ओव्हलवर जशी आपली दयनिय परिस्थिती झाली तशीच दयनिय परिस्थिती सर्व परिस्थिती अनुकुल असतांना सुध्दा होईल, जर आपण आपल्या प्रशासनावर नियंत्रण ठेवु शकलो नाही तर आपल्याकडे अनेक कर्मचा-यांची पदे रिक्त आहे तज्ञ अधिकारी आपल्याकडे नाही आहे अशा परिस्थितीमध्ये तज्ञ कर्मचा-यांना या ठिकाणी कामाला जुंपणे शासन आणि प्रशासनात समन्वय साधणे आणि त्याचबरोबर नगरसेवकांना सुध्दा विश्वासात घेणे या बाबींमध्ये आपण जर समन्वय साधु शकलो तर हा संकल्प निश्चितपणे पुर्णत्वास जाईल आणि जे काही आपण या ठिकाणी जी

योजना आहे जी.एस.टी. च्या माध्यमातून ज्यावेळी याठिकाणी नवीन अर्थसंकल्प येईल त्यावेळेस आपण नविन संकल्पनेला पुढे जावू शकू, आपण संधी दिली आणि सभागृहाने मला ऐकून घेतले त्याबद्दल मी सभागृहाचे मनपूर्वक आभारी आहे. धन्यवाद.

श्रीमती चेतनाताई टांक :- मा.महापौरजी, सन्माननिय सदन, सर्वप्रथम मी सन्माननिय स्थायी समिती अध्यक्ष श्री संदीपजी जाधव का बहोत बहोत अभिनंदन करती हूँ की उन्होंने बहोत अच्छा अंदाजपत्रक यहा पर प्रस्तुत किया है मैं इसके समर्थन के लिये कहना चाहूँगी कुछ सदस्योंने अपने अपने विचार रखे और इस अंदाजपत्रक को किताब कर के यहा पर प्रस्तुत किया किसी किसी ने इसे किताब कहा । मा. महापौरजी यदी यह किताब है तो कहानी पढकर इसे भुलाया जाता है, यदी यह अंदाजपत्रक है इसी को गंभीरता से किसीने पढा है तो उसीको समझेंगा की ये अंदाजपत्रक सबके हित के लिये है और बहोत अच्छे तरिकोसे यहापर प्रस्तुत किया है। मा.महापौरजी, मैं समय की मर्यादा को देखते हुये मैं कुछ चिजपर अपने सुझाव प्रस्तुत करना चाहूँगी, जैसे अंदाजपत्रक मे लिखा गया हम पार्किंग की व्यवस्था कर रहे है पार्किंग से महानगरपालिका को आवक आती है। तो मेरा एक ऐसा सुझाव है जितने भी नगरसेवक यहापर है एक पास उसकी गाडी मे यदी लग जाये तो मा.महापौरजी हम सब सदस्यगण जनता की सेवांके लिये दिनभर से रातभर कही न कही घुमते रहते है। उसके लिये हमे पार्किंग शुल्क कमसे कम देना पडे या न देना पडे ऐसा मेरा सुझाव है। मा.महापौरजी, पर्यावरण के लिये कहा गया है, पर्यावरण के लिये पेड लगाना चाहिये पेड बहोत हितकारी रहता है और स्वास्थ्य के दृष्टीसे जादा से जादा पेड पौधे लगाना चाहिये तो क्यों न हम उसकी शुरुवात स्कुलो के माध्यम से करे, स्कुलो के जो प्ले ग्राउंड है जो खाली जगह पडी हुयी है वहापर बच्चों को यह सिखाया जाये, क्योंकि बच्चे ही आजकल बडों को सिखाते है। और उसी दृष्टी से आगे स्वच्छता अभियान है ग्रीन सिटी क्लीन सिटी उसकी शुरुवात भी हम लोगों ने करनी चाहिये जहातक हमारा प्रभाग स्वच्छ प्रभाग नही होंगा तब तक हमारा शहर स्वच्छ शहर भी नही होंगा मा.महापौरजी अंदाजपत्रक मे कुछ तिन शब्द किसी ने कहा हैं। मैं इसी और सदन का ध्यान आकर्षित करना चाहूँगी यह खाली शब्द नही सदन मे एक तरफ संदीप दुसरी तरफ भी संदीप कहने का मतलब एक तरफ स्थायी समिती अध्यक्ष संदीपजी जाधव दुसरे तरफ हमारे सत्तापक्ष नेता संदीपजी जोशी और उनके बिच मे हमारे सिनिअर दयाभैया और हमारे प्रविण भैया साथमे सन्माननिय नितीनजी और देवेंद्रजी का मार्गदर्शन हमारे साथ मे है तो हमारा लक्ष भी एक ही है शहर का विकास प्रभाग का विकास मा.महापौरजी हमने प्रण भी लिया है वह सही लिया है। हमे सबका विकास देखना है और सभी के हित मे कार्य करना है और हमारा पथ भी उसी और अग्रेसर है सबको साथ मे मिलकर के चलना है तभी सबका साथ और सबका विकास हो पायेगा, धन्यवाद ।

श्री. नितीन साठवणे :- मा.महापौरजी, सन्माननिय उपमहापौरजी, मा.स्थायी समिती अध्यक्षानी जे अंदाजपत्रक येथे सादर केले आहे त्या अंदाजपत्रका बद्दल येथे काही गोष्टी प्रस्तुत करीत आहे. नागपूर महानगरपालिकेद्वारा 11 दहन घाट संचालित आहे त्यापैकी 1 घाट शांतीनगरचा घाट आहे. मा. उपमहापौरजीच्या प्रभागातील लोकांनाही त्याच घाटाकडे जावे लागते असे मला माहिती आहे तरी मी म्हणतो की त्या घाटावर दयनीय परिस्थिती आहे त्याकरिता दौरा करावा. आणि एकदा घाटासाठी निधी ठेवला आहे त्याकरिता सुरुवातीपासून तेथुन काम सुरु करावे अशी माझी त्यांना विनंती आहे. बाजार पेठाकरिता सर्वात जुनी बाजारपेठ म्हणजे ईतवारी आणि दुसरी दही बाजारची बाजारपेठ पुल झाल्यानंतर ती बाजारपेठ विस्तारीत झाली त्या बाजारपेठचे कुठल्याही प्रकारचे संगोपन झाले नाही त्या बद्दल येथे कुठलेही प्रावधान दिलेले नाही आहे त्या गोष्टीकडे मी त्यांचे लक्ष वेधू इच्छितो कि त्या बाजारपेठेचे संगोपनाचे कार्य करण्यात

यावे अशी मी त्यांना विनंती करतो. शाळेतील शिक्षणाकरिता जो प्रावधान ठेवले आहे त्याचे मी स्वागत करतो. आणि सफाई कामगाराबद्दल्या कुठल्याही प्रकारचा प्रावधान दिलेले नाही एक सफाई कामगार दोन-दोन व्यक्तीचे काम करतो आणि जे सफाई कामगार आहे ओळखींनी नेते लोकांच्या जवळीचे असल्यानी कोणी दवाखान्यात कोणी लायब्ररीमध्ये कुणी नेत्यांच्या बंगल्यावर अशा पध्दतीची प्रक्रीया चालुन रहिली आहे. जनावरांच्या गोठयाकरिता कुठल्याही प्रकारचे प्रावधान या बजेट मध्ये दिलेले नाही आहे. जनावरांच्या बजेटकरिता भांडेवाडी, गोरेवाडा, शिवणगांव येथे आरक्षित जमिनी ठेवल्या आहे आणि गो पालन यांच्यावर कोंडवाडामध्ये गाईढोरे बांधुन कारवाई केली जाते तेव्हा त्याच्यावर पोलीस व्दारे केसेस लावल्या जाते अशा प्रकारे महानगरपालिकेव्दारे गैरप्रकार चालु आहे. विद्युत खांब हटविण्याकरिता आमच्या प्रभागात एक जुनी वस्ती असल्यामुळे ठिकठिकाणी अतिक्रमणची कारवाई होवुन मोठे रोड झाले आहे परंतु ठिक ठिकाणी विद्युत खांब जसेच्या तसे आहे त्या विद्युत खांबाला बाजुला करण्याकरिता या बजेट मध्ये कुठलेही प्रावधान दिलेले नाही आहे. आणि सर्वात मोठा घोळ म्हणजे हा आमच्या वार्डनिधीतुन डस्टबिन करिता जो फंड घेतला आहे त्याचे सर्वात मोठे दुःख मला आहे कारण अल्पशा फंडामध्ये आम्हाला विकास करायचा आहे त्याच्यामधुन फंड काढुन घेतला, ज्याला स्वःइच्छेने फंड दयायचा होता त्यासाठी माझे समर्थन आहे पांडे मॅडम बोलल्या त्या बद्दल फंड जर स्वइच्छेने देण्याकरिता सभागृह जर संमती देईल त्यामध्ये मी तुमचे स्वागत करेल, मा. महापौरजी, गो पालन अशा परिस्थितीमध्ये जगत आहे की त्यांच्यावर पोलीस दवारे केसेस लावल्या जात आहे त्यामुळे त्यावर भुमिकेवर संवैधानिक कारवाई करावी आणि जनावरांच्या गोठयाकरिता आरक्षण केलेल्या जागेवर परियोजना राबवावी आणि गोठे करुन दयावे कारण की जनावरे शहरामध्ये जर पाळत आहे आणि त्याच्यावर केसेस लावत असेल आणि कोंडवाडयामध्ये पकडुन घेवुन जात असेल तर गाईचे गौरक्षण कसे होईल, गो पालन म्हणुन सरकारची योजना आहे. त्याच्यावर विचार व्हावयास पाहिजे. धन्यवाद

श्री.विजय झलके :- मा.महापौरजी, एका ऐतिहासिक बजेटच्या समर्थनार्थ मला बोलण्याकरिता आपण येथे मला संधी दिली त्या बद्दल या सभागृहाचे मी आभार मानतो, या सभागृहात उपस्थित मा.महापौरजी, मा.सत्तापक्ष नेते, मा.विरोधी पक्ष नेते, सभागृहातील सर्व माझे नगरसेवक व नगरसेविका, कर्मचारी, अधिकारी व पत्रकारबंधुनो, एक ऐतिहासिक असा बजेट आपले स्थायी समिती अध्यक्ष मा.संदीप जाधव यांनी सादर केलेला आहे आणि या बजेटच्या माध्यमातुन नविन नगरसेवकांना शिकण्याची संधी आम्हाला मिळाली आहे आम्ही लर्निंग लायसन्स होल्डर आहे. या बजेटच्या माध्यमातुन अनेक चांगल्या गोष्टी या नागपूर शहरात होणार आहे. त्यातील काही महत्वाच्या गोष्टी म्हणजे माजी सैनिकांकरिता व त्यांच्या विधवा पत्नीकरिता करात 100 टक्यांची सुट दिली आहे त्याबद्दल मी मा.स्थायी समिती अध्यक्षांचे अभिनंदन करतो. तसेच नविन योजना असो किंवा त्यामध्ये सुट देण्याची योजना असो हे सभागृह अद्यावत बनविण्याचा प्रस्ताव असो, अश्या अनेक गोष्टी या अर्थसंकल्पामध्ये सादर केले आहे 572 / 1900 लेआउटचा जो प्रश्न आहे त्या संदर्भात अनेक सदस्यांनी यावर प्रकाश टाकले आहे मात्र स्थायी समिती अध्यक्षांना विनंती आहे की आम्ही ज्या प्रभागाचे नेतृत्व करतो त्या आउटर भागाकरिता अतिरिक्त निधी उपलब्ध करुन दिला तर सर्व सदस्यांना अधिक आनंद होईल, जुने पथदिवे काढुन नविन पथदिवे लावण्याचा जो निर्णय आपण घेतला आहे त्यामुळे अंधारातुन प्रकाशाकडे जाणारा एक नविन मार्ग आपण या महानगरपालिकेकडुन करतो आहे. साधारणतः 65 ते 70 टक्के उर्जा बचतीमुळे या महानगरपालिकेला फायदा होईल. माझे मित्र नागेशजी सहारे, क्रीडा समितीचे अध्यक्ष आहे त्या समितीवर आपण कृपा दृष्टी दाखविली आहे मात्र ते अधिक झाल्यास आम्हाला अधिक आनंद होईल. आमचे नेते मा.प्रविणजी दटके यांनी माय सिटी, क्लीन सिटी, माय रिसपॉन्सीबिलिटी म्हणजेच पंतप्रधानाव्दारे दिला जाणारा स्वच्छ भारत अभियान याचा एक भाग म्हणुन

परिसर पालकत्व योजना आपण सुरु केली आहे त्यातून शहर स्वच्छ व सुंदर होईल अशी मला 100 टक्के खात्री आहे. मी ज्या समितीचा सदस्य आहे अशा शिक्षण समितीकरिता आपण खुप सारे प्रावधान केलेले आहे. मग डिजीटल लायब्ररी असो की अनेक विषय असो, त्यातून एक उत्तम मार्ग महानगरपालिकेला मिळणार आहे. मला काही गोष्टी या सभागृहात सुचवावयाचे वाटते आहे अतिक्रमणाच्या संदर्भात एक व्यवस्था आपण केली पाहिजे कारण साधारणतः अतिक्रमणाची कारवाई आपल्या महानगरपालिकेकडून होते ती संध्याकाळी 6 वाजेपर्यंत होते आणि ख-या अर्थाने नागपूर शहरात जर अतिक्रमण होत असेल ते संध्याकाळी 6 नंतर होते त्यामुळे जी अतिक्रमणाची कारवाई सायंकाळी सुरु आहे त्याचधर्तीवर संपुर्ण नागपूर शहरात अतिक्रमणाची कारवाई सायंकाळी सुरु केली पाहिजे जेणेकरून हे शहर अतिक्रमण मुक्त होईल असा माझा विश्वास आहे. एक ई-लायब्ररीचा प्रश्न आहे जे मध्य नागपूरात मा.परमपुज्य केशव बळीरामजी हेडगेवार यांच्या नावाने महाल येथे तसेच पश्चिम नागपूरात डॉ.ए.पी.जे. अब्दुल कलाम यांच्या नावाने सुरु करणार आहे. मला असे वाटते की दक्षिण आणि पुर्व नागपूरात मोठ्या प्रमाणात मध्यमवर्गीय लोक राहतात त्या भागात जर आपण ई-लायब्ररीचा प्रस्ताव दिला तर ते त्या भागातील नागरिकांकरिता अत्यंत सोयीचे होईल असे मला वाटते. काही विद्यार्थी जे राज्य पातळीवर क्रीडा स्पर्धेमध्ये भाग घेतात त्यांना पुढे नोकरी व शिक्षणाकरिता फायदा होते मला असे वाटते माझ्या शेजारी क्रीडा समितीचे सभापती श्री.नागेशजी सहारे बसले आहे आणि शिक्षण सभापती दिलीपजी दिवे आहे या दोघांनी मिळून एक डिस्ट्रीक स्पोर्ट इव्हेंट जर महानगरपालिकेच्या माध्यमातून सुरु केले त्यातून विद्यार्थी जर तयार केले आणि ते जर राज्य पातळीवर गेले तर त्यातून आपल्या महानगरपालिकेचा त्यामध्ये अधिक फायदा होईल आपण मला बोलण्याची संधी दिली आणि या सभागृहात आपण ऐकून घेतले त्या बद्दल आभार मानतो, मात्र जाता जाता एक कविता सांगून जातो

“मंजिले उन्ही को मिलती है जिनके शब्दो मे जान होती है,
मंजिले उन्ही को मिलती है जिनके शब्दो मे जान होती है,
पंखो से कुछ नही होता हौसलो से उडान होती है।
हौसलो से उडान होती है”

श्री.प्रकाश भोयर :- मा.महापौरजी, या सभागृहाचे सत्तापक्षनेते संदीपजी स्थायी समिती अध्यक्ष संदीपजी जाधव आज मी जे सन 2017-2018 चे अंदाजपत्रक स्थायी समिती अध्यक्ष संदीपजी जाधव यांनी सादर केले त्यांच्या समर्थनार्थ मी उभा आहे. मा.महापौरजी, या बजेटमध्ये ग्रीनजिम मध्ये आणि उद्यान विकासाकरिता सव्वा 7 करोड रुपये ठेवले आहे. मी या करिता आदरणिय स्थायी समिती अध्यक्ष नेते संदीपजी जाधव यांचे अभिनंदन करतो कारण सव्वा 7 करोड रुपये ठेवल्यानंतर या शहरामध्ये आपल्याला माहिती आहे आणि मागच्या दोन वर्षांच्या आधी सत्तापक्षाच्या माध्यमातून ग्रीन जिम पुर्ण नागपूर शहरात बांधण्याच्या दृष्टीने प्रयत्न या सरकारनी केला आहे त्या माध्यमातून संपुर्ण क्षेत्रातील नगरसेवक आपआपल्या क्षेत्रात जेव्हा फिरतात आणि त्या भागात जेव्हा महिला आणि पुरुष वर्ग व्यायाम करतांना दिसतात तेव्हा एक फार चांगले चित्र निर्माण होते. नागपूर शहरामध्ये आम्हाला दिसते आणि पुन्हा आपण ग्रीन जिम मध्ये अशाच पध्दतीचे प्रयोजन देण्याचा प्रयत्न केला त्यामुळे मी आपले अभिनंदन करतो मा.महापौरजी स्थिती अशी आहे की या ग्रीन जिमला 2 वर्ष पुर्ण होत आहे काहीचे हॅन्डल्स काहीचे पायदान अशा काही गोष्टी तुटण्याच्या मार्गावर आले आहे त्यामुळे आपल्याला विनंती आहे की यामध्ये मॅटनन्स करण्याचे काम एखाद्या एजंसीला दिले नाही तर पांढरे हत्ती निर्माण होईल ही माझी सुचना ऐकून त्यामध्ये उपाययोजना करावी अशी माझी विनंती आहे. त्याचप्रमाणे आता पावसाळ्याची वेळ आहे या पावसाळ्याच्या वेळेमध्ये मी आपणाला

सांगतो की त्यामुळे आपण ही सुचना लक्षात घेवुन या भागात आदरणिय श्री.संदीपजी जाधव यांना विनंती करतो सव्वासात करोड रुपयांपैकी काही मॅटेनन्स करण्याकरिता काही पैसे दिले तर फार आनंद होईल आपण ग्रीन जिम पाहिले असतील त्यामध्ये बेस निर्माण करण्यात आले व त्यावर जिम लावण्यांत आले त्यामुळे लोकांना व्यायाम करण्याकरिता फार सोपे होईल आणि त्यानंतर ते तुटत सुध्दा नाही त्याचप्रमाणे मा.महापौरजी भुमीगत गडर लाईन साफ सफाई करण्याकरिता काही विशीष्ट यंत्र किरायाने लावण्याकरिता प्रोव्हीजन बजेट वाचले तेव्हा लक्षात आले कि हे करण्यांत आलेले आहे. परंतु हे करीत असतांना फार आनंद होतो आदरणिय महापौरजी स्थिती अशी आहे या संपुर्ण सभागृहामध्ये जितके नगरसेवक आणि जेवढे लोक आहे त्या लोकांना रोज 10 ते 15 फोन गडर लाईन साफ करण्याकरिता येत असतात मा.महापौरजी स्थिती ही आहे गडर लाईन साफ करण्याकरिता जे यंत्र किरायाने घेतले आणि स्थिती निर्माण केली पण स्थिती अशी आहे की आज नागपूर शहरात 30 ते 40 वर्ष जुनी गडर लाईनच्या छोट्या छोट्या लाईन करण्यात आल्या होत्या कालांतराने नागपूर शहर वाढले, नागपूर शहरांचा विकास झाला या विकासाच्या माध्यमातुन स्थिती अशी झाली कि त्या गडर लाईनवर बराच प्रेशर वाढल्यामुळे आमच्याकडे रोज लोक येतात गडर लाईन साफ करण्यासंदर्भात महानगरपालिकेचे कर्मचारी स्थिती सुधरविण्याचा प्रयत्न करतात परंतु स्थिती अशी आहे की त्यांचे काम चाल चलावु असते. आजचे काम उद्यावर ढकलणारे काम सुरु आहे आणि आम्ही दुसऱ्या दिवशी परत फोन करतो जे काल केलेले काम आज पुन्हा तुम्हाला करायचे आहे म्हणजे एकाच व्यक्तीचा प्रश्न सोडविण्याकरिता पुन्हा पुन्हा फोन करावा लागतो, म्हणुन प्रशासन आणि महापौरजींना विनंती करतो या नागपूर शहरातील गडर लाईनसाठी आपण निधी उपलब्ध करून दिला तर हे काम परमानंत होईल. आदरणीय महापौरजी, माजी महापौर, प्रविणजी दटके यांच्या कार्यकाळामध्ये या सभागृहाने रेन हार्वेस्टिंग सिस्टीम काढली मी त्यावेळेला या सभागृहाचा सदस्य नव्हतो पण मला असे वाटते की तत्वतः मान्यता दिली असेल 7 ते 8 महिन्याचा अवधी झाल्यानंतर सुध्दा आज पर्यंत यावर कोणताही न्याय आणि निर्णय कर्मचा-यांनी आणि प्रशासनांनी घेतला नाही स्थिती अशी आहे की आजही ते काम झालेले नाही आणि आम्हाला सांगतांना आनंद होतो की दक्षिण पश्चिम नागपूर मध्ये आदरणीय संदीपजी जोशी यांच्या नेतृत्वात आम्ही सोनेगाव तलावाचे गाळ उपसण्याचे काम केले व त्यामाध्यमातुन हा प्रयत्न केला आणि त्या भागात आम्ही हा प्रयत्न केला की तेथे रेन हार्वेस्टिंग करायचे मग आम्ही ऐवढा प्रयत्न करुन सुध्दा जनतेने फारसा प्रतिसाद दिला नाही म्हणुन आदरणीय महापौरजी मी आपणांस विनंती करतो की रेन हार्वेस्टिंग जर आपल्याला अंमलात आणायची असेल तर या नागपूर शहरामध्ये अनेक मोठे प्रोजेक्ट होत आहे 24 बाय 7 होत आहे परंतु स्थिती अशी आहे जर आपण या रेन वॉटर सिस्टीमच्या माध्यमातुन जर नागपूर शहरातील पाण्याची पातळी वाढविण्याचे प्रयत्न केले आहे (बेल) मा.महापौरजी माझे दोन विषय राहिले आहे लवकरच संपवितो. रेन वॉटर सिस्टीम करिता विशेष प्रायोजन करण्याकरिता 50 लक्ष रुपये संदीपजी जाधव यांनी या बजेट मध्ये ठेवले त्यामुळे यामध्ये 50 लक्षापेक्षा जास्त निधी ठेवुन रेन वॉटर सिस्टीमची नागपूर शहराला फार गरज आहे आणि रेन हार्वेस्टिंग सिस्टीममुळे या नागपूर शहराचे जितके काही पानी वर येईल आणि पाण्याची पातळी वाढेल कारण पाण्याची पातळी वाढली की नागपूर शहराचे जे स्वच्छ पाणी आहे ते स्वच्छ पाणी झाडांना न देता किमान कोणतेही वापरण्याचे पाणी खर्च न करता आपल्या विहीरीचे पाणी खर्च करतील आणि नागपूर शहराचे स्वच्छ पाणी जनतेला प्यायला मिळेल माझी विनंती आहे की रेन वॉटर हार्वेस्टिंग करिता जास्तीत जास्त निधी देण्यात यावा, याच माध्यमातुन आपण सोनेगाव तलावाला 2 कोटी रुपये दिले आणि तो भाग माझ्या प्रभागामध्ये येत असल्यामुळे मी शतशः मी धन्यवाद देतो कारण दक्षिण पश्चिम नागपूर मध्ये सोनेगाव तलाव एक अशी वस्तु आहे की वास्तुमध्ये थोडेफार डेव्हलपमेंट आपण आपल्या माध्यमातुन केले तर मला असे वाटते की हा विकास हा पुर्णपणे आणि एक खाऊ गल्ली तशी गांधीसागर तलावाजवळ

बनते तशीच एक गल्ली त्या सोनेगाव तलावाजवळ बनेल म्हणुन आपले धन्यवाद करतो आणि अभिनंदन करतो. शिवणगावमध्ये तेथे एक व्यक्ती संडास करतांना बाहेर सापडला ते जुने गाव आहे त्या गावामध्ये स्थिती अशी निर्माण झाली त्याच्यावर एफ.आय.आर. दाखल केला व हा आदेश तुम्ही केला मी तुमचे समर्थन करणार नाही. आता तेथील स्थिती अशी झाली घरी लग्न असल्यामुळे त्यांना अडीच हजार रुपये भरुन त्यांना संडासाची गाडी लावावी लागली, नागपूर महानगरपालिका किती स्ट्रीक्ट आहे यावरुन दिसते त्याचप्रकारे रेन वॉटर हार्वेस्टिंग करीता तशाच प्रकारची स्ट्रिक्ट भुमिका घ्यावी अशी माझी विनंती आहे त्याचप्रमाणे प्रशासनाला माझी एक विनंती आहे या नागपूर शहरात आता केंद्रीय मंत्री नितीन गडकरी आपल्याकडे आहे या देशाचे एक नंबरचे मंत्री आहे. या नागपूर शहराला महान मुख्यमंत्री लाभले आहे यापेक्षा जास्त मोठाले पदे अजुन येतील त्यामुळे हे लोक जितके फास्ट आहे त्याचप्रकारे आपले प्रशासन सुध्दा तेवढे फास्ट त्या माध्यमातुन असावे अशी विनंती आपल्यासमोर करतो. त्याचप्रमाणे एक गोष्ट सांगतो एक शेतकरी होता आपल्या शेतामध्ये हिरवळीचे वातावरण निर्माण झाले होते हिरवळ होती एक साधु त्या रस्त्यांनी जात होता आणि त्या शेतकऱ्याला विचारले काहो तुमचे शेत किती हिरवळ आहे किती सुंदर आहे तेव्हा तुला देवाचे धन्यवाद मानले पाहिजे शेतकऱ्यांनी मार्मिक उत्तर दिले अहो हे जेव्हा शेत माझ्या हातात यायचे होते तेव्हा देवाच्याच हातात होते त्यामुळे मा.महापौरजी या महानगरपालिकेचा 65 वर्षांचा इतिहास आहे 50 वर्ष हा शेत देवाच्याच हातात होता आता 15 वर्ष झाले हे भारतीय जनता पार्टीच्या हातात आहे. मा.महापौरजी हे 16 वे वर्ष लागले आहे भारतीय जनता पार्टीला याच्या जेवढे सत्तापक्ष नेते आणि स्थायी समिती अध्यक्षांचे सर्वांचे अभिनंदन करतो. सोळावे वर्ष हे धोक्याचे आहे असे म्हणतात पण महापौर साहेब मी विनंती आपणास करतो हे सोळावे वर्ष धोक्याचे नसुन या येथे बसलेल्या तारुण्याईचे वर्ष आहे. या 16 व्या वर्षापासुन नागपूर शहराचा विकास भारतीय जनता पार्टीची सरकार करेल अशी अपेक्षा करतो आणि माझ्या शब्दाला विराम देतो.

श्री.किशोर वानखेडे :- मा.महापौरजी, मा.स्थायी समिती अध्यक्ष संदीपजी जाधव मा.संदीपजी जोशी मा.विरोधी पक्ष नेता मा.सभागृहातील सदस्य बाजारा मध्ये जे प्रावधान केले आहे सहा कोटी रुपयांचे, दक्षिण पश्चिम मतदार संघामध्ये एकही अधिकृत बाजार नाही. आज रामेश्वरी येथे रस्त्यावर बाजार भरतो, मनिष नगरमध्ये रस्त्यावर बाजार भरतो, मा.महापौर ज्या प्रभागाचे नेतृत्व करतात त्या गोपाल नगर मध्ये बस व गाड्या जाण्याची सुध्दा सुविधा नाही तेथे सुध्दा बाजार भरतो, रेडीसन ब्लु येथे रस्त्यावर बाजार भरतो, जयताळामध्ये रस्त्यावर बाजार भरतो, खामला मध्ये रस्त्यावर बाजार भरतो, सोनेगावमध्ये रस्त्यावर बाजार भरतो मा.मुख्यमंत्र्यांचा हा मतदारसंघ आहे आणि स्मार्ट सिटी बद्दल आम्ही स्वप्न पाहत आहे आणि 6 कोटी तुम्ही यासाठी ठेवले आहे यामध्ये दक्षिण पश्चिम मध्ये 2 ते 3 कोटी रुपये ठेवुन बाजार करण्याकरिता दोन ते तीन जागा बघुन तेथे चांगला बाजार भरावा कारण तेथे अनधिकृत बाजार भरतो तेथे ग्रहकांची फसवणुक व पिळवणुक होते आणि महानगरपालिकेचे तेथे लक्ष सुध्दा राहत नाही आणि तेथे पार्किंगची सुध्दा व्यवस्था नाही त्यामुळे तेथे लक्ष द्यावे. मा.अध्यक्ष संदीपजी जाधव यामध्ये तुम्ही वाढ करुन दक्षिण पश्चिम मतदारसंघासाठी स्पेशल निधीचे प्रावधान तुम्ही द्या तेथे जागा भरपुर आहे कारण आता एन.आय.टी बरखास्त होत आहे त्यामुळे आम्ही जागेची व्यवस्था करु तेथे लंडन स्ट्रीट होत आहे ते जर होत नसेल तर बाजार तेथे भरविण्यात यावा. गडकरी साहेबांचे स्वप्न जे त्यांनी ठरविले ते पुर्ण करतात मा.मुख्यमंत्री यांचे जे स्वप्न आहे सुंदर विकास हे त्यांचे स्वप्न आहे. 15 वर्षांमध्ये जो विकास झाला आहे यापुर्वी असा विकास कधीच झाला नाही स्मार्टसिटी होईलच आणि सुंदर शहर आपल्याला मिळेल मी या प्रस्तावाच्या बाजुला समर्थन करतो आणि मी बजेटचे स्वागत करतो आणि समर्थन करतो. माझी जी सुचना आहे ते मान्य करा आणि 2 ते 3 कोटी रुपयांचे प्रावधान करा आणि चांगल्या बाजार द्या, जय हिंद जय विदर्भ.

श्रीमती जिज्ञान मुमताज :- मा.महापौरजी, मा.अध्यक्ष स्थायी समिती ये जो बजट पेश किया गया है इसका मैं सन्मान करती हूँ । केवल यह आकड़ों का खेल है जिस प्रभाग से मैं चुनकर आयी हूँ वह इलाखा मोमिनपुरा है जहापर रास्तो की जरूरत, नालो की जरूरत, गडर लाईन की जरूरत, पानी की पाईपलाईन की जरूरत और लाईट की जरूरत बडे पैमानो परे है 10 साल से यहा भारतीय जनता पार्टी की सत्ता है। इसी पार्टी की नुमाईदा मोमिनपुरा से उपमहापौर जो रह चुकी है, लेकीन विकास के लिये पर्याप्त राशी वहां खर्च नहीं की गयी। पर्याप्त राशी की लिये और विकास के लिये जनता ने मुझे मौका दिया है। इस विकास और पर्याप्त राशी के लिये आप लोग का सहयोग चाहिये। वार्डनिधी 15 लाख से 30 लाख करना चाहिये, धन्यवाद।

श्री.बंटी कुकडे :- सन्माननिय महापौरजी, सन्माननिय सत्तापक्ष नेते, सन्माननिय स्थायी समिती अध्यक्ष संदीपजी जाधव, मा.विरोधी पक्षनेते जो अर्थसंकल्प मा.स्थायी समिती अध्यक्षानी जो सादर केला एक चांगला अर्थसंकल्प म्हणजे जनतेला दिलासा देणारा व सुखावणारा अर्थसंकल्प सादर केला, व त्या संकल्पामध्ये आमच्या थोडयाशा मागण्या आहे आम्हाला पण वाटते आता आपण 15 लाखाचा जो फंड आणला आहे त्या 15 लाखामध्ये मी ज्या प्रभागात राहतो तो प्रभाग हा काही प्रभाग हा विकासीत भागात येते व काही अविकसीत भागात येते म्हणजे काही प्रभाग 1900 लेआउट मध्ये येतो आता तेथे आपल्याला 15 लाख खर्च करायचे आहे मागच्या वेळेस जो फंड होता तेवढाच निधी आमच्या सर्व नगरसेवकांना दयावा आणि त्या भागामध्ये अविकसीत भागामध्ये वेगळा फंड अर्थसंकल्पामध्ये सादर करण्यात यावा. खेडे विभागाची एक संरचना केली आहे त्यामध्ये सुधारणा केली आहे त्या खेडे विभागाच्या सुधारणे मध्ये साडेसात पाईट पंच्यात्तर कोटीची तरतुद केली आहे आणि त्याच्यामध्ये पुणापुर, पार्डी, दाभा, भरवाडा,जयताळा, बाभुळखेडा, मानेवाडा, चिंचभवन, सोमलवाडा, झिंगाबाई टाकळी, हजारीपहाड अशी यादी त्यामध्ये तयार केली आहे माझे निवेदन आहे की त्या यादीमध्ये वाठोडा, खरबी, चारमारी आणि भांडेवाडी, आणि दिघोरी अशी तीन ते चार गावांची त्यामध्ये नोंदणी करण्यात यावी ते गाव त्यामध्ये टाकण्यात यावे आणि त्यासाठी पण निधी देण्यात यावी अशी माझी विनंती आहे एक अत्यंत चांगला अर्थसंकल्प आपण सादर केला आहे. त्या अर्थसंकल्पासाठी मी पुन्हा अभिनंदन करतो, एक विक्रमी झेंडा आपण आपल्या शहरामध्ये तयार करणार आहोत आपण मुंबईला जातो दिल्लीला जातो एक विक्रमी झेंडा बघतो आपल्या देशाचा झेंडा बघतो, देशाचा झेंडा बघितल्यावर आपल्याला वाटते की कुठेतरी आपला देशाभिमान जागृत होतो आणि तसा झेंडा आपल्या नागपूर शहरामध्ये मा.स्थायी समिती अध्यक्ष त्यांच्या पुढाकारानी, सत्तापक्ष नेता, मा.महापौरजी यांच्या पुढाकारानी हा होत आहे म्हणजे नागपूरातल्या तरुणांचे आणि देशभक्तांचे देशाभिमान आपल्याकडे जागृत होत आहे म्हणजे तो झेंडा बघितल्यावर आमचे पण भारतीयत्व जागृत होईल मी त्याच्यासाठी अभिनंदन करतो. डिजीटल लायब्ररीच्या माध्यमातुन शिक्षण घेणारे जे युवा आहे त्यांना चांगले शिक्षण या डिजीटल लायब्ररीच्या माध्यमातुन मिळणार आहे. कुठेतरी आपण त्यांना मदत करणार आहे आणि ते शिक्षण कुठेतरी उच्चस्तरावरचे शिक्षण होईल अशी मी त्यांची कामना करतो आणि डिजीटल लायब्ररीचे मी अभिनंदन करतो, पथ अंतोदय, लक्ष अंतोदय आणि प्रण अंतोदय समाजाच्या शेवटच्या टोकापर्यंत जायची आमची तयारी आहे आणि या तयारीच्या माध्यमातुन हे धेय घेवुन आम्ही महानगरपालिकेच्या सभागृहात आलेलो आहे या सभागृहात येतांना परिवहन विभागाच्या माध्यमातुन कार्पोरेशनच्या शाळेत शिकणारे मुले, प्रायव्हेट शाळेमध्ये शिकणारे मुले त्यांची सहल होत नाही, त्यासाठी परिवहन विभागाने पथ अंतोदय पंडित दिनदयाल उपाध्याय ही जी योजना सुरू केलेली आहे त्याबद्दल मी मा.सभापती, स्थायी समिती यांचे स्वागत करतो. ज्येष्ठ नागरिकांना बसमध्ये तरतुद नव्हती, ते महाराष्ट्र शासनाच्या बसमध्ये फिरले कि त्यांना 50 टक्के सुट मिळत होती, आज आपल्या परिवहन विभागाने

त्यासाठी 50 लाखांची तरतुद दिलेली आहे, म्हणजे 50 टक्के त्यांना सुट दिलेली आहे. एका सदस्यांनी विचारला होता कि गरीब विद्यार्थ्यांसाठी आपण कोणती उपाययोजना केली आहे, मी त्यांना सांगु इच्छितो कि परिवहन विभागामध्ये आपण आजपर्यंत 66.66 टक्क्यांची सुट जर 10 रूपयांची तिकिट असेल तर नागपूर शहरात परिवहन विभागाच्या बसमध्ये फक्त तीन रूपयांची तिकिट लागते. माझी काही सूचना आहे ती सूचना आपण लक्षात घेतली तर नागपूर शहराची लोकसंख्या ही 35 लाखांची लोकसंख्या आहे, आणि मग 35 लाखांची लोकसंख्या असेल तर मच्छरांची किती संख्या असेल पूर्व नागपूरचे मच्छर इतके बेशरम आहे कि आपला निधी आपला रक्ताचा बोका घेतल्याशिवाय ते उठत नाही. मा.महापौरजी, माझे निवेदन आहे कि ऐवढ्या मोठ्या शहरामध्ये फॉगिंग मशीन किती आपली ऐवढी मोठी तरतुद आहे, आपला ऐवढा चांगला अर्थसंकल्प आहे. फॉगिंग मशीन फक्त नागपूर शहरात दोन आहे, माझा निवेदन आहे कि, फॉगिंग मशीनची संख्या वाढविली पाहिजे, पावसाळा जेमतेम सुरु झालेला आहे. अजून पाऊस यायचा आहे आणि पाऊस आल्यानंतर मच्छरांची संख्या वाढेल आणि ती संख्या लाखांची नाही तर करोडोची होईल. एखाद्या नगरसेवकांनी जर फॉगिंग मशीन मागितली ती मिळाल्यानंतर अजून दुस-यांदा मागितली तर दुस-यावेळेस ती फॉगिंग मशीन मा.महापौरजी फिरवता येत नाही. दुस-यांदा फिरवायची असेल तर अधिकारी सांगतात कि तीन महिन्यांनी फोन करा, म्हणुन प्रभागामध्ये पुर्णपणे फिरविण्यांत येणा-या अश्या फॉगिंग मशीनची व्यवस्था आपल्या झोन स्तरावर दोन फॉगिंग मशीनची व्यवस्था झाली पाहिजे, अशी मी आपणांस विनंती करतो. माझा निवेदन आहे कि, एक चांगला बजेट मा.संदिपजीनी तयार केलेला आहे, सर्व सामान्य नागरिकांसाठी मी एक निवेदन सादर करतो कि, बेवजह किसी पर बोझ भारी न रखिये। यह जिंदगी बहोत खूबसूरत है, जंग अपनी जारी रखिये। मी या बजेटला समर्थन करतो.

श्री संजयकुमार बांलपांडे :- मा.महापौरजी, मा.स्थायी समिती अध्यक्ष, श्री संदिपजी जाधव यांनी एक चांगला, वास्तविक व समाजाला चालना देणारा अर्थसंकल्प सादर केला याबद्दल मी त्यांचे मनापासून अभिनंदन करतो. मी या अर्थसंकल्पाच्या समर्थनाकरिता उभा आहे. एका सदस्यांनी म्हटले कि मी या अर्थसंकल्पाचे विश्लेषण केले तर मला असे दिसुन आले कि, स्मार्ट सिटीची संकल्पना साकार होणार नाही, असा हा स्मार्ट बजेट मा.संदिपजीनी दिला आहे. या अर्थसंकल्पाद्वारे श्री संदिपजीनी जो कर करदात्यांकडे किती वर्षापासून बुडित कर्जासारखा थांबलेला होता, त्या कराची व्यापक वसुली कशी करावी, त्याकरिता जी अभय योजना आणली त्याद्वारे महानगरपालिकेच्या उत्पन्नामध्ये भर पडेल याचा मला पुर्ण विश्वास आहे. परंतु त्याचा दुसरा फायदा हा होईल कि, एकीकडे आपण शास्ती रद्द करावी म्हणुन वारंवार पाठपुरावा करून अशी अभय योजना आणली, त्याचा काही विरोध करावा, असा जो राजकारण चालले होते ते आता दिसणार नाही. त्याबद्दल मला त्यांचे आभार व्यक्त करावयाचे आहे. मा.महापौरजी, मी ज्या समितीचा अध्यक्ष आहे त्या समितीकरिता मा.सभापती, स्थायी समिती यांनी जी संवेदना दाखविली, त्याबद्दल मी त्यांचे आभार मानतो. त्यांनी हायड्रोलिक मशीनकरिता 8 कोटी रूपयांची तरतुद केली, ही फार आनंदाची गोष्ट आहे तसेच त्यांनी जी लकडगंजची जुनी फायर ब्रिगेडची इमारत होती, ती फार जिर्ण झालेली आहे, त्या इमारतीमध्ये आपले महानगरपालिकेचे अग्निशमन विभागाचे कर्मचारी हे राहतात. आपले कर्मचारी अधिकारी तेथे काम करतात, ते आपले प्राण धोक्यामध्ये टाकुन त्याठिकाणी काम करीत आहे कारण कि ती फायरची इमारत फार धोक्याची झाली आहे. ती कधी ही कोसळू शकते त्याचे नुतनीकरण करणे फार गरजेचे आहे. मा.सभापती, स्थायी समिती यांनी आपल्या भाषणामध्ये लकडगंज येथील फायर ब्रिगेडच्या इमारतीचे नुतनीकरण करण्याकरिता आपला मानस दाखविलेला आहे, याबद्दल मी त्यांचे आभार व्यक्त करतो. परंतु हे सर्व करीत असतांना आमच्या अग्निशमन विभागाबद्दल त्यांनी अजून उदारपणा दाखवावयास पाहिजे होता. असे मला वाटते. मा.

सभापती, स्थायी समिती यांनी फायर ब्रिगेडकरिता जी राशी ठेवली आहे ती वाढविण्यांत यावी, कारण त्या राशीमध्ये वाठोडा व त्रिमुर्तीनगरचे काम होणार नाही. लकडगंज स्टेशनच्या कामाकरिता फक्त 15 लक्ष रुपयांची निधी ठेवलेली आहे, मी त्यांना विनंती करतो कि, त्या कामाकरिता त्यांनी 10 कोटी रुपयांची तरतुद करावी. आणि सरतेशेवटी त्यांनी एक चांगला अर्थसंकल्प दिलेला आहे त्याच्यात समाजाच्या सर्व घटकाचा विचार केलेला आहे. हे अर्थसंकल्प निश्चितच उद्दिष्ट गाठेल अशी अपेक्षा व्यक्त करतो व पुन्हा त्यांचे अभिनंदन करून आपल्या शब्दाला विराम देतो, नमस्कार।

श्री.अभय गोटेकर :- मा.महापौरजी, मा.सत्तापक्ष नेता, स्थायी समितीचे अध्यक्ष संदीपजी जाधव, विरोधी पक्ष नेता व मा.सदस्य गण हा अर्थसंकल्प 2271 करोडचा अर्थसंकल्प अत्यंत चांगला अर्थसंकल्प आहे. या अर्थसंकल्पाला समर्थन करण्याकरिता मी येथे उभा राहिलो आहे. या अर्थसंकल्पामध्ये आपण ज्या टाउन हॉलमध्ये आपण बोलत आहे त्या हॉल ला 10 करोड रुपये पाडुन दुसरे बनविण्याचे एक मानस आहे. या बिल्डींगची इमारत उभी करतांना एकच माझा सुझाव आहे की येथे नगरसेवकांची संख्या वाढत जाईलच याच्यामध्ये पार्किंगची जागा नाही आहे. त्या रोडवर गाड्या ठेवाव्या लागतात जेव्हा इमारत बनवितांना गाडी पार्किंग होवु शकेल. बेसमेंटमध्ये गाड्या ठेवता येवु शकते याचा सुध्दा विचार करण्यांत यावा. किंवा इतर गाड्या राहू शकतात काय याचा सुध्दा विचार करायला हवा येथे पार्किंगची व्यवस्था चांगली राहिल तशी पण नागपूर शहरामध्ये पार्किंगची समस्या भेडसावीत आहे तशीच येथे सुध्दा पार्किंगची समस्या भेडसावित आहे त्यामुळे येथे लक्ष दयावे. दुसरा माझा प्रश्न असा आहे नगररचना विषयी डि.सी.आर. नियमानुसार 32 अमेडमेंट नुसार आपण महाराष्ट्र शासनाला एक फाईल पाठविली होती, 18 मिटरच्यावर इमारतीचे बांधकाम असेल त्याच्यामध्ये फायरची एन.ओ.सी. घेवु तसे झाले आपल्याकडे जर 15 मीटर मध्ये फायरची एन.ओ.सी. घेतो आणि 18 मीटरच्या वर फायरची एन.ओ.सी. झाली तर अनेक लोकांना जास्त त्रास होणार नाही. नागपूर महानगरपालिकेचे उत्पन्न वाढेल. मी महानगरपालिकेचे उत्पन्न वाढविण्याविषयी काही विषय मांडतो आहे आताच आपल्याकडे नागपूर शहरामध्ये मेट्रो रेल्वे मुळे 500 मीटर पर्यंत बांधकामास मंजुरी दिली आहे. 500 मीटरच्या बांधकामामध्ये एफ.एस.आय. 1,2,3,4, असे टाकले आहे एफ.एस.आय. 1,2,3,4, मध्ये 2000 मीटर पेक्षा जास्त असेल तरच त्यांना त्याच्यामध्ये एफ.एस.आय. 2 किंवा 3 देवु शकू परंतु अशा एक लाखाच्यावर जागा नागपूर शहरामध्ये मिळणार नाही. आहे नागपूर शहरामध्ये अशी खुप कमी जागा आहे आणि जी जागा 5000,3000,2000 स्केअर फुट पर्यंत राहिल त्याच्यामध्ये सुध्दा तुम्ही एक अमेडमेंट केली आहे टी.डी.आर. वापरता येणार नाही जो आपण टी.डी.आर जनरेट करतो टी.डी.आर मुळे आपले उत्पन्न 105.25 करोड असे ठेवले आहे जेथे टी.डी.आर. जनरेट होणार नाही जेथे नविन बांधकाम होईल त्या बांधकामामुळे महानगरपालिकेला उत्पन्न मिळणार नाही. जरी तो प्लॉट 5000,3000 स्केअर फुटचा राहिला तरी मेट्रोच्या अंतर्गत येणारा जो 500 मीटर जागेवर टी.डी.आर. लोड करण्यासाठी निवेदन करावे अशी महाराष्ट्र शासनाकडुन परमीशन घ्यावी असे खुप कमी प्लॉट आहे त्यावर टी.डी.आर. लोड होणार नाही आणि महानगरपालिकेचे उत्पन्न घटेल आणि आपल्याला जे उत्पन्न पाहिजे त्या प्रमाणात उत्पन्न मिळणार नाही. त्याचप्रमाणे एन.आय.टी.मध्ये जी प्लस फोर 3000 स्केअर फुटच्या बांधकामाला ज्याच्यामध्ये कॉमन वॉलचे बांधकाम असेल त्या बांधकामाला परमीशन एन.आय.टी देते परंतु आपल्याकडे नगररचना विभागामध्ये ती परमीशन देणे बंद केले आहे. एखाद्याला जर जी. प्लस 4 मध्ये घर बांधायचे असेल त्याला आपण परमीशन देत नाही. त्याला परमिशन न दिल्यामुळे महानगरपालिकेला जो फंड येणार होता तो फंड ही कमी होतो आहे हे सुध्दा अमलात आणावे अशी विनंती आहे. दुसरे नागपूर शहरामध्ये कुत्र्यांची संख्या फार वाढत आहे. आमच्या वस्तीमध्ये अनेक कुत्रे 10 ते 15 कुत्रे तेथे भुकतात या कुत्र्यांना आपण महानगरपालिकेतर्फे पकडुन

सुध्दा नेले होते परंतु जेथुन कुत्रे पकडुन नेले होते तेथे 3 दिवसानंतर बरोबर आले यावर आपण काही तरी विचार करावा. आमच्या येथे सावित्रीबाई फुले नगर असा ऐरिया आहे त्या ऐरियामध्ये अनेक वर्षांपासुन झोपडपट्टी आहे त्या झोपडपट्टीमध्ये पाणी कमी येत असल्यामुळे लोकांनी टाके खाली केले आहे. टाक्यामध्ये त्यांचे नळ आहे त्याच प्रभागामध्ये सिव्हर लाईन लिक आहे. ती सिव्हर लाईन लिक असल्यामुळे गडरचे चेंबर भरते आणि पिण्याच्या पाण्याच्या टाक्यामध्ये बँक जातो आणि तेच पाणी लोकांना वापरावे लागते त्यामुळे लोकांना कॉलरा, टायफाईड असे आजार होतात त्यामुळे याच्यावर काही तरी प्रावधान करावे ही माझी सुचना आहे, ऐवढे बोलुन मी माझे दोन शब्द संपवितो, धन्यवाद.

श्री.नागेश सहारे :- मा.महापौरजी, मा.स्थायी समिती अध्यक्ष श्री.संदीपभाऊ आमचे सत्तापक्ष नेते आणि विरोधीपक्ष नेते आणि उपस्थित नगरसेवक व नगरसेविका, क्रीडा समितीचा सभापती या नात्यानी हे जे बजेट तयार केला आहे तो खुप सुंदर बजेट तयार केलेला आहे संदीपभाऊनी ज्या प्रमाणे शांतपणे जे बजेट तयार केले स्पोर्टच्या संदर्भामध्ये आम्ही जे काही त्यांना सांगितले त्यासंदर्भात आम्ही क्रीडा क्षेत्रातील लोक आम्ही त्यांचे अभिनंदन करतो, आणि भविष्यामध्ये संदीप भाऊंना सांगतो की, नागपूर शहरामध्ये अनेक गरिब खेळाडु आहे ज्यांच्यासाठी आपल्याला खुप काही करायचे आहे, त्यासाठी आपण आपले धोरण बनवु, नागपूर शहरामध्ये अनेक ग्राउंड असे आहे ते मोकट आहे त्यांच्यामध्ये क्लिननेस करावे लागेल, अनेक लोकांनी अतिक्रमण केलेले आहे. नागपूर शहरामध्ये अनेक लोक फॉरेनमध्ये खेळाच्या विषयामध्ये जात असतात पण गरीब लोकांना कोणीही मदत करीत नाही त्याकरिता आपल्याला उपाययोजना करावी लागेल. नागपूर शहरामध्ये शालेय क्षेत्रातील जे खेळ आहे ते आपल्याला जास्तीत जास्त प्रमाणामध्ये घ्यावे लागेल जेणेकरुन आपल्या शाळेमध्ये कार्परेशन, सी.बी.एस.सी. स्टेट गव्हर्नमेंटच्या शाळेमध्ये मिळुन शालेय गेमचे आयोजन केले पाहिजे त्याचप्रमाणे अपंगासाठी सुध्दा चांगले खेळाचे आयोजन करावे लागेल, जेणेकरुन अपंगाची सुध्दा चांगली साथ मिळेल अनेक उपाययोजना आहे ते पुर्णत्वास नेवु ऐवढे बोलुन मी माझे दोन शब्द संपवितो.

श्री सुनिल हिरणवार :- मा.महापौरजी, मा.संदीपजी जोशी, मा.संदीपजी जाधव और हमारे जेष्ठ नेता दयाशंकरजी तिवारी हमारे युवा नेता श्री.प्रविणजी दटके, उपमहापौरजी और विरोधी पक्षनेता और मा.आयुक्त सभी नगरसेवक, सत्तापक्ष द्वारा मा. अध्यक्ष महोदय ने जो 2017-2018 का बजट पेश किया है उसका मैं समर्थन करता हूँ। नागपूर शहर मे हमारे दो दिग्गज नेता मा.श्री.नितीनजी गडकरी, मा.श्री. देवेंद्रजी फडणवीस, इनके द्वारा नागपूर महानगरपालिका मे चौ तरफा विकास चल रहा है। विकास को देखते हुये सभी पार्टी के नगरसेवकोंने इनके व्दारो जो नागपूर शहर मे कार्य किया जा रहा उनको समर्थन करना चाहियें और अच्छे कार्य के लिये नागपूर महानगरपालिका को एक नंबर लाने का जो प्रयास है उन नेताओं को समर्थन करना चाहिये सहयोग देना चाहियें। महानगरपालिका के आर्थिक विकास के जो मा. सदस्योंने विचार रखे इसी आधार पे मैं भी विचार रखना चाहता हूँ। जेष्ठ नेता से विषय रखने की परमीशन ली है। मुझे मौका दिया गया इस बात के लिये मैं सभी को धन्यवाद देता हूँ। पर्यटन को बढ़ावा देने के लिये नागपूर शहर मे जो अंबाझरी तालाब जो है अंबाझरी तालाब का विकास कर महानगरपालिका का राजस्व बढ़ाया जा सकता है यहा पर नागपूर महानगरपालिकाने विशेष ध्यान केंद्रीत कर यहा पर विशेष पर्यटन का दर्जा दिया जा सकता है। महाराष्ट्र राज्य के मुख्यमंत्री मा. देवेंद्रजी फडणवीस नागपूर के महापौर थे उस समय अंबाझरी तालाब मे बोटींग शुरु की गयी थी लेकीन काफी दिनोसे यहा पर महानगरपालिका का दुर्लक्ष होने के बावजूद यहा पर ध्यान नही दिया गया। यहा पर एम.टी.डी.सी द्वारा अंबाझरी तालाब का क्षेत्र पर्यटन के लिये दिया जाये और जल्द से जल्द यहा

पर काम हो जैसा मेट्रो और सिमेंट रोड का काम चल रहा है, उसी प्रकार से एम.टी.डी.सी को महानगरपालिका के ओर से काम करे और नागपूर शहर का नाम रौशन करे। और इससे नागपूर महानगरपालिका को राजस्व भी प्राप्त होगा ऐसा मैं आपसे निवेदन करता हूँ। नागपूर महानगरपालिका के स्कुलो का स्तर दिनबदिन बिघडता जा रहा है। महानगरपालिकेने जहाँ जहाँ स्कुले बंद पडी है वहापर इंग्लीश मिडीयम की शिक्षा प्रदान कर स्कुलो का दर्जा बढ़ाया जा सकता है। हर झोन मे 1 स्कुल ट्रायल बेसीस पर तात्काल शुरु किया जा सकता है। तत्कालीन सभापती मा.संदीपजी जोशी इनका मानस था की नागपूर महानगरपालिका मे सी.बी.एस.सी. पॅटर्न शुरु किया जायें इस ओर ध्यान दिया जायें। मैं अनुरोध करता पत्रकार बंधुको मेरा विषय ध्यान से समझे मेरा विषय म.न.पा आर्थिक स्थिती कैसी बढ़ायी जा सकती है। बिल्डरो व्दारा स्कीम बनाने के बाद पलॅट बेच दिया जाते है पलॅट खरीदने पर सालोसाल इसका म्युटेशन नही हुयी है, इसलिये महानगरपालिका की आर्थिक स्थिती पर महानगरपालिकाने विशेष ध्यान देकर जहापर नयी बिल्डींग बनी है वहापर अपने निरीक्षक को भेजकर म्युटेशन के बारे मे बिल्डर से डिटेल लिस्ट लेकरके उन लोगो का म्युटेशन करके उनपर टॅक्सेस लगाया जाये और अपना राजस्व को बढ़ाया जायें। मैं महानगरपालिका मे पहिली बार विचार रखने का मौका दिया है, मैं सदन का आभारी मानता हूँ, मेरे बोलने मे कई त्रुटी हुयी तो मुझे क्षमा करे, जय हिंद जय भारत।

श्री.भगवानजी मेंढे :- मा.महापौरजी, स्थायी समिती अध्यक्ष, सत्तापक्षनेता, विरोधी पक्षनेता सर्व नगरसेवक, नगरसेविका, मा.महापौरजी नरसाळा हुडकेश्वर आधी हा ग्रामीण मध्ये भाग होता आणि त्या भागामध्ये मी सरपंच म्हणून काम पाहत होतो आमच्या शहराला लागून हा भाग असल्यामुळे त्या भागामध्ये लोकवस्ती फार झपाट्याने वाढत होती आणि त्यावेळी आमच्या लक्षात आले कि ग्रामपंचायत त्या भागाचा विकास करू शकत नाही त्यामुळे आम्ही ठराव घेतला, महाराष्ट्र शासनाला आणि नागपूर महानगरपालिकेला आम्ही विनंती केली की आमचा भाग आपल्या शहरामध्ये समाविष्ट करण्यात यावा, आणि त्याप्रमाणे आपण समाविष्ट केला त्याबद्दल मी सर्वप्रथम नागपूर महानगरपालिकेचे आभार मानतो. आता आमचा भाग शहरामध्ये समाविष्ट झाल्यामुळे तेथील नागरिकांच्या फार आशा वाढलेल्या आहेत कारण तो भाग ग्रामीणमध्ये असल्यामुळे तो भाग अविकसीत असा भाग आहे मी आपणाला विनंती करतो की त्या भागाकरिता आपल्या अर्थसंकल्पामध्ये जास्तीत जास्त निधी त्या भागाकरिता आपण उपलब्ध करून दयावा. त्यातला त्यात सर्वात मोठा प्रॉब्लेम म्हणजे इलेक्ट्रीक लाईटचा आहे कारण आजही ग्रामीणचा भाग असल्यामुळे तेथे ज्या ट्युबलाईटच्या ज्या फिटींग आहे त्या सर्व खराब झाले आहे. त्या भागामध्ये काही ट्युबलाईटचे नविन पोल लागले आहे दिवसेंदिवस लोकवस्ती झपाट्याने वाढत असल्यामुळे आणि जे पोल लागत असल्यामुळे त्या भागामध्ये लाईटची फार आवश्यकता आहे. यामुळे लाईट करिता सर्वात जास्त प्राविण्य देवून त्यामध्ये जास्तीत जास्त तरतुद करावी अशी मी आपणास विनंती करतो. मा.अध्यक्ष, श्री संदीपजी जाधव यांनी लोकोपयोगी असा अर्थसंकल्प सादर केला त्याबद्दल मी त्यांचे अभिनंदन करतो आणि मी माझ्या शब्दाला विराम देतो.

श्रीमती वंदना भगत :- सन्माननिय महापौर मॅडम, सन्माननिय उपमहापौरजी, मा.स्थायी समिती सभापती आणि सन्माननिय सभागृह. मी पहिल्यांदाच नागपूर महानगरपालिकेच्या निवडणुकीमध्ये निवडून आले आणि पहिल्यांदाच या सभागृहात बोलत आहे. सन्माननिय सभापती संदीपजी जाधव यांनी सन 2017-2018 या वर्षीचा 2271.97 कोटीचा जो अर्थसंकल्प सादर केलेला आहे त्याच्या समर्थनार्थ मी येथे बोलायला उभी आहे. त्याचप्रमाणे सत्तापक्ष नेत्यांनी माझ्यावर विश्वास टाकून मला बोलण्याची संधी दिली त्याबद्दल मी त्यांची आभारी आहे. नागपूर शहराच्या विकासाला चालना देणारे अंदाजपत्रक स्थायी

समितीचे सभापती यांनी दिले त्या बद्दल मी त्यांचे अभिनंदन करते. अंदाजपत्रकात त्यांनी जे लक्ष्य ठरवून दिलेले आहे ते येणा-या दिवसात पूर्ण होईल, आणि येणा-या काळात शहराच्या विकासाचे हे बजेट आर्थिक ताळेबंद ठरेल अशी मी अपेक्षा व्यक्त करते. आज मी येथे महिलांच्या कल्याणासाठी व महिलांच्या आरोग्य विषयी काही सुचना मांडणार आहे. नागपूर महानगरपालिकेच्या समाज कल्याण विभागातर्फे महिला बालकल्याणासाठी ज्या विविध योजना व उपक्रम राबविले जातात, त्यापैकी महिलांसाठी विशेषतः मुलीसाठी सॅनिटरी नॅपकीन मशीन प्रायोगिक तत्वावर लावण्यात येणार आहे तो एक महत्वाचा मुद्दा आहे, हा विषय बोलतांना अनेक जण संकोच करतात पण हा विषय तेवढाच महत्वाचा आहे. केंद्रीय आयुष मंत्रालयाने नुकताच 28 मे ते 4 जून पर्यंत महिलांच्या रजोकाळातील समस्या आणि त्यावर उपाय यासंदर्भात एक सप्ताह साजरा केला आणि त्यात प्रामुख्याने निर्देश दिले कि हा कार्यक्रम राबवितांना स्थानिक खासदार, आमदार, नगरसेवक या पैकी कोणताही एक लोक प्रतिनिधी उपस्थित असावा अशी अट घालण्यात आली होती आणि त्या अनुषंगाने हा सप्ताह श्री.आयुर्वेद महाविद्यालय आणि रुग्णालय, क्रीडा चौक, हनुमाननगर नागपूर येथे आयोजित करण्यात आला, या कार्यक्रमात मला उपस्थित राहण्याची संधी मिळाली. त्या कार्यक्रमात संबंधित डॉक्टरांनी ज्या पध्दतीने महिलांच्या रजोकाळातील समस्या आणि उपाय यावर मार्गदर्शन केले ते महिलांसाठी फारच उपयुक्त होते. त्यापैकी सॅनिटरी नॅपकीन महिलांसाठी उपयुक्त असल्याचे त्यांनी यावेळेस सांगितले, महिलांच्या स्वच्छतेकडे आणि त्यांना संसर्ग होवु नये यासाठी सॅनेटरी नॅपकीन 4 तासात बदलणे आवश्यक असल्याचे सांगून त्यासाठी सॅनेटरी नॅपकीन मशीन लावणे खूप आवश्यक आहे. नागपूर महानगरपालिकेने प्रायोगिक तत्वावर मशीन लावण्याचा प्रयोग सुरु केला आहे तो नियमित करावा, मनपाच्या शाळेत लावले आहे त्याचप्रमाणे चित्रपटगृह, मॉल्स, तसेच महिलांसाठी जे प्रसाधन गृह निर्माण करण्यात येत आहे त्या ठिकाणी देखील सॅनेटरी नॅपकीन मशीन लावण्यांत यावी, ही अपेक्षा आहे. त्याचप्रमाणे सॅनेटरी नॅपकीन्स डिसपोज करतांना योग्य पध्दतीने जनजागृती करण्यांत यावी, जेणेकरून आपले गडर चोक होणार नाही किंवा नागपूर शहर अस्वच्छ होणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी. महिला उद्योजक मेळावा हा सुध्दा मागील 7 वर्षांपासून घेण्यात येत आहे त्याचा जो 1 आठवड्याचा कालावधी आहे तो वाढविण्यात यावा, सिने अभिनेत्री व सांस्कृतिक कार्यक्रमाचे आकर्षण या व्यतिरिक्त व्यावसायिक दृष्टीकोनातून ज्या काही बाबी आवश्यक आहे त्या बाबींचा योग्य विचार करून त्या उपलब्ध करून द्याव्या आणि 7 वर्षांत महिला उद्योजकांना किती नफा तोटा झाला याचे मुल्यमापन करून त्या दृष्टीने सुधारणा करण्यात यावी, हीच अपेक्षा. सन 2012 मध्ये दिल्लीच्या निर्भया प्रकरणानंतर जी स्थिती देशभर उसळली होती त्या प्रकरणा नंतर देशभरातील महिला संघटनांनी रस्त्यावर उतरून आंदोलन केले होते त्या आंदोलनाची दखल तत्कालीन केंद्रीय गृह मंत्रालयाला घ्यावी लागली होती, महिलांच्या संरक्षणासाठी विविध उपाय योजना कराव्या लागल्या तत्त्वतः त्यांना कायद्यामध्ये बदल करावा लागला. या पार्श्वभूमीवर महानगरपालिकेने स्वर्गीय अनुसयाबाई काळे स्मृती कौटुंबिक समुपदेशन केंद्र सुरु केले. त्या केंद्रातून शहरातील महिलांना योग्य न्याय मिळावा, त्यांना संरक्षण मिळावे, हीच अपेक्षा व्यक्त करते. मनपाच्या 10 ही झोनमधुन सुरु असलेल्या समुपदेशन केंद्रातून महिलांना न्याय मिळवून देण्यासाठी प्रयत्न व्हावा, कारण प्रभागातील जनता, पती पत्नीचे वाद, जमिनीचे तंटे, कौटुंबिक कलह या तक्रारी देखील नगरसेविकांकडे घेऊन येतात त्या पार्श्वभूमीवर या समुपदेशन केंद्राची माहिती जनते पर्यंत पोहचविण्यासाठी त्याचा प्रचार व प्रसार करावा, हीच अपेक्षा आहे. लाडली लक्ष्मी योजना ही देखील कोणत्या स्वरूपामध्ये लागू करण्यात आली त्याची पार्श्वभूमी मला असे वाटते की सन 2011 ची जनगणना झाली त्यामध्ये 1000 मुलांच्यामागे मुलींची संख्या 923 होती. त्यामुळे असमतोल निर्माण झाला. मुलींचे जन्माचे प्रमाण वाढविण्यासाठी

आपल्या सरकारनी विविध योजना आखल्या, आणि मुलींचे जन्मदर कमी का झाले यासाठी स्त्रीभ्रूण हत्या ही एक बाब पुढे आली. त्यामुळे स्त्रीभ्रूण हत्या होण्यासाठी जी कारणे होती, त्या कारणांचा शोध घेवून गर्भजलपरीक्षण केंद्र, लिंग परीक्षण केंद्र यांच्यावर धाडी टाकून ही केंद्रे बंद करण्यांत आली. आणि त्याच पार्श्वभूमीवर अनेक उपाय योजना म्हणून केंद्र सरकारने बेटी बचाओ, बेटी पढाओ, ही संकल्पना पुढे आणली. सत्तांतर झाल्यानंतर सत्तापक्षाने बेटी बचाओ हा प्रकल्प पुढे आणून मुलींना संरक्षणाचे एक कवच बहाल केले. नागपूर महानगरपालिकेनी हे धोरण सर्वप्रथम सुरू केले आणि लाडली लक्ष्मी योजना हा त्याचाच एक भाग असावा असे मला वाटते. मुलींच्या शिक्षणासाठी देखील या योजनेत तरतुद असल्यामुळे पालकांना देखील दिलासा मिळालेला आहे, मुलींच्या रोजगारासाठी, विवाहासाठी या योजनेचा लाभ मिळावा हा बेटी बचाओ प्रकल्पाचा उद्देश आहे. यासाठी दोन कोटींची तरतुद करण्यांत आलेली आहे ती तोकडी आहे या तरतुदी मध्ये वाढ करण्यांत यावी, हीच अपेक्षा व्यक्त करते. त्याचप्रमाणे एक महत्वाचा मुद्या म्हणजे राष्ट्रीय शहरी उपजिविका अभियानामधून बी.पी.एल.धारक महिलांचे बचत गट तयार करण्यांत येतात, त्यामध्ये ख-या लाभार्थींचे बी.पी.एल. लिस्टमध्ये नांव नसल्यामुळे त्यांना लाभ मिळू शकत नाही. त्यामुळे नव्याने बी.पी.एल.लिस्ट चे सर्वेक्षण करून नव्याने बी.पी.एल.ची लिस्ट तयार करण्यांत यावी, हीच अपेक्षा. आणि शेवटी एक महत्वाचा मुद्या सांगू इच्छिते की, महामानव परमपुज्य डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या जन्मशताब्दी स्मारकाकरिता दोन कोटींची तरतुद प्रत्येक वर्षी करण्यांत येते, परंतु प्रत्यक्षात यशवंत स्टेडीयम येथे स्मारक अजून पर्यंत झालेले नाही ते केव्हा होणार याची आंबेडकरी जनतेची प्रतीक्षा आहे त्यांच्या भावना या स्मारकाशी जुळलेल्या आहे त्यामुळे हे स्मारक त्वरीत करण्यात यावे, ही विनंती. महामानव डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी धम्मदिक्षेच्या वेळेस श्याम हॉटेल मध्ये वास्तव्य केले होते, त्या ऐतिहासिक वास्तुचे जतन करण्यात यावे तसेच नागपूर महानगरपालिकेनी ही वास्तु खरेदी करून त्याठिकाणी स्मारक करावे यासाठी एक संस्था सातत्याने म.न.पा.कडे पाठपुरावा करित आहे. आंबेडकरी जनतेच्या भावना लक्षात घेवून या वास्तुचे जतन करण्यांत यावे. ऐवढीच अपेक्षा व्यक्त करते. धन्यवाद

श्रीमती परिणीता फुके :- मा.महापौरजी, मा.उपमहापौर, मा.सत्तापक्ष नेते, मा.अध्यक्ष, स्थायी समिती, मा.विरोधी पक्षनेते, सदनमध्ये उपस्थित सर्व मा.सदस्यगण, मा.निगम आयुक्त व उपस्थित सर्व अधिकारी व कर्मचारी, मी सर्वप्रथम मा.श्री संदीपजी जाधव यांचे अभिनंदन करते कि त्यांनी सर्व विषयाशी निगडित असा अर्थसंकल्प आपल्यासमोर उपस्थित केला आहे. आणि माझे पण अर्थसंकल्पाला समर्थन आहे तसे असतांना मी येथे सांगू इच्छिते कि विकास व मुलभुत सोयी-सुविधा यांच्यावर किती ही खर्च केला असला तरी ती योग्य आहे, मी आपले विशेष लक्ष केंद्रित करू इच्छिते त्या सोबतच आपण कर्मचारी भरती करण्याकरिता अर्थसंकल्पामध्ये नियोजन करावे. कारण यासाठी निधी उपलब्ध नसल्यामुळे बहुतेक वेळेस महानगरपालिकेच्या कामामध्ये बाधा येत असतात. मी याकरिता सांगत आहे कि नुकतेच मी आमच्या प्रभागातील इंदिरा गांधी दवाखान्याची व्हिजिट घेतली, आणि तेथे बघितले कि तेथे डॉक्टरची व्हॅकॅंट पोझीशन आहे त्यामुळे काय प्रॉब्लेम होते मी तुम्हाला सांगते तेथे तीन वर्षाआधी गायनोलाजिस्ट डिपार्टमेंट सुरू करण्यांत आला होता, पण अजून सुध्दा तेथे गायनोलाजिस्ट अपाईट केलेले नाही. एक मेडिकल ऑफिसर मागच्या तीन वर्षापासून जेथे डी.जी.ओ आहे त्या डिपार्टमेंटला चालवित आहे. दुसरा तेथे अॅनेस्थेशियाचा देण्याकरिता एक सुध्दा डॉक्टर उपलब्ध नाही. तेथे सर्जन आहे पण मला सांगा सर्जन आहे आणि अॅनेस्थेशिया देण्यासाठी एक डॉक्टर नाही तर सर्जन करणार काय ? आणि अश्या परिस्थितीत सिजरचा जर एखाद्या पेशंट तेथे येते तर तोच प्रॉब्लेम त्यांना फेस करावा लागतो त्यांना बाहेरून अॅनेस्थेशिस्ट बोलवावे लागते. आणि म्हणून मला असे वाटते कि ज्या रिकाम्या

जागा आहे त्या लवकरात लवकर भरण्यात आल्या पाहिजे. हे उदाहरण फक्त कार्पोरेशनच्या हॉस्पिटलचे नाही, मला असे वाटते कि इतर ही विभागात रिकाम्या जागा असल्यामुळे असे प्रॉब्लेम होत आहे त्यामुळे नियमितपणे काम सुरुळीत होत नाही. तसेच आपल्या महानगरपालिकेतील बरेचसे अधिकारी निवृत्त झाले आहे, परंतु त्यांच्या जागेवर कुठलेही नविन नियुक्ती अजुन करण्यात आलेली नाही आहे. आपल्या महानगरपालिकेमध्ये मुख्य अभियंता, अधीक्षक अभियंता, कार्यकारी अभियंता, कनिष्ठ अभियंता, अशा भरपुर पोस्ट आहे त्या रिक्त आहे ज्याच्यामुळे कामे अडतात आणि लोकांना त्रास होतो, म्हणून मला वाटते की, याच्याकरिता एक स्पेशल बजेट असला पाहिजे. आणि प्रायरीटीवर ज्या पोस्ट आहे त्या भरल्या पाहिजे मी कमीशनर साहेबांना याच्याबद्दल पत्र देवून त्याच्या दोन ते तिनदा त्यांच्या लक्षात आणून दिले होते, इंदिरा गांधी रुग्णालयाबद्दल मी त्यांच्या लक्षात आणून दिले होते पण अजुन त्यांनी व्हीजीट घेतली नाही म्हणून मी त्यांना निवेदन करेल एक व्हीजीट कमीशनर साहेबांनी इंदिरा गांधी रुग्णालयाची घ्यायला पाहिजे, कारण ते हॉस्पिटल शहरातील नामांकित हॉस्पिटल आहे आणि तेथे महानगरपालिका खुप साऱ्या योजना राबवित असतात म्हणून त्या रुग्णालयाकडे प्रायरीटीवर लक्ष द्यायला पाहिजे. तसेच महानगरपालिकेच्या शाळांची स्थिती अत्यंत दयनीय आहे आताच आपले शिक्षण सभापती बोलले आणि मला खात्री आहे की सभापती खुप साऱ्या योजना आणणार आणि महानगरपालिकेच्या शाळेची स्थिती सुधारणार आता जो उन्हाळा आला होता त्यामध्ये उन्हाळी शिबीर मुलांसाठी घेतले होते आणि मी सांगु इच्छिते की मुले फार आनंदीत होते कारण प्रायव्हेंट स्कूल मध्ये समर व्हॅकेशन असतात पण महानगरपालिकेच्या मुलांना ते मिळत नाही आणि त्यांचा तो वेळ रिकामा जातो म्हणून माझी अशी इच्छा आहे की शिक्षण सभापती यांनी त्याकरिता स्पेशल फंड दिला तर महानगरपालिकेच्या शाळेतील मुलांचे समर व्हॅकेशन चांगले जाईल, अशी मी मा.सभापती यांना निवेदन करते. तसेच मला सांगायचे आहे की एम्पॉलाई इक्युपमेंट बद्दल महानगरपालिकेनी लक्ष द्यायला पाहिजे. प्रायव्हटायझेशन झाल्यामुळे मोठे हॉस्पिटल उभारण्यात आले आहे त्यामुळे महानगरपालिकेचे जे डॉक्टर्स आहे ते सोडून दुसऱ्या ठिकाणी जातात आणि लोकांना त्रास सहन करावे लागते म्हणून त्यांचे रुल्स आणि रेगुलेशन आणि त्यांचे बॉन्डस् आपण करायला पाहिजे. तसेच मला एम्प्लॉई इक्युपमेंट आणि एम्प्लॉई सॅटीसफॅक्शन आपल्या महानगरपालिकेमध्ये झाले पाहिजे. संपुर्ण बजेट सर्व सामान्य नागरिकांचे हित लक्षात घेवून केलेले आहे आणि मी सुध्दा त्याला समर्थन करते. मला बोलु दिल्याबद्दल मी मा. महापौरजी यांचे आभार मानते आणि माझे दोन शब्द संपविते.

श्री मोहम्मद इब्राहिम :- मा.महापौरजी, मा.उपमहापौरजी, मा.सत्तापक्ष नेता, मा.विरोधी पक्षनेता, आज 4 महिनो बाद हमारे सामने बजेट पेश किया गया और ऐसा बजेट पेश किया गया कि, जिसे देखकर सब लोगो को बहोत दुख हुआ। क्योंकि इस बजेट मे हमारे लोगो के लिये कुछ भी नही है, मैं जानना चाहता हूँ कि महानगरपालिका पहले ही 500 करोड के कर्जे मे चल रही है और उसके बाद 2271 करोड का बजेट हमारे अध्यक्ष, स्थायी समिती ने पेश किया है। न जाने कौन कौनसी योजनाओ मे पैसे डालकर इस बजेट को पेश किया गया है जबके हर नगरसेवक को 15 लाख रुपये देने की बात इस बजेट मे की गयी है। और उसमे से गिला कचरा और सुखा कचरा डालने के लिये डस्टबीन के लिये दो लाख रुपये अलग से देने की बात कही गयी है। इसके बाद मे हमारे झोनल अधिकारी ने एक लाख रुपये टिप्पर के लिये हम नगरसेवको से मांगे है। इसके बाद हमारे पास बचता है 12 लाख रुपये अब आप यह बताईये कि इन 12 लाख रूपयो मे हम क्या करेगें। चंद महिनो पहले एक पत्र हमारे घर पर आया था, उसके साथ मे महानगरपालिका की तरफ से एक सिनेमा हाल का टिकिट भी आया था सभी नगरसेवको के लिये मैं जानना चाहता हूँ कि यह सिनेमा हॉल का टिकिट

सभी नगरसेवको को क्यों दिया गया था जब हम सिनेमा हॉल में पहुँचे फिल्म देखने के लिये तो उस फिल्म को देखने के बाद में हम लोगो को कहाँ गया कि जिस तरीके से नेदरलैंड और सिवज़रलैंड में काम होते हैं, वहाँ के बिल्डरो ने वहाँ पर काम किया है, वहाँ के नगरसेवको ने वहाँ पर काम किया है वहाँ के चौराये, सडके, फुटपाथ और रास्ते, मेडिकल हॉस्पिटल कैसे है यह सब उस सिनेमा हॉल के फिल्म में दिखाया गया। मैं पुछना चाहता हूँ कि वह जो नेदरलैंड है वह पहले से ही डेव्हलपमेंट है और हम लोगो को दिखाया गया कि आप लोगो को यह सब काम अपने शहर में करना है। अब आप यह बताइये कि 12 लाख रुपये में हम अपने प्रभाग में नेदरलैंड कैसे बनायेगे। नेदरलैंड बनाने के लिये 12 लाख रुपये काफी नहीं है। मैं यह चाहता हूँ कि मा.महापौरजी हमको जो रकम दी जा रही है झोनल फंड के माध्यम से वह बढ़ाकर 15 लाख की बजाये 30 लाख कर दी जाये ताकि हम अपने प्रभाग को स्वच्छ और सुंदर बना सके यहाँ पर जो हमारे शहर में विकास की गंगा बहाने के लिये आप लोग कहते हो तो यहाँ पर 12 लाख में तो यहाँ पर नाली भी नहीं बना सकते। मैं आपको बताना चाहूँगा कि आईये हमारे उत्तर नागपूर में चलिये देखीये वहाँ पर विकास की कितनी कमी है। मैं समझता हूँ कि वहाँ पर विकास के नाम पर इस झोनल बजेट में कुछ भी नहीं दिया गया है। हमारे उत्तर नागपूर में अगर आप चलेगें तो मैं समझता हूँ कि आपने हमें जो 12 लाख रुपये झोनल बजेट में दिये हैं अगर मैं मेरे प्रभाग में गडर के ढक्कन लगाउंगा तो 12 लाख खत्म हो जायेगे। इसलिये हमारी आपसे विनती है कि झोनल बजेट को बढ़ाया जाये। ओर उसके बाद में मैं आपको बताना चाहूँगा कि इस बजेट में स्मारक बनाने के लिये कितना पैसा दिया गया है। अभी इस बजेट में मैंने पढा है कि शिवाजी महाराज, दिनदयाल उपाध्याय इन जैसे हस्तियों के लिये स्मारक बनाया जा रहा है। लेकिन मैं पुछना चाहता हूँ कि बहुजन समाज के लोग जिन्होंने इस देश को संविधान दिया, 15-20 साल से हम लोग डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर के स्मारक के लिये लड़ाई लड़ रहे हैं। लेकिन उस बात पर किसी को गौर करने की जरूरत नहीं है ऐसा लग रहा है। जिन्होंने इस देश के लिये काम किया है, इस देश के समाज के लिये काम किया है उनका स्मारक क्यों नहीं बनाया जा रहा है। इस देश का संविधान जिसने लिखा है उसके लिये स्मारक बनाने के लिये जगह क्यों नहीं दी जा रही है। मैं यह बात मा.महापौरजी से पुछना चाहता हूँ और यह भी बताना चाहता हूँ कि इस देश को आजाद कराने में मुसलमानो का भी बहुत बड़ा हाथ था। यह जो बजेट पेश किया गया है इस बजेट में मुसलमानो के लिये एक भी जगह नहीं दी गयी है। क्या इस देश को आजाद कराने में मुसलमानो का कोई हाथ नहीं था, मेरा कहना यह है कि अब्दुल कलाम आजाद के नाम से भी स्मारक बनना चाहिये। मुसलमानो के लिये भी इस बजेट में कोई योजना होनी चाहिये, क्योंकि उन्होंने भी इस देश के लिये कुर्बानी दी है। डॉ.अब्दुल कलाम साहब, उस्मान ब्रिगेडियर साहब, सर सैय्यद अहमद खान जिन्होंने इस देश के लिये बहुत कुछ किया है, मैं चाहता हूँ कि इनके भी नाम का नागपूर शहर में एक बहुत बड़ा स्मारक बनना चाहिये। मैं इस बजेट पत्रिका का यहाँ पर निषेध करता हूँ कि इस बजेट में इन लोगो के लिये कोई जगह नहीं है। इस जमिन के खाक पर हमारा भी बहुत हक बनता है इस देश के लिये हमारे पूर्वजो ने भी कुर्बानी दी है। हमारे पूर्वजो ने अपने अरमानो का खून किया है, हमारे ही पूर्वजो ने अपने जजबात की बली चढाई है। हमारे भी पूर्वजो ने इस देश को आजाद कराने के लिये अपने गले में फांसी का फंदा लगाया है।

“इस जमिन की खाक में शामिल है अपना भी लहु।

कुछ जमिनो को भी मेरे नाम होना चाहिये”

मा.महापौरजी मैं आपको बताना चाहता हूँ कि आज से कुछ दिन पूर्व आपने टॅक्स के माध्यम से एक स्कीम चालु कि थी जिसमें 90 प्रतिशत टॅक्स माफ कर दिया गया था, और लोगो ने अच्छा खासा

अमाउंट जमा करवाया था जिसकी वजह से महानगरपालिका को भी अच्छी खासी आवक हुई थी। मैं चाहता हूँ कि उस स्कीम को दोबारा लागू कर दिया जाये, ताकि गरीब लोग जो टैक्स नहीं भर पाये वह इस योजना का लाभ उठाकर टैक्स भरपाये, इतना कहकर मैं अपने दो शब्द खत्म करता हूँ।

श्री.धर्मपाल मेश्राम :- मा.महापौरजी, सन्माननिय स्थायी समितीच्या सभापतींनी जो अर्थसंकल्प आज या सभागृहामध्ये सादर केला त्या अर्थसंकल्पाच्या समर्थनार्थ मी आपले मत नोंदविण्यासाठी या सभागृहात उभा आहे. मी सत्तापक्ष नेते मा.संदीपजी जोशी, माजी महापौर, प्रविणजी दटके, माजी स्थायी समितीचे सभापती, श्री.दयाशंकर तिवारी, या सर्वांचा आभारी आहे. जगातल्या सर्वात जास्त सदस्य संख्या असलेल्या पक्षाच्या संस्थापकापैकी असलेले आणि एक देश मे दो विधान, दो निशान, दो.प्रधान, नही चलेंग असे म्हणत सरकारच्या कटाच्या बळी पडलेले अंत्योदयाचे प्रणते पंडीत दिनदयालजी उपाध्याय यांचा जो फोटो संदीपजी जाधव यांनी या अर्थसंकल्पाच्या फ्रंट पेजवर लावला त्याबद्दल मी त्यांचे अभिनंदन करतो, बंधुनो आणि भगिनींनो मी ज्या विचाराचा पुजक आहे त्या डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या जन्मशताब्दी स्मारकाच्या संदर्भाने या सभागृहातील अनेक सदस्यांनी आपल्या भावना आणि मत व्यक्त केले. मी प्रश्न विचारू इच्छितो या सभागृहाला ज्या वेळेस काँग्रेसचे महाराष्ट्रामध्ये सरकार होते आणि या पटवर्धन मैदानाच्या युजर बदलण्याचा विषय होता तो युजर बदलण्याचे काम तत्कालीन महाराष्ट्र सरकारने का केले नाही? मी तत्कालीन महापौर श्री.प्रविणजी दटके यांचे अभिनंदन करतो आणि त्यांना धन्यवाद देतो त्यांनी आमचे स्थायी समिती सभापती असलेले संदीपजी जाधव यांच्या अध्यक्षतेखाली या प्रश्नांचा पाठपुरावा करण्यासाठी समिती स्थापन केली. हे सरकारचे दुर्दैव्य आहे, सभागृहाचे दुर्दैव्य आहे, या शहराचे दुर्दैव्य आहे, हा प्रश्न सुटला नाही पण मला विश्वास आहे अत्यंत प्रभावीपणे भारतीय जनता पक्षाचे काम करतांना या सरकारचे काम करतांना आणि ज्या नेतेमंडळींच्या नेतृत्वात मी काम करतो ही नेतेमंडळी हा प्रश्न ध्यासास लावल्या शिवाय राहणार नाही. मला विश्वास आहे पुर्ण ताकदीने मी या सभागृहाला सांगु इच्छितो, याच सरकारच्या कार्यकाळामध्ये पटवर्धन मैदानामध्ये डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांचे स्मारक होईल, अनुसंधान केंद्र होईल. महाराष्ट्रातल्या इंदु मिलचे स्मारक असेल, काँग्रेसच्या सरकारने काय केले? साडेचौदा वर्ष आंबेडकरी समाजाच्या दोन पिढ्या गारद झाल्या नामांतरनाचा प्रश्न सुटु शकला नाही, या शहराची ओळख म्हणुन संदीपजी जोशींना अत्यंत धन्यवाद देईल, संदीपजी जाधव यांना धन्यवाद देईल, त्यांच्या पुढाकाराने नामांतरणाच्या आंदोलनामध्ये शहीद झालेल्या डॉ.आंबेडकरी समाजाच्या लोकांचे स्मारक इंदोराच्या 10 नंबर पुलावर लावला गेला. बंधुनो आणि भगिनींनो निव्वळ भावनांचा खेळ करायचा आपली पोळी शेकण्याचा प्रयत्न करायचा हेच तत्व काँग्रेसच्या सरकारच्या तत्कालीन सत्तापक्ष नेत्यांनी केले. बहुजन समाज पक्षाच्या एका सदस्यांनी म्हटले आरक्षणाचे जनक शाहु महाराजांच्या पुतळ्यांच्या उल्लेख या ठिकाणी केला मी त्यांचे समर्थन करतो, आणि या सभागृहाला विनंती करतो, आदरणीय शाहु महाराजांचे स्मारक आणि पुतळा देखील मेडीकल चौकामध्ये लावण्यांत यावा. त्याचपध्दतीने मायाताई इवनाते यांच्या कार्यकाळामध्ये माता रमाईचा पुतळा वैशालीनगरच्या नागपूर सुधार प्रन्यासच्या मैदानामध्ये लावण्याचा प्रयत्न झाला होता, बजेटमध्ये प्रावधान झाले होते, या बजेटमध्ये देखील माता रमाईचा पुतळा लावण्याबाबत दुरुस्ती करण्यात यावी अशी मी सूचना करतो, खेडे विभागाच्या अन्य सुधारणामध्ये मी ज्या प्रभागाचे प्रतिनिधीत्व करतो, ते वाठोडा गाव सुटलेले आहे त्याचप्रमाणे हिवरीकोठा हे गांव सुटलेले आहे. या दोन्ही गावांना अंतर्भुत खेडे विकासाच्या योजनेमध्ये करण्यात यावा अशी मी विनंती करतो. अमृत योजनेच्या संदर्भात बोलतांना अमृत योजनेबद्दल मी सन्माननिय गडकरी साहेबांना धन्यवाद देतो, खरे तर त्याच्या कार्यकर्तृत्वामुळे या महाराष्ट्रात पुणे मुंबई हायवे होवु शकला. ज्या तत्परतेने 3000 करोडच्या प्रकल्पांतर्गत एम.एम.आर.डी.ए.

ची स्थापना करून 1800 करोडमध्ये हा प्रकल्प पूर्णत्वास नेला, 1800 करोडमध्ये रस्ता बांधला त्याधर्तीवर आपण अमृत योजनेचे काम करू शकतो. कायद्यात जर संशोधनाची गरज असेल व या प्रशासनाला काम करावयाची धमक असेल तर असे अनेक प्रकल्प मनपा पूर्णत्वास नेवू शकते. मनपात ठेकेदारांच्या टोळ्या प्रशासनामध्ये कार्यरत आहे. ही अमृत योजना मागच्या टॅंडरिंगमध्ये जवळपास 50 टक्के अबॉव्ह गेली, त्याच्यानंतर 45 टक्के अबॉव्ह गेली आताचे जे आपले आयुक्त आहे मुदगल साहेब हे यवतमाळचे जिल्हाधिकारी असतांना यवतमाळचा अमृत योजनेचा प्रकल्प फक्त 6 टक्के अबॉव्ह गेला आणि तो पूर्णत्वास आणल्या गेला. जर आपल्या नागपूर महानगरपालिकेच्या प्रशासनात अधिकारी व ठेकेदारांच्या टोळी अश्यापध्दतीने कार्यरत असेल तर ह्या शहराचे भवितव्य काही खरे नाही ज्यापध्दतीने गडकरी साहेबांनी एम.एम.आर.डी.ची स्थापना केली, कायद्यामध्ये जर संशोधन करण्याची गरज पडली तर ती तयारी महानगरपालिकेने करावी व असे जे प्रकल्प आहे ते पूर्णत्वास नेण्याचा संकल्प पूर्ण करावा. पंडित दिनदयालजी उपाध्याय यांचे हे 100 वा जयंती वर्ष आहे, जन्मशताब्दी आहे मी संदिपजी जाधव यांना धन्यवाद देतो कि त्यांनी याठिकाणी 75 लक्ष रुपयांची प्रोव्हीजन केलेली आहे. त्यांचे हे जन्मशताब्दी वर्ष असल्याने मी या सभागृहाला मा.महापौरजी आपल्या वतीने विनंती करू इच्छितो कि, ती जी प्रोव्हीजन आहे ती कमीत कमी 100 लक्ष रुपये पर्यंत करण्यांत यावी. मा.संदिप जाधव यांचे अभिनंदन करतांना रक्तपेढी, सिक्लसेल, जननी सुरक्षा, दंत चिकित्सा, मोतीया बिंदु, हे प्रश्न याठिकाणी सोडविण्यासाठी व सिक्लसेल च्या आजरग्रस्त रुग्णांना मोफत औषोद्योपचार करण्याची जी योजना आपण आणली आहे या अनुषंगाने मी आपणांस विनंती करतो कि, नागपूर शहरामध्ये आपल्याकडे मोठ्या प्रमाणात मधुमेहाचे टाईप – 1 चे पेशंट आढळतात, आणि ही संख्या आता जवळपास एक लक्ष व्यक्त्या पाठीमागे एक होते ते मोठ्याप्रमाणात वाढलेला आहे. गरीब घरच्या लोकांना या आजाराचा खर्च परवडत नाही, मी मा. संदिपजी जाधव यांना विनंती करतो कि या पेशंटसाठी आपण मोफत इंसुलिनचा पुरवठा करण्यासाठी प्रावधान करावे. मा.महोदय, झोपडपट्ट्यांचा प्लेन टेबल सर्व्हेक्षण करण्यासाठी आपण 100 लक्ष रुपयांची तरतुद केलेली आहे. या नागपूर शहरामध्ये खाजगी जमिनीवर देखील झोपडपट्ट्या वसलेल्या आहेत आणि ती जागा देखील स्लम नोटीफाईड आहे. मा.महोदय, या खाजगी जमिनीवर वसलेल्या झोपडपट्ट्यांच्या सर्व्हेक्षणासाठी देखील आपण निधी उपलब्ध करून द्यावा. किंवा या निधीमध्ये खाजगी झोपडपट्ट्यांचा विषय अंतर्भूत करावा. मा.महापौर महोदय, हा चांगला अर्थसंकल्प आहे. दुर्दैवाने या बजेटची रचना करतांना प्रशासनाने ज्यापध्दतीने विषय ठेवण्याचे काम केले आहे, ते मनाला वेदना देणारे आहे. प्रायोगिकतत्वावर लोकशिक्षणाचा विषय याठिकाणी मी आपल्या निदर्शनास आणुन देवु इच्छितो महानगरपालिकेच्या प्राथमिक शाळा जवळपास 136 आहेत. आणि माध्यमिक शाळा 28 आहेत, विद्यार्थ्यांची पटसंख्या अनुक्रमे 15303 व 9635 आहे. बजेटमध्ये जे काही हेड आहे त्याच्या जवळपास 80 करोड रुपयांचा प्रावधान केलेला आहे. प्रायव्हेट शाळेमध्ये विद्यार्थी पाठवितांना प्रायव्हेट शाळेच्या संचालकाला विनंती करावी लागत नाही. पालक वर्ग विनंती करतात कि आमच्या पोरांना घ्या, इतके पैसे आम्ही देण्यांस तयार आहे. मा.महापौर महोदय, आम्ही एका विद्यार्थीच्या मागे 32,070 रुपये खर्च करतो. हे पैसे खर्च करीत असतांना आमच्या शिक्षणाचा दर्जा काय आहे हे देखील तपासणी करण्याची गरज आहे. मी या सभागृहाचे ध्यान आकर्षिक करू इच्छितो, केंद्र शासनाची मागच्या अनेक वर्षांपूर्वीची योजना होती, सर्वशिक्षा अभियान त्या सर्वशिक्षा अभियानामध्ये घोळ झाल्याबद्दल तत्कालीन शिक्षणाधिकारी साहेबराव राऊतांचे निलंबन झाले होते. आम्ही अधिका-यावर वचक ठेवु शकलो नाही तर हे जे प्रशासनाचे झारीतील शुक्राचार्य आहेत सगळ्यांच्या बद्दल माझे म्हणणे नाही, त्यांनी परंतु झारीतील ह्या शुक्राचार्य नागपूर महानगरपालिकेच्या सत्तेला बदनाम करण्यासाठी काही सुपारी घेतली आहे की काय ? अशी

देखील शंका निर्माण होते. महानगरपालिकेच्या शाळांची शिक्षण पध्दती, शाळेचा दर्जा व शिक्षकांची प्रवृत्ती पाहिली तर महाराष्ट्रामध्ये एक नवीन चित्रपट लागला होता, "शिक्षणाच्या आईचा घो" कदाचित त्याची पुनरावृत्ती म्हणण्यापेक्षा हयापासूनच चित्रपटकारांनी संकल्पना घेतली कि काय? असे म्हणण्याला याठिकाणी वाव वाटतो. मा.महोदय, शेवटी या अर्थसंकल्पाला समर्थन करतांना मी अनधिकृत बाजाराचा मुद्दा याठिकाणी लक्षात आणुन देवु इच्छितो जवळपास 24 आठवडी बाजार अनधिकृत आहे, 17 बाजार दैनिक अनधिकृत आहे, आम्ही याचा 10 रूपये प्रति बाजार असा करण्यापेक्षा ज्यांनी जेवढी जागा घेतलेली आहे त्या जागेच्या प्रमाणातच या सभागृहाने तसा ठराव जर मंजूर केला व स्केअर फिटच्या दरांनी आकारणी केली तर भविष्यामध्ये बाजार विभागाच्या माध्यमातुन देखील आम्हाला उत्पन्न होवू शकते. मा.संदिपजी जाधव आपण डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांच्या स्मारकासाठी दोन करोड रूपयांचे प्रावधान अंशदान म्हणुन केलेले आहे मी आपले अभिनंदन करतो. संत रविदास आश्रय योजनेच्या अंतर्गत गठई कामगादारासाठी आपण 25 लक्षचा प्रावधान केलेले आहे. त्याकरिता मी आपला अभिनंदन करतो. अल्प उत्पन्न गटातील गरजू महिलाना शिवणयंत्र वाटपासाठी 45 लक्ष रूपयांचा प्रावधान केलेला आहे मी आपले अभिनंदन करतो. हे करतांना एक सूचना अशी देखील करतो कि या नागपूर शहरामध्ये अनेक गरीब बेरोजगार आहे, या बेरोजगारांना देखील पंडित दिनदयाल उपाध्याय यांच्या जन्मशताब्दी वर्षात बेरोजगारी निर्मुलनासाठी 100 ई रिखा वाटावे, अशी सूचना मी या सभागृहाच्या माध्यमातुन करतो. भांडेवाडीमध्ये मलःनिस्सारणाकरिता पावसाळी नाल्याकरिता मास्टर प्लॉन तयार करण्याकरिता 25 लक्ष रु चे आपण प्रावधान केलेले आहे. या प्रभागाचा प्रतिनिधीत्व मी करतो आणि या मौजा भांडेवाडीच्या बाजुला वाठोडा देखील आहे या वाठोडयाचा देखील या प्लेनटेबल सर्व्हेमध्ये अंतभुत करावा अशी मी आपणास सूचना करतो. भांडेवाडीमध्ये आपण सी.एन.जी. प्रकल्प तयार करण्यासाठी 200 लक्ष रूपयांचा प्रावधान केलेला आहे. मी आपला याही प्रसंगी अभिनंदन करतो नवीन डम्पींग स्टेशनचा निर्माण आणि जमिन अधिग्रहनासाठी आपण 150 लक्ष रूपयांचा प्रावधान केलेला आहे मी आपला अभिनंदन करतांना आशा व्यक्त करतो कि येणा-या भविष्य काळामध्ये कचरा डम्पींगचा जो ठिकाण आहे ती जी जागा आहे ती बदलल्या जाईल आणि आजच्या या सभागृहाच्या याच कार्यकाळामध्ये हे कचरा डम्पींग शहराच्या बाहेर जाईल अशी अपेक्षा व्यक्त करतो. भांडेवाडी परिसरातील विकास कामाकरिता आपण 25 लक्ष रूपयांचे प्रावधान केलेले आहे मी याकरिता आपले अभिनंदन करतो. आणि ज्या नितीनजी गडकरी यांनी या शहरामध्ये 65 हजार कोटी रूपयांची कामे आणली, या सभागृहाच्या माध्यमातुन मी आदरणीय नितीनजी गडकरी यांचे व मा.मुख्यमंत्री देवेंद्रजी फडणवीस यांचे देखील अभिनंदन करतो. सबका साथ सबका विकास हे करित असतांना दिक्षाभुमीच्या पर्यटन स्थळाला अ दर्जा मा.मुख्यमंत्री यांनी दिला. ताजाबादच्या सौंदर्यीकरणासाठी या महाराष्ट्र सरकारनी प्रावधान केले प्रविणजी दटकेंच्या महापौर पदाच्या कार्यकाळात देखील प्रावधान झाले याला म्हणतात कि सबका साथ सबका विकास. अंत्योदय कशाला म्हणायचे ? प्रत्येक माणसाला न्याय जात, धर्म, भाषा, पंथ, भेद यांच्या सिमा तोडुन शेवटच्या माणसांचे कल्याण ख-या अर्थाने साधले जाईल. त्यालाच म्हणतात सबका साथ सबका विकास. खोटया गोष्टी करू नये व आम्हाला युक्तीच्या गोष्टी सांगु नये, राष्ट्रपती पदाकरिता जे उमेदवार एन.डी.ए.नी दिले ते रामनाथजी कोविंद बहुजन समाज पार्टीचे होते व मा.कांशीरामजी यांच्या जवळचे होते. मी याकरिता एन.डी.ए. सरकारचे अभिनंदन करतो, सत्तापक्षाच्या सर्व नेत्यांचे अभिनंदन करतो. मा.महापौर महोदया आपल्या सगळ्यांचे अभिनंदन करुन याठिकाणी थांबतो. धन्यवाद.

श्री प्रफुल्ल गुडधे :-मा.महापौरजी, सन 2017-18 चा अर्थसंकल्प मा.अध्यक्ष, स्थायी समिती आमचे ज्येष्ठ बंधु श्री संदिपजी जाधव यांनी परवा सादर केला. सार्वत्रिक निवडणुकीनंतरचा हे उशिरा का होईना 17 तारखेला त्याचा मुहूर्त निघाला, आणि मा.संदिप भाउनी या सभागृहापुढे हा बजेट सादर केला. ज्यावेळी हा बजेट हातात पडला त्यावेळेस बजेटचा आकार बदललेला होता. मागील 15 वर्षांपासून या सभागृहामध्ये मी ज्यावेळेस बजेट चाळत होतो त्यावेळचा बजेटचा स्वरूप व आता बजेटचा आकार बदलला, ज्यावेळेस आकार बदलला त्यावेळेस मला असा वाटला कि याचा जो स्वरूप आहे तो पंचांगसारखा आहे. आणि हे पंचांग आधीच्या काळामध्ये राहत होता आमचे आजोबा पंचांग पाहुन पेरणीचा मूहूर्त साधत होते. आमचे बाबा यावर तेवढा विश्वास करीत नव्हते पण मला साहजिकच असा वाटला कि हे पंचांगाचा स्वरूप असलेल्या अंदाजपत्रकामध्ये ज्या विकास कामाच्या तिथ्या आहे, त्या 30-40 पानाच्या आहे. कारण भारतीय जनता पार्टीने त्यांच्या घोषणापत्रामध्ये निवडणुकीच्या आधी या शहराच्या जनतेला एक वचननामा दिला होता. आणि हा वचननामा त्याची परिपूर्तता आहे ह्या बजेटच्या माध्यमातुन साधारणतः करण्याचा मानस स्थायी समिती अध्यक्षांनी केला आहे. म्हणुन मा.महापौरजी, 2012 मध्ये पहिल्यांदा ज्यावेळी मा.श्री दयाशंकर तिवारी ज्यावेळी स्थायी समितीचे अध्यक्ष झाले. त्यावेळेस त्यांनी भलामोठा बजेट दिला होता. अनेक योजनांचा समावेश त्यांनी बजेटमध्ये केला होता आणि त्यावेळेस त्यांच्या उत्तरामध्ये मा.श्री दयाशंकर तिवारीजी नी सांगितले होते कि, हा पांच वर्षांचा आमचा बजेट आहे हा रोड मॅप आहे, हा विकासाचा रोड मॅप आहे आणि पांच वर्षांच्या कालखंडामध्ये टप्प्या टप्प्याने का होईना त्यांनी त्यांच्या बजेटची परिपूर्तता करण्याचा प्रयत्न प्रामाणिकपणाने निश्चितपणाने केला. त्यामुळे तो जो अनुभव होता त्या अनुभवाच्या आधरावर मला असे वाटले कि, ह्या बजेटमध्ये सुध्दा असा काही रोड मॅप पुढच्या पांच वर्षांकरिता निश्चितपणाने असेल कि ज्यामध्ये ह्या संपुर्ण योजनांचा मुहूर्त त्यामध्ये अंतर्भूत केलेला असेल. मात्र ज्यावेळी बजेट ओपन केला बाहेरून तर पंचांग वाटत होता आंतमधुन ही पोती वाटुन राहिली. मा.महापौरजी, ही पोती ज्याचा वाचन केल्यानंतर काही उलगडा होत नाही, त्याचा उलगडा यासाठी होत नाही कारण 2271 कोटी रूपयांचे उत्पन्न आपण कुटुन आणणार आहे. कारण महानगरपालिकेची आर्थिक परिस्थिती अत्यंत कठिण आहे. आणि या कठिण परिस्थितीमध्ये कर्मचा-यांचे सुध्दा पगार होत नाही, अश्या बातम्या वर्तमानपत्रामध्ये मोठया प्रमाणात छापुन येत आहे. अनेक विकास कामे प्रभावित होवुन राहिले ठेकेदारांचे बील अजूनही महानगरपालिकेमध्ये ठेकेदारांना चकरा माराव्या लागतात. आणि अश्या परिस्थितीमध्ये 2271 कोटी रूपयांचा बजेट मा.अध्यक्ष, स्थायी समिती यांनी याठिकाणी दिला. आता सार्वत्रिक निवडणुकीच्यानंतर झालेला हा बजेट असल्यामुळे या शहरातील नागरिकांना भारतीय जनता पक्षानी कुठला वचन दिला होता. हे ज्यावेळेस तपासला त्यावेळेस असा लक्षात आला कि, या जाहिरनाम्याचा व या बजेटचा काही एक संबंध नाही. काही एक संबंध नाही कारण कि या बजेटमध्ये संपुर्ण जुन्या योजनांची परिपूर्तता करण्यासाठी यांनी प्रावधान केला.. ज्या जुन्या योजना राहिलेल्या असतील त्याची परिपूर्तता करण्यासाठी याठिकाणी प्रावधान करण्यात आला आहे. मात्र या योजना पुर्ण करण्यासाठी अपेक्षित जे उत्पन्न आहे ते उत्पन्न आपण निरनिराळया मार्गांनी उभ्या करण्यासाठी आपण प्रामाणिक प्रयत्न केले असेल, असे मला याठिकाणी वाटत नाही. मा.महापौरजी, वर्तमानपत्रात बातम्या आल्या कि कुठल्याही कराच्या अतिरिक्त बोजा या बजेटमध्ये नाही. मा.महापौरजी, ही गोष्ट खरी आहे कि नवीन कुठलाही कर या बजेटमध्ये इंपोज केलेला नाही. यामध्ये कुठलीही वाढ नाही यासाठी बजेटमध्ये वाढ करण्याची आवश्यकता नाही, कारण आपण तसे एग्रीमेंट या आधीच करुन ठेवले आहे, त्या एग्रीमेंटमध्ये दरवर्षी पांच टक्क्यांनी पाणी करामध्ये आटोमॅटीक वाढ होणार आहे. त्यासाठी वेगळा बजेटमध्ये प्रावधान करण्याची आवश्यकता नाही. त्यामुळे करामध्ये वाढ झाली नाही, करामध्ये वृध्दी झाली नाही हा जो दावा मा.श्री संदिपजी जाधव यांनी केला आहे, तो बरोबर नाही. पुर्णतः चुकिचा आहे. कारण दरवर्षी पांच टक्क्यांनी करामध्ये याठिकाणी

निश्चितपणाने वाढ होणार आहे. या शहरातील जनतेला पहिला आश्वासन आमचा संकल्प हाच आमचा वचननामा राहिल, आणि भारतीय जनता पक्षाचा संकल्प काय होता, पहिला संकल्प होता कि, साफ-सफाई स्वच्छ सुंदर आपले नागपूर शहर राहिल. रिझल्ट लागला कधी नव्हे येवढा मोठा बहुमत भारतीय जनता पक्षाला या शहरातील नागरिकांनी दिला. असे बरेचदा बरेच लोक उत्तीर्ण ज्यावेळेस होतात, काही सोपे प्रश्न आले तर असे घडते, असे कौन बनेगा करोडपतीमध्ये पहिले चार जे प्रश्न राहतात ते अत्यंत सोपी राहते. मा. महापौरजी, याठिकाणी 108 लोकांचे पाठबळ मिळवून ही भारतीय जनता पक्षाची सत्ता या महानगरपालिकेत आली. आणि स्वच्छतेच्या बाबतीत शहराचा जो सर्वेक्षण झाला त्यामध्ये या शहराचा क्रमांक 127 वा होता तो आता, स्वच्छतेच्या बाबतीत 137 वा आला. मा.महापौरजी, आणि त्याच्यात कारण असे दिले कि निवडणुकीच्या कामात आमचे कर्मचारी लागले होते म्हणून साफ-सफाईकडे थोडा दुर्लक्ष झाले. मा.महापौरजी, हे काही कारण आहे काय ? जर मला वेळ दिली असती तर तुम्हाला उद्या कात्रण दिली असती, कात्रण आहे माझ्याकडे त्यामध्ये प्रशासनाचे उत्तर आहे, सत्तापक्षाचा उत्तर आहे हे तपासून घ्या. मा.महापौरजी, दुसरा वचन दिले कि 24 तास संपुर्ण शहराला स्वच्छ पिण्याचा पाणी मिळेल, आणि आगामी काळात संपुर्ण शहराला 24/7 तास पाणी वितरण लागू करण्याचे वचन आम्ही देतो. असे वचन दिले होते या शहराच्या जनतेला 24 तास पाणी देवु 24/7 मा.महापौरजी, या शहराच्या जनतेला 24 तास पाणी द्या ही मागणीच या शहराच्या लोकांची नाही. निदान आम्हाला समान पाणी वितरण द्या, एखाद्या भागामध्ये आपण 7-8 तास पाणी देतो आणि दुस-या भागामध्ये आपण एक दिवसाआड पाणी देतो. मा.महापौरजी, जोपर्यंत समान पाणी वितरणाचा सिध्दांत आपण मान्य करणार नाही, तोपर्यंत 24/7 ही योजना यशस्वी होवु शकत नाही. म्हणून मा. महापौरजी, आगामी काळामध्ये स्पेसीफॉय केला पाहिजे या पंचांगाला आगामी काळात स्पेसीफॉय करण्याची आवश्यकता आहे. तो आगामी काळ किती वर्षांचा आहे, 2007 मध्ये स्थायी समितीचे अध्यक्ष होते, श्री नानाभाऊ शामकुळे यांनी 24/7 ला डिफाईन करतांना सांगितले होते कि आम्ही 24 तास पाणी देणार आहे, मात्र पुढच्या सात वर्षांनंतर 2007 पासून तर पुढच्या सात वर्षांनंतर. मा.महापौरजी, आपल्याला याची डेफिनेशन निश्चित करावी लागेल, आगामी काळ म्हणजे काय ? किती वर्षांत करणार आहे आपण याचे उत्तर नाही. दुसरा महत्वाचा विषय होता कि नागरिकांचे आरोग्य ही महानगरपालिकेची खरी मानवसेवा आहे. आता नागरिकांच्या आरोग्याच्या संदर्भात अत्यंत तुटपुंजी तरतूद या अर्थसंकल्पामध्ये करण्यात आलेली आहे. दवाखान्याच्या स्थितीच्या संदर्भातील मी एक प्रश्न मागच्या रेझीममध्ये उपस्थित केला होता कि महानगरपालिकेच्या दवाखान्याचा स्थितीदर्शक अहवाल या सभागृहामध्ये सादर करण्यांत यावा. मा.महापौरजी, तो अहवाल सादर झाला, त्या अहवालावर चर्चा झाली, त्या अहवालाचे काही रिक्मंडेशन या सभागृहाने मान्य केले. आता त्या अहवालाचे रिक्मंडेशन मान्य केल्यानंतर त्याचा अंतर्भाव या बजेटमध्ये होणे गरजेचे होते, परंतु आरोग्याच्या संदर्भात सुध्दा या शहराच्या सर्वसामान्य जनतेच्या तोंडाला पाने पुसण्याचा काम सत्तापक्षानी केला आहे. त्यामध्ये आठ लाखांच्यावर स्लममध्ये संख्या लक्षात घेवून 50 हजाराच्या मागे एक अर्बन कम्युनिटी आरोग्य केंद्र उभारू, व्यवस्था प्रभावी करू. 8 लाखाची जर स्लमची लोकसंख्या आहे 50 हजाराच्या मागे एक म्हणजे 8 लाख लोकसंख्येच्या मागे 16 केंद्रे पाहिजे. मा.महापौरजी, आता सध्या पांच कार्यरत आहे. 11 केंद्र करायचे आहे यावर्षी निदान दोन तरी सुरू करा. आणखी वाढले असते, पांच वर्षांमध्ये आपल्याला करावयाचे आहे तर वर्षांचे दोन-दोन ही केले तर पांच वर्षांत 10 होवुन जाईल. मा.महापौरजी, याठिकाणी शहरात प्रयोगात्मक बाजार, गर्दीच्या ठिकाणी टंड पिण्याच्या पाण्याची व्यवस्था निर्माण करून देण्याची आपण हमी दिली होती. मा.महापौरजी, हमी दिलेली आहे, बाजाराच्या ठिकाणी आरोग्यसह व्यवस्था निर्माण करण्याची हमी दिलेली आहे. किती आरोग्य व्यवस्था आपण या बजेटमध्ये निर्माण केल्या आहे. किती बाजारामध्ये आपण शुध्द पिण्याच्या पाण्याची व्यवस्था केली आहे. या बजेटमध्ये याचा कुठेही उल्लेख नाही.

अजून ही शिक्षण विभागात आधुनिक इंग्रजी माध्यमासह सी.बी.एस.सी.पॅटर्नचा अंतर्भाव करणार, सी.बी.एस.सी. पॅटर्नच्या संदर्भामध्ये या आधी अनेक स्थायी समिती अध्यक्षांच्या योजनांचा मी याठिकाणी आलेख दिला आहे. मा.महापौरजी, याठिकाणी आपण सी.बी.एस.सी.शाळांची निर्मिती करणार होतो, प्रत्येक विधानसभा मतदारसंघ निहाय आता प्रत्येक विधानसभा मतदारसंघ निहाय आपण सी.बी.एस.सी. शाळांची निर्मिती कधी करणार आहे, त्याचा उल्लेख या पोथीमध्ये नाही. मा.महापौरजी, केजी-1 वर्ग सर्व झोनमध्ये प्रभाग निहाय सुरु करणार आता 38 प्रभाग आहे, केजी-1 वर्ग नर्सरीच्या 38 शाळा आपण सुरु करणार आहात काय ? केल्या आहात काय ? केल्या असतील नजरचुकीने आमच्या वाचनामध्ये राहुन गेल्या असतील तर आम्ही करेक्ट करतो. मा. महापौरजी, हे आमचे प्रश्न आहे, आमच्या वाचण्यात एखाद्या प्रश्न राहुन गेला असेल तर आम्ही मान्य करू. मा.महापौरजी, ज्योतीबा फुले, सावित्रीबाई फुले, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांचे स्वप्नातील शिक्षित भारत घडविण्यासाठी बौध्द, गरीब अल्पसंख्याक मुलांना उच्च शिक्षणासाठी गुणवत्तेवर शिष्यवृत्तीसाठी व्यवस्था करणार होते, अशी कुठलीही योजना या अर्थसंकल्पामध्ये अंतर्भूत झाल्याचे मला दिसत नाही. मा.महापौरजी, 10 झोनमध्ये 35 प्रभाग आहे त्याप्रमाणे 10 झोनमध्ये 5 वर्षांमध्ये प्रत्येक 1 उद्यान तयार करुन 1000 लक्ष रुपयांचे नियोजन करण्याचे याठिकाणी आश्वासन देण्यांत आले होते या शहरातील जनतेला आणि ते नियोजन देखील केलेले नाही. तुम्ही जे जनतेला आश्वासन दिले तो ही पुर्ण केला नाही. या शहरातील जनतेला या ठिकाणी लक्ष अंत्योदय, प्रण अंत्योदय, पथ अंतोदय, या शब्दांचा उल्लेख केला गेला, मला त्याचा परेफेक्ट अर्थ माहिती नाही हे संस्कृतचे शब्द आहे परंतु मला थोडा अर्थ समजला जो शेवटच्या घटकाचा जो माणुस आहे त्याला अपलिपट करा असा अंत्योदयाचा साधारणतः अर्थ आहे असे मला वाटते आता या अंत्योदयामध्ये शहरातील शेवटच्या घटकातील सुदर्शन वाल्मीकी समाजाच्या बांधवाना पक्के व सिमेंटचे घरे बांधण्यास मदत करू व त्यांचा विकास करू असे वचन या जाहिरनाम्यामध्ये दिले आहे. मा. महापौरजी राज्य शासनाचे 22 ऑक्टोबर 2008 रोजीचे हे परिपत्रक आहे डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर श्रमसाफल्य आवास योजना ज्या महानगरपालिकेतल्या सफाई कर्मचारी निवृत्त होवुन ज्यांनी 25 वर्ष काम केले असेल अशा 25 वर्ष सेवा करणा-या निवृत्त सफाई कर्मचा-यांना महानगरपालिकेला मोफत घरे दयायचे आहे. आणि हे मोफत घर देण्याचा आश्वासन आपण या जाहिरनाम्यामध्ये दिला मा.महापौरजी, आणि हे परिपत्रक आहे 2008 पासून मी तीन वर्षाआधी या परिपत्रकाच्या अनुषंगाने महानगरपालिकेमध्ये एक प्रश्न विचारला कि ज्या लोकांनी 25 वर्ष सफाई कर्मचारी म्हणुन सेवा दिली अश्या लोकांची यादी मला उपलब्ध करुन देण्यांत यावी. मा.महापौरजी, ती यादी शोधण्याचा काम चालु आहे, अजूनपर्यंत यादी तयार नाही 2008 पासून आणि गतिमान प्रशासनाची आपण भाषा करीत असतांना आणि 2008 पासून आपण एका ही नवीन घरांची निर्मिती आपण या अंत्योदयाच्या माध्यमातुन केलेली नाही. व्यापार केंद्र नागपूर शहराचे प्रारूप म्हणून स्थिर व प्रस्थापित होईल, मा.महापौरजी, किती व्यापार केंद्र बनविण्यासाठी राज्यस्तरीय, आंतरराष्ट्रीय व्यापारी केंद्र आयोजित करण्याचा आमचा मानस आहे. आपण फक्त मानस व्यक्त केला, हे पुर्ण करण्याच्या दृष्टीकोणातुन आपण काही केले आहे काय ? भाजीपाल्यांची व्यवस्था प्रभावी व सुरक्षित करण्याचे आम्ही वचन देतो, मा. महापौरजी, भाजी बाजाराच्या संदर्भात सत्तापक्षाच्या, विरोधी पक्षाच्या अनेक नगरसेवकांनी आपले विचार याठिकाणी व्यक्त केले. बाजाराचा मोठा मुद्या आमच्या किशोरभाउ वानखेडेनी उपस्थित केला. आपण याठिकाणी वचन दिले. मोठया प्रमाणात अनधिकृत बाजार या शहरामध्ये सिमावर्ती भागामध्ये निर्माण झालेले आहे. त्या बाजारांना सोयी-सुविधा उपलब्ध करुन देण्याच्या दृष्टीकोणातुन आउटर भागामध्ये काहीच केले नाही, या महानगरपालिकेच्या नगरसेवकांना आता वाटायला लागला कि एका विकसीत शहराचे आम्ही दुसरे अविकसीत लोक आहो, विकसीत भाग व अविकसीत भाग सीमावर्ती भागाच्या लोकांची पक्षीय बंधने सोडुन एक वेगळी भावना निर्माण झाली आहे, अशी भावना निर्माण झाली आहे या चर्चेदरम्यान हा बजेट तयार

करीत असतांना जो रिंग रोड आहे 36 मिटर रुंदीचा त्याच्या आतमधला नागपूर वेगळा आहे व त्याच्या बाहेरचा नागपूर वेगळा आहे. मा.महापौरजी, सर्व दोष काँग्रेस पक्षाचा आहे असा जरी मी मानला तरी आता जबाबदारी आता ही तुमच्यावर आली आहे कारण 108 लोकांचा बहुमत आपल्या पाठीमागे आहे. केंद्रामध्ये राज्यामध्ये सत्ता आपली आहे पैश्याची कुठेही कमतरता नाही. केंद्र सरकार, राज्य सरकार भक्कमपणे आपल्या पाठीशी आहे. म्हणून मा.महापौरजी, या बाजाराच्या संदर्भामध्ये कुठल्याही पध्दतीचा उल्लेख याठिकाणी केलेला नाही. हॉकर्स झोनचा प्रश्न सोडविण्यासाठी आपण प्रयत्न करू, असे याठिकाणी लिहिलेले आहे. आज जवळ जवळ 40-45 हजार हॉकर्स या शहरामध्ये आपला व्यवसाय करून राहिले आहे. आणि नागपूर शहर फेरीवाला समिती जी आहे, जी महानगरपालिकेनी गठित केली होती ती समिती हायकोर्टानी रद्द करून टाकली, हायकोर्टाने ती समिती रद्द केल्यानंतर आता ही नवीन समिती नवीन कायद्याच्या अनुषंगाने कांस्टीट्युट करावी लागेल. जोपर्यंत ही फेरीवाला समिती आपण या शहरामध्ये तयार करणार नाही. तोपर्यंत या सर्व फेरीवालाचे धोरण निश्चित करून यासंदर्भात आपली कुठलीही उपाययोजना निरर्थक आहे. मा.महापौरजी, रस्त्यावर धोबी समाजासाठी, प्रेस करणा-यासाठी, पंचवर्स दुरुस्त करणा-यासाठी जागा निश्चित करून देवु हया आश्वासनाचे काय झाले हे मला माहित नाही. प्रत्येक झोनमध्ये वातानाकुलित मटन मार्केट तयार करण्याचे निश्चित करून सुध्दा आजपर्यंत त्याचे काम झाले नाही. मटन मार्केट प्रत्येक झोनमध्ये आवश्यक आहे, हा मॅनीफेस्टो अत्यंत चांगला आहे, हया मॅनीफेस्टोच्या संदर्भामध्ये माझे दुमत नाही. पण हा मॅनीफेस्टो चांगला आहे जनतेनी याच्यावर विश्वास ठेवला, हे पुर्ण करण्याची जबाबदारी मा.महापौरजी, सत्तापक्षाची आहे, आणि दुर्दैवाने हे सत्तापक्ष पुर्ण करत नाही, असे मला खेदाने सांगावेसे वाटते. याठिकाणी क्किडांगणे विकास आहे असे अनेक आश्वासन आपण या नागपूर शहराच्या जनतेला या वचननाम्याच्या माध्यमातून दिलेले आहे. परंतु त्याचा अंतर्भाव प्रकर्षाने या बजेटमध्ये करण्यांत आला नाही, हे खेदाने मला येथे सांगावेसे वाटते. मा.महापौरजी, येथे उत्पन्नाच्या संदर्भामध्ये सर्वात मोठा जो प्रश्न आहे, पक्षीय राजकारण सोडून आपण ही चर्चा केली तरी अत्यंत महत्वाच्या बाबी आपण पुर्ण केल्या नाही. कारण कि हे नागपूर शहराच्या दृष्टीने अत्यंत महत्वाचा प्रश्न आहे कारण एल.बी.टी.रद्द होवून आता जी.एस.टी. लागणार आहे. डिसेंबरपासूनचा अनुदान महानगरपालिकेला मिळणार आहे. आणि आता हे अनुदान निश्चित करतांना ज्या कायद्याच्या तरतुदी आहे मागील पांच वर्षांचे उत्पन्न लक्षात घेवून त्याच्या आधारावर आपल्याला महानगरपालिकेला जी.एस.टी.चे अनुदान महानगरपालिकेला मिळणार आहे. मा.महापौरजी, या बजेटमध्ये आपण याचे अपेक्षित उत्पन्न याचे 600 कोटी रुपये निश्चित केले आहे. आणि या आधीच्या तत्कालीन आयुक्तांनी राज्य सरकारसोबत जो पत्रव्यवहार केला त्यामध्ये 1065 कोटी रुपये जकात कर असतांना प्रत्येक वर्षी 17 टक्के वाढ होत होती, 2017-18 मध्ये रुपये 1065 कोटी अनुदान अपेक्षित होते. मा.महापौरजी, जर समजा यावर्षीचा आपला बेंचमार्क चुकला आपला मी याठिकाणी सत्तापक्षनेता, श्री दया भैया, श्री प्रविण दटके त्यांना मी व्यक्तिगतरित्या विनंती करतो कि हा बेंचमार्क चुकू देवु नका, हा अत्यंत महत्वाचा वर्ष आहे, जर यावर्षी आपला बेंचमार्क चुकला तर 1065 च्या ऐवजी 600 झालो तर 1065 अचीव्ह करण्यासाठी पुढचे 25 वर्ष लागेल. म्हणून 1065 कोटी रुपयांचा जी.एस.टी.चा अनुदान निश्चित करण्याची जबाबदारी सत्तापक्ष म्हणून आपण घेतली पाहिजे आणि जे आश्वासन या बजेटमध्ये आपण दिलेले आहे, त्याबद्दल मी अध्यक्ष, स्थायी समितीचा निश्चितपणे अभिनंदन करतो आपण प्रामाणिक प्रयत्न करावे मी या बजेटचा निश्चितपणे समर्थन करीन पण हे केव्हा करीन ज्यावेळी तुम्ही 1065 कोटी रुपयांचे अनुदान राज्य सरकारकडून मंजूर करून आणाल, त्यादिवशी पुन्हा अशीच सभा घ्या आणि हयाच सभामध्ये तुमचा जाहिर कौतुक करण्याची हिम्मत मा.महापौरजी माझ्यामध्ये आहे व हे जाहिर कौतुक मी आपल्या सर्वासमोर करीन. समझा याच्यात आपण चुकले तर पुढच्या 25 वर्ष ही महानगरपालिका बर्बाद झाल्याशिवाय राहणार नाही. हे मात्र खरे आहे.

600 कोटीचा दरवर्षी 6-7 प्रतिशत अनुदान घेतला तरी 20 वर्ष लागेल. मा.महापौरजी, या विषयात सर्वपक्षीय मतभेद विसरून आम्हाला याठिकाणी काम करण्याची आवश्यकता आहे. मा.महापौरजी, यानंतर जाहिरात कर 1 जूलै 17 पासून आपल्याला जाहिरात कर आकारता येणार नाही, कारण कि त्याचा अंतर्भाव जी.एस.टी.मध्ये करण्यांत आलेला आहे, जी.एस.टी.मध्ये याचा अंतर्भाव केल्यामुळे हे आपल्याला करता येणार नाही. आणि त्यामुळे 10 कोटीचा अपेक्षित उत्पन्न आपण या बजेटमध्ये जे दिला ते पुर्णत्वास जाणार नाही. याठिकाणी मालमत्ता कराच्या संदर्भामध्ये 392 कोटीचा उत्पन्न आपण केले, आणि 6 जूलै ते 15 जूलैपर्यंत आपण शास्तीची रक्कम माफ करणारी योजना याठिकाणी आमच्या मा.अध्यक्ष, स्थायी समिती यांनी आणली आहे. मा. सदस्या,श्रीमती आभाताई पांडे यांनी सांगितले कि याच्यावर निर्णय घेण्याचा अधिकार हा मा.आयुक्तांचा आहे. आणि मा.आयुक्तांनी अश्यास्वरूपाचा निर्णय घेतला आहे काय ? हे जाणुन घेण्यासाठी आम्ही उत्सुक आहे. याचा महत्वाचा कारण असा आहे कि ज्यावेळी कॉंग्रेस पक्षाचा सरकार होता 2013 मध्ये महाराष्ट्रात महानगरपालिका नवीन अधिनियम लागू झाला त्यावेळी 2 टक्के शास्तीची तरतुद त्या अधिनियमामध्ये होती आणि त्यावेळेस ती तरतुद होती, त्यावेळेस आपण सर्व लोकांनी ही तरतुद जुलमी शासनाने इंपोज केलेली आहे, आणि कॉंग्रेस पक्षाच्या सरकारची तुलना आपण जुल्मी शासनाशी केली होती. मा.महापौरजी, माझी विनंती आहे निदान ती तुलना तुम्ही स्वतःच्या शासनासोबत करू नका. मा.महापौरजी, मालमत्ता कराच्या संदर्भामध्ये माझे अनुभव काही चांगले नाही, कारण मा.अध्यक्ष, स्थायी समिती हे या आधी मालमत्ता कर विभागामध्ये काम करीत होते त्यांना ह्या संपुर्ण मालमत्ता कर विभागाची माहिती आहे. 2007, 2008, 2009 मधले जे अर्ज आहे ते आज ही आमच्या लक्ष्मीनगर झोनमध्ये प्रलंबित पडलेले आहे, मी त्याची माहिती घेतली आहे. मी याठिकाणी एक शिबीर घेतले होते 22 व 23 एप्रिलला मालमत्ता कराच्या संदर्भामध्ये, जनतेचे कुठले आक्षेप असेल तर त्या आक्षेपांच्या संदर्भामध्ये तुम्ही माझ्याकडे तक्रार नोंदवा आणि मा.महापौरजी, साधारणतः 250 च्या जवळपास तक्रारी सामान्य जनतेच्या आल्या होत्या अगदी लहान लहान, लहान लहान तक्रारी म्हणजे काय ज्याच्याकडे पाण्याचे मिटर आहे व मिटरव्दारे पाणी येवून राहिला, त्यांना सुध्दा आपण जनरल वॉटर टॅक्स लावला आहे. अनेक ठिकाणी सिव्हर लाईन नाही, सिव्हर लाईन नसतांना आपण त्या घराला टॅक्स पाठविला आहे. आणि 8 मे ला आपण झोनमध्ये याबाबतचा निर्णय घेणार होते, मी शिबीर घेतला 22 एप्रिलाला परंतु दुर्दैवाने सांगावेसे वाटते कि तो निर्णय आज पर्यंत झालेला नाही. जर ह्या गतीने प्रशासन काम करणार असेल तर मला वाटते निश्चितपणे आपण जो टारगेट टॅक्सच्या संदर्भात दिलेला आहे, तो टारगेट आपण कधीही पुर्ण करू शकणार नाही. प्रशासनाची जर काम करण्याची भुमिका नसेल, प्रशासनाला या संदर्भात लोकांच्या ज्या फार छोट्या छोट्या त्रुट्या आहेत त्या दुर करता येत नसेल तर, लोक डिफॉल्टर काय होतात, ते डिफॉल्टर नाही, लोक काही हेबीच्युअल डिफॉल्टर नाही, ते सर्वसामान्य लोक असतात, सर्वसामान्य लोक कर भरला पाहिजे या मानसिकतेचे असतात. पण कर भरायला गेल्यानंतर त्याच्यासोबत जी ट्रीटमेंट जी आहे ती अत्यंत चुकीची व वाईट असते. मा.महापौरजी, मी एकदा हनुमाननगर झोनमध्ये गेलो होतो, टॅक्सच्या संदर्भामध्ये आणि तेथे जो टॅक्स इंस्पेक्टर होता, त्याच्यासोबत मी चर्चा करीत असतांना एक व्यक्ति आला, तो त्या इंस्पेक्टरला म्हणाला कि एक व्यक्ति आया हुआ है, उसका ऐसा ऐसा काम है, उसपर वह इंस्पेक्टर बोला कि वह पार्टी को उधर बैठाओ। मा.महापौरजी, ही पार्टी आहे ह्या शहराच्या जनतेला आपले टॅक्स इंस्पेक्टर पार्टी म्हणतात, मी तेथेच त्याला टोकले हा जर आपला अॅटीट्युड असेल आपण शहराच्या करदात्यांना पार्टी म्हणुन संबोधतो मग मा.महापौरजी या शहराचा कोण वाली आहे हे मला कळुन नाही राहिला. आपण हा काही टारगेट पुर्ण करू शकणार नाही. मा.महापौरजी, दुसरा जो विषय आहे, जलप्रदाय विभागाचा 170 कोटी रूपयांचा जो रेव्हेंयु आपण अपेक्षित केलेला आहे व वनटाईम सॅटलमेंटची योजना आपण आणली आहे. आणि पुन्हा याठिकाणी मूर्हूर्त दिला 6 जूलै ते 15 जूलै पर्यंत मा.महापौरजी हा

जो मुहूर्त आहे, हे मला कळत नाही, 6 जूलै ते 15 जूलैच का, एका महिन्यासाठी का नाही, दोन महिन्यासाठी का नाही. एका वर्षासाठी का नाही. फक्त आठ दिवसासाठी हा मुहूर्त आहे. आणि जलप्रदाय विभागामध्ये अॅमेनीटी स्कीम वारंवार आणण्याची आवश्यकता पडते. हे का पडते आहे याचा अर्थ असा कि चुकिचा रिडींग होवुन राहिले आहे, हवेनी मिटर फिरुन राहिले, लोकांच्या उपयोगापेक्षा अधिकचा बीलींग होवुन राहिले. लोकांना ते परवडणारा होवुन राहिला नाही म्हणुन लोक डिफॉल्टर होत आहे. लोक एकदा डिफॉल्टर झाले कि त्यांच्यावर पुन्हा व्याज लागते, व्याज म्हणुन रक्कम मोठी होते, आणि कालांतराने त्यांना भरणे अवघड जाते व पुन्हा आपण एक लोकप्रिय घोषणा करतो कि आमही दंडाची रक्कम माफ करुन राहिलो असा संदर्भातील निर्णय आपण घेतला आहे. मा.महापौरजी, हे काही लोक हेबीच्युअल डिफॉल्टर नाही, मी ज्यावेळेस शिबीर घेतला त्यावेळी लोकांच्या ज्या तक्रारी माझ्याकडे आल्या, त्यावेळी लक्षात आला कि ह्या सर्व लोकांना कर प्रामाणिकपणे भरावयाचा आहे. पण हे कर प्रामाणिकपणे भरत असतांना प्रशासनाची जी बाजू आहे, मी सांगतो कि हा अॅनिमिटी स्कीम मध्ये हा जो मुहूर्त आहे तो काढुन टाका सरसकट शास्ती माफीचा निर्णय मा.महापौरजी, आपण असा एक ठराव करा व तो राज्य शासनाला पाठवा तोपर्यंत ह्या वर्षपर्यंत आपण शास्ती माफ करुन टाका. आपण सध्या अडचणीत आहे आणि या आर्थिक अडचणीमध्ये रेव्हेंयु रिक्वहर करण्याचा दृष्टीकोणातुन शास्ती माफ करण्याचा निर्णय आपण निश्चितपणे घेतला पाहिजे आणि हा घेत असतांना तो सरसकट रद्द करण्याचा ठराव सुध्दा राज्य सरकारला पाठवुन त्या कायद्यामध्ये दुरुस्ती करण्याची विनंती राज्य सरकारला करण्यांत यावी. नगररचना विभागामध्ये विकास योजना सुधारीत करण्यासाठी आता आपण लागले आहे. 2020 मध्ये साधारणतः आपल्याला आपला डेव्हलपमेंट प्लॉन आणावयाचा आहे आणि त्याच्यासाठी आपण खाजगी एजंसीचा सहारा घेत आहे. मा.महापौरजी, डेव्हलपमेंट प्लॉन हैद्राबादच्या एका खाजगी एजंसीनी तयार केला याचे अनुभव जर पाहिले तर निश्चितपणाने मला वाटते कि ते चांगले अनुभव नाही. कारण कि खाजगी एजंसी डेव्हलपमेंट प्लॉन तयार करीत असतांना ग्राउंट रेंट न बघता तेथे जे एक्झिस्टिंग स्ट्रक्चर आहे तेथे त्यांनी हिरवा पट्टा लावुन घेतला, जेथे स्कुल आहे तेथे त्यांनी मैदान दाखविला, त्यामुळे खाजगी एजंसीचा अनुभव मा.महापौरजी मला चांगला नाही. या शहराला चांगला नाही वर्तमानपत्रामध्ये आपण बातम्या वाचलेल्या आहे म्हणुन नगररचना विभागाच्या मार्फत आपण जो सुधारीत विकास आराखडा या शहराचा तयार करणार आहे तो राज्य शासनाच्या टाउन प्लॉनिंग विभागाच्या एका टीमकडुनच तयार केला पाहिजे. अशी मी विनंती आपल्याला या माध्यमातुन करतो. फेरीवाला धोरणाच्या संदर्भात मी सांगितले आहे. मा.महापौरजी, विकास आराखड्याच्या अंमलबजावणीसाठी आपण मॉरिस कॉलेज, नागपूर विद्यापीठकरिता 10 कोटी रुपयांचे अनुदान ठेवले. या शहरामध्ये असे अनेक संस्था आहे आपण त्यांच्यासाठी कुठलेही प्रावधान ठेवले नाही. मा.महापौरजी, याठिकाणी एक महत्वाची सूचना करू इच्छितो एक विषय मला याठिकाणी वाचण्यात मिळाला नागरिक संवाद व जनजागृती अभियान आणि त्यामध्ये लिहिला आहे कि नागपूर महानगरपालिका अनेक चांगले काम करुन लोकनिंदेला सामोरे जात आहे, माझ्या समोर प्रश्न निर्माण झाला कि सत्तापक्षाला लोकनिंदाची ऐवढी चिंता काय आहे. एकीकडे लोकनिंदेला घाबरण्याची गरज नाही, आणि लोकनिंदा होवुन राहिली म्हणुन त्यांच्यावर पॅचअप करा, पॅचअप करण्याची गरज नाही, लोक निंदा होवु द्या, निंदकाचे घर असावे शेजारी, अनेक ठिकाणी अनेक वक्तांनी म्हटले आहे, संदिप भाऊ टिका करण्याचा अधिकार आमचा आहे व प्रोटेक्ट करण्याची जबाबदारी तुमची आहे. मा.अध्यक्ष, स्थायी समिती यांची जबाबदारी आहे कि टिका झाली पाहिजे. टिका होत असतांना अंतर्भुत होण्याची संधी प्रत्येक माणसाला मिळत असते. त्यामुळे टिकेला घाबरण्याची गरज नाही, लोकनिंदेला ही घाबरण्याची गरज नाही. लोक निंदा ही चांगली असते, चांगली मानली पाहिजे, स्वागतहार्य समजली पाहिजे, परंतु मा.महापौरजी, लोकनिंदेला घाबरला हा सत्तापक्ष असे मला वाटते म्हणुन माझी सूचना आहे कि लोकनिंदा होवु द्या आणि जेवढी

लोकनिंदा होईल तेवढी सुधारण्याची संधी मिळेल. मा.महापौरजी, याठिकाणी स्मार्ट सिटीच्या संदर्भात पण खूप उल्लेख झाला, स्मार्ट सिटीकडे हे शहर अग्रेसरित करीत असतांना या शहरातल्या अनेक समस्या प्रलंबित आहे. मी सांगितले आहे कि या शहरामध्ये दोन शहर आहे एक सीमावर्ती भागातला शहर व दुसरा सीमेच्या आंतमधला शहर आपल्या रिंग रोडच्या आंतमधला शहर मा.महापौरजी, आपण या संपुर्ण शहराच्या विकासाच्या संदर्भामध्ये एक सारखा जर विकास अपेक्षित असेल, सारखा विभाग प्रत्येक भागाचा झाला असेल तर याठिकाणी अनेक नगरसेवकांच्या भावना आहे, सत्तापक्षाच्या नगरसेवकांनी सुध्दा आपल्या भावना व्यक्त केल्या कि सीमावर्ती भागामध्ये आम्हाला फंड पुरत नाही. मा.महापौरजी, आणि ह्या ज्या मध्यवर्ती वस्त्या ज्या आहे शहराच्या सेंटर भागामध्ये आहे ज्यांचा क्षेत्रफळ कमी आहे तेथे रस्त्यांचे थरावर थर होवुन राहिले आहे, तेथील समस्या वेगळी आहे तेथे सिव्हरेज लाईनचे मोठे प्रश्न निर्माण झाले आहे. तेथे सिव्हरेज लाईनसाठी पैसे कमी पडते, रस्त्यासाठी पैसे कमी पडते, ही तुट या बजेटच्या माध्यमातुन आपल्या निदर्शनास आणुन देवु इच्छितो. ही तुट दुर करण्याची संधी मा.महापौरजी आपल्याला मिळालेली आहे. मा.महापौरजी, बी.ओ.टी. तत्वावरील अनेक प्रोजेक्ट प्रलंबित आहे मागच्या 10 वर्षांपासून तीसरा अत्यंत महत्वाचा विषय जो आहे कि पान क्रमांक 28 मध्ये टॅकरव्दारे पाणी पुरवठ्यासाठी प्राप्त होणारी आय ती आपण 6 कोटी रूपये लिहिली आहे पण टॅकरव्दारे पाणी पुरवठ्याची आय कधी होणार आहे, हे लिहिले नाही कारण या आधी टॅकरव्दारे पाणी पुरवठा जे आपण नॉन नेटवर्किंग एरीयामध्ये करतो, त्या संदर्भातील प्रश्न या सभागृहामध्ये प्रलंबित आहे, आणि मा.महापौरजी मागच्या सभेमध्ये निर्णय झाला होता कि एन.एस.ई.एल.च्या मिटींगमध्ये त्यावर निर्णय घेतल्यानंतर तो विषय या सभागृहामध्ये येईल. टॅकरव्दारे पाणी पुरवठा त्याचे उत्पन्न आपण याठिकाणी लिहून टाकले पण पॉलिसी डिसाईड होण्याच्या आधी आपण 6 कोटी रूपयांचे उत्पन्न अपेक्षित केले आहे मला असे वाटते कि त्याचा आम्हाला विरोध आहे. आम्ही टॅकरव्दारे जो पाणी पुरवठा करून राहिले आहे तो मोफतच दिला पाहिजे या मताचा मी आहे. आणि त्या संदर्भातील निर्णय या सभागृहाने अद्यापही घेतलेला नाही. एन.एस.ई.एल.च्या मिटींगमधुन जे जे रिक्मंडेशन सभागृहात परत येतील त्यानंतरच तो निर्णय होईल, तोपर्यंत हा निर्णय आपण स्थगित करावा ऐवढीच विनंती या अर्थसंकल्पाच्या माध्यमातुन मी करतो. सर्वात मोठे जे लक्ष्य आहे ते जी.एस.टी.च्या माध्यमातुन उत्पन्न अपेक्षित करून ते आपले लक्ष्य व जबाबदारी आहे ती जबाबदारी आपली सर्वांची आहे. राज्य शासनाकडे आपण आपला बहुमुल्य शब्द टाका आम्ही तुमच्या पाठीशी आहे. पण ते झाले नाही तर मला असे वाटते कि मा.महापौरजी या बजेटला काही अर्थ राहणार नाही व हे बजेट पुर्ण होणार नाही, स्वप्नच राहिल यातुन आपण विकासाच्या किती ही कल्पना मांडल्या तरी ते वास्तविकतेत साकार करता येणार नाही. आपण 1075 कोटी रूपयांचा जी.एस.टी.चा उत्पन्न निर्धारित करणार आहे, हे लक्ष्य सर्वप्रथम नेत्यांनी निश्चित केले पाहिजे ऐवढीच विनंती मी आजच्या बजेटच्या प्रसंगी करतो आणि आपण मला बोलण्याची संधी दिली त्याबद्दल आभार मानतो. धन्यवाद

श्री दयाशंकर तिवारी :- मा.महापौरजी, भारतीय जनता पार्टी के वचननामा को गीता जैसा पवित्र मानकर के हमेशा अपने साथ रखनेवाले मिले मित्र श्री प्रफुल्ल गुडधे, कोई व्यक्ति जब काम करता है तो हकिकत में उसके द्वारा लिखे गये हर कागज को पवित्र समझकर के लोग अपने पास रखते हैं और उसी की परिणीती आज सभागृह में प्रफुल्लजी के माध्यम से आपके सामने दिखी। मा.महापौरजी, मा.अध्यक्ष, स्थायी समितीने जो अर्थसंकल्प आज सभागृह के समक्ष रखा है, उस अर्थसंकल्प का मैं अभिनंदन करता हूँ, सर्वसमावेशक सभी वर्गों को साथ में लेकर के चलनेवाला अर्थसंकल्प मा.संदिपजी ने रखा है। एक विषय की यहां सभागृह में चर्चा हुई कि इस बजट में कुछ नया नहीं दिख रहा है, पुरानी योजनाएं हैं। मा. महापौरजी, जब एक एक राजनैतिक पक्ष सत्ता में है तो स्थायी समिती के अध्यक्षों की लिस्ट भी बड़ी होती

है, जैसे रेस में होती है, एक आदमी दौड़ता है, दूसरे के हाथ में बॅटल देता है, दूसरा दौड़ता है तीसरे के हाथ में बॅटल देता है, सबके दौड़ने की गती एक जैसी रही तो विजय प्राप्त होती है, आज बॅटल संदिपजी के हाथ में है और अपने साथियों को बॅटल देकर के वह दौड़ रहे हैं और रेस पूर्ण करेंगे, ऐसा हमें पूर्ण विश्वास है। अपने भाषण की शुरुवात करते हुए मा.सदस्य श्री प्रफुल्ल गुडधेजी ने कहा कि या योजनांचा मुहूर्त केव्हा निघेल, याची वाट आम्ही बघत आहो. मा.महापौरजी, इन योजनाओं को विलंब क्यों हुआ अगर इसकी शुरुवात हम करें तो हकिकत में हमें देखना पड़ेगा, प्रफुल्लजी मेरे साथ स्थायी समिती के सदस्य थे। और मानसिक रूपसे सदविचारी होने के कारण वे विरोधी पक्ष के होते हुए भी अच्छे काम में हमेशा मेरे साथ में रहे और हमने बड़ा प्रयास किया कि हमारे बजट के माध्यम से निर्धारित कि गयी योजनाओं को हम तिव्र गतीसे लागू करें। लेकिन घटनाएं कुछ उलटी होते चली गयी। नागपूर महानगरपालिका में एक ऐसा आयुक्त भेजा गया जो मुख्यमंत्री के कहे बगैर किसी प्रकार के कदम नहीं उठाता था। उस आयुक्त ने महानगरपालिका की जितनी बी.ओ.टी.की योजनाएं थी उसको राज्य सरकार के एक ऐसे व्यक्ति के पास में भेज दिया जिसमें वह कहता था कि तथाकथित केंद्र सरकारने राज्य सरकार की योजना के लिये उसे यहां भेजा है। उस महामहिम का नाम सक्सेना था। मा.महापौरजी, उस सक्सेना के दरबार में हमने इतने चक्कर लगाये जितने शनिवार को हनुमानजी के नहीं लगाते। लेकिन होता है कि बार बार जाओ तो पत्थर भी पिघल जाते हैं, सक्सेनाजी ने उन योजनाओं में से कुछ योजनाओं को मंजूरी प्रदान करदी। मंजूरी प्रदान करने के बाद योजना थी कि दवाखाना बनाना है हम विद्यावती देवडिया मल्टीस्पेलिटी हॉस्पिटल का निर्माण करेंगे, जिसमें 125 बेड का दवाखाना होगा। मा.महापौरजी, उसके लिये राज्य सरकार के पास हमने एक पत्र भेजा कि इसमें जो प्रिमियम का पैसा सरकार हमसे मांग रही है, हम स्वयं एक स्वायत्त संस्था हैं और गरीब जनता के लिये दवाखाना खोलना चाह रहे हैं इसलिये इस प्रिमियम की रक्कम को माफ करना चाहिये, तात्कालीन कॉंग्रेस की सरकारने उसको माफ नहीं किया। सरकार बदली टेंडर हुआ उस टेंडर में उस समय की जो कंडीशन थी, उस कंडीशन के अनुरूप कोई भी सामाजिक संस्था उसको संचालित करने के लिये आगे नहीं आयी। सामाजिक संस्थाओं के साथ में बैठक हुई और बैठक होने के बाद उन सामाजिक संस्थाओं ने कुछ सुझाव दिये, उन सुझाव के अनुरूप मा.आयुक्तजी ने एक समिती बनाई और उस समितीने उसमें कुछ सुधार करके पुनःश्च उसपर निर्णय लिया। मा.महापौरजी, आनेवाले माह में उसका शतप्रतिशत टेंडर हो जायेगा यह कहने में किसी प्रकार की कोई अतिशयोक्ती नहीं है, और उसका उदघाटन भी होगा, यह कहते हुए मैं अपने आपको गौरवान्वित महसूस कर रहा हूँ केवल यह एक योजना नहीं थी दूसरी योजना सोखता भवन की थी, सोखता भवन का चेंज ऑफ युजर करने के लिये हमने दिया राज्य सरकार ने चेंज ऑफ युजर करके दिया, 6 हजार स्क्वैर फिट का प्लॉट उसको उन्होंने कर्मशियल करके दिया, और 6 हजार स्क्वैर फिट के प्लॉट को कर्मशियल करते समय एक लाईन निची डालदी के कंस्ट्रक्शन लिमिटेड अप टु एक्झीस्टींग बिल्डींग एक्झीस्टींग बिल्डींग के पास में स्विमींग पुल के अलावा कुछ भी नहीं था। मा. महापौरजी, जब आप 6 हजार स्क्वैर फिट के प्लॉट को कर्मशियल कर रहे हो और वहां पर एक्सीस्टींग बिल्डींग पर बांधकाम करने को कह रहे हो तो कुतुब मिनार का करेंगे। चार मिनार का निर्माण करेंगे, हम क्या करना चाहते हैं। यह बात सही है कि सत्ता में प्रशासक अगर ढंग से काम न करें तो ऐसी गलतीया होती है, उसमें पृथ्वीराजजी थे, उन्होंने गलतियाँ करी हमतो माफ करनेवाले लोग हैं, गलतियाँ माफ करदो, रास्ता साफ करदो करके हम वही काम कर रहे हैं, अभी भी आगे निकल रहे हैं। अभी सरकार बदली, प्रस्ताव फिर से गया प्रस्ताव फिर से जाने के बाद में राज्य शासन ने उसमें सुधार किया और सुधार करने के बाद में उस समय जो प्रस्ताव गया था उसमें गांधीबाग बगिचे के बीच में एक विमान रखा है वहां तक की जगह तक इन्क्लुड की गयी थी जिस महामानव ने उस प्रस्ताव को तयार किया था उसकी परिणीती

इस सभागृह ने उस महामानव को निलंबित करके दी है, मैं नाम का उल्लेख इसलिये नहीं करना चाहता कि जो आज हयात में महानगरपालिका में नहीं है उसका नाम हमने क्यों लेना चाहिये। इसी सभागृह ने उसे सस्पेंड किया। मा.महापौरजी, उसके बाद हमने संशोधन किया, हमारे थुल मंडम ने व्यक्तिगत तौर पर स्पॉट पर आकर के एक नया स्कॅच तयार किया राज्य सरकार ने उसे मंजूरी दे दी है, स्थायी समिती से भी मंजूरी मिल गयी है, आनेवाले माह में उसका भी टेंडर हो जायेगा यह कहते हुये मुझे किसी प्रकार की अतिशयोक्ती नहीं है। मा.महापौरजी, तिसरा प्रकल्प बुधवार बाजार यह बुधवार बाजार की स्थिती भी कुछ उसी प्रकार की थी, उसकी स्क्रुटनी हो गयी है आनेवाले माह में उसका भी हम टेंडर करदेंगे और तिनो योजनाएं का जब मुहूर्त होगा मैं प्रार्थना करता हूँ प्रफुलजी महानगरपालिका के उदघाटनो से आप कन्नी कांटते रहे इन तिनो में आप आईयेगा, आप स्थायी समिती के सदस्य थे, उस समय की वह योजनाएं है। मा.महापौरजी, प्रफुल्लजी ने जो बाते यहां पर कही उसका उत्तर देना मैं इसलिये नितान्त आवश्यक समझता हूँ, प्रफुल्लजी ने कहा कि दस्तावेज में दर्ज है, दस्तावेज में दर्ज है अन्यथा उनके आरोपो का इतने निचे स्तर में जवाब नहीं देता। दस्तावेज में दर्ज आरोप उसका उत्तर नहीं दिया गया, तो फिर आरोप सही होगा, उसका उत्तर देना नितान्त आवश्यक है, उन्होने अपने भाषण में कहा कि नानाभाऊ शामकुळे ने 2007 में कहा था कि सात सालो के बाद हम नागपूर शहर को 24/7 की योजना देंगे। मा.महापौरजी, मैं उस समय नगरसेवक नहीं था, लेकिन नाना भाऊ का बजट बनाते समय चार पांच लोगो ने सहयोग किया था उसमें एक सदस्य के रूप में मैं भी था, और मैं भारतीय जनता पार्टी सदस्य था इसलिये मैंने नारा दिया था कि हर घर में नल पहुँचाये कमल, यह योजना नाना भाऊ शामकुळेने शुरू की थी, नाना भाऊ शामकुळेने 24/7 पर किसी प्रकार का भाष्य नहीं किया था, उनका बजट निकालकर आप सभागृह में देख सकते है, मैं पुरे विश्वास के साथ कह रहा हूँ यह मेरे उपस्थिती में दिया हुआ नारा था इसलिये मैं उसका चश्मदीद गवाह था। जो बजट पेश हुआ, उसकी कॉपी भी मैंने पडी है।

श्री प्रफुल्ल गुडधे :- पाईट ऑफ आर्डर, मा.महापौरजी, मा.नाना भाऊ शामकुळेचा जो भाषण आहे 24/7 चे स्पष्टीकरण देत असतांना 24 तास पाणी मात्र सात वर्षानंतर हे जर मी याठिकाणी उपलब्ध करून दिला तर दया भैयाना ते उपलब्ध करून देण्याची तयारी माझी आहे.

श्री प्रविण दटके :- पाईट ऑफ आर्डर, मा.महापौरजी, 24/7 चा पॉयलेट प्रोजेक्ट हा 2007 मध्ये असेल त्यावेळेस महापौर व अध्यक्ष स्थायी समिती कोण होता ह्या सगळ्या गोष्टी प्रफुल्ल गुडधे यांना माहित आहे, 24/7 नाना भाऊनी जो नारा दिला होता येणा-या सभागृहामध्ये तो भाषण पटलावर ठेवण्यांत यावा.

श्री प्रफुल्ल गुडधे :- मा.महापौरजी, याठिकाणी मा.श्री दयाशंकर तिवारी त्यावेळेस या सभागृहाचे सदस्य नव्हते. कदापी ती गोष्ट त्यांना माहिती नसेल जेवढी काही मला स्मृती आहे, मी त्या आधारावर बोलत आहे, मला आठवते त्यावेळेस 24 तास पाणी मात्र सात वर्षानंतर देवु असा स्टेटमेंट नानाभाऊनी याच सभागृहात याच डायसवरून दिलेला होता. तो रेकार्ड उपलब्ध आहे रेकार्ड शोधण्यासाठी मला जेवढा अवधी लागेल तेवढा अवधी आपण निश्चितपणे मला द्यावा.

श्री दयाशंकर तिवारी :- मा.महापौरजी, प्रफुल्लजीच्या स्मृतीपटलावर मला पुर्ण विश्वास आहे. ते असे म्हणत आहे कि नाना भाऊ असे बोलले आहे मी त्याच्यात काही वाद घालणार नाही. मी ऐवढेच म्हणत आहे कि, मुलगा जन्माला आला त्या दिवसापासून त्याची वय आपण गृहित धरतो ही 24/7 कोणत्या तारखेला जन्माला आली, तेव्हा पासून सात वर्ष मोजून घ्या, तुम्ही. जिस दिन योजना शुरू हुई उस दिन से 7 साल गिनोगेना कि उसके पहले कैसे सात साल गिनना शुरू कर दिये। जिस दिन योजना बनी उसके बाद वह

सात साल बाद यह पुरी होंगी नाना भाऊ का यही मानस रहा होगा ऐसा मुझे लगता है। मैं सभागृह में नहीं था, इसलिये प्रफुल्लजी ने कहा कि सात साल में नाना भाऊ ने बोला मैं स्विकृत करता हूँ। नाना भाऊ ने जो कहा उसको हम लागू करने के लिये कदम से कदम मिलाकर कदमताल कर रहे हैं। मैं इस बात को भी स्विकृत करता हूँ, लेकिन सात साल कब जिस दिन से उस योजना को मंजूरी दी गयी उस दिन से सात साल के अंदर में यह पुरी होजायेगी इस प्रकार का मानस नाना भाऊ ने किया ऐसा समझने में मैं किसी प्रकार की कोई अडचन नहीं समझता हूँ। मा.महापौरजी, अब इसके आगे बढ़िये कर्मचारीयों की पगार नहीं हो रही थी, महानगरपालिका में कर्मचारीयों की पगार नहीं हो रही थी मैं आयुक्त महोदय का अभिनंदन करना चाहूंगा कि, आयुक्त महोदय ने कर्मचारीयों को बताया कि हम हर महीने तुम्हारी पगार करते हैं लेकिन वह देरी से होती है इसलिये तुम काम में देरी करते हो, अब समय पर पगार दे रहा हूँ समय पर आना समय पर काम करना अब किसी प्रकार की कोहताई बरती नहीं जायेगी, अन्यथा मेरा दंडा हाजिर है। जब हम देरी से पगार देते थे तो काम देरी से होते थे हम इस बात को भी स्विकृत करते हैं और जब हम समय से पगार देंगे तो समय पर काम हो ऐसी अपेक्षा करेंगे। इस प्रकार का निर्देश मा.आयुक्त महोदय ने दिया गत माह में एक तारीख को पगार होना चाहिये, आनेवाले समय से भी 1 तारीख को पगार होंगी। प्रफुल्लजी ने निवेदन किया है कि अगर कर्मचारी ठिक से काम करे तो टारगेट तक पहुँचने में किसी प्रकार की कोई अडचन नहीं है, इस बात का मैं समर्थन करता हूँ। मा.महापौरजी, एक विषय सी.बी.एस.सी. स्कूल का भी आया, नागपूर महानगरपालिका इस विषय को लेकर के प्रयासरथ है कि सी.बी.एस.सी. का स्कूल नागपूर महानगरपालिका के माध्यम से आरंभ होना चाहिये, एक विषय ऐसा था कि सी.बी.एस.सी. का स्कूल जब हम यहां शुरू करेंगे तो नामांकित संस्था के साथ में मिलकर के स्कूल शुरू करेंगे इस प्रकार का विषय था, नागपूर महानगरपालिका के पास में एज्युकेशन के लिये जो रिजर्व लॉट है, प्रफुल्लजी को बहुत अच्छी जानकारी है उसकी कि अगर सी.बी.एस.सी. का स्कूल अगर शुरू करना है तो उसके लिये कम से कम दो एकर का प्लॉट होना चाहिये, महानगरपालिका के पास एज्युकेशन के लिये आरक्षित सभी विधान सभा क्षेत्र में दो एकर के प्लॉट नहीं हैं जहां पर वह प्लॉट आरक्षित है वहां पर नागपूर महानगरपालिका ने अपने प्रयास को प्रारंभ किये थे, कुछ संस्थाओं को नागपूर महानगरपालिका ने निवेदन भी किया था लेकिन किसी प्रकार से हम सकारात्मक रूप से उसको नहीं कर सके। और हमारे जो आयुक्त महोदय जो है उनको एक्झिक्युट करने का अधिकार होता है, सभागृहाने निर्णय लेने के बाद उसको एक्झिक्युट करने के अधिकार आयुक्त महोदय के पास में है और मैंने उस समय सी.बी.एस.सी. के आये हुए प्रस्ताव को स्विकृत नहीं किया, वह सज्जन भी मा.वर्धनेजी ही थे यह कहने में कोई अतिशयोक्ती नहीं है, वर्धनेजी को कहां से दिशानिर्देश मिलते थे, यह सक्सेना के माध्यम से मैं आपको बता चुका हूँ। मा.महापौरजी, केवल इतना ही विषय नहीं है इन्होंने कहा कि हर विधान सभा क्षेत्र में बगिचा, हर विधान सभा क्षेत्र में बगिचा, अरे विधान सभा क्षेत्र तो 6 है और मा. अध्यक्ष स्थायी समिती के बजट में लिखा है कि नागपूर शहर में 90 बगिचे बने हैं 16 और बनानेवाले हैं जितने विधान सभा क्षेत्र उसको 20 से गुना करलो इतने बगिचे हम नागपूर शहर में देनेवाले हैं यह बात कहने में किसी प्रकार की कोई अतिशयोक्ती नहीं होंगी। प्रफुल्लजी हमने सभागृह में भाषण दिया कि कॉंग्रेस की सत्ता थी तब नागपूर शहर में 16 बगिचे थे, हम आये तो 84 है और आनेवाले समय में 106 करके देंगे, आप यकिन मानिये 108 नगरसेवक हैं तो कम से कम 108 बगिचे तो होंगे ही यह बात कहने में कोई अतिशयोक्ती नहीं है। मा.महापौरजी, सफाई कर्मचारीयों की बस्ती को लेकर भी मा. प्रफुल्लजी ने कहा और उसको एकातमानववाद से जोडा, एकातमानववाद किसी एक विशिष्ट समाज को अंतिम व्यक्ति नहीं समझता एकातमानववाद किसी जाती के अंतर्गत व्यक्ति को अंतिम व्यक्ति नहीं समझता। जाती विरहित समाज में जो व्यक्ति समाज में सबसे कमजोर हो उस व्यक्ति का उध्दार होना चाहिये यही

एकातमानववाद है, एक संखल अगर बनी हुई है तो उस संखल का हुक कितना भी मजबुत बना हो मगर उसके एक हुक का टांका अगर ढिला है तो संखल टुट जायेगी इसलिये उस मजबुत संखल में भी जिस का टांका ढिला है वह सबसे कमजोर है और एकातमानववाद में उसको मजबुत करना यह हमारा संकल्प है।

श्री प्रफुल्ल गुडधे :- पार्ट ऑफ आर्डर, माझ्या भाषणामध्ये एकातमानववादाचा उल्लेख मी केला नाही.

श्री प्रविण दटके :- मा.महापौरजी, तुमच्या भाषणात अंत्योदय अंत्योदय हा शब्द उल्लेख आहे, त्यालाच म्हणतात एकातमानववाद

श्री दयाशंकर तिवारी :- मा.महापौरजी, ऐसा नहीं है कि सफाई कामगारों के लिये सरकार ने योजना नहीं बनायी, सफाई कामगारों के लिये सरकार ने योजना बनाई उस योजना में उस बस्ती का संखल डेव्हलपमेंट करने के लिये योजना बनाई उस बस्ती का विकास करके वहां एफ.एस.आय.4 देकर के उन लोगों के लिये घर उपलब्ध कराने की योजना सरकार के माध्यम से बनी हुई है। हां उसको लागू करने में विलंब लगा आनेवाले समय में हम वह काम जरूर करेंगे, यह बात मैं इस सभागृहाके माध्यम से कहता हूँ कारण हम अपने संकल्प को पूर्ण करने के लिये कटिबद्ध है। यह बात कहने में कोई अतिशयोक्ती नहीं होगी। एक बात उन्होंने कही कि सीमावर्ती के जो प्रभाग है उन प्रभागों को दुय्यम दर्जे से देखा जाता है, उन प्रभागों को दुय्यम दर्जे से देखा जाता है मा.महापौरजी सीमावर्ती प्रभागों में 1997 से लेकर के आज तक 2002 तक भारतीय जनता पार्टी की सरकार थी वहां उन्होंने काम किया है, और वहां काम करने के बाद इन अधिकृत प्रभाग में काम करके आपने नागपूर महानगरपालिका के निधी का दुरुपयोग किया है, इसलिये नागपूर महानगरपालिका को बरखास्त करने का पाप इस कॉंग्रेस की सरकार ने किया है। ओर निर्णय लिया था इन अधिकृत लेआउट में महानगरपालिका काम नहीं कर सकती। मा.महापौरजी, तुम कत्ल भी करते हो तो चर्चा नहीं होती और हम आंह भी भरते हैं तो हो जाते हैं बदनाम। तुमने कानून बनाया कि अनधिकृत लेआउट में काम नहीं कर सकते, तुमने कानून बनाया कि, तुमने महानगरपालिका के निधी का उपयोग आउटर वार्ड में किया इसलिये नगरसेवक को जेल के अंदर डाल देंगे, महानगरपालिका के 96 नगरसेवक जेल में डाले गये। अनधिकृत लेआउट में काम किया इसलिये, कर्मचारीयों को छटवा वेतन आयोग दिया इसलिये। पांचवा वेतन आयोग दिया इसलिये।

श्री प्रफुल्ल गुडधे :- पार्ट ऑफ आर्डर, मा.महापौरजी, माझ्या भाषणामध्ये सगळ्यात पहिले दुय्यम दर्जा आपण आउटर वार्डाच्या लोकांना देत आहे असा उल्लेख माझ्या भाषणात नाही.

श्री दयाशंकर तिवारी :- पार्ट ऑफ आर्डर, मा.महापौरजी, जितका मला प्रफुल्लजीच्या स्मृतीपटावर माझा विश्वास आहे तेवढाच माझ्या स्मृतीपटावर माझा विश्वास आहे. या सभागृहामध्ये हे उभे झाले याच ठिकाणी हे म्हणाले कि नागपूर शहराचे दोन भाग आहे. एक डेव्हलप नागपूर व एक अन-डेव्हलप नागपूर असा उल्लेख यांच्या भाषणात आहे, नाना भाऊचा भाषण जेव्हा येईल, तेव्हा येईल.

श्री प्रफुल्ल गुडधे :- मा.महापौरजी, दुय्यम दर्जा आमच्या भागाला मिळत आहे, हे यांनी तपासून सांगावे.

महापौर :- तपासून सांगा.

श्री प्रफुल्ल गुडधे :- मा.महापौरजी, दोन भाग या शहराचे झाले असा माझा त्यावेळेस उल्लेख होता. आणि सर्व नगरसेवकांची याला सम्मती आहे जे बोललो ते बोललो मात्र जे बोललो नाही, त्याचा उल्लेख आपण करीत असेल तर ते तपासून पहावे.

श्री दयाशंकर तिवारी :- मा.महापौरजी, माझे ही म्हणणे तेच आहे कि हा वादाचा भाग नाही तो पार्ट अविकसीत का राहिला, याचा एकच कारण कि नागपूर महानगरपालिका तिकडे काम करू शकत नाही. नागपूर महानगरपालिकांनी काम केला तर त्याला बरखास्त केला, महापौराला तंबी दिली.

श्री संदिप सहारे :- मा.महापौरजी, दयाभैयाने सांगितला कि 96 नगरसेवकांना जेलमध्ये टाकण्यांत आले होते आणि ते कशाकरिता कि त्यांनी अनधिकृत बांधकाम केला होता म्हणुन

श्री प्रविण दटके :- पार्ईट ऑफ इंफार्मेशन, मा.महापौरजी, त्या काळात ती नंदलाल समिती होती, त्यात अनेक मुद्दे होते, मग अनधिकृत लेआउटचा विकास असेल, महापौरांनी केलेल्या कामाची आखणी असेल त्यात अनेक मुद्दे होते. आणि त्या समितीच्या बोलण्यावर नगरसेवकांना अटक झाली.

श्री संदिप सहारे :- स्पॉटर्स घोटाळा झाला म्हणुन नगरसेवकांना अटक केली होती.

श्री प्रफुल्ल गुडधे :- मा.महापौरजी, अनधिकृत वस्त्यामध्ये विकास कामे केली म्हणुन नगरसेवकांना अटक झाली असा पध्दतीचा उल्लेख माझ्या भाषणामध्ये नाही.

श्री दयाशंकर तिवारी :- पार्ईट ऑफ इंफार्मेशन, मा.महापौरजी, कल्पना पांडेला दिलेला आरोप पत्र त्याच्यात छटव्या वेतन आयोगाचा उल्लेख आहे, पांचव्या वेतन आयोगाचा उल्लेख आहे. त्याच्यात अनधिकृत वस्त्यामध्ये तुम्ही महापौर म्हणुन काम केले हा ही उल्लेख आहे. मी ही बाब नावासकट सांगत आहे.

महापौर :- मी मा.सदस्यांना विनंती करते, हया विषयावर चर्चा न करता आपण बजेटवर चर्चा करावी.

श्री संदिप सहारे :- मा.महापौरजी, कल्पना पांडेला अनधिकृत लेआउटमध्ये काम केला म्हणुन आरोपपत्र दिले असेल परंतु बाकीचे नगरसेवक हे क्रिडा घोटाळ्यामध्ये लिप्त होते म्हणुन त्यांना अटक झाली होती. आणि आज ही कोर्टामध्ये ती केस सुरू आहे.

श्री दयाशंकर तिवारी :- मा.महापौरजी, मेरा इतना ही कहना था कि आरोप लगाने से पहले अपने गिरेबान मे झांकना नितांत आवश्यक है, यह किसके कारण गलती हुई शायद अगर 1997 से 2002 के बीच मे जिसप्रकार से अनधिकृत बस्तीयो मे नागपूर महानगरपालिका काम कर रही थी वह जारी रहते तो बस्ती का संपुर्ण विकास हो गया होता किसी भी प्रकार से वह बस्ती अविकसीत बस्ती के रूप मे नही रहती यह कहने मे मैं किसी भी प्रकार की अतिशयोक्ती नही समझता। मा.महापौरजी, जब यह निर्णय सरकार ने लिया वह गलत निर्णय था। अभी हमारी सरकार आने के बाद 200 करोड रूपये मुख्यमंत्री ने अविकसीत बस्तीयो मे काम करने के लिये दिया है। अविकसीत बस्तीयो मे पानी पुरवठा करने के लिये मा.मुख्यमंत्री जीने आउटऑफ योजना के तहत 100 करोड रूपये अभी अभी दिये है कि हर घर तक नल पहुँचना चाहिये, केवल अविकसीत बस्तीयो के लिये दिये, ऐसे कुल 224 करोड रूपये दिये है। मा.महापौरजी, हम विकास करते समय एकातमानववाद के प्रणेता है इसलिये एक बस्ती के लिये अलग दुसरी बस्ती के लिये अलग ऐसा नही है। सरसे पैर तक एक विचार होना चाहिये, कांटा पैर मे गडता है, ठेस दिल मे होती है दिमाग

क्रियशील होता है, हाथ आंगे बढ़ता है और कांटा निकाल कर फेंक देते हैं। यह एकात्म मानववाद है। अगर इस शहर में कहीं भी कोई त्रासदी है तो उस त्रासदी का निराकरण करने के लिये नागपूर महानगरपालिका तयार रहेगी, इसलिये इस बजट में समसमान वितरण करके सबको निधी का नियोजन किया गया है, यह कहने में मैं किसी भी प्रकार की अतिशयोक्ती नहीं समझता। मा.महापौरजी, हॉकर्स की समिती बनना चाहिये, ऐसा प्रफुल्लजी ने कहां प्रफुल्लजी आपकी जानकारी के लिये हायकोर्ट ने हॉकर्स की समिती बना ली, और उस समिती के साथ में मा.कुंभारे साहब इनकी वारंवार मिटींग हो रही है, कुछ जगह का निर्णय लिया जा चुका है और कुछ जगहों का निर्णय लिया जानेवाला है, यह समिती बन चुकी है। क्रिडांगण के विकास को लेकर के उन्होंने कहां कि यह हमारा मानस है, मानस है तो कोई बात नहीं, इसका उन्होंने हमी पत्र दे दिया। मा.महापौरजी, संदिपजी जिस समय स्थायी समिती के अध्यक्ष थे, एक विवेकानंदन इनडोर क्रिडा संकुल हमारे यहां बना है, मा.प्रविणजी जहां से इस वार्ड को रिप्रेजेंट करते थे, उस स्थान पर एक बहोत अच्छा रामजीवन चौधरी के नाम से क्रिडा संकुल बन रहा है। साई के स्पोर्ट्स कॉम्प्लेक्स का भुमीपुजन करोडों रूपयों की लागत से मा.नितीनजी के नेतृत्व में हमने किया है। नागपूर शहर के क्रिडांगण के विकास की दृष्टी से अनेक जगह नागपूर महानगरपालिका ने स्केटींग रिंग बनाई है, हॉलीबाल के ग्राउंड बनाये हैं, बॉस्केटबॉल के ग्राउंड बनाये हैं, बैडमिन्टन के ग्राउंड बनाये हैं, हमारे यहां राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज के नाम से एक पुरा का पुरा क्रिडा संकुल है, इसलिये क्रिडा के क्षेत्र में नागपूर महानगरपालिका पूर्ण रूपसे विकास कर रही है यह कहने में मैं कोई अतिशयोक्ती नहीं समझता। और इस वर्ष में काम करने के लिये साडे चार करोड के निधी का आवंटन भी मा.अध्यक्ष, स्थायी समिती ने अपने बजट में किया हैं। जाहिरात के कर के उपर में सभ्रम उपस्थित करने की कोशिश उन्होंने की तीन दिन पहले मा.महापौरजी टी.वी. के उपर एक अंड आयी, आयुक्तजी आपका विशेष ध्यान चाहुंगा, वह न्युज इस प्रकार से थी कि, भोपाल म्युनिसीपल कार्पोरेशन ने दुकानों पर लगनेवाले जो होर्डिंग्स हैं, उन होर्डिंग्स के उपर में अगर किसी भी प्रकार का विज्ञापन छपा हुआ है तो उसपर टैक्स लेने का निर्णय लिया। और उस न्युज को राष्ट्रीय स्तर पर सारे न्युज चैनलने दिखाया। मा.महापौरजी, यह इस बात को अंगित कर रहा है कि महानगरपालिका का जो टैक्स है वह चाहे प्रापर्टी टैक्स हो, या चाहे सफाई कर हो, नागपूर महानगरपालिका का वॉटर टैक्स हो, नागपूर महानगरपालिका का अंडर्व्हाईजमेंट टैक्स हो, इन सारे टैक्स पर करवसुली करने का हमारा जो अधिकार है, वह जी.एस.टी. के अंतर्गत कहीं भी बाधित नहीं होता, और मा.आयुक्त महोदय आपसे कृपापूर्ण निवेदन करना चाहुंगा कि, 2012-13 में स्थायी समिती का अध्यक्ष बनने का सौभाग्य मुझे इस शहर ने प्रदान किया था, उस समय मैंने बजट में इसका निवेदन किया था कि हमारे जो होर्डिंग्स हैं दुकानों के ऐसा निर्धारित है कि, 20 स्केअर फिट से बड़ा अगर होर्डिंग्स है तो उसके उपर टैक्स लेने का अधिकार नागपूर महानगरपालिका को है। अगर दुकान के नाम के अलावा किसी प्रॉडक्ट का नाम उसपर लिखा हुआ है तो उसपर टैक्स लेने का अधिकार नागपूर महानगरपालिका को है। मा.आयुक्त महोदय मैंने बहोत तैयारी करके उसका टेंडर भी कराने की तैयारी करायी, लेकिन उसी समय अनायास महानगरपालिका के नियम बदले एक महिने पहले स्थायी समिती का अवसान हो गया, और उसके बाद जब टेंडर निकले तो टेंडर निकालने वाले ने कुछ इसप्रकार से टेंडर निकाला कि वह किसी प्रकार से ठिक तरीके से एक्झीक्युट नहीं किया जा सका। मा.महापौरजी, अगर केवल उस चीज को हम एक्झीक्युट करें तो अंडर्व्हाईजमेंट से 10 करोड रूपयों की आय पकडीये और उसमें से 5 करोड रूपये हमें केवल इस मद से मिल सकते हैं यह कहने में मैं कोई अतिशयोक्ती नहीं समझता। उसकी एक्सरसाईज करके पुरी रिपोर्ट उस समय सबमिट की गयी है, मा. कुंभारेजी उस समय नागपूर महानगरपालिका में थे उन सारी चिजों की जानकारी उनको है। मा.महापौरजी, इलेक्ट्रीक के पोल नागपूर शहर में लगे पहले एम.एस.सी.बी. के पोल पर नागपूर महानगरपालिका का

बिजली का लाईट लगा करता था, हमारा बल्ब जला करता था, उस पोल का हमलोग भी उपयोग करते थे, इसलिये हम किसी प्रकार का टॅक्स नहीं लेते थे लेकिन एम.एस.ई.बी.ने किसी कंपनी को यह सारा का सारा मेंटेनेंस दे दिया और कोई व्यापारी प्रतिष्ठान उसका मेंटेनेंस कर रहा है तो नागपुर महानगरपालिका ने अपने स्ट्रीट लाईट अलग से खडे किये है और हम उसका नियोजन नहीं कर रहे है और कर्मशियली वह उसका वापर कर रहे है तो उन इलेक्ट्रीक पोल के उपर मे हमने टॅक्स लेना चाहिये। इसप्रकार का सभागृह से हमने प्रस्ताव पारीत किया। मा.महापौरजी, इतना ही नहीं, नागपुर महानगरपालिका की अनेक जमिन सबस्टेशन बनादी गयी है, वहां टांस्फारमर लगाने के लिये महानगरपालिका ने वह जगह निःशुल्क दी, मा. महापौरजी, जगह हमने निःशुल्क दी, अगर उस जगह का कर्मशियल वापर हो रहा है तो क्या कर्मशियल आधार पर हमने उनसे टॅक्स नहीं लेना चाहिये। जब हमारी जमिन को आर.टी.ओ. किराये से मांगता है तो हम उनसे टॅक्स लेते है पोलिस किराये से मांगती है तो हम उनसे टॅक्स लेते है तो एम.एस.ई.बी. अगर कर्मशियल युज कर रही है तो उनसे टॅक्स क्यों नहीं लेना चाहिये यह सारी चिजो से नागपुर महानगरपालिका की आय बढ सकती है यह भी बात पर हमने निर्णय लिया, इससे हमारी आय बढ सकती है। मा.महापौरजी, अभी तक तो मैं प्रफुल्ल जी के बारे मे बोल रहा था, अब इच्छा व्यक्त करता हूँ कि चंद शब्द संदिपजी के बारे मे बोल कर के मैं मेरे वाणी को विराम दु। मा.महापौरजी, संदिपजी ने एक सर्वसमावेशक बजेट बनाया इस बजेट मे सभी प्रकार के सारे कामो को करने का निर्णय लिया गया है। विशेषरूपसे मैं संदिपजी का इस लिये अभिनंदन करना चाहता हूँ कि मैं जब स्थायी समिती का अध्यक्ष था तो "बेटी बचाओ, बेटी पढाओ" नाम के एक लाडली लक्ष्मी योजना मैंने नागपुर महानगरपालिका मे लागु की, पुरे देश मे स्वयं के निधी से संचालित होनेवाली एक मात्र वह स्कीम थी लेकिन गत केंद्र सरकार ने आय. आर.डी.ए. के माध्यम से कुछ निर्णय लिये इसलिये वह स्कीम पुरी की पुरी समाप्त हो गयी। तात्कालीन महापौर श्री अनिलजी सोले तदनंतर मा.प्रविणजी दटके इन्होने पत्राचार करके केंद्र सरकार मे प्रधानमंत्रीजी से निवेदन किया और पुनश्च उस योजना को लागु कराने का निवेदन दिया उस निवेदन को स्विकृत करके मा.प्रधानमंत्री जी ने एक नवी योजना लागु करी उस योजना के अंतर्गत हम लाडली लक्ष्मी योजना को इस वर्ष से फिर से चालु कर रहे है। मा.महापौरजी, मैं इसलिये अभिनंदन करना चाहुंगा कि जिस समय मैंने वह योजना शुरू की उस समय तो केवल 1 लाख 24 हजार रूपये उस बेटी को मिलता था, लेकिन अब 1 लाख 98 हजार रूपये उस बेटी को मिलेगा, इस प्रकार की योजना अब बनायी गयी है उस योजना मे एक अच्छा तरीका है, पहले 21 साल के उम्र मे एक लाख चोवीस हजार था, इसमे 25 साल के उम्र मे 1 लाख 28 हजार है केवल इतना ही नहीं इस योजना की विशेषता है कि बेटी अगर 20 साल की हुयी तो 11 हजार 500 रूपये वह प्रतिवर्ष लेती है तो अंतिम वर्ष उसको 1 लाख 45 हजार रूपये मिलेगे और 1 लाख 98 हजार रूपयो की राशी उसके पास मे आजायेगी। बेटी बोझ नहीं बेटी लखपती है इस बात को सिध्द करने के लिये हमने यह योजना बनायी थी, मा.स्थायी समिती अध्यक्ष ने उस योजना को फिर से लागु किया इस लिये मैं उनका अभिनंदन करना चाहता हूँ। मा.महापौरजी, यही उन्होने लागु किया इतना नहीं महिलाओ की योजना के लिये, महिला रोजगार मेळावा, महिला स्वयंरोजगार शिक्षण केंद्र, महिला समुपदेशन केंद्र, जननी शिशु कार्यक्रम, महिलाओ के लिये सिलाई मशीन का वितरण, जागतिक महिला दिन का निवारण, महिलाओ के लिये प्रत्येक झोन मे एक एक मशीन, लायब्रेरी का संचालन महिलाओ के हाथ मे देना इतनी सारी महिलाओ के लिये योजना इस बजट मे है। और इन सारी योजनाओ को पुरा करने के लिये 5 करोड रूपयो के निधी का नियोजन मा.अध्यक्ष, स्थायी समितीने महिलाओ के उत्थान के लिये किया है। इस बात के लिये मैं उनका अभिनंदन करना चाहता हूँ, अंत्योदय का मतलब होता है अंतिम आदमी का विकास, 4063 मकानो का निर्माण हम पुर्ण कर चुके है केवल 63 मकानो का निर्माण होना बाकी है। बी.एस.यु.पी.

योजना के लिये नागपूर महानगरपालिका को अतिरिक्त निधी दी गयी है, मा.मुख्यमंत्री को हमने पत्र लिखा, और घरकुल योजना के लिये दो करोड रूपये देने का हमने निर्णय लिया था इतना ही नहीं दलित वस्ती के विकास, दुर्बल घटक का विकास करने के लिये 44.62 करोड की निधी प्रावधान हमने किया है जिससे समाज का वह तबका जिसे हम पिछडा तबका कहते हैं, गलती से वह गलत जगह पर, गंदी जगह पर रहने के लिये मजबूर है उनके उत्थान के लिये यह सारी निधी मा.अध्यक्ष, स्थायी समितीने दी है। मा. महापौरजी, बजट देते समय मेरे स्थायी समिती के अध्यक्ष ने किसी जाती का विचार नहीं किया, कारण उनका तो सोचना यही है बस यही अपराध मैं हर बार करता हूँ, आदमी हूँ आदमी से प्यार करता हूँ। मा. महापौरजी, एक बात का मैं और विशेषरूपसे उल्लेख करना चाहूंगा कि इस बजट में प्रत्येक नगरसेवक को जो मिलनेवाली राशी है वह सवा 58 लाख है, जो प्रत्येक नगरसेवक को निर्धारित की गयी है जो कि, मिलनेवाली है, जो अतिरिक्त निधी मिलेगी वह तो मिलेगी ही इसका मतलब है कि एक प्रभाग में 2.33 लाख की राशी मिलेगी एक विधायक को विधान सभा क्षेत्र के लिये 5 करोड रूपयो की राशी मिलती है, और आपके एक प्रभाग के लिये 2.33 लाख की राशी मिलेगी इसलिये विधायक से ज्यादा इस बजट में मा. अध्यक्ष, स्थायी समिती ने देने का प्रयास किया इसलिये मैं उनका विशेषरूपसे अभिनंदन करता हूँ। मा. महापौरजी, समाज का वह वर्ग जो कही न कही अपने पारंपारीक जीवन के आधार पर अपना व्यवसाय चला रहा है, उस पारंपारीक व्यवसाय को जिंदा रखने का प्रयास इस बजट में किया गया है, कारण अंत्योदय की मूल संकल्पना यही है कि, हर व्यक्ति को आप एकदम से उपर उठाकर के उसको वहां से बाहर नहीं निकाल सकते। कितना सुंदर उदाहरण नेताजी ने कहा है कि दुध जो होता है उसमें प्रोटीन ज्यादा होता है, लेकिन मछली को पानी से निकलकर दुध में डालदो तो मर जाती है, इसलिये मछली को पानी में ही रखना जरूरी है उसको दुध में नहीं रख सकते, उस आधार पर हमने योजना बनाई है। कोळी समाज के लिये मंगळवारी में मछली मार्केट के निर्माण की हमने योजना बनाई, यहां महाल में मार्केट का कार्य प्रारंभ है वह बहुत जल्दी पूर्ण होगा। मा.आयुक्तजी एक निवेदन मैं आपसे करना चाहता हूँ मंगळवारी में जो मार्केट बना वह मार्केट हैद्राबाद के डिझाइन पर बना जहां खडे होकर मछली बेचने की प्रथा है, यहां पर मछली के चार-पांच व्हेरायटी को लेकर लोग बैठते हैं और सौभाग्य से मछली बाजार के रिप्रेजेंट करने वाले वार्ड का मैं नगरसेवक हूँ, इसलिये आप उस डिझाइन को चेंज करके निचे बैठकर मछली बेचसके उसप्रकार से बनाईये और साईज भी थोडासा बढा दिजीये जिससे चार पांच प्रकार की मछली आसके और आवश्यकता पडती है तो उनके प्रतिनिधियो को साथ में बुलाकर आप इसका डिझाइन बनाईये अन्यथा मंगलवारी में बाजार बनाने के बाद एअर कंडीशन बाजार अंदर है और लोग धुप में बैठकर मछली बेचते हैं उनको साथ में समावेश करके आप इसका निर्माण करे, ऐसा मैं आपसे निवेदन करता हूँ। हमने मछलीसाथ में मटन मार्केट के कार्य का निर्माण किया वह आगे बढ रहा है, मातंग समाज की दृष्टीसे अन्ना भाऊसाठे के स्मारक का काम चालु है, लहुजी साठे के पुतले का हमलोग अनावरण कर चुके हैं, इतनाही नहीं गठई कामगारो को स्थायी दुकान देने का निर्णय महानगरपालिका ने लिया है, और उनको दुकाने देने का कार्य चालु है। हमारे जगदीश भैय्या ने यहां उल्लेख किया नंदग्राम योजना, नंदग्राम योजना भी नागपूर महानगरपालिका के रडार पर है, यह प्रस्ताव बनकर महल्लेजी के पास तैयार है उसके लिये प्राथमिक दो करोड रूपयो की राशी इस बजट में दी गयी है। सफाई कामगारो के लिये सुदर्शनधाम के निर्माण का कार्य शुरू हुआ, वह इस वर्ष पूर्ण होगा, उसका लोकार्पण हमलोग करेगें, आदिवासी समाज के लिये बिरसा मुंडा का स्मारक बनाने का हमने निर्णय लिया है, मा.महापौरजी, आपकी इस कल्पना को साकार करने के लिये जिजाऊ के पुण्यतिथी के पावनपर्व पर जिजाऊ की स्मृती में नागपूर शहर में एक जिजाऊ का स्मारक बने यह आपका मानस है उसके लिये भी नागपूर महानगरपालिका के इस बजट में मा.अध्यक्ष, स्थायी समितीने अपने भाषण

के अंतर्गत उसका उल्लेख किया है। मा.महापौरजी, स्वास्थ्य सेवा को लेकर के यहां पर बहुत चर्चा हुई, स्वास्थ्य सेवा के लिये नागपूर महानगरपालिका के बजट में 34 करोड़ रूपयों की राशी का आवंटन है, यह 34 करोड़ रूपयों के राशी का आवंटन है ऐसा नहीं, प्रभाकरराव दटके रोगनिदान केंद्र में हम आँखों का निःशुल्क ऑपरेशन कर रहे हैं लायन्स क्लब के माध्यम से इतना ही नाममात्र शुल्क में हम वहां पर लोगों को फिजीयोथेरेपी की सुविधा उपलब्ध करवाकर दे रहे हैं। नागपूर महानगरपालिका के माध्यम से पहले हम 500 रूपयों में डायलेसीस करते थे, 250 रूपयों में लॉयंस क्लब के साथ मिलकर खदान में हम डायलेसीस कर रहे हैं जो 3000 रूपयों में बाजार में डायलेसीस होता है, इतना ही नहीं आपको दांत की शिकायत है सदर रोगनिदान केंद्र में जाइये वहां नाममात्र शुल्क में दांत की चिकित्सा होजायेगी। कॅन्सर के रोग के लिये नागपूर महानगरपालिका बड़े प्रमाण में महिलाओं में चेस्ट कॅन्सर के प्रमाण पाये जाते हैं इसलिये नागपूर महानगरपालिका 10 झोन में महिलाओं के कॅन्सर के लिये 10 मशीन खरीद रही है। सिकलसेल के लिये अलग से युनिट तयार करने का काम पुरे भारतवर्ष में एकमात्र महानगरपालिका वह नागपूर महानगरपालिका है, इतना ही नहीं अपना स्वयं का ब्लड बैंक बनाकर के नाममात्र शुल्क पर ब्लड मिल सके यह सुविधा भी नागपूर महानगरपालिका की ओर से प्रारंभ हो रही है। मा.महापौरजी, शिक्षा को लेकर के चर्चा होती है मैं तो कहता हूँ कि, पिछले पांच साल का आप नागपूर महानगरपालिका का प्रतिशत देखीये। गत पांच सालों में नागपूर महानगरपालिका का पहिला नंबर, दूसरे नंबर पर जो भी विद्यार्थी पास हुआ है, सबने 90 प्रतिशत से ज्यादा अंक प्राप्त किये हैं। पहिला विद्यार्थी 95 अंक लेकर के पास हुआ था संयोग से उसका नाम कमल था, इससाल 95 प्रतिशत अंक लेकर के नागपूर महानगरपालिका की बेटा पास हुई है। मा.महापौरजी, महानगरपालिका अपने कार्य को करने में कृतसंकल्प है यह कहने में कोई अतिशयोक्ती नहीं है, संदिपजी के इस सर्वांगीण नागपूर शहर के विकास को समर्पित इस बजट का मैं अभिनंदन करना चाहता हूँ, और इस बजट पर मेरे बहुत सारे विरोधी वक्ताओं ने विरोधी पक्ष के नगरसेवकों ने भाषण दिये, कुछ नये नगरसेवक हैं उन्होंने बजट पढ़कर के भाषण दिया मैं उन नगरसेवकों का अभिनंदन करता हूँ। नागपूर महानगरपालिका का बजट वर्ष में एक बार आता है उसका अध्ययन करे उसपर टिप्पणी न करे और उसका अध्ययन करके हम उसकी गलतियों और खामियों को सामने रखे तो आनेवाले समय में उसपर ध्यान देकर के उसको सुधारने का मौका आनेवाले स्थायी समिती के अध्यक्ष को मिल सकता है। इस सदन में आपने जो चर्चा करके एक सौहार्दपूर्ण वातावरण बनाया उसके लिये मैं आपका अभिनंदन करता हूँ, जितने नये नगरसेवक इस बजट की चर्चा में सहभागी हुए मैं उनका अभिनंदन करना चाहता हूँ, विरोधी पक्ष के नगरसेवकों ने जो अपने विचार इस बजट के संदर्भ में रखे उनके विचारों का मैं स्वागत करता हूँ। मा. महापौरजी, संदिपजी के बजट पर जो कुछ भी विरोधी पक्ष ने टिप्पणी करने की बात कही उन टिप्पणीकर्ताओं के लिये मैं केवल इतना ही कहना चाहता हूँ कि,

“देखा है जिसे जखम जिगर सीते हुए देखा है।

देखा है जिसे जखम जिगर सीते हुए देखा है।

देखा है जिसे खूने जिगर पीते हुए देखा है।

कल तक जो रोते थे, मरनेवालों के नाम पर।

आज रो रहे हैं जब किसी को जीते हुए देखा है।

आज रो रहे हैं जब किसी को जीते हुए देखा है”

श्री मोहम्मद जमाल :- मा.महापौरजी, मा.उपमहापौरजी, मा.सत्तापक्षनेता, मा.सदस्य, अधिकारीगण, आप सभी को मालुम है कि, यह रमजान का महिना शुरू है और रमजान का महिना हमारे लिये बड़ा पवित्र महिना माना जाता है। मुझे लगता है कि आनेवाले पांचो साल मे बजट पर चर्चा रमजान के महिने मे ही आयेगी। जिस तरीके से हम लोग रमजान महिने के चांद का इंतजार करते है, ठिक उसी तरह नवनिर्मित महानगरपालिका के जो सदस्य है वह अपने पहले बजट का इंतजार करते है वह इंतजार इस साल बहोत देरी से खत्म हुआ। बजट का चॉद दिखा बजट हुआ और बजट पर आज चर्चा शुरू है। मा.महापौरजी, सबसे पहले तो मैं सत्तापक्ष से यह कहना चाहूंगा कि आज की जो चर्चा हुई है उस चर्चा का यह निष्कर्ष निकलता है कि, नागपूर शहर के अंदर जिस तरीके से दो व्यक्तियों का गुणगान किया जाता है और जिनता एक ड्रीम है नागपूर शहर को स्मार्ट बनाना, नागपूर शहर का विकास करना, नागपूर शहर को सुंदर बनाना ऐसा लगता है कि यह ड्रीम सिर्फ और सिर्फ उन लोगो का है। और इसी लिये नवनिर्मित महानगरपालिका जिस तरीके से ब्लाइंड फेस हानिकारक होता है, जिस तरीके से किसी पर अंधा प्रेम हानिकारक होता है, उसी तरीके का अंधा गेम यहां हो रहा है। मा.महापौरजी, स्थायी समिती अध्यक्ष मा. संदिपजी ने परसो यहां बजट पेश किया, बजट की पुस्तिका देखने के बाद किसी ने उस बजट पर कुछ कहां मैंने भी पिछले पांच साल की बजट बुक देखी, मुझे इस बजट बुक मे बहोत बडा अंतर दिखा लेकिन बजट पढने के बाद मुझे लगता है कि यह बजट तिलस्मी बजट है। तिलस्मी चिजो से काफी कुछ निकलता है जब मैंने यह बजट पडा तो मुझे भी लगा कि यह बजट तिलस्मी जैसा है। 2271 करोड रूपयो की आवक किस तरीके से होंगी यह कैसे संभव है। जब इस तिलस्मी बजट के उपर मैंने अपनी रौशनी दौडाई तो मैंने एक कमतरता इस बजट मे देखी कि, हम लोग शिक्षा के अधिकार की बडे प्रमाण मे बात करते है आज नागपूर महानगरपालिका के स्कुलो का स्तर जिस तरीके से गिर रहा है, उस गिरते हुऐ स्तर के बिच मे नागपूर महानगरपालिका मे कुछ स्कुले बहोत अच्छा परफॉर्म कर रही है। ऐसी स्थिती मे नागपूर महानगरपालिका मे कुछ स्कुलो मे कुछ सुविधाएं न के बराबर है। झोन बजट के अंतर्गत मैंने देखा कि माध्यमिक शाळा के लिये क्षेत्रीय कार्यालय अंतर्गत 3 लाख रूपये रखे गये है यहां पर 16 नगरसेवक है, लगभग 20-25 स्कुले आती है उस क्षेत्र के अंतर्गत उस क्षेत्र के अंदर नागपूर महानगरपालिका की स्कुलो की सुस्थिती व दुरुस्ती के लिये दो से ढाई लाख रूपयो का प्रावधान रखा गया है। उन दो से ढाई लाख रूपयो के प्रावधान मे महानगरपालिका के स्कुलो का कैसे विकास होगा। आज कई इमारत जरजर है, कई जगहो की कंपाउंड व्हॉल तुंटी हुई है, पेंटिंग बरोबर नही हुई है स्कुलो के पंखे लटके हुऐ है पर विद्युत व्यवस्था नही है, बार बार स्कुल का रिक्वायरमेंट हमारे पास मे आता है, हमलोगो से जितना होता है वह हम अपने वार्ड फंड से कर देते है। मा.महापौरजी, मुझे बडा दुख हुआ, आज नागपूर महानगरपालिका मे तीन ज्युनिअर कॉलेज चल रहे है मैं आपको जानकारी देना चाहता हूँ कि, एक ज्युनिअर कॉलेज नागपूर महानगरपालिका का मेरे प्रभाग के अंदर है मौलाना अब्दुल कलाम आझाद ज्युनिअर कॉलेज वहां का जो रिझल्ट है सात आठ साल से वहां ज्युनिअर कॉलेज शुरू हुआ है, और वहां का जो रिझल्ट है वह हर साल बढ रहा है। लेकिन वहां के जो सुविधाएं है वह आज भी नही है वहां लाईट का इंतजाम नही है, वहां जो टिचर है मुझे शर्म से कहना पडता है कि उन्हे हम क्लॉस अवर्स के हिसाब से पगार दे रहे है। उनका फिक्स 5 हजार रूपये मानधन बनता है उनके पगार के के लिये पिछली बार हम लोगो ने प्रस्ताव लाया था, मा.शिक्षण समिती अध्यक्ष, गोपालजी के सामने प्रस्ताव रखा गया उन्होने उसे मंजूरी दी थी लेकिन आगे उसका कुछ नही हुआ आज हम अपने बच्चो को पढाने की बात करते है, हम कार्पोरेशन की स्कुलो मे अंडमिशन देने की बात करते है और जब हम अपने बच्चो को कार्पोरेशन की स्कुलो मे डालेंगे तो वहां कोई सुविधा नही है फिर उसके अंदर का टॅलेंट कैसे निखरेगा। इस बात के उपर आपको ध्यान देना होगा इस

बजट में इस बात के लिये कोई प्रावधान नहीं रखा गया है मैं चाहता हूँ संदिपजी से कि ज्युनिअर कॉलेज के टिचर के लिये एक अलग से प्रावधान रखा जाये ताकि उनको पगार मिल सके। आज हमारे यहां ऐवजदार को मानधन के रूप में 13-14 हजार रुपये दिये जाते हैं। लेकिन जो बच्चों को पढा रहे हैं हमारे टिचर क्लॉक अवर्स के रूप में उनका पेमेंट 6-7 हजार रुपये के उपर नहीं जाता आज उनको उतने पिरीअड नहीं मिलते। रही बात हमारे मानधन के बारे में तो इस सभागृह में यह बात किसी ने भी नहीं कही मैं कहना चाहूंगा कि नागपूर महानगरपालिका में नगरसेवकों की हालत को भी ध्यान में रखना चाहिये, मा. संदिपजी जाधव आपने इस बात पर ध्यान रखना चाहिये था, मानधन के उपर आपने प्रावधान देना चाहिये था जब 2271 करोड़ रूपयों का बजट आपने इस सदन में रखा तो नगरसेवकों का मानधन बढ़ाना चाहिये, नागपूर महानगरपालिका को यह अधिकार है। इसके लिये बजट में प्रावधान होना चाहिये ताकि नगरसेवकों के साथ में इंसाफ हो, कम से कम नगरसेवकों को 25 हजार रुपये मिलना चाहिये। मा.महापौरजी, दुसरा मुद्दा मेरा डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर स्मारक को लेकर है, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर ने इस देश का संविधान लिखा है, वह संविधान निर्माता है, आज से 25-30 साल पहले जहां तक की मुझे जानकारी है, नागपूर महानगरपालिका ने एक प्रस्ताव पारीत किया था, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर की शान में शहर के अंदर उनके नाम से एक स्मारक का गठन किया जायेगा, सॉचनेवाली बात यह है कि न डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर के अनुयायीयों ने यह मांग की थी और ना ही किसी पॉलिटिकल पार्टी ने यह मांग की थी, लेकिन तत्कालीन नागपूर महानगरपालिका की सरकार ने यह स्वयंइच्छा से घोषणा की थी कि, शहर के अंदर धंतोली ग्राउंड पर शताब्दी वर्ष के उपलक्ष में डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर के स्मारक का निर्माण किया जायेगा। जब जब इस बारे में हमने नागपूर महानगरपालिका से जानकारी मांगी तो हमें बताया गया कि जगह के संदर्भ में लिज के नुतनीकरण का प्रॉब्लेम है, यह लिज के नुतनीकरण के प्रॉब्लेम कहां से खड़े हुए, यह नुतनीकरण पिछले 20-25 साल से क्यों नहीं हो पाये। मा.महापौरजी, इस बात की जानकारी सारे नगरसेवकों को देनी चाहिये, जो पहले लोगों ने गलतियों की हैं, उन गलतियों को दोहराया न जाये मुझे जो जानकारी है कि सप्टेंबर 2016 में नगररचना और मा.मुख्यमंत्री के बीच में एक मिटींग हुई, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर के स्मारक को लेकर तो उस समय मुख्यमंत्री ने नगररचना विभाग को आदेश दिये कि आप पुरा का पुरा आराखडा बनाकर नागपूर महानगरपालिका को दो ताकि उसके उपर काम शुरू किया जाये ऐसी कोई जानकारी संबंधित अधिकारी के पास में है क्या ? डॉ.बाबासाहेब के स्मारक के लिये पिछले कई सालों से दो करोड़ रूपयों का प्रावधान रखा जा रहा है, मा.स्थायी समिती अध्यक्ष, श्री संदिप जाधव जी ने इस बात की जानकारी लेनी चाहिये, वह स्मारक अभी तक क्यों नहीं हुआ, इसके लिये उन्होंने संबंधित अधिकारियों से पुछना चाहिये। डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर की शान में जिस स्मारक के काम को नागपूर महानगरपालिका ने प्रस्तावित किया था, वह काम जल्द से जल्द इस बजट के माध्यम से पुरा करे। 2017-18 का जो बजट दिया गया है उस बजट में जो दो करोड़ रूपयों का प्रावधान रखा गया है, उस निधी से कम से कम स्मारक के काम की शुरुवात की जाये और ऐसा लगता है कि उन 2 करोड़ में स्मारक के काम की शुरुवात नहीं होती तो हम अपने वार्ड फंड का सारा का सारा फंड उस स्मारक के काम के लिये देने को तैयार हैं। मैं आपसे निवेदन करूंगा जो पहले लोगों ने गलती कि है वह गलती इस बार न करे और डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर के स्मारक के काम को जल्द से जल्द पुरा करे। यह लोगों की भावनाओं से जुडा हुआ मुद्दा है मैं आपको बताना चाहता हूँ कि, इस देश के अंदर बाबासाहेब को मानने वालों की कमी नहीं है, बहोत सारे समाज हैं जो डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर को मानते हैं जिसको हमने बहुजन समाज का एक नाम दिया है। डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर का जो आप स्मारक बनानेवाले थे, उसको स्थायी समिती के माध्यम से, राज्य सरकार के माध्यम से उस स्मारक के संदर्भ में लिज नुतनीकरण के काम को जल्द से जल्द पुरा

करे, ऐसी मैं आपसे विनंती करता हूँ। मा.महापौरजी, मेरा एक विषय था, मुस्लिम कब्रस्तान को लेकर इस बजट के अंदर मैंने सोचा था कि, वह विषय आयेगा, शायद उसके लिये कोई प्रावधान रखा जायेगा लेकिन ऐसा नहीं हुआ। नागपूर महानगरपालिका की ओर से मुस्लिम कब्रस्तान में सेक्युरिटी गार्ड की व्यवस्था करना बहुत ज्यादा जरूरी है, क्योंकि वहां पर रात के अंधेरे में अनैतिक काम होना शुरू हो गये हैं और कब्रस्तान की कमेटी उतना खर्चा नहीं कर पा रही है। उन लोगों का मानस है कि नागपूर महानगरपालिका अगर सेक्युरिटी गार्ड उपलब्ध करवादे तो बहुत अच्छा काम होगा। नागपूर महानगरपालिका के इस बजट के अंदर फिर से प्लॉन्टेशन के लिये लाखों रूपयों का प्रावधान रखा गया है, यह जो प्लॉन्टेशनवाला मुद्दा है, झाड़े लावा, झाड़े जगवा, यह जो स्कीम है यह पैसा हम बेकार खर्च कर रहे हैं इसके उपर रोक लगनी चाहिये। या तो यह जो झाड़ लगानेवाला प्रावधान मा.सभापती, स्थायी समिती इन्होंने इस साल बजट में रखा है, तो उसको झोन स्तर पर बांट दिया जाये, ताकि झोन स्तर पर नगरसेवकों के माध्यम से डिसाईडेबल स्पॉट के उपर ट्रिगार्ड लगा सके मैं आपको उदाहरण देता हूँ कि, इससे पहले मेरी पत्नी नगरसेविका थी मैंने उस कार्यकाल में काफी झाड़ लगवाये और आज वह झाड़ काफी बढ़ चुके हैं। वार्ड फंड के माध्यम से हमारे पास बहुत कम निधी होती है अगर हम लोग उस तरीके से उतने ट्रिगार्ड और झाड़ नहीं लगा पाते हमलोगों ने इस तरीके से आपने वह प्रावधान झोन को दे दिया तो हम अपने वार्ड के अंदर झाड़ लगा सकते हैं। हमको मालुम है जन्नत की हकिकत यारो। दिल को बहलाने के लिये यह बजट अच्छा है। मा.महापौरजी, इस बजट के अंदर देखा मैंने कि, प्रायव्हेट संस्थाओं को फायदा पहुंचाने के लिये जिस तरीके से नागपूर महानगरपालिका आतुरता कैसे दिखा रही है यह समझसे परे है एक तरफ विकास के लिये आप हमको बोलते हो कि आर्थिक स्थिती खराब है मुझे अच्छे तरीके से याद है कि महानगरपालिका के चुनाव का जब रिजल्ट आया, मा.मुख्यमंत्री श्री देवेंद्र फडणवीसजी, मा.नितीनजी गडकरी इन्होंने खुले मन से यह स्विकार किया था कि, हम लोग इस बार नागपूर महानगरपालिका में किसी के साथ भेदभाव न करते हुए सिर्फ और सिर्फ विकास के काम करेंगे और विकास के लिये जो संभव हो वह काम हम इस नागपूर महानगरपालिका में करेंगे। लेकिन मैं देख रहा हूँ कि जब भी विकास की बात आती है हम सत्तापक्ष के पास में जाते हैं तो हमें यह बात सुनने को मिलती है कि आज नागपूर महानगरपालिका की आर्थिक स्थिती बहुत खराब है। ऐसी खराब स्थिती में हमको हाथ रोक कर काम करना पड़ेगा अभी बजट के अंदर एक और नया फार्मुला आपने दिया है कि रिटायर्ड मिलट्री के जवानों को लेकर स्वच्छ भारत अभियान की मोहिम चलायेगे। इस ओर ध्यान दिया जाये, आपने मुझे इस बजट पर बोलने का मौका दिया इसलिये मैं आपको धन्यवाद देता हूँ और मेरे दो शब्द समाप्त करता हूँ।

श्री अविनाश ठाकरे :- मा.महापौरजी, मा.अध्यक्ष, स्थायी समिती अध्यक्ष, मा.सत्तापक्ष नेता मा.विरोधी पक्षनेता, मा.सदस्यगण, गेल्या नव-दहा तासापासून या अर्थसंकल्पावर चर्चा सुरु आहे, अनेकांनी बजेटवर चर्चा करतांना जवळपास सर्वच मुद्दे घेतलेले आहे फक्त माझ्या दोन सूचना आहे, आपल्या महानगरपालिकेमध्ये प्रभाग पध्दती सुरु झालेली आहे आणि त्याच्यामध्ये विद्युत विभागामध्ये जे प्रॉब्लेम सुरु आहे, विशेषतः जे चेकर्स आहे ते मजदुर म्हणुन काम करतात, त्यांना पेट्रोल अलाउंस नसते मग सायकलवर ऐवढा मोठा प्रभाग फिरणे त्यांना शक्य होत नाही. माझी अध्यक्ष, स्थायी समिती यांना विनंती आहे कि ऐवढा मोठा प्रभाग पाहत असतांना मजदुर चेकर्स म्हणुन काम करीत आहे, त्यांना पेट्रोल अलाउंस लागू करावा जेणेकरून जोमाने काम करू शकतील. दुसरा पॉईंट रेव्हेंयुचा शॉर्टेज महानगरपालिकेमध्ये आहे आणि येणा-या काळामध्ये एन.आय.टी.च्या माध्यमातुन अनेक बिल्डींग महानगरपालिकेच्या अखत्यारीत येणार आहे, आणि नागपूर महानगरपालिकेच्या ए.डी.टी.पी.विभागाकडे कुठलाही रेकॉर्ड मिळत नाही, शोधावा लागतो, आणि

त्याचा संगणीकीकरण होणे आवश्यक आहे. कारण असे कि मी एन.आय.टी.चा ट्रस्टी होतो एन.आय.टी.मध्ये 23 कोटी रूपयांचा बजेट तो फक्त त्यांच्या ए.डी.टी.पी.विभागाचा बजेट असते, याकरिता विशेष तरतुद ए.डी.टी.पी.विभागाच्या संगणकीकरणकरिता करावी, जेणेकरून त्याचा फायदा आपल्या टॅक्स विभागाला होईल, आणि त्या माध्यमातुन महानगरपालिकेचा रेव्हेंयु वाढवु शकतो. तिसरी महत्वाची सूचना अशी आहे कि मौजा चिचभवन हा नागपूर शहरातला सगळ्यात विकसीत होणारा भाग आहे, आणि जी.एस.टी. 1 जूलै पासून लागु होत आहे आणि त्याठिकाणी नागपूर शहराच्या हद्दीतील मौजा चिचभवनामध्ये मोठया प्रमाणात लॉजेस्टिक हब निर्माण होत आहे. नागरिकांचा कल व मोठ-मोठया कंपन्यांचा कल मौजा चिचभवनची जागा विकत घेण्यासाठी कुठे तरी दिसतो आहे. त्यामुळे मौजा चिचभवन डी.पी.विकासाकरिता विशेष तरतुद या बजेटमध्ये करावी, त्यासाठी राज्य सरकारसुध्दा आपल्याला निधी देण्यांस तयार आहे, अशी या बजेटच्या माध्यमातुन महत्वाची सूचना मी करतो. मा.महापौरजी, अतिशय उज्वल बजेट मा.संदिपजी जाधव यांनी दिलेला आहे, मी त्यांचा अभिनंदन करतो व याठिकाणी थांबतो धन्यवाद.

श्री प्रविण दटके :- मा.महापौरजी, मा.संदिप जाधव ज्यांना पहिल्यांदाच उपमहापौर होण्याची संधी मिळाली. त्यांच्या दुस-या टर्म्सला ते स्थायी समिती अध्यक्ष झाले. एक अतिउत्तम असा हा अर्थसंकल्प आहे या अर्थसंकल्पाचा स्वागत करण्यासाठी मी उभा आहे. मगाशी गुडघेजीनी सांगितले कि दृष्टी अशी असावी लागते, दृष्टी अशी असावी लागते फक्त पहायची दृष्टी वेगळी असते आणि सभागृहात इकडया लोकांकडे ती निश्चित आहे, आणि त्यातल्या त्यात संदिप जाधवकडे आहे त्यामुळे या बजेटचे मी परत एकदा स्वागत करतो. मा.महापौरजी, दिनदयाल उपाध्याय यांचे यावर्षी जन्मशताब्दी वर्ष आहे, ज्या माणसांनी ज्या जगाला हे शिकवले, ज्या समाजातुन हा माणुस समोर आला त्या माणसांनी लिहिलेले जे पुस्तक आहे, जे विचार आहे ते पुर्ण भारतात पेरल्या जाईल. तो माणुस आज जिवंत असता तर अंत्योदय करण्याचे पाळी आली नसती त्यांनी त्यांच्या काळातच हा अंत्योदय पुर्ण करून टाकले असते त्याची गरज आज पडली नसती. मा.महापौरजी, अनेक भाषणे झाली, मा.दयाशंकर व प्रफुल्लजीच्या भाषणानंतर काहीच बोलण्यासारखे नाही, मी प्रफुल्लजींचा अभिनंदन करतो त्यांनी भारतीय जनता पक्षांनी मागच्या पांच वर्षात दिलेल्या वचननामा असो, भविष्यात पांच वर्षांचा वचननामा असो, त्याची त्यांनी आम्हाला आठवण करून दिली. तो वचननामा पांच वर्षांचा आहे तीनच महिन्यांनंतर ते भाषण देवुन राहिले आहे, त्यामुळे त्यांना विश्वास देतो कि हे पांच वर्ष हे सत्तापक्षच नव्हे तर आपण सर्व मिळवुन आम्ही दिलेल्या घोषणा, आम्ही दिलेले वचन त्यात तुम्हीही केलेला जाहिरनामा असेल त्यातल्याही काही उत्तम सूचना असतील त्या सर्व एकत्रित करू, या शहरासाठी या शहराच्या नागरिकांसाठी 36 कि.मी.च्या बाहेरच्या, 36 कि.मी.च्या आंतमधल्या नागरिकांसाठी एकरूपाने, एकदिलाने आम्ही 100 टक्के पुर्ण करू, असा विश्वास मी आपणांस देतो. मा.महापौरजी, आज चांगली चर्चा झाली, विशेषता बाहेरच्या लेआउटसंदर्भात अनेक सदस्य बोलले, मा.मुख्यमंत्र्यांचे आपण अभिनंदन केले पाहिजे, मा.मुख्यमंत्र्यांनी अमृत योजनेमध्ये जवळपास तीन साडे 300 कि.मी.टरची पाण्याची योजना त्या सगळ्या वस्त्याकरिता दिली आहे. त्याचे टेंडर एक नाही, दोन नाही, तीन वेळा झाले फक्त ते अगाऊ कारणाने थांबले आहे. मा.आयुक्त महोदयांचे संबंधित सचिवांशी बोलणे झाले अशी माहिती आहे. मतदारसंघानुसार किंवा त्याचे काय बायफरकेशन करता येईल त्यानुसार टेंडर परत होतील आणि ज्या ज्या वस्त्या याकरिता निश्चित करण्यांत आल्या आहेत त्यांच्याकरिता पाण्याचे मोठे काम होणार आहे. मा.महापौरजी, या सभागृहानी मा.नितीनजींचा अभिनंदनाचा प्रस्ताव केला पाहिजे. माझे म्हणणे नाही की कार्य खूप उत्तम पध्दतीने सुरु आहे, त्याच्यात काही चुका असू शकतात, अनेक चांगल्या सूचना येवु शकतात, आपण 24/7 मध्ये 24 तास पाणी मग झोपडपट्टयात असो, किंवा दुस-या एरीयात असो, या सगळ्यांना एकत्रित न्याय मा.नितीनजींचा या

सभागृहाने अभिनंदन केला पाहिजे. अनेक विषयावर याठिकाणी चर्चा झाली एन.आय.टी.मध्ये असे झाले, एन. आय.टी.मध्ये तसे झाले, या सभागृहात आपण एक वेळा नाही, दोन वेळा नाही, तीन वेळा ठराव केला, तेव्हा कोणाचे सरकार होते हे प्रफुल्लजीला सांगण्याची गरज नाही. आपण मुख्यमंत्रीजींचे अभिनंदन केले पाहिजे कि एन.आय.टी. बरखास्त करण्याचा येवढा मोठा निर्णय मुख्यमंत्र्यांनी केला. मा.महापौरजी, आपली नागपूर महानगरपालिका ही एक उत्तम महानगरपालिका आहे, काही गोष्टी आपल्याला शिकण्याची गरज असेल, मागच्या कार्यकाळात बसचा विषय असो, तो कोणाच्या कार्यकाळात झाला त्याच्यात मला जाण्याची गरज नाही. पण हर्डीकर साहेबाला आपण धन्यवाद दिले पाहिजे कि नवीन स्टार बस, इंधन बस त्यांनी आणली, मा.बाल्या बोरकर असतील, मा.बंटी कुकडे असतील, मी त्यांचे ही याठिकाणी अभिनंदन करतो. मा.महापौरजी, या शासनानी एन.आय.टी.च्या वस्त्यामध्ये जवळपास 224 कोटी रूपयांचे काम केले. अनेक सदस्यांनी सांगितले कि एन.आय.टी.मध्ये काम होत नाही, पण मा.महापौरजी या सगळ्या योजना आपण आपल्या कार्यकाळात पूर्ण करू, अनेक चांगल्या सूचना आल्या आहे, माझी सूचना आहे कि गंजीपेटचा जो फायरब्रिगेड आहे ते आपण तेथुन शिफ्ट करून दुस-याठिकाणी नेला पाहिजे कारण त्याठिकाणी खूप अडचण आहे. दुसरा वार्ड फंडाच्या बाबतीत अनेक ठिकाणी यांनी सूचना दिल्या, माझी पण आपल्या माध्यमातुन मा.अध्यक्ष, स्थायी समितीला सूचना आहे कि वार्ड फंड आपण 20 लाख रुपये द्यावा. त्यातले दोन लाख रुपये आपण डस्टबीनसाठी वेगळे काढून ठेवावे. दुसरी माझी येवढीच सूचना आहे कि आपल्या अर्थसंकल्पात दोन खेडे सुटले आहे एक कळमना व दुसरा वांजरा त्याचा आपण अंतर्भाव करावा. तीसरी सूचना मा.प्रफुल्लजीने जी. एस.टी.च्या बाबतीत केली आहे तो प्रस्ताव मी महापौर असतांना पाठविला आहे मला वाटते तो लवकर येईल. आपण या बजेटमध्ये योग्य सूचना अंतर्भूत करावी, आपण स्वतः सर्व पक्षाच्या नेत्यांना आपण मा.नितीनजीना भेटु आणि त्यांचा माध्यमातुन 1065 कोटी रूपये आपल्या महानगरपालिकेला विकास कामाकरिता कसे मिळतील याचा निश्चित प्रयत्न करू. मी मा.प्रफुल्लजींचा अभिनंदन करतो त्यांनी सूचना करून एक उत्तम पर्याय आपल्याला सूचविला आहे. मी परत एकदा या बजेटमध्ये आलेल्या चांगल्या सूचनांचा स्वागत करतो, संदिपजी ना धन्यवाद देतो मला आपण संधी दिली, याबद्दल मी आपले आभारी आहे.

श्री तानाजी वनवे :- मा.महापौरजी, मा.उपमहापौरजी, मा.उपमहापौरजी, मा.अध्यक्ष, स्थायी समिती, मा.सत्तापक्ष नेते, माजी महापौर, प्रविणजी दटके, माजी स्थायी समिती अध्यक्ष, दया भैय्या, प्रफुल्लजी, मा. आयुक्त, सर्व अधिकारी, सर्व कर्मचारी, पत्रकार बंधु व मा.सर्व नगरसेवक, नगरसेविका, आणि बंधुनो, नागपूर महानगरपालिकेचा अर्थसंकल्प संदिपजीनी सादर केला, या सभागृहाची परंपरा आहे या सभागृहामध्ये जर काही व्यक्तित्वे नांव घेतले नाही तर याठिकाणी हे अर्धवट काम राहिल या सभागृहामध्ये ज्यांनी सभागृहे गाजवलेली आहे असे मा.उमेशबाबु चौबे, मा.श्री अटलबहादुरसिंह जी, माजी.महापौर, मा.श्री स्वर्गीय प्रभाकररावजी दटके, मा.आमदार व या सभागृहाचे माजी स्थायी समिती अध्यक्ष, श्री नानाभाऊ शामकुळे आणि या सर्व लोकांनी या सभागृहामध्ये एक परंपरा राखलेली आहे याही पूर्वी अनेक लोक या सभागृहामध्ये राहिलेले आहे आणि ही महानगरपालिकेची परंपरा आहे आता आपण बजेटवर थोडक्यात काही पाईट लिहिलेले आहे, मी पहिल्यांदा 1985 ला नगरसेवक म्हणुन निवडुन आलो, आणि त्यावेळेला मात्र 50 हजार रूपयांचा बजेट होता, 50 हजार रूपये वर्षाला आम्हाला मिळत होते. आता लाखो व करोडोमध्ये आंकडा गेलेला आहे यावेळेस आपण 3 लाखांची फाईल बनवितो, त्यावेळेस तीन हजारांची फाईल बनवित होतो. आणि त्याचा कोटेशन व्हायचा या सभागृहामध्ये हसन अली सारखे मोठ-मोठे विद्वान लोक होते, या सभागृहामध्ये बजेट सादर करित असतांना एक संदिपजी भारतीय जनता पक्षाचे नगरसेवक आणि बाबासाहेब आंबेडकरांचे पुरस्कर्ते आहे त्यामुळे त्यांना भाजपने संधी दिली म्हणुन मी याठिकाणी नितीनजी व देवेंद्रजीचा

आभार व्यक्त करतो ते माझे प्रिय मित्र आहे. या सभागृहामध्ये दरवर्षी भारतीय जनता पक्षाच्या वतीने बजेट सादर करण्यांत आला, या दहा वर्षांमध्ये जवळ जवळ माझ्या माहितीप्रमाणे एक 10 हजार कोटी रूपयांचा बजेट सादर झाला त्याच्यामध्ये जर प्रशासनिक खर्च जर सोडला तर पांच हजार कोटी रूपये या नागपूर शहरावर 10 वर्षांमध्ये खर्च झालेले आहे. परंतु कुठेही विकासाच्या नावाखाली ना नागनदी साफ आहे, सोलेजीच्या वेळेस एक चांगला प्रोजेक्ट त्यांनी सादर केला, नागनदी सफाई अभियानाचा काम करण्याचा त्यांनी प्रयत्न केला. परंतु केंद्र सरकारकडून काही ग्रेट आली त्यानंतर या दहा वर्षांमध्ये जे काही रस्त्यांची हालत खराब झाली, जे काही रस्ते खराब झाले, खड्डे पडले, त्यावेळेस विलासराव देशमुख हे मुख्यमंत्री होते त्यांनी 3500 कोटी रूपये या शहराला दिले. आणि या शहराला टॉप 10 मध्ये आणण्याचा काम त्यावेळेस करण्यांत आला. त्यावेळेस चंद्रशेखर साहेबांच्या कारकिर्दीमध्ये टॉप 10 म्हणून या शहराची गणना झाली. परंतु कालांतराने या शहरामध्ये करोडो रूपये खर्च करून या शहराला डबधार्डस आणण्याचे काम जे झालेले आहे म्हणून या 10 वर्षांमध्ये झालेल्या कामाची सी.बी.आय. चौकशी करावी, अशी मी या सभागृहात मागणी करतो. ज्या ज्या अधिका-यांनी त्यावेळेस काम केले असेल त्या अधिका-यांच्या संपत्तीची चौकशी आपण करावी. अशी मागणी मी या सभागृहात करतो कारण हा जनतेचा पैसा आहे, आणि या जनतेच्या पैशांचा हिशोब मागण्याचा या संपुर्ण शहराच्या जनतेला अधिकार आहे. त्याच्यामध्ये कोण दोषी आहे कोण दोषी नाही यावर मी जाणार नाही परंतु या संपुर्ण गोष्टीची चौकशी निश्चितरूपाने झाली पाहिजे जर आमच्या नगरसेवकावर आरोप करून जर नगरसेवकाला दोषी ठरविल्या जाते, या प्रशासनामध्ये जे काम करणारे लोक आहे त्यांना ही यासाठी जबाबदार धरला पाहिजे. मी याठिकाणी आयुक्तांचे अभिनंदन करतो कि आयुक्तांनी आल्या आल्या कर्मचा-यांचा पगार वेळेवर देण्याचा एक निर्णय घेतला तो अतिशय अभिनंदनीय आहे कारण जे कर्मचारी आमचे महानगरपालिकेमध्ये काम करतात, त्या कर्मचा-यांचा पगार हा वेळेवर झालाच पाहिजे आणि कर्मचारी जर उपाशी राहत असेल आणि आतापर्यंत दया भैय्यांनी सांगितल्याप्रमाणे एक एक महिना उशिरा पगार होत होता, तो वेळेवर देण्याचा निर्णय आयुक्तांनी घेतला ही अभिनंदनीय बाब आहे. याठिकाणी नागपूर शहराच्या विकासाच्या दृष्टीने आरोग्याचा जो प्रश्न आहे, याठिकाणी स्वर्गीय श्री.प्रभाकरराव दटके यांच्या स्मृतीप्रित्यर्थ एक दवाखाना श्री.डोमाजी जाधव महापौर असतांना त्यांनी मला विनंती केली मी स्थायी समिती अध्यक्ष होतो 1992-93 ला त्यावेळेला प्रभाकररावच्या विनंती नुसार आणि डोमाजीच्या विनंतीनुसार आम्ही या दवाखान्याला पैसे दिले. इंदिरा गांधी हॉस्पिटलची सुरुवात त्यावेळेस माझ्याच कारकिर्दीमध्ये झाली, दादासाहेब भोरकर या सभागृहाचे वरिष्ठ सदस्य होते, त्यांच्या विनंतीवरून तो दवाखाना आपण सुरू केला. या नागपूर शहरामध्ये मेयो हॉस्पिटलसारखा दवाखाना महानगरपालिकेचा होता, एक फोन जर नगरसेवकांनी केला तर ताबडतोब त्याठिकाणी व्यवस्था व्हायची परंतु नागपूर इतर महानगरपालिकेमध्ये मुंबई, पुणे या शहरामध्ये आधुनिक पध्दतीचे जे दवाखाने आहे, आपण कुठे कमी पडतो कुठे कमी पडत नाही हा मुद्दा नाही पण आधुनिक पध्दतीचे ते दवाखाने आहे, जसा दया भैय्यांनी सांगितले कि आम्ही याठिकाणी कॅन्सरच्या मशीन आणणार आहो, अतिशय आनंदाची गोष्ट आहे जर चांगला काम महानगरपालिकेत भारतीय जनता पक्षाच्या कार्यकाळात होत असेल ते होतकरू लोक आहे ते काम करीत असेल तर त्यांचे आम्ही जरूर अभिनंदन करू. परंतु ज्या ठिकाणी या बजेटमध्ये ज्या काही सूचविलेल्या गोष्टी आहे, त्याच्यामध्ये आता पुतळ्यांचा विषय निघाला, पुतळ्यांच्या बाबतीमध्ये जगदीश भैय्यांनी सांगितले कि स्वर्गीय जनरल आवारी यांचा पुतळा ते अतिशय थोर स्वातंत्र संग्राम सैनिक होते, त्यांचा जो पुतळा आहे तो व्हावयास पाहिजे, त्याकरिता राष्ट्रपतीचा वेळ मिळाला नाही आणि तो पुतळा तसाच राहिला, आपल्या कार्यकाळामध्ये मा. संदिपजी त्याचे काम पुर्ण झाले पाहिजे. आपण परमात्मा एक सेवकच्या नावांनी एक सभागृह करीत आहे, त्याबद्दल मी आपले अभिनंदन करतो. कारण की संत जगनाडे महाराजांच्या नांवांनी आपण एक सभागृह

करीत आहे, परमात्मा एक सेवकच्या नावांनी आपण एक सभागृह करीत आहे, या गोष्टी होतील बजेटमध्ये चांगल्या गोष्टी असतील त्यांचे अभिनंदन आम्ही निश्चितपणाने करणार आहे. परंतु हे जे बजेट आहे आपल्या महानगरपालिकेची हालत माझ्यापासून व आपल्यापासून काही लपलेली नाही, कारण कि महानगरपालिकेमध्ये मागच्या वर्षाच्या ज्या फाईल होत्या त्या 40 टक्के निधीमध्ये आयुक्तांनी कपात केली आणि कपात करून त्या फाईल्स तश्याच प्रलंबित पडल्या आहेत. जुने देणे 60 कोटीच्या जवळ जवळ देणे माझ्या माहिती प्रमाणे आपल्याला मागच्या कामांचे बील द्यावे लागणार आहे आपला जे बजेट आहे हे सरकारच्या फुगडीवर चालणारा बजेट आहे सरकारनी जर आपल्याला अनुदान दिले नाही तर आपण पगार सुध्दा देवु शकत नाही ही आज वस्तुस्थिती महानगरपालिकेत निर्माण झाली आहे. आणि म्हणुन आर्थिक स्रोत वाढविण्याचा आपण जो दिलेला आहे त्याच्यामध्ये घर टॅक्स जो आहे ही पहिली महानगरपालिका आहे देशातली जेथे टॅक्स लावण्यासाठी लोक आपल्या टॅक्स कलेक्टरला पैसे देतात कि बाबा माझ्या घरावर टॅक्स लावुन दे, पैसे घे मग आमचा अधिकारी टॅक्स लावतो, आज नागपूर शहरामध्ये लाखो घरे नवीन झालेले आहे, त्याचा सर्व्हे अजूनपर्यंत झालेला नाही, त्या घरावर अजूनपर्यंत टॅक्स लावलेला नाही. आणि त्याचा जर सर्व्हे करून आपण टॅक्स लावला तर आपल्याला पैश्यांची कुठेही कमी पडणार नाही. इतके पैसे आपल्याला मिळेल याच्यासाठी आपण झोननिहाय सगळ्या विभागाची आपल्याकडे माहिती आहे, आपल्याकडे सॅटेलाईट आहे, त्याची आपण विभाग वाईज चौकशी करून त्या त्या एरीयामध्ये किती घरे नवीन निर्माण झाली, किती घरांचा पुर्नवसन झालेला आहे आणि त्यांचे किती नकाशे तुम्ही मंजूर केले आहे जर त्यांच्याकडुन आपण टॅक्स घेतला तर त्याच्यापासून मोठा इनकम आपल्याला मिळवु शकेल. मोठया प्लॉटसचा विषय आहे, मोठे प्लॉटस् ज्या ठिकाणी खाली आहेत त्याठिकाणी पाणी साचते, नगरसेवक श्री पोहाणेजींनी त्याचा उल्लेख केला कि अनेक ठिकाणी असे मोठ-मोठे प्लॉट्स आहे आणि त्या प्लॉटस्मध्ये पाणी साचलेले आहे, तेथे कचरा झालेला आहे, त्यामुळे डांस निर्माण झालेले आहे आणि अश्याठिकाणी त्या प्लॉटस्चा कोणी टॅक्स भरत नाही, इतके वर्ष झाले कोणी त्याठिकाणी बांधकाम करीत नाही, ताबडतोब असे प्लॉटस् जे खाली असतील आणि ज्याच्यावर बांधकाम झाला नसेल असे प्लॉटस्ची लिज आपण ताबडतोब रद्द केली पाहिजे कारण त्यामुळे नागरिकांना त्रास होतो या पध्दतीचे काम या शहरामध्ये आपण केले पाहिजे. आरोग्याच्या दृष्टीने आपण आधुनिक दवाखान्याची निर्मिती करून या ठिकाणी दया भैय्यानी सांगीतले, त्यांनी काही दवाखान्यांचा उल्लेख केला हे अतिशय चांगला काम आहे, जर आपण हॉस्पिटल बनविणार असेल तर चांगला काम आहे योगायोगानी या शहराला सुंदर संधी मिळालेली आहे. या शहराचे मुख्यमंत्री याच सभागृहाचे महापौर राहिलेले देवेंद्रजी फडणवीस हे आमचे मित्र आणि आमचे स्नेही नितीनजी गडकरी हे केंद्रीय मंत्री आहे, आश्वासन दिल्याप्रमाणे ते पुर्ण करतात आणि त्यांचा एक मानस आहे कि, या शहराला चांगला बनविले पाहिजे या मताशी मी सहमत आहे. ही गोष्ट ठिक आहे जो व्यक्ति चांगला काम करीत असेल तर त्या व्यक्तीचे आपण अभिनंदन केले पाहिजे. परंतु या बजेटमध्ये ज्या त्रुटया आहे, जे अवाढव्य बजेट आपण दाखविलेला आहे, त्या पध्दतीचा हा बजेट नाही, कारण कि याच्यामध्ये इनकमचे स्रोत प्रफुल्लजींनी ब-याचश्या गोष्टीचा उल्लेख केला आता आपण ए.डी.टी.पी.मध्ये जे नकाशे मंजूर करतो त्यावरही आमचे काही सदस्य बोलले याठिकाणी झोनचे अधिकार काढुन हेड ऑफिसला जो अधिकार देण्याचा निर्णय आहे, तो अतिशय चुकिचा निर्णय आहे कारण आपण सत्तेचे विकेंद्रीकरण करीत आहे, सामान्य माणसाला यामुळे त्रास होईल, सत्तेचा केंद्रीकरण करण्याची गरज नाही, म्हणुन याही विषयावर आपण गंभीरतेने विचार करावा. कारण आता आपल्याकडे चुंगी संपलेली आहे, एल.बी.टी. संपलेली आहे व आता आपल्याकडे जी.एस.टी. येणार आहे, जी.एस.टी. जर आला तर जी. एस.टी.च्या आंकडयाबाबत प्रफुल्लजीने सांगितलेला आहे, ज्यादिवशी जी.एस.टी. येथे लागु होईल, त्यादिवसापासून महाराष्ट्र सरकारची ग्रॅंट बंद होईल. आणि ती ग्रॅंट जर बंद झाली तर आपण पगार सुध्दा

देवु शकत नाही, अशी परिस्थिती निर्माण होवु शकते. म्हणुन मा.महापौरजी आपण त्याची काळजी घेतली पाहिजे कारण जी.एस.टी. लागु झाल्याबरोबर आपल्याला सरकारची ग्रॅट त्यांना ताबडतोब बंद करावी लागेल ती देता येणार नाही आणि म्हणुन काही गोष्टीची आपण काळजी घेतली पाहिजे. दुर्बल घटकचा जो निधी आहे जो महानगरपालिकेला मिळत होता तो आपण एन.आय.टी.ला दिलेला आहे, शासनाचा जो दलित वस्तीचा जो निधी आहे तो आपण एन.आय.टी.ला दिलेला आहे आता माझी विनंती अशी आहे कि, मा.सत्तापक्ष नेते आणि महापौरजी ही एन.आय.टी. बरखास्त होणार आहे त्याच्यामुळे सर्व जबाबदारी ही महानगरपालिकेवर आलेली आहे. त्याच्यामुळे आपण या भानगडीत न पडता आपण दलित वस्तीचा पैसा हा महानगरपालिकेकडे ठेवावा आणि त्याचे वितरण महानगरपालिकेनी करावा, अशी मी आपल्याला विनंती करतो. मा.महापौरजी, आपल्याकडे ऐवजदारांचा प्रश्न आहे, ऐवजदारांचा पगार आपण वाढविला अनेक वर्षांपासून ते याठिकाणी काम करत आहे या ऐवजदार कर्मचा-यांना स्थायी करण्याच्या संदर्भात आपण एक प्रस्ताव राज्य सरकारकडे पाठविलेला आहे, आकृतीबंधासाठी आमचे मित्र श्री.प्रविणजी दटके त्यांनी त्यांच्या कारकिर्दीमध्ये ह्या महानगरपालिकेच्या कर्मचा-यांच्या प्रश्नावर अनेक बैठकी त्यांनी घेतल्या, आणि त्यांनी सांगितले कि याठिकाणी कर्मचा-यांची कमी आहे, आपल्याकडे इंजिनिअर नाही, टॅक्नीकल असिसटेंट आपले जे आहे ते एक एक दोन दोन चार चार वार्डांचा काम बघत आहे, म्हणजे आपल्याकडे कर्मचा-यांची कमी आहे, फायर ब्रिगेडची आधुनिक आपल्याकडे व्यवस्था नाही, कुठे आग लागली तर आपण पुर्ण स्वयंभु नाही, त्या विभागात कर्मचारी नाही व दुसरीकडे आपण याठिकाणी रिटायर्ड कर्मचा-यांना अपाईट करीत आहे, आता याठिकाणी नवीन 700-800 कर्मचा-यांचा भरतीचा जो विषय आहे, तो प्रविणजीच्या वेळेस मागच्या सभागृहामध्ये मंजूर झाला, आणि त्यानुसार आपण फायर ब्रिगेड विभागाला आधुनिक करण्याच्या दृष्टीनी निश्चितरूपाने आपण प्रयत्न केले पाहिजे, त्यांची भरती घेवून आधुनिक फायर स्टेशनच्या निर्मितीसाठी आपण प्रस्ताव दिलेले आहे, याच पध्दतीने स्थावर विभागामध्ये आपली जमिनी कुठे आहे, त्याची आपल्याला कल्पना नाही, अनेक सदस्य बोलले भारतीय जनता पक्षाच्या सदस्यांनी याचा उल्लेख केला कि आपली जमिन कुठे आहे आणि त्या जमिनीवर आपली मालकी आहे कि नाही, त्याच्या रेकॉर्डची शहानिशा करण्याची आपल्याला गरज आहे. भांडेवाडीमध्ये हजारो एकर जमिन त्याठिकाणी पडलेली होती, काही जागांचा आपण ताबा घेतलेला आहे व काही जागा तशीच पडलेली आहेत, काही लोकांनी प्लॉटस् करून विकुन टाकले आणि काही लोक अनेक वर्षांपासून तेथे राहत आहे. म्हणजे परिस्थिती जी आहे ती भयानक आहे दुसरा ज्याठिकाणी भांडेवाडीचा जो केंद्र आहे, तोपूर्वी माझाच वार्ड होता, भांडेवाडीमध्ये जे डम्पींग स्टेशन आहे, तो डम्पींग यार्ड हटविण्याच्या संदर्भात मा.महापौरजी, मा.निगम आयुक्तजी अनेकवेळेस प्रयत्न झाले त्याठिकाणी जवळ जवळ 90 टक्के लोकांना बिमारी आहे. वाठोडा गावांत राहणारे लोक असो, भांडेवाडीचा धुर अजूनही तेथे येत आहे, चेतनाताईचा कॉलेज त्याच भागामध्ये आहे आणि त्या धुरामुळे लोक बिमार होत आहे. गंभीरस्वरूपाचे आजार त्याठिकाणी राहणा-या लोकांना होत आहे म्हणुन आपण भांडेवाडीचा मलनिस्सारण केंद्र ताबडतोब त्याठिकाणापासुन दुस-याठिकाणी स्थानांतरीत केले पाहिजे या मताचा मी आहे. आणि आपण प्रत्येक झोनमध्ये मध्य नागपूर सोडुन वेगवेगळ्या भागामध्ये आपण मलनिस्सारण केंद्र बनविण्याची योजना तयार केली पाहिजे. या शहराच्या गडर लाईन पुर्ण कोलॅप्स झालेली आहे त्यामुळे या शहराच्या गडर लाईनचा मॉस्टर प्लॉन माझ्या हिशोबानी तयार आहे आणि तो तयार झालेला मॉस्टर प्लॉनच्या पाईप लाईनचा काम आपण 24/7 मध्ये घेतलेला आहे, त्याप्रमाणे आपण संपुर्ण शहरात नवीन गडर लाईन टाकण्याचे काम आपल्या कारकिर्दीत केला तर निश्चितरूपाने नागपूर शहरची जनता आपली आभारी राहिल. याठिकाणी 24/7 च्या संबंधामध्ये 24 तास पाणी मिळेल ही कल्पना लोकांच्या डोक्यात होती, परंतु आताच प्रफुल्लजींनी त्याचा उल्लेख केला कि समप्रमाणात प्रत्येकाला पाणी मिळाले पाहिजे. आणि समप्रमाणात सगळ्यांना पाणी

मिळत नाही, माझ्याच प्रभागामध्ये दोन वस्त्यांना पाणी मिळते व तीन वस्त्यांना मिळत नाही, असा अनेक प्रभागामध्ये आहे मोमिनपुरा सारख्याटिकाणी आताच आमच्या भुटटो भाईंनी सांगितले कि त्याटिकाणी पाईप लाईन बदलविणे अत्यंत आवश्यक आहे. घाण पाण्याच्या खूप शिकायती आहे, म्हणुन मा.महापौरजी, घाण पाण्याच्या, दूषित पाण्याच्या शिकायती ज्या भागात असेल त्या भागासंबंधात एक शिष्टमंडळ आम्ही मा. आयुक्तांना दिले मधल्या काळामध्ये आमच्या सोबत अनिस भाई व सगळे नगरसेवक होते, त्याटिकाणी दूषित पाण्याची पाईप लाईन जेथे जेथे असतील त्या ताबडतोब बदलविण्याचा काम आपण युध्दपातळीवर घेतला पाहिजे. आपल्या शहराचा जो पाणी आहे तो स्वच्छ आहे परंतु नागरिकांना स्वच्छ पाणी मिळत नाही, पाणी जर स्वच्छ मिळाला तर चांगले होईल पण पाईप लाईन जर खराब असतील तर त्याटिकाणी दूषित पाणी येईल. गडर लाईन व पाईप लाईन ह्या जवळ जवळ झालेल्या आहेत, गडर लाईन ह्या चोकेज आहे, म्हणुन आयुक्त साहेब आपल्या कारकिर्दीमध्ये आपण तरुण आहे, आपल्याला उज्वल भविष्य आहे, जसा नागपूर शहरामध्ये लोक चंद्रशेखर साहेबांचा नांव घेतात तसे नांव आपला हा नागपूर शहर घेत राहिल म्हणुन ह्या गडर लाईनचा मास्टर प्लॉन आपण तयार करून वेस्ट वॉटर लाइन व गडर लाईनचा प्लॉन तयार करून आपण या शहराला मुक्ती देण्याचा काम आपण करावे. अशी मी आपणांस विनंती करतो. मा.महापौरजी, दुसरा याटिकाणी अनधिकृत लेआउटच्या संदर्भातील जो विषय आहे, मी याच्यात जाणार नाही, कोण काय केला व कोणी काय केला नाही, परंतु 1900 व 572 लेआउटमध्ये जी सरकारनी मान्यता दिली होती आणि त्या लेआउटच्या सुधारणा करण्याचे काम नागपूर सुधार प्रन्यासकडे होते त्यात नागपूर सुधार प्रन्यास अपयशी ठरली, त्यामध्ये महानगरपालिकेचा काही दोष नाही, महानगरपालिकेकडे ती एजंसी नव्हती, परंतु जे नगरसेवक निवडुन येतात, पोहाणेंजीनी उल्लेख केला, हजारेजीनी उल्लेख केला, अनेक नगरसेवकांनी याटिकाणी उल्लेख केला कि त्या भागामध्ये काम करता येत नाही मी मंत्र्यांचा पी.ए. होतो, मी मुख्यमंत्र्यांकडे ही काम केलेला आहे. आणि अनेक वर्ष मी आमदारांकडे ही काम केलेला आहे. मला प्रशासनाची पुर्ण माहिती आहे जर सरकारनी विचार केला तर एक अध्यादेश काढण्याची गरज आहे कि त्या लेआउटमध्ये नगरसेवक काम करू शकतात. माझी आपणांस विनंती आहे मा.महापौरजी, मुख्यमंत्रीजींना जावुन आपण भेटु, माझे ही ते मित्र आहे, कॅबिनेटमध्ये तो विषय घेण्याकरिता असा एक आदेश काढा ज्याच्यामुळे नगरसेवकांना अडचणी निर्माण होणार नाही. सरकार हे जनतेसाठी आहे व जनतेचे जे काही प्रश्न असतील ते करण्याचा काम फार काही अवघड आहे असे मला वाटत नाही. मागच्या काळामध्ये ब्लॉकचा तहसीली करण्याचा निर्णय अंतुले साहेबांच्या कारकिर्दीमध्ये घेण्यात आला, सरकार स्वयंभु आहे, सरकारनी जर ठरविला कि आम्हाला हे करावयाचा आहे तर 24 तासामध्ये सरकार कॅबिनेट मिटींग बोलावुन कुठलाही निर्णय जसा त्यांनी लेआउटचा निर्णय घेतला, 572 व 1900 लेआउट 16 रुपयांच्या भावांनी त्याचा रिन्हीवल करायचा आहे तो जर निर्णय होवु शकतो तर त्याच धर्तीवर या नगरसेवकांच्या वार्डामध्ये काम करण्यासाठी संदिपजी आपण प्रयत्न करावे. याकरिता एक अध्यादेश काढुन आपल्या कार्यकाळात हे काम झाले तर लोकांना दिलासा मिळेल. शेवटी आम्ही व आपण हे जनतेचे काम करण्यासाठी येथे निवडुन आलेलो आहे, पक्षाचा भाग वेगळा आहे, पक्ष आपल्या टिकाणी आहे, निवडणुका संपल्या, कि पक्ष संपतो, पक्ष आपल्या टिकाणी राहतो, परंतु सभागृहामध्ये जो व्यक्ति निवडुन येतो तो जनतेचा विकास करण्यासाठी याटिकाणी येतो, आणि म्हणुन जनतेच्या विकासाच्या दृष्टीने आपल्याला या शहराचा विकास करावयाचा आहे म्हणुन योगायोगाने मी सांगितला कि याटिकाणी दोन व्यक्ति जे आहे गडकरीजी व मुख्यमंत्री ते या शहराचे सुपूत्र आहेत, आणि त्यांना ही वाटते कि या शहराचा विकास झाला पाहिजे आणि नागपूर शहराचा सर्वांगीण विकास व्हावा ही आमची सगळ्यांची भावना आहे. आणि म्हणुन आपण त्या दृष्टीने निर्णय घेतला पाहिजे, या बजेटमध्ये जी आय कमी आहे, आणि उत्पन्नाचे साधनच नाही आणि आपण ऐवढा मोठा बजेट फुगवुन केलेला आहे, ठिक आहे आपण हे आंकडे

भविष्यामध्ये पुर्ण करू शकतात, असे म्हटले आहे, त्याचा बायफरकेशन आपण केला आहे, आमची ही आपणांस या कामात मदत राहणार आहे, आपण चांगले काम करीत असेल तर त्या प्रत्येक कामात आमची मदत राहिल, त्याला आमचा कुठलाही विरोध राहणार नाही. पण बजेटच्या विरोधासाठी आम्ही उभे आहो. बजेटमध्ये ज्या त्रुट्या आहे ते सांगणे आमचे काम आहे, त्याच्याशिवाय दुरुस्ती कशी होणार आहे. आम्ही इनकमचे स्रोत सांगितले कि, इनकम कुटुन करता येईल, जसे प्रफुल्लजीने सांगितले कि, याठिकाणी जाहिरनाम्यात आपण वचन दिले परंतु त्याच्यातले एकही काम तुम्ही पुर्ण करू शकले नाही. आणि म्हणुन तुमचा जाहिरनामा तुम्ही पुर्ण करावा आम्हाला काही अडचण नाही, परंतु आमचा काम आहे कि ज्या उणिवा आहे त्या दाखविणे व त्याची पूर्तता करणे तुमचे काम आहे आणि म्हणुन या संपुर्ण बजेटच्या संदर्भात संदिपजीला माझ्या शुभेच्छा आहे, कारण संदिपजी स्वभावानी अत्यंत मृदु व सज्जन व्यक्तिमत्वाचे आहे. ते कोणत्याही भानगडीमध्ये पडत नाही. या बजेटमध्ये विकासाच्या कामाकरिता जे टारगेट दिलेले आहे, ओ.सी. डब्लु.च्या बाबतीमध्ये मात्र एक खंत आहे, ओ.सी.डब्लु.चा टॅकर पुरवठा बरोबर होत नाही, कुठे टॅकर बंद करून दिले. टॅकरसाठी मा.महापौरजी, मा.आयुक्तांना फोन करावा लागतो कि माझ्या येथे इतक्या ट्रिप आल्या व इतक्या आल्या नाही, आणि टॅकरची जी परिस्थिती आहे ती भयंकर आहे आणि त्यामुळे माझी सत्तापक्षनेत्यांना विनंती आहे कि, नगरसेवकांचे कुठे प्रश्न असतील तर ते ताबडतोब दुर झाले पाहिजे. आणि आपण टॅकरमुक्त नागपूर शहर करण्याचा वचन दिले होते आणि त्या वचनाची पूर्तता आपण निश्चितपणे करावी. मा.महापौरजी, वार्ड वर्क्सच्या संबंधामध्ये सर्व नगरसेवकांची विनंती होती कि, 25 लक्ष रुपये आपण वार्ड निधी करावा, प्रविणजीने 20 लक्ष रुपये करण्याचा याठिकाणी जाहिर केला मी संदिपजींना सांगतो कि, हा तुमचा पहिला बजेट आहे व याठिकाणी तुम्ही जर 25 लक्ष रुपये करून दिले तर निश्चितरूपाने लोक तुम्हाला धन्यवाद देतील. आम्ही सुध्दा धन्यवाद देवु कि, ऐवढा चांगला निधी तुम्ही मा.सदस्यांना त्यांच्या वार्डात विकास कामे करण्याकरिता दिलेला आहे. दुसरा या सभागृहामध्ये पूर्व महापौर अनिलजी सोले यांच्या चेंबरमध्ये मी मागच्यावर्षी बसलो, ते महापौर असतांना, त्याठिकाणी एक आमचे नगरसेवक तायडे म्हणुन होते, शंकरराव तायडे त्यांचा मृत्यु झाला व बिचारा शिक्षा चालवायचा, आणि नगरसेवक झाला, त्या ठिकाणी सुनिलजी पण होते, तेथे मला अनिलजी बोलले कि वनवे साहेब आपण काय केले पाहिजे, मी त्यांना सांगितला कि 90 टक्के नगरसेवक हे सामान्य परिवारातले, गरीब परिवारातले असतात, ही परंपरा राहिलेली आहे, वेळ पडली तर माजी नगरसेवकांच्या घरी खायची सोय नाही राहत, अशी परिस्थिती आम्ही या सभागृहात अनेक वेळा पाहिलेली आहे, आणि भोगली ही आहे म्हणुन मानधन वाढविण्यात यावे, ज्याप्रकारे मला अनिलजी बोलले त्याप्रमाणे तो प्रस्ताव मी व सोलेजीनी तयार केला त्याच्यासोबत त्यांनी सांगितला कि पेंशनही दिली पाहिजे, मी म्हणालो कि हे शक्य होईल कि नाही, मला माहित नाही, परंतु तुम्ही तसा प्रस्ताव द्या, दया भैयानी याठिकाणी प्रयत्न करून तो प्रस्ताव मुख्यमंत्रीजी कडे पाठविला, त्यावेळेस सरकार आमचे होता, आता सरकार तुमचे आहे, आणि त्यावेळला सरकार बदलले आता शहराचे दोन सुपुत्र आहेत, त्या सुपुत्रांना बोलण्याची जर गरज पडली तर मी निश्चितरूपाने आपल्यासोबत येईल, मी या सभागृहाला विनंती करीन कि सामान्य जे नगरसेवक आहे, त्यांच्या मानधनाचा प्रश्न आहे तो निश्चितरूपाने वाढविला पाहिजे, जर आमदारांचा व खासदारांचा मानधन वाढवु शकते तर नगरसेवकांचा मानधन का वाढु नये ? म्हणुन माझी आपणांस विनंती आहे कि आपण एक प्रस्ताव तयार करून मा.मुख्यमंत्री व मा.केंद्रीय मंत्री यांना सादर करावा, आणि त्यांच्याकडुन तो मंजूर करून घ्यावा, कारण नगरसेवकांना भरपूर प्रमाणात खर्च असतो, आता माझ्याकडे पांच पांच लोक काम करतात, प्रत्येकाला पांच पांच हजार रुपये दिले तर 25 हजार रुपये महिन्याचे द्यावे लागतात. आणि आता प्रभाग फार मोठा झालेला आहे, आणि त्याच्यामध्ये अवाढव्य खर्च आहे, एकदा माणुस आमदार झाला कि त्याच्या सर्व समस्या सुटल्या, आणि त्यांना भरपूर असा फंड आहे, प्रवास

भक्त आहे, सर्व सोयी आहे, मेडिकल सुविधा आहे आणि रिटायर्ड झाल्यानंतर त्यांना 40 हजार रुपये एका टर्मची पेंशन आहे. दोन टर्म राहिल्या तर 10 हजार रुपये वाढतात त्यांच्यासाठी जर ऐवढ्या सुविधा आहे तर जे सामान्य लोकप्रतिनिधी आहे त्या सामान्य लोकप्रतिनिधीना ही हया सुविधा मिळाल्या पाहिजे. म्हणुन मा. महापौरजी, आपण सभागृहाचा एक ठराव करून शासनाकडे पाठवावा. या बजेटमध्ये ज्या त्रुट्या आहेत, त्या पुर्ण कराव्या आणि याठिकाणी सांगितल्याप्रमाणे मागच्या 10 वर्षांच्या कामाची चौकशी करून त्याची गरज पडल्यास सी.बी.आय.मार्फत चौकशी करावी, आणि सक्तीने त्याचा पालन झाले पाहिजे. मा.महापौरजी, याठिकाणी बराच वेळ झालेला आहे, या ठिकाणी खूप सारे मुद्दे आहे जी.एस.टी.चा 1075 कोटीचा आंकडा प्रफुल्लजीने सांगितलेला आहे, कारण कि ओ.सी.डब्ल्यू.चे जे लोक आहे त्यांच्यावर आपला अंकुश असला पाहिजे, ओ.सी.डब्ल्यू.ची जी मंडळी आहे ती बिलकुल ऐकत नाही, आणि आज वानखेडे आहे व उद्या गोडबोले येतात, पहिल्याच्या ठिकाणी दुसरा व्यक्ति येवुन जातो व नगरसेवकांकडे त्यांचा नंबर ही नसतो म्हणुन त्यांच्यावर कंट्रोल फार आवश्यक आहे. म्हणुन या सर्व गोष्टीचा विचार होणे गरजेचे आहे. आपण जो बजेट तयार केलेला आहे, तो अवाढव्य केलेला आहे हा बजेट वास्तव्याला धरून नाही त्यामुळे जानेवारी महिन्यामध्ये पुन्हा आयुक्त साहेब आपल्याला 40 टक्के कपात करण्याचा आपला बजेट देतील आणि म्हणुन असा जो हा बजेट आहे तो अवाढव्य केला, ठिक आहे ही सभागृहाची परंपरा आहे कि बजेट सादर करावा लागतो, अध्यक्ष स्थायी समिती यांना काही पर्याय दुसरा नाही आणि म्हणुन त्यांनी याचपध्दतीचा बजेट सादर केलेला आहे, याठिकाणी आपण जे सभागृहामध्ये ज्या ज्या नगरसेवकांनी आपले प्रश्न मांडले त्या संपुर्ण प्रश्नाचा नोंद मी याठिकाणी केलेली आहे, आपण सुरेश भटांच्या स्मारकासाठी 30 कोटी रुपये दिलेले आहे, आणि अन्नाभाऊ साठे करिता 33 कोटी रुपये दिलेले आहेत. सभागृहासाठी व पुतळ्यासाठी फंड कुठेही कमी पडु देवु नका, बजेटमध्ये आपण इतके आंकडे दाखविलेले आहे त्याच्यामध्ये या महापुरुषासाठी हे आंकडे थोडे फार फुगले तरी चालतील, म्हणुन आपण या थोर महात्माची ज्याठिकाणी पुतळ्यांचे काम आहे, सभागृहाचे काम आहे ते निश्चितरूपाने पुर्ण करावे, अशी मी या सभागृहाला विनंती करतो, सर्व अधिकारी, कर्मचारी व नगरसेवकांचा मी मनापासून आभार व्यक्त करतो. जयहिंद ।

श्री संदिप जोशी :- मा.महापौरजी, मागील 11 तासापासून या सभागृहामध्ये बजेटवरती चर्चा सुरु आहे. आणि आतापर्यंत 155 पैकी 53 मा.सदस्यांनी अंदाजपत्रकावरती आप-आपले विचार ठेवले आहे. सर्वप्रथम मी मा.विरोधी पक्षनेता श्री तानाजी वनवे यांचे मनापासून अभिनंदन करतो आणि त्यांना धन्यवाद देतो, कारण कि मागील दहा वर्षात या सभागृहात विरोधी पक्षानी सत्तापक्ष नेत्यांचे भाषण कधी ऐकूनच घेतले नाही बजेटचा आणि त्याच्यामुळे तानाजी वनवे यांना मी मनापासून धन्यवाद देतो कि स्वतःची एक बाजू न मांडता दुसरी देखील बाजू ते मांडत आहे यामुळे मी त्यांना मनापासून धन्यवाद देतो. या सभागृहामध्ये अनेक नविन सदस्यांनी याठिकाणी आपले वक्तव्य ठेवले, मगाशी मी व प्रविणजी बोलत होतो खरा सांगावयाचे झाल्यास श्री दयाशंकर तिवारी यांच्या भाषणानंतर सभागृहामध्ये मजाच येत नाही. कारण दयाशंकरजी चे भाषण जेवढे पॉलिटिकल असते त्याचबरोबर त्याच्यात भाषाचे सौंदर्य देखील त्यांच्या भाषणामध्ये राहतात. आणि त्यांच्या भाषणानंतर आपण बोलावे काय ? कारण 2002 मध्ये मी व प्रविणजी प्रफुल्लजी आले त्यावेळेस आम्ही मागे बसायचो, आज याठिकाणी मागची मंडळी बसलेली आहे, त्याठिकाणी आम्ही बसायचो आणि चौथ्या टर्मला आज आम्ही समोर पडोचलेलो आहोत. आणि त्याच्यामुळे या पध्दतीचा भाषण याठिकाणी नवीन सदस्यांनी देखील केला त्यांचा देखील मी मनापासून अभिनंदन करतो. महिला सदस्य ज्या निवडुन आल्या, त्यांनी देखील भाषण दिले त्यांचे सुध्दा मनापासून अभिनंदन करतो. खरा सांगायचे तर ही महानगरपालिका तुमची आमची सगळ्यांची आहे, कुठल्याही एका पक्षाची

महानगरपालिका नाही, आणि त्याच्यामुळे महानगरपालिकेमध्ये अंदाजपत्रक मांडत असतांना किंवा अंदाजपत्रक ठेवत असतांना याचा अनुभव मला स्वतःला आहे, तानाजीला देखील आहे कि एक पक्ष विरोध करित असतो व एक पक्ष हा समर्थन करित असतो. आणि विरोध करणारा विरोध त्याच्यापध्दतीने करतो व समर्थन करणारा समर्थन त्याच्यापध्दतीने करतो, परंतु हे होत असतांना मी मनापासून आज संदिप जाधवजींचे अभिनंदन करतो, त्याला कारण असा आहे कि सभागृहात अंदाजपत्रक देत असतांना प्रत्येक सभागृहातील स्थायी समितीचा अध्यक्ष स्वतःची छाप सोडण्याचा त्याच्यामध्ये प्रयत्न करित असतो तो स्वतःच्या काही योजना टाकण्याचा प्रयत्न करतो कि, अमुक अमुक योजना माझ्या कार्यकाळामध्ये महानगरपालिकेमध्ये चालली पाहिजे त्याचा प्रयत्न करतो. परंतु संदिप जाधव जेवढे साधे दिसतात, तेवढेच साधे देखील विचाराने आहे, त्यांनी हे ठरविले कि मागील पांच वर्षामध्ये जेवढ्या कल्पना जेवढे विषय भारतीय जनता पक्षाने अपेक्षित केले होते, मी तेवढे विषय घेवुन चालीन ते पुर्ण कसे होईल, याचा मी पुर्ण मनापासून प्रयत्न करीन आणि म्हणुन त्यांचे मनापासून अभिनंदन. अंदाजपत्रकाला अनेक लोक बजेट म्हणतात पण मी याला पहिल्याच दिवसापासुन अंदाजपत्रक म्हणतो कारण कि, या महानगरपालिकेमध्ये अंदाजपत्रकाबद्दल अभ्यास कसा करायचा, याची चिरफाड कशी करायची हे जर मला कोणी शिकवले असेल तर मला व प्रविणला नानाजी शामकुळेजी ने हे शिकवले. आणि ते नेहमी म्हणायचे कि हे अंदाजपत्रक आहे आणि त्यामुळे सभागृहातील जेवढे सदस्य बोलले त्यांना मला मनापासून विनंती करावयाची आहे कि हे अंदाजपत्रक आहे. याच्यामध्ये येणारे आंकडे ते तानाजीनी अंदाजपत्रक ठेवला असेल तेव्हा देखील नसतील आले आणि आज देखील संदिप जाधव ठेवतील त्यावेळेस आलेच पाहिजे असा आग्रह धरण्याचा कुठल्याही पध्दतीचा कारण नाही. कारण हे अंदाजपत्रक आहे याच्यामुळे ऐवढा रेव्हेंन्यु येईल, हा अंदाज आहे, ऐवढा खर्च होईल, हा अंदाज आहे आणि त्याच्यामुळे अंदाजपत्रक ठेवत असतांना या पध्दतीचे आंकडेमोड करणे हे प्रत्येक पक्षाचा कुठल्याही पक्षाचा स्थायी समितीचा अध्यक्ष असेल तर तो हा यापध्दतीने करित असतो. याठिकाणी अनेक मा. सदस्यांनी अनेक विषय ठेवले दुर्दैवाने यामध्ये अनेक मंडळी आता सभागृहात नाही त्यांनी राहावयास पाहिजे अशी माझी इच्छा होती. त्यांनी म्हटलेला सभागृहाच्या पटलावर येत आहे म्हणुन मी त्याचा ओझरता उल्लेख करीन, संदिप सहारे यांनी असे म्हटले कि याठिकाणी डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांच्या स्मारकाची जागा भारतीय जनता पार्टीनी नाही दिल्यामुळे त्यांचे खायचे व दाखवायचे दांत हे वेगळे आहे, दुर्दैवाने ते गेले मला असे वाटते कि, त्यांना संपुर्ण उत्तर धर्मपाल मेश्राम यांनी त्यांच्या भाषणात दिलेले आहे. आणि तरी मी त्याच्यामध्ये केवळ एक ही कोट याच्यावर करीन कि संदिप सहारेजी आमचा असे नाही अन्यथा तुमच्या घराच्या बाजुला नामांतरण शहिद स्मारकांच्या शहिदांच्या आंदोलनामध्ये जे 27 दलित तरुण मारल्या गेले होते त्या दलितांच्या स्मारकासाठी स्मारक उभे करायला 2011-12 मध्ये भारतीय जनता पार्टीनी जागा दिली दाखवायचे दांत आमचे नाही, तुमचे वेगळे आहे ऐवढेच सांगायला हे एकच प्रकरण पुरेसे आहे. आणि ते म्हणत होते नितीनजी गडकरी यांचे स्वप्न महानगरपालिकेचा काय संबंध आहे. कारण तिकडे त्याच्यावरती बोलता येत नाही, ते बोलायला मग सभागृहामध्ये त्यांना चान्स मिळाला मा.नितीनजी गडकरी स्वप्न बघतात ते स्वप्न अस्तित्वात आणण्याची त्यांच्यात ताकद आहे म्हणुन ते बघतात त्याचे एक उदाहरण मी या सभागृहात देवु इच्छितो कि या नागपूर महानगरपालिकेच्या हद्दीमध्ये आजपर्यंत पिण्याच्या पाण्याच्या टांक्या 60 आहे, या नागपूर महानगरपालिकेवरती जेवढ्या वर्षामध्ये 50 वर्ष राज्य हे काँग्रेसनी केला, 15 वर्ष राज्य हे भारतीय जनता पार्टीने केले पण तुमच्या 50 वर्षांच्या काळामध्ये तुम्ही पिण्याच्या पाण्याच्या टांक्या बांधल्या 10 आणि 15 वर्षात बांधल्या नितीन गडकरीच्या स्वप्नानी 50 टांक्या, केवळ इतकेच नाही तर अमृत योजनेमध्ये एक दोन नाही तर पुन्हा 43

पिण्याच्या पाण्याची टांक्या कोणाच्या मंजूर करण्याची ताकत होती तर ती नितीन गडकरी यांच्या स्वप्नात होती आणि एक दोन नव्हे तर 43 पिण्याच्या पाण्याच्या टांक्या ह्या आपले अनधिकृत भाग म्हणता येईल, त्याला बाह्य भाग म्हणता येईल, या भागात आता 43 पिण्याच्या पाण्याच्या टांक्या बंधणार आहे, हे देखील आपल्या शहरासाठी अत्यंत गौरवाची बाब आहे. परिवहनाच्या बजेटमध्ये त्रुटीबद्दल ही ते बोलले कि असा कसा तुम्ही परिवहनचा बजेट काढला, परिवहनचा बजेट करीत असतांना आपण ज्यावेळी परिवहनचा बजेट करतो, महानगरपालिकेचा बजेट करीत असतांना तुटीचा बजेट आपण देत नसतो त्यामुळे परिवहन हा विभाग हा महानगरपालिकेचा विभाग आहे त्याला थोडा जर अनुदान द्यावा लागला तर तो अनुदान या बजेटच्या स्वरूपामध्ये आम्ही दिलेला आहे. त्यासाठी आम्ही काही ही वेगळा केलेला नाही, त्यामुळे परिवहनच्या बजेटमध्ये देखील तुट नाही, त्यासाठी आपण अनुदान दिला आहे जर येणा-या काळामध्ये त्या ठिकाणी फायदा झाला तर तो फायदा देखील महानगरपालिकेला 100 टक्के होणार आहे. कोणी असे म्हटले कि आम्ही विरोधी पक्षात असल्यामुळे भेदभाव होते, तर मी सांगु इच्छितो या सभागृहाला कि कुठे ही कुठल्याही प्रकारचा भेदभाव या काळामध्ये यापूर्वी ही झाला नाही व नंतर ही होणार नाही. भेदभाव हा भारतीय जनता पार्टीच्या आमच्या काळामध्ये कधीही झालेला नाही आणि येणा-या काळामध्ये देखील होणार नाही एकच आंकडा भैयानी सांगितला कि 58 लक्ष रुपये प्रत्येक प्रभागात याचा अर्थ प्रत्येक प्रभागात 2.25 करोडचे फिक्स कामे ही 100 टक्के होणार या व्यतिरिक्त तुमची जी काही मागणी असेल त्याचा देखील स्थायी समितीचे अध्यक्ष 100 टक्के विचार करणार आहे. याशिवाय एका व्यक्तिके मला मनापासून अभिनंदन करावयाचे आहे तसे दोन चार लोकांचे करावयाचे आहे, कारण त्या व्यक्तिका या महानगरपालिकेमध्ये रेखांटन एका वेगळ्या विषयांनी केल्या जातो, हा व्यक्त आक्रास्ताळा व्यक्त आहे पण आज माझी या सभागृहाला विनंती आहे कि, आपण सर्वांनी मिळून मनोज सांगोळे यांचे मनापासून अभिनंदन करणे अत्यंत गरजेचे आहे. या व्यक्तिके ज्यापध्दतीने बजेटचा अभ्यास केला, बजेटचा अभ्यास करीत असतांना केवळ काही तरी करा काही तरी करा हे नाही म्हटले तर एक एक छोट्या विषयांचा अभ्यास करून पहिल्यांदा त्यांनी विषय असा मांडला कि उत्पन्नाचे स्रोत वाढणार कसा आहे, तुम्ही नेहमी अनुदानाचा बोलता, सारे नगरसेवक, सारे अधिकारी बोलत असतांना एकच म्हणतात कि महानगरपालिकेत आमच्या प्रभागाच्या विकासाला किती पैसे मिळणार पण याच्यापैकी एक तरी व्यक्त असा दाखवा ज्यांनी याचा विचार केला विरोधी पक्षाचा, सत्तापक्षाचा आम्हाला उत्पन्नाचा स्रोत तर पाहिजेच हे होत असतांना राज्य व केंद्र शासनाच्या मदतीने होत नसते तर महानगरपालिकेला स्वतःच्या भरवश्यावर स्वतःची ताकद निर्माण करावी लागते असे म्हणणारे मनोज सांगोळेजींचा मनापासून आपण अभिनंदन केला पाहिजे आणि त्यामुळे उत्पन्नाच्या स्रोताचा विचार आपण कोणीच करीत नसतो, नकाशा मंजूर करण्याचा विषय, नकाशा मंजूर मग तो झोनल कार्यालयात व्हावा कि नगररचना कार्यालयात व्हावा, याचा विचार न करता नकाशा मंजूरीच्या माध्यमातून किती उत्पन्न होईल, याचा देखील विचार आपण सर्वांनी मिळून करणे अत्यंत गरजेचे आहे. हे सर्व होत असतांना आभाताई पांडे याठिकाणी नाही, त्यांनी बोलता बोलता असे म्हटले कि नागपूर महोत्सवाकरिता 3 करोड रुपये मा. मुख्यमंत्रीजी यांना आपण मागता मला विश्वास आहे कि, आपले मा.मुख्यमंत्री जी इतके चांगले आहे कि, हे आज आभा पांडे आपल्याला सांगत आहे हे तुम्हाला आम्हाला माहितच नाही. अरे 3 करोडची गोष्ट आपण करता आभा पांडे ज्याठिकाणी मागील आपण ज्या पक्षामध्ये निवडून आल्या होत्या, काँग्रेसमधून आपण निवडून आल्या, चुंगी गेला, एल.बी.टी.आला, मग एल.बी.टी.ला व एल.बी.टी.गेल्यानंतरचा जे अनुदान होते चुंगीचा त्यासाठी आपल्याला शब्द दिला होता, आपल्याला आश्चर्य वाटेल या महानगरपालिकेमध्ये वारंवार चर्चा करीत असतांना लोक बोलतात कि तुम्ही असे बोलतात तुम्ही तसे

बोलतात पण हे बोलत असतांना जी खरी वास्तविक स्थिती आहे जी भैयानी सांगितली ती स्थिती अशी आहे कि या महानगरपालिकेमध्ये 2015 ऑगस्ट पासून एल.बी.टी.चा अनुदान मिळणे सुरु आहे, याचा अर्थ असा आहे कि देवेंद्र फडणवीसांचे सरकार आले आणि प्रविण दटकेच्या नेतृत्वात आम्ही सर्व लोक वारंवार त्यांना भेटल्यानंतर त्यांनी सांगितले कि, मी हे अनुदान देणार आहे आणि ऑगस्ट 2015 पासून एल.बी.टी.चे अनुदान सुरु झाले, तुम्ही कल्पना करा कि जर एल.बी.टी.चे अनुदान मिळणे सुरु न झाले असते तर आपली स्थिती किती भयानक राहिली असती आणि याच्यामुळे 3 करोडची काय गोष्ट करता, नागपूर महोत्सवामध्ये नाचणे करता, हे करता ते करता अरे नागपूर महोत्सव आज या संपुर्ण महाराष्ट्रामध्ये नागपूरचा गौरव वाढविणारा एक महोत्सव झाला आहे, मी आपल्या एक उदाहरण सांगतो काही लोकांनी हा ही विषय रेस केला कि आमच्या भागामध्ये स्लम आहे, आमच्या भागामध्ये स्लम आहे, ते केला पाहिजे बरोबर आहे तुमच्या भागामध्ये स्लम आहे ते केलेच पाहिजे, पण हे होत असतांना या शहरामध्ये अशी ही मंडळी आहे जी अनेक वर्षांपासून इमानेएतबारे टॅक्स भरत आहे, आणि मागील दोन वर्षांपासून महानगरपालिका स्वतःचा एकही पैसा नागपूर महोत्सवावर खर्च करित नाही, तर महानगरपालिका मा.मुख्यमंत्री यांना मागते आणि मा.मुख्यमंत्री हे अनुदान 3 कोटी रूपयांचे महानगरपालिकेला देत असतात. म्हणुन त्यांनी द्यावा हे आपल्याला आश्चर्य वाटेल मी प्रफुल्लजींचे भाषण ऐकत होतो, प्रफुल्लजी म्हणाले कि पेपर सोपा मिळाला, प्रफुल्लजी पेपर जर सोपा मिळाला असेल तर 151 लोक निघाले पाहिजे, तो आम्हाला सोपा होईल व तुम्हाला सोपा होणार नाही तर भारतीय जनता पार्टीच्या मागच्या 10 वर्षांच्या कामामध्ये आम्ही जे काम केले, त्या कामाच्या भरवश्यावर आम्ही 108 लोक निवडुन आलो. आम्ही का निवडुन आलो याचा अजून एक कारण ऐका आपण सांगत आहे अविकसीत लेआउट, अविकसीत लेआउट आम्ही सहज गणित काढले, हया लेआउटमधल्या विकास कामाकरिता महाराष्ट्र शासनाकडुन देवेंद्र फडणवीसांच्या नेतृत्वामध्ये अडीच वर्षांमध्ये 4.50 कोटी रूपयांचे विकास काम झाले आहे आणि अजून आपल्याला एक सांगतो कि पेपर सोपा नाही तर आपल्याला आश्चर्य वाटेल कि, पेपर कसा ही असता तरी नागपूरचे दोन सुपूत्र तानाजींनी सांगितले त्या दोन सुपूत्रांचा नेतृत्व येवढा मोठा होता कि, प्रफुल्लजी 11 तास झाले आहे विरोधी पक्षनेत्यांचे भाषण झाले तुमच्या मागचे कॉंग्रेसचे सदस्य पहा किती आहे आणि 11 तास झाले माझ्या मागच्या भारतीय जनता पक्षाचे सदस्य पहा किती आहे. हे खरे कारण आहे बाकी कारणच नाही आणि त्याच्यामुळे 1 तारखेपासूनचा जो नियमित पगार म्हणजे किती ही रेव्हेंयु राहो, तो मा.आयुक्तांनी दिलेला आहे त्यांचे अभिनंदन दया भैय्यानी केले आहे मी देखील त्यांचे अभिनंदन करतो. कारण कर्मचा-यांचा एक तारखेपासून नियमित पगार काढणे हे खरोखरच अडचणीचे काम होते ते त्यांनी केले आहे याचा अर्थ मार्ग 100 टक्के निघु शकतो आपली देखील साथ 100 टक्के आम्हाला मिळणार आहे. एक विषय आभाताईनी घेतला, तुम्ही पण घेतला कि कलम 41 नुसार सभागृहाला वन टाईम सेटलमेंटची स्कीम राबविण्याचा अधिकार आहे काय ? सभागृह हे नागपूर महानगरपालिकेचा सर्वोच्च सभागृह आहे, या सभागृहाला सर्व प्रकारचे अधिकार आहे, आणि याच्यात कायद्याची जी बाब आहे तो अधिकार मा.आयुक्तांना आहे, आपण जर वाचले असेल तर बजेटमध्ये मा.स्थायी समिती अध्यक्षांच्या भाषणामध्ये आहे कि, हा प्रस्ताव मी सभागृहापुढे ठेवतो आणि हा प्रस्ताव ठेवल्यानंतर नियमाप्रमाणे त्यांना ही माहित आहे कि हा संपुर्ण बजेट आज सभागृहांनी मंजूर केल्यानंतर इम्प्लीमेंटेशनकरीता मा.आयुक्तांकडे जाणार आहे. आणि हे इम्प्लीमेंटचे संपुर्ण अधिकार मा. आयुक्तांना आहे त्यांना जर असे वाटत असेल कि या वन टाईम सेटलमेंट योजनेनी महानगरपालिकेचे काही नुकसान होणार तर मा.आयुक्त ते 100 टक्के थांबवु शकतात जर त्यांना वाटला कि या विषयामुळे फायदा होणार आहे तर मा.आयुक्तांच्या अधिकारातला हा विषय आहे. पण हे होत असतांना माझी देखील

आपल्याला सर्वांना विनंती आहे मागील वेळेस ही योजना मी जलप्रदाय समितीचा अध्यक्ष असतांना काढली होती आणि त्यावेळेस 40 हजार जे थकित नागरिक होते, आणि टॅक्स भरणारे जे लोक होते असे 18 हजार लोकांनी त्याच्यामध्ये हिस्सा घेतला होता. 22,000 लोकांनी त्यामध्ये भाग घेतला नाही, त्यामध्ये निश्चितच जी काही कारणे असतील परंतु माझी आपल्याला देखील विनंती आहे कि आपणांस माहितच आहे कि महानगरपालिकेमध्ये तिजोरीमध्ये पैसा नसेल तर आपल्याला निधी कसे मिळणार त्यामुळे आपल्याला विनंती आहे कि आता 6 जूलै ते 15 जूलै हया प्रापटी टॅक्स, वॉटर टॅक्स हया दोन्ही योजना आपण राबविल्या आपण यामध्ये पक्षभेद विसरू या, यामध्ये कोणा नेत्यांचे फोटो नको, हा केवळ महानगरपालिकेचा आव्हान हवे माझी आपणांस विनंती आहे कि, मा.नगरसेवकांना विनंती आहे कि हे 10 दिवस तुम्ही आणि आम्ही ताकदीने ज्यावेळी आपण आपल्या प्रचाराच्या वेळेस फिरतो, यावेळेस आपण वैयक्तिक फिरलो कि ही योजना आहे या योजनेमध्ये सहभाग घ्या तर दोन तीन महिने आपण सांगितले कि जी.एस.टी.चे अनुदान आपल्याला मिळणार नाही, त्या अनुदानाची संपुर्ण रक्कम या दोन योजनेमध्ये 100 टक्के आहे, आपण जर व्यवस्था केली, आपण जर प्रयत्न केले, नगरसेवक सर्वसामान्य व्यक्तित्या घरी गेले तर 100 टक्के ही योजना निश्चितच यशस्वी होणार आहे पण हे होत असतांना माझी एक सूचना मी इतर सूचना करणार आहे पण एक सूचना माझ्या मनात आली म्हणुन करीत आहे, सभागृहाने, महापौरांनी हे नेहमीच होत आहे काय ? याची देखील काळजी आपण सर्वांनी घेतली पाहिजे कि एकीकडे सर्वसामान्य नागरिक त्यांचा कर नियमित भरतो एकीकडे सर्वसामान्य नागरिक त्याचा पाण्याचे बील निश्चित भरतो, हे उदाहरण म्हणुन सांगतो मी एका सोसायटीमध्ये गेलो होतो त्या सोसायटीचे 8 वर्षांचे बील त्याठिकाणी 140 लोक रहायचे, आणि त्यांचा 8 वर्षांचा बील तो कोटीमध्ये निघाले होते मी मा.हर्डीकर साहेबांशी बोलुन चर्चा झाली कि दंड माफ करायचा, दंड माफ केल्यानंतर 52 लाख निघाले त्या 52 लाखाला डिवाईड केला त्या 8 वर्षांमध्ये त्या माणसाच्या प्रत्येक फ्लॅटचे बील 62 रूपये येत होता, आपल्याला आश्चर्य वाटेल माझ्याकडे निवेदन आले त्यांनी सांगितला कि 62 रूपयांचा पाण्याचा बील आम्ही भरू काय ? मी त्यांना सहज विचारला कि रंगीत पाण्याची बॉटल पिता ना तुम्ही ते म्हणाले हो आठवडयाला किती घेता, ही दुर्दैवाने मानसिकता जनतेची आहे आपली सुध्दा होत आहे कि महानगरपालिकेचा किंवा शासनाचा जेवढा पैसा असेल तेवढा पैसा हा डुबवला पाहिजे. तो पैसा दिला नाही तरी चालेल आणि त्यामुळे ही वनटाईम सेटलमेंटची योजना या पांच वर्षांच्या काळामध्ये अंतिम योजना असावी असे मी माझ्यातर्फे या सभागृहाला विनंती करतो. या पांच वर्षांच्या कालावधीमध्ये कुठल्याही प्रकारची वनटाईम सेटलमेंटची योजना या काळामध्ये कोणीही आणु नये. किंवा या सभागृहाने त्याला मान्यता देवु नये ही अंतिम योजना असावी, आणि या अंतिम योजनेनंतर खरे काम जर असेल तर प्रशासनाचा सुरु होतो, ज्यांनी थकित पिण्याच्या पाण्याचे बील भरलेले नाही त्यांच्यावर कार्यवाही करण्याची जबाबदारी ही प्रशासनाची आहे. ज्यांनी टॅक्स भरलेला नाही, त्यांचे आपण अर्ज देतो, नोटीस लावतो, जरा दोन चार घर लिलाव तर करा सर्वसामान्य नागरिक जो ईमानदारीने पैसा भरतो आहे, आपण त्याच्यावर अन्याय करीत आहे आपण आपल्या मनात देखील याची नोंद घेत नाही. त्याच्यानंतर हया अंतिम योजनेनंतर याची प्रसिध्दी देखील मोठया प्रमाणात करावी, रेडिओवरती करावी, मोठे बॅनर्स लावावे, नगरसेवकांच्या घरावर बॅनर्स लावावे, आम्हाला प्रत्येकाला पॉम्पलेट द्यावे आम्ही वाटतो. मात्र त्या त्या भागातल्या नागरिकांना या योजनेमुळे दिलासा मिळेल. दिलासा मिळाल्यानंतर ही योजना अंतिम राहिल त्यानंतरच्या पांच वर्षांच्या कालावधीमध्ये त्यानंतरच्या काळामध्ये ही योजना कधीच येणार नाही, ऐवढीच सूचना मी आपल्याला याठिकाणी करतो. हे होत असतांना दूषित पाणी गडर लाईनचा विषय मा. तानाजीनी घेतला ही गोष्ट खरी आहे, अनेक ठिकाणी हे होत आहे, अनेक चांगल्या वस्त्यामध्ये हे होत

असेल मी ज्या धंतोली प्रभागाचा नगरसेवक आहे त्याठिकाणी भयानक पिण्याच्या पाण्याची स्थिती आहे परंतु हे होत असतांना त्याठिकाणचे पिण्याचे पाण्याचे बील नियमित बरोबर येत असतात, हे होत असतांना त्याठिकाणची गडर लाईन दुरुस्त होणे आवश्यक आहे. माझी विनंती आहे कि कुठेही पक्षाचा भेद नाही, कुठेही जातीचा धर्माचा भेद नाही, पण आपण विचार करावा ज्यावेळी श्री भुटटो बोलत होते, त्यांच्यानंतर आयेशा मॅडम बोलत असतांना मी ऐकत होतो, त्यांनी सांगितला कि मोमिनपूरा भागामध्ये मागील अनेक वर्षांपासून हेच चालु आहे, जेव्हापासून भारतीय जनता पार्टीची सत्ता आली तेव्हा पासून हेच चालु आहे मित्रानो हे खरे नाही, जे खरे आहे त्याची दुसरी बाजू मी सांगतो त्याबाबत प्रशासन उत्तर देवु शकले नाही, नागपूर शहराला पाणी 700 एम.एल.डी. मिळतो. यापैकी मोमिनपूरा ज्या झोनमध्ये आहे त्या झोनमध्ये पाणी जाते 109 एम.एल.डी. सर्वात जास्त पाणी जर कुठल्या झोनमध्ये जात असेल तर ते मोमिनपूरा असलेल्या झोनमध्ये जाते. याचा पुढचा दुर्दैव तुम्हाला सांगतो तुम्ही व आम्ही याठिकाणी बसलेलो आहे आणि हे ऐकणे गरजेचे आहे की नागपूर शहराचा पिण्याचा पाण्याचा बील ज्या झोनमध्ये सर्वात जास्त पाणी जाते त्या मोमिनपूरा भागातुन 10 एम.एल.डी.चा बील येतो. याच्याबद्दल आम्ही बोलणारच नाही, याच्याबद्दल आम्ही बोलणे गरजेचे आहे मित्रानो कि पिण्याचे पाणी ज्या झोनमध्ये 109 एम.एल.डी. जाते, इतका पाणी जात असतांना गडर लाईनीत पिण्याचे पाणी गेलेच नाही पाहिजे ही प्रशासनाची जबाबदारी आहे आपली सर्वांची या सभागृहाची जबाबदारी आहे. पण हे होत असतांना त्या भागामध्ये 109 एम.एल.डी. पाणी जाते व 10 एम.एल.डी.चे बील येते पण 99 एम.एल.डी.चा पाण्याचा बील कोण देणार आहे हे ते नियमित भरणारे नागरिक आहे ते सहज एका स्ट्रोकमध्ये महानगरपालिकेचा पाण्याचा बील भरतात. त्यांच्या डोक्यावती पाण्याचा बील प्रलंबित नाही राहत आणि त्यामुळे त्याचा देखील आपण विचार केला पाहिजे कि केवळ नगरसेवक किंवा पदाधिकारी म्हणुन येणारा पैसा आपल्याला विकास कामाकरिता कसा मिळवता येईल, परंतु महानगरपालिकेत पैसा कसा येईल याचा देखील आपण विचार केला पाहिजे. याकरिता मी आपणांस आव्हान करतो, बाकीचे इतर विषय देखील आहे, प्रफुल्लजीने म्हटले कि टिका करण्याचा अधिकार आहे होय 100 टक्के आपणांस टिका करण्याचा अधिकार आहे. आपण जे सांगितले, आम्ही वचननामा दिला आहे, मगाशी मी व प्रविण बोलत होतो, त्यातल्या हया दोन गोष्टी आपल्या कसे लक्षात आले नाही त्यामुळे आपण जे सांगितले त्याबद्दल आम्ही निश्चित 100 टक्के जागृत झालेलो आहे येणा-या काळामध्ये असे होणार नाही त्याची देखील आम्ही काळजी घेईल. टॅकरद्वारे पाणी पुरवठ्याचा आपण सांगितले, एन.ई.एस.एल.ने निर्णय घेतला कि जनतेकडुन कुठल्याही प्रकारची पाण्याचे पैसे घ्यायचे नाही, आणि त्याच्यामुळे तो विषय पुन्हा सभागृहात विचारण्याची गरज नाही व आपण जे सांगत आहे 6 कोटी जे नागरिक पैसे देवुन पिण्याचे पाणी घेत आहे, त्यांचे आहे 2013-14 मध्ये 5 कोटी होते, 2015 मध्ये सवा चार होते, 2015-16 मध्ये 4.97 होते आणि त्यामुळे यावर्षी हे 6 कोटी अपेक्षित हे सभापतीने ठेवलेला आहे. त्याचा देखील विषय नाही. बाकी सर्व विषय झालेले आहे असे मला वाटते. आपण 330 कोटीचे सांगितले, त्या 330 कोटीचे काम निश्चितच झाले आहे. त्यातले 72 कोटी अजूनही महानगरपालिकेला अप्राप्त आहे. एम.एस.आर.डी.सी.ने जे काम केले होते त्याचे 190 कोटी महानगरपालिका जवळपास अजूनही देतच आहे पण एक गोष्ट तुमची व प्रफुल्लजीची जी भावना आहे ती महत्वाची आहे कि कुठलाही शासन असो, कुठलीही सरकार असो, महानगरपालिका एक स्वायत्त संस्था आहे ती स्वतःच्या भरोवश्यावर झाली पाहिजे. ही भावना अत्यंत महत्वाची व प्रामाणिक भाव आहे आणि त्यामुळे ही सरकारची फुगडी जास्त वेळ चालु नये जोपर्यंत गरज आहे तोपर्यंत चालावी याकरिता आम्ही देखील निश्चितच प्रयत्न करणार आहे. दलित वस्तीचा निधी हा एन.आय.टी.कडे वळविण्यात आला होता तो केव्हा वळविला कोणी वळविला, ही गोष्ट जावु द्यावी पण

हया दलित वस्तीचा निधी ज्या दिवसापासून 31 मार्च 2017 पासून नियमित झाला आहे याच्यामुळे ते देखील तुमच्या आमच्यासाठी महत्वाचा आहे. मी सभापतीचा अभिनंदन करतो कि रेनवॉटर हार्वेस्टींगसाठी प्रविण दटके यांनी प्रयत्न केला होता. त्याकरिता 50 लक्ष रूपये त्यांनी ठेवलेले आहे यामध्ये एखाद्या ठराविक भाग घेवून तो भाग हा रेनवॉटर हार्वेस्टींगनी संपुर्ण केला पाहिजे अशी त्यांची त्या मागची भावना आहे. हे करीत असतांना माझी सभागृहाला विनंती आहे कि आपण कायदे करतो व कायदे जेव्हा अमलबजावणीकरिता गेले कि त्या अधिका-यांना तुम्ही व आम्ही फोन करतो, आणि त्याच्यामुळे रेनवॉटर हार्वेस्टींगचा जो विषय होता तो रेनवॉटर हार्वेस्टींगचा कायदा आपल्याला करणे गरजेचे आहे, शहरामध्ये पाणी आहे परंतु मी तुम्हाला सांगतो जबाबदारीनी याचपध्दतीने आपण सर्व जर नागरिकांसोबत वागत राहिलो तर या शहरामध्ये पिण्याच्या पाण्याची कमतरता येणा-या पांच वर्षांमध्ये उभी राहिल आणि त्याच्यामुळे रेनवॉटर हार्वेस्टींग वरून आलेल्या पिण्याचे पाणी साठविणे आणि त्याची साठवणुक करून आपला जलदर वाढविणे त्याची भुपातळी वाढविणे याकरता रेनवॉटर हार्वेस्टींग कंपल्सरी करणे गरजेचे आहे. हे जर होत नसेल माझ्या मते हे फक्त कागदावर आहे कारण हे मंजूर झालेला आहे कि रेनवॉटर हार्वेस्टींग करण्यात यावे पण त्याची अमलबजावणी कोणी करीत नाही, कोणी केले आहे का ते सुध्दा पहाणे महत्वाचे आहे. त्यामुळे त्याकडे सुध्दा बघणे अत्यंत आवश्यक आहे. एका विषयासंदर्भात मा. अध्यक्षाने अभिनंदन करतो कारण तुम्ही व आम्ही कुठल्याही पक्षाचे सरकार असो काही जण मनापासून करतात व काही करीत नाही, झाडे लावा, झाडे वाचवा आपण फोटोमध्ये झाडे लावत असतांना कॅमेरेकडे बघत असतांना फोटो देखील आपले येतात परंतु खरोखरच मनापासून किती जण झाडे वाचवितात हा देखील प्रश्न आहे. त्यामुळे त्यांनी यावेळेस एक डिसीजन घेतला आपण एकीकडे झाडे लावित असतो आणि एकीकडे आपण वरती पडोचल्यावर आपला परिवार आपल्याला वरती पडोचविण्यासाठी पुन्हा लाकडे झाडे तोडा म्हणतो. पण हे कश्यासाठी आहे मी त्यांच्या धाडसाचे मनापासून अभिनंदन करतो कि हा विषय होईल, ही मला तरी कल्पना होती कि कोणी तरी मनापासून म्हणणार. आपल्या समाजाची वेगळी परंपरा आहे, धर्माची वेगळी परंपरा आहे, अनेकांना यापध्दतीची भावना वाटते मी एका मृत व्यक्तिला शवदाहिनीमध्ये घेवून गेलो होतो त्याच्या आजीनी मला नंतर इतका झापले कि ते म्हणे कि तुम्ही माझ्या मुलाला शवदाहिनीमध्ये टाकले त्याला लाकडामध्येच टाकावयास पाहिजे होते. ही भावना असते परंतु हयावेळी आपण जे लाकडाला शुल्क लावतो आहे, ते शुल्क यानंतर जे लाकडे निशुल्क करतो आहे अंत्यसंस्काराकरिता यावेळी लाकडांना शुल्क लागेल, शेतक-यांच्या गव-यापासून बनविलेले जे असतात त्याला प्रिकिटस म्हणता येईल, त्या प्रिकिटसच्या भरवश्यावर जर कोणी अंत्यसंस्कार केला तर त्याला पर्यावरणाला देखील चालना होईल, त्याला निःशुल्क आपण देवु दहनघाटावरती यापध्दतीची रचना मागील वर्षभर आपण चालविली आहे त्याच्यामुळे ही सक्सेसफुल आहे तर येणा-या काळामध्ये नागपूर शहरामध्ये ऐवढा मोठा निर्णय आपण घेतला त्याकरिता देखील मी मनापासून आपले अभिनंदन करतो. 20 लक्ष रूपयांचा वार्ड फंडाचा विषय श्री प्रविण दटके यांनी ठेवलेला आहे त्याला देखील मी मान्यता देतो. आरोग्याबद्दल अनेकांनी म्हटले आज शहरामध्ये जे डायलेसीस सेंटर चालु आहे, जे सिकलसेलचे विषय चालु आहे, प्रभाकरराव दटके स्मृती केंद्रामध्ये जे डोळ्यांचे ऑपरेशनचे विषय सुरु आहे, ते देखील त्यामध्ये वळतात यावेळेस देखील आपण महत्वाचा एक निर्णय घेतला, स्त्रियामध्ये ब्रेस्ट कॅन्सरचा जे वाढते प्रमाण आहे त्याकरिता महानगरपालिकेनी 10 मशीन घ्यायचे मी त्याबद्दल देखील मा. अध्यक्ष, स्थायी समिती यांचे मनापासून अभिनंदन करतो. मी स्थायी समिती अध्यक्ष असतांनाच्या काळात एक विषय होता नंतर तो माझ्या डोक्यातुन गेला, मला वाटते कि तानाजीच्या बोलण्यात आला याचा विचार आपण करणे गरजेचे आहे, म.न.पा.नी स्वतःची लॅन्ड बँक तयार करणे, आजपर्यंत याकडे

प्रशासनाने किती लक्ष दिले याची मला कल्पना नाही. हे होणे अत्यंत गरजेचे आहे कारण महानगरपालिकेचे प्लॉट कोणीही दाबते, घेते, विकते, बाजार विभागाची तशी स्थिती करून टाकली आहे आम्ही त्यादिवशी विषय काढला कि बुधवार बाजाराच्या एक दुकानदार महानगरपालिकेला आज 500 रूपये देतो, आणि 5000 हजार रूपये तो दुस-याकडून किराया घेत आहे, आम्ही असा सहज विचारला तर एक सिगरेटचा स्टॉल आहे तो ओटा आहे साधा तो 500 रूपये महानगरपालिकेत भरतो व 5000 रूपये मात्र तो घेतो या पध्दतीच्या सर्व योजना आपण काढल्या पाहिजे. हयामध्ये आपण पैसे वाढवु शकतो परंतु हे होत असतांना कुठेही अवास्तव काही होवु नये, याची देखील काळजी घ्यावी, जे स्टेडियम आहे, त्या स्टेडियमबद्दलचा देखील त्याच्यामध्ये विषय आहे. विकासनगरमध्ये एक स्टेडियम आहे त्याठिकाणी लक्षात येते कि महानगरपालिका ते चालवित आहे, आणखी एक विषय आहे निडाम पार्कचा महानगरपालिकेला त्याच्या माध्यमातुन वार्षिक 40 लक्ष रूपये रेव्हेंयु मिळालेला आहे. व निडॉम पार्क चालविण्यास आपण 25 लक्ष रूपये त्यांना देतो. यापध्दतीच्या जर योजना असतील तर त्या योजना नसलेल्या ब-या आहे, आपल्या महानगरपालिकेच्या अधिका-यामध्ये ताकत असेल तर ते आपण चालविल्या पाहिजे व आपल्यात ताकत आहे, आपल्या अधिका-यामध्ये ताकत आहे, कर्मचा-यामध्ये ताकत आहे, पण रचना एकच आहे आयुक्त साहेब यांना कुठे तरी जागविण्याची गरज आहे, एखाद्या कोणी तरी जामुवंत होण्याची गरज आहे. यांच्यातील ताकत काय आहे ते बघण्याची आवश्यकता आहे त्या विकासनगरच्या स्टेडियमबद्दल मी सांगत होतो कि त्याठिकाणी आम्ही 500 रूपये प्लेअर्सकडून घेतो आणि तो कोच 2000 हजार घेतो म्हणजे याचा अर्थ काय आहे प्रापटी आमची, स्टॅब्लिशमेंट आमचा, विद्युत दिव्यांचा बील आम्ही भरणार त्याचा काही खराब झाला तर आम्ही तो दुरुस्त करणार पण पैसे कोण घेतो तो कोच 2000 घेतो व आपल्याला 500 रूपये मिळते अश्या काही गोष्टी आपल्या अधिका-यांना देखील सांगणे गरजेचे आहे. आणि त्यामुळे माझी आपल्याला विनंती आहे कि या सभागृहानी जे विषय ठेवलेले आहे, एक गोष्ट मात्र प्रामाणिकपणे मी याठिकाणी मंजूर करतो कि, दवाखान्याची स्थिती, फायरब्रिगेडची स्थिती मल:निस्सारण नवीन योजना आणण्याची स्थिती या स्थितीकडे लक्ष देणे खरोखर गरजेचे आहे. हे जे विरोधी पक्षांनी म्हटले त्यामध्ये कुठेही किंवा चुक म्हटले असे नाही. तर याकडे अधिक लक्ष देणे आवश्यक आहे. सूरतमध्ये दवाखाना बघितला महानगरपालिकेचा आपल्याकडचा प्रायव्हेट दवाखाना देखील ऐवढा सुंदर राहु शकत नाही, इतका अप्रतिम दवाखाना आहे महानगरपालिकेचा करणारे तर आपलेच माणसे आहे. करणारे माणसे तसेच माणसे आहे जे आपल्याकडे आहेत त्यांची काही वेगळी स्थिती नाही. त्याच्यामुळे दवाखान्याची स्थिती, फायरब्रिगेडची स्थिती, मल:निस्सारणाची योजना कश्यापध्दतीने तयार केली पाहिजे हे देखील गंभीरतेने लक्ष देणे हे आवश्यक असतांना एकच गोष्ट मी सदनाच्या वतीने मा.महापौरजी प्रशासनाला सांगु इच्छितो कि हे तेव्हाच शक्य आहे ज्यावेळी प्रशासन व पदाधिकारी हातात हात घेवून ताकदीने एकत्रितपणे पुढे जातील लक्षात असे येत आहे कि पदाधिका-यांची इच्छा असेल व प्रशासनाची इच्छाशक्तीच नसेल तर यामध्ये कुठल्याही योजना त्या आजच्या स्थायी समितीने ठेवलेल्या असो किंवा आम्ही सर्वांनी ठेवलेल्या असो त्या कुठल्याही योजना यशस्वी 100 टक्के होवु शकत नाही. आणि त्यामुळे आयुक्तांच्या माध्यमातुन ज्याठिकाणी आवश्यक असेल त्याठिकाणी दंड आकारणे, ज्यावेळेस आवश्यक असेल त्या वेळी याच पदाधिका-यांना याच अधिका-यांना महानगरपालिकेच्या कर्मचा-यांच्या पाठीवरती शाबास्कीची थाप देखील देणे हे देखील अत्यंत आवश्यक आहे कारण हेच ते कर्मचारी आहे जे एखाद्या सभागृहाच्या माध्यमातुन 40 लक्ष रूपये गोळा करणारे देखील हेच कर्मचारी आहे. हे काही दुसरे कर्मचारी नाही आहे, त्यामुळे याकडे प्रशासनाने 100 टक्के लक्ष देणे अत्यंत गरजेचे आहे. याठिकाणी काही सूचना आपल्यामार्फत मी मा.अध्यक्ष, स्थायी

समिती यांना देतो आहे. त्या सूचनांचा या बजेटमध्ये स्विकार व्हावा. एक सूचना सांगितली होती कि वार्ड फंड जो विकास निधी आहे तो 20 लक्ष ठेवण्यात यावे त्यामध्ये 2 लक्ष रुपये हे डस्टबीनसाठी वळविण्यांत यावे. दुसरी सूचना म.न.पा. प्रशासकीय इमारतीतील सातव्या मजल्यावर स्मार्ट सिटीचा एक कार्यालय करणे गरजेचे आहे. त्या कार्यालयाकरिता त्याच्या इंटेरीअरकरिता रुपये 2.50 कोटी रूपयांची तरतुद या बजेटमध्ये करण्यांत यावी. आणि येणा-या दोन महिन्या काळामध्ये प्रशासनाने हे संपुर्ण काम ताकदीने पुर्ण करून घ्यावा. त्याचप्रमाणे मालमत्ता करामध्ये ज्येष्ठ नागरिक बंधुभगिनीनिच्या नांवावर शहरामध्ये जे ज्येष्ठ नागरिक आहे त्यांना मालमत्ता करामध्ये 10 टक्के सुट देण्यांत यावे, हा वचननाम्यातला विषय आहे. या शहरामधील जे ज्येष्ठ नागरिक आहे ज्यांच्या नावांवर मालमत्ता आहे त्या सर्व ज्येष्ठ नागरिकांच्या मालमत्तामध्ये 10 टक्के सूट सामान्य करामध्ये करण्यांत यावी. मालमत्ता करधारकांकरिता ऑनलाईनची प्रक्रिया ताबडतोब सुरु करणे अत्यंत आवश्यक आहे. माझ्या एक तरुण सहकारी दिनेश यादव यांनी दोन सूचना दिल्या त्या अत्यंत चांगल्या सूचना आहे कि दिव्यांगावर जे काही उपचार महानगरपालिकेच्या रूग्णालयामध्ये होत असतील ते सर्व उपचार निःशुल्क करण्यांत यावे. याचपध्दतीने दिव्यांगाच्या साहित्याचा वितरणामध्ये म.न.पा.प्रशासनावर एक आक्षेप आहे अनेकदा मोठया नेत्यांना दाखविण्याकरिता यापध्दतीचे मोठे कार्यक्रम आपण आयोजित करीत असतो त्यामुळे साहित्य वाटपाची त्यांची जी सूचना आहे दिनेशची हे साहित्य या नंतरच्या कालावधीमध्ये झोनवाईज त्याचे वाटप करण्यांत यावे ही देखील सूचना आपल्या बजेटमध्ये घेण्यांत यावी. एक सूचना जमाल भाईने ठेवला होता कि दहनघाटाकरिता सुरक्षा रक्षक असतात, परंतु कब्रस्तानाकरिता सुरक्षा रक्षक असत नाही त्याच्या मागचे कारण वेगळे आहे आणि म्हणुन त्याचा देखील विचार नियमाप्रमाणे मा.आयुक्तांनी करावा. दुसरी गोष्ट दहनघाटावरती खड्डा करण्याकरिता 6 ते 1 असे महानगरपालिकेचे कर्मचारी असतात, खड्डा करण्याकरीता दुपारी 1 ते रात्री 9 वाजेपर्यंत प्रोव्हीजन महानगरपालिकेनी 100 टक्के करणे अत्यंत गरजेचे आहे. महिला बचत गटाचे माजी महापौर अर्चना डेहनकर यांनी महिला बचत गटाचे मेळावे घेतले होते, त्याच्यानंतर कस्तुरचंद पार्कमध्ये मोठी प्रदर्शनी महिला बचत गटाकरिता ठेवण्यांत आली होती, ते सात दिवसांनी काहीच होत नाही, तेथे सात दिवसांनी कसे होणार यावर्षी किमान पहिल्यावर्षी यापध्दतीने मा.महापौरजी यांच्या मनात ही कल्पना आहे एक जिजाऊ स्मारक या शहरामध्ये व्हावे आणि हे स्मारक होत असतांना त्याठिकाणी या सर्व महिला वर्गाकरिता नियमित अशी प्रदर्शनी त्यांचे साहित्य विकण्याची प्रदर्शनी त्याठिकाणी व्हावी याकरिता दोन कोटी रूपयांचा प्रावधान या अर्थसंकल्पामध्ये आपण करावा. त्याचप्रमाणे एक नवीन सूचना मला एका व्यापा-यांनी आता दिली मी सहज कोणाशी बोलतांना तो व्यापारी आला होता त्याची गाडी फसली आणि तो बोलता बोलता असा म्हणाला कि, मेरी इतवारी मार्केट मे दुकान है लैकिन सुलभ शौचालय का वापर करने के लिये मेरे पास जगह नहीं है। जेव्हा महानगरपालिका बांधेल तेव्हा बांधेल परंतु महानगरपालिकेचे फिरते शौचालय या शहरामध्ये आहे, इतर दिवसामध्ये त्याचा वापर कुठे होतो तो त्यांनी सांगितले कि इतवारीमध्ये कचरा घर आहे तेथे जागा उपलब्ध आहे ज्यावेळी आपल्याला त्याची गरज असेल कुठे जत्रेमध्ये कुठे व्याख्यान असेल कुठे प्रदर्शनी असेल तेव्हा आपण ह्या कार्यक्रमाकरिता देतो त्याचा उर्वरीत कालावधी सोडुन मग मस्कासाथ मार्केट असो मा.उपमहापौरासोबत आम्ही त्या मार्केटमध्ये गेलो होतो त्याठिकाणी लोकांची मागणी होती अश्याठिकाणी फिरते शौचालय वापरावे व उर्वरीत दिवसामध्ये त्याचा जो कार्यक्रम आहे त्याकरिता ठेवण्यांत यावे. त्याचप्रमाणे कर व जलप्रदायच्या थकित दंडाच्या रकमेमध्ये सुट देण्याची संधी ही सन 2017 ते 2022 मधील अंतिम संधी असावी. ही देखील एक सूचना लिहुन घ्यावी. अतिक्रमणाची कार्यवाही ही सायंकाळी 6 नंतर देखील सुरु करणे अत्यंत आवश्यक आहे. ही देखील एक सूचना निश्चितपणे

आवश्यक आहे. वाल्मिकधाम जे गोकुळपेटमध्ये आहे, त्याच्या पुढील विकासाकरिता रूपये 10 लक्षाचे प्रावधान आपण या बजेटमध्ये ठेवावे. शेवटी येवढीच विनंती करतो कि हे बजेट सत्तापक्षांचा, विरोधी पक्षांचा, पदाधिका-यांचा, अधिका-यांचा हे सर्वांचा बजेट आहे हे आपला बजेट जास्तीत जास्त उद्दिष्ट कसे गाठेल याकरिता तुम्ही व आम्ही आपण सर्व मिळून हे प्रयत्न करू या ज्या ज्या सदस्यांच्या ज्या ज्या सूचना आहे त्या सूचना सहज शक्य असतील त्या देखील आपण आपल्या अर्थसंकल्पामध्ये घ्याव्यात, अशी देखील मी आपणांस विनंती करतो. महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम 100 मधील तरतुदीप्रमाणे ज्या सूचना माझ्याद्वारे या सभागृहासमोर मांडल्या आहेत त्याप्रमाणे फेरबदल व दुरुस्तीसह ह्या महासभेनी या अर्थसंकल्पाला अंतिम स्विकृती द्यावी. तसेच महासभेने अंतिम स्विकृत केलेले अर्थसंकल्पीय अंदाजपत्रक मुद्रित करण्याची व्यवस्था प्रशासनाने करावी व मुद्रित अंतिम अर्थसंकल्पाच्या प्रत प्रति पालिका सदस्य त्यांच्या निवासस्थानी पहोचविण्याची व्यवस्था करावी हे करीत असतांना नवीन बजेट आपण यावेळेस केलेला आहे परंतु जुना जे बजेट आहे जुना बजेट फेरबदलासह पुन्हा प्रिंटींग करून सर्व मा.सदस्यांच्या निवासस्थानी आपण पहोचवावा, याची मी या सभागृहाला मा.महापौरांच्या वतीने विनंती करतो, पुन्हा सर्व पदाधिका-यांचा, अधिका-यांचा, मा.आयुक्तांचा मा.विरोधी पक्षनेते, मा.गटनेते आणि सर्व मा.सदस्यांना मनापासून धन्यवाद देतो, ही जी चर्चा आहे ती आपण जवळपास साडे अकरा तास चालविली त्यामध्ये आपण सर्व जण थांबलात एकत्रित चर्चा केली आणि महानगरपालिकेच्या हिताचाच विचार प्रत्येकांनी केला याबद्दल आपल्याला धन्यवाद देतो आणि माझ्या शब्दांना विराम देतो.

श्री प्रफुल्ल गुडधे :- मा.महापौरजी, हे बजेट बहुमतानी मंजूर झाले परंतु आमचा याला विरोध आहे हे फुगीर बजेट आहे.

महापौर :- मा.सत्तापक्षनेते श्री संदिपजी जोशी यांनी केलेल्या सूचनेसह हे अर्थसंकल्पाचे अंदाजपत्रक येथे मंजूर करीत आहे हे सभागृह 11 तास चालले या प्रदिर्घ चर्चेत 54 सदस्यांनी भाग घेवून आपण जे सहकार्य केले आहे त्याबद्दल मी आपली आभारी आहे.

वरील चर्चे नंतर मा. सत्तापक्ष नेता श्री संदीप जोशी यांनी केलेल्या खालील सूचनेसह हा विषय मंजूर करण्यात येतो. या मा. महापौरजी यांनी केलेल्या घोषणेस सभागृहाने मंजूर मंजूरच्या आवाजाने मान्यता प्रदान केली.

- 1) नागपूर महानगरपालिकेच्या व्यय अंदाजात म.न.पा. सभागृहातर्फे सुचविलेल्या दुरुस्त्या व फेरबदलाचे पुनर्विनियोजन करण्याचे अधिकार मा. महापौर यांना देण्यात येतात. त्यानुसार त्यांनी केलेले दुरुस्त्या व फेरबदल अंतिम अर्थसंकल्पात मुद्रित करण्यात यावा.
- 2) मुद्रणातील चुकीची दुरुस्ती करण्याचे सर्व अधिकार मा. अध्यक्ष, स्थायी समिती यांना देण्यात येते.
- 3) क्षेत्रिय कार्यालय पदांतर्गत ठेवण्यात आलेल्या तरतूदीचे पुनर्विनियोजन करण्याचे संपूर्ण अधिकार स्थायी समितीस देण्यास सभागृहाने मान्यता प्रदान करावी.
- 4) अर्थसंकल्पात विविध विकास कामांतर्गत ठेवण्यात आलेल्या राशीचे विविध कामांकरिता प्रावधान देण्याचे किंवा मुक्त करण्याचे अधिकार मा. अध्यक्ष, स्थायी समिती यांना देण्यात येतात.
- 5) नगरसेवकांना प्रभागातील विकास कामांकरिता वार्ड फंड तसेच रस्त्या करिता देण्यात आलेली राखीव प्रावधानाची कामे करून घेणे हे प्रशासनाचे काम असून या निधीची कामे त्या आर्थिक वर्षाच्या ऑगस्ट महिन्यापर्यंत प्रशासकीय मान्यता देवून पुर्ण करणे कार्यालयास बंधनकारक राहिल.

6) नागपूर शहरातील अनेक मालमत्ता धारकांना मागील अनेक वर्षांमध्ये आपल्या मालमत्तेवरील कर अद्याप भरलेला नाही. मागील महीन्यामध्ये या करदात्यांकरीता मनपा द्वारे 90 टक्के दंडाची रक्कम माफ करून उर्वरीत रक्कम घेण्यात आली होती. यानंतर काही मालमत्ताधारक माझेकडे आले असता त्यांनी ही योजना पुन्हा सुरू केल्यास आम्ही रक्कम भरू असे निवेदन दिले आहे. अशा सर्व नागरीकांना अंतिम संधी देण्याकरीता दि. 6 जुलै ते 15 जुलै पर्यंत अशा सर्व मालमत्ता धारकांच्या बिलावरील 90 टक्के दंड कमी करून उर्वरीत रक्कम घेण्याकरीता ह्या स्थायी समितीने निर्णय घेतला आहे. मा. सभागृहाने या प्रस्तावास मान्यता प्रदान करावी अशी मी विनंती करतो. यानंतर मात्र थकीत रक्कम वसूल करण्यास्तव विभागाने नियमाप्रमाणे कठोर कारवाई करणे अपेक्षित आहे. यांस म.न.पा. सभागृहाने सर्वानुमते मान्यता प्रदान करावी.

त्याचप्रमाणे मालमत्ता करामध्ये जेष्ठ नागरिकांच्या नावावर असलेल्या मालमत्तावरील मालमत्ता करातील सामान्य करात 10 टक्के सुट देण्यास सभागृहाने मान्यता प्रदान करावी.

7) जलप्रदाय विभागाचे अनेक थकीत ग्राहक असून त्यांचे बिलावरील मोठ्या प्रमाणात दंड आकारणी झाली असल्यामुळे ती मंडळी चालू रकमेची बिले देखील भरत नाही अशा सर्व ग्राहकांचे ख [Residential (R1), Institutional (IA) (IB), Commercial (C1A) (C1B) (C2) o Slum (S)] बिलावरील दंडाची संपूर्ण रक्कम माफ करण्यात यावी. हे केल्याने मोठ्या प्रमाणात एकमुस्त रक्कम मनपाचे तिजोरीत भरल्या जाण्याची शक्यता आहे. वरील सर्व ग्राहकांच्या दि. 31 मार्च 2017 पर्यंत बिलावरील दंडाची संपूर्ण रक्कम माफ करण्यात येत असून या सर्व ग्राहकांनी दि. 6 जुलै ते 15 जुलै पर्यंत ही एकमुस्त रक्कम भरल्यास त्यांना सरसकट दंड माफ होईल. त्यानंतरच्या कालावधीमध्ये मात्र हा दंड माफ होणार नाही. तसेच यानंतरच्या कालावधीत ही थकीत रक्कम वसूल करण्यास्तव विभागाने नियमाप्रमाणे कठोर कारवाई करणे अपेक्षित आहे. या स्थायी समितीच्या प्रस्तावास मा. सभागृहाने मंजुरी प्रदान करावी अशी मी विनंती करतो. यांस म.न.पा. सभागृहाने सर्वानुमते मान्यता प्रदान करावी.

8) लोकसहभागतातून म.न.पा. क्षेत्रातील उद्यानाचे देखभाल व संचालन करण्याकरिता खाजगी संस्थांना देण्याचा परिशिष्ट – 1 स्थायी समितीद्वारे सादर करण्यात आलेल्या धोरणात्मक प्रस्तावास ही म.न.पा. महासभा सर्वानुमते मान्यता प्रदान करावी.

9) नागपूर महानगरपालिकेच्या दवाखान्यामध्ये रोगोपचाराकरिता येणा-या दिव्यांगांवर उपचार निशुल्क करण्यास मान्यता प्रदान करावी.

अशा रितीने नागपूर महानगरपालिकेचे सन 2017-2018 चे अंदाजपत्रकात "अ" व "क" स्थायी समिती ठराव क्र. 05 दिनांक 18.03.2017 प्रस्तावित अर्थसंकल्प परिवहन समिती "ब" ठराव क्र. 73 दिनांक 09.06.2017 अन्वये अध्यक्ष, स्थायी समिती, यांना दिलेल्या अधिकारानुसार सन 2017 – 2018 चे प्रस्तावित अर्थसंकल्पातील आयुक्त द्वारा प्रस्तावित अर्थसंकल्पातील आवश्यक बाबी लक्षात घेवून अर्थसंकल्पात योग्य अशा फेरफाराच्या व यामध्ये करावयाच्या वाढीसह आणि दुरुस्तीसह महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम कलम 96 (4) तसेच परिवहन समितीद्वारा प्रस्तावित आवश्यक त्या अभिप्राय व शिफारसीसह महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम कलम 98 (3) अन्वये म.न.पा. सभागृहाकडे प्रस्तावित "अ", "क" आणि "ब" अर्थसंकल्पीय अंदाजाच्या अंतिम स्विकृतीचा प्रश्न सभागृहाने विचारात घेवून मा. सत्तापक्ष नेता श्री संदीप जोशी यांनी केलेल्या खालील सूचनेसह हा विषय मंजूर करण्यात येतो. या मा. महापौरजी यांनी केलेल्या घोषणेस सभागृहाने मंजूर मंजूरच्या आवाजाने बहुमताने मान्यता प्रदान केली.

1) नागपूर महानगरपालिकेच्या व्यय अंदाजात म.न.पा. सभागृहातर्फे सुचविलेल्या दुरुस्त्या व फेरबदलाचे पुनर्विनियोजन करण्याचे अधिकार मा. महापौर यांना देण्यात येतात. त्यानुसार त्यांनी केलेले दुरुस्त्या व फेरबदल अंतिम अर्थसंकल्पात मुद्रीत करण्यास सभागृहाने मान्यता प्रदान केली.

2) मुद्रणातील चुकीची दुरुस्ती करण्याचे सर्व अधिकार मा. अध्यक्ष, स्थायी समिती यांना देण्यास सभागृहाने मान्यता प्रदान केली.

3) क्षेत्रिय कार्यालय पदाअंतर्गत ठेवण्यात आलेल्या तरतूदीचे पुनर्विनियोजन करण्याचे संपूर्ण अधिकार स्थायी समितीस देण्यास सभागृहाने मान्यता प्रदान केली.

4) अर्थसंकल्पात विविध विकास कामांअंतर्गत ठेवण्यात आलेल्या राशीचे विविध कामांकरिता प्रावधान देण्याचे किंवा मुक्त करण्याचे अधिकार मा. अध्यक्ष, स्थायी समिती यांना देण्यास सभागृहाने मान्यता प्रदान केली.

5) नगरसेवकांना प्रभागातील विकास कामांकरिता वार्ड फन्ड तसेच रस्त्या करिता देण्यात आलेली राखीव प्रावधानाची कामे करून घेणे हे प्रशासनाचे काम असून या निधीची कामे त्या आर्थिक वर्षाच्या ऑगस्ट महिन्यापर्यंत प्रशासकीय मान्यता देवून पुर्ण करणे कार्यालयास बंधनकारक राहिल. यास सभागृहाने मान्यता प्रदान केली.

6) नागपूर शहरातील अनेक मालमत्ता धारकांना मागील अनेक वर्षांमध्ये आपल्या मालमत्तेवरील कर अद्याप भरलेला नाही. मागील महिन्यामध्ये या करदात्यांकरीता मनपा द्वारे 90 टक्के दंडाची रक्कम माफ करून उर्वरीत रक्कम घेण्यात आली होती. यानंतर काही मालमत्ताधारक माझेकडे आले असता त्यांनी ही योजना पुन्हा सुरु केल्यास आम्ही रक्कम भरू असे निवेदन दिले आहे. अशा सर्व नागरीकांना अंतिम संधी देण्याकरीता दि. 6 जुलै ते 15 जुलै पर्यंत अशा सर्व मालमत्ता धारकांच्या बिलावरील 90 टक्के दंड कमी करून उर्वरीत रक्कम घेण्याकरीता ह्या स्थायी समितीने निर्णय घेतला आहे. मा. सभागृहाने या प्रस्तावास मान्यता प्रदान करावी अशी मी विनंती करतो. यानंतर मात्र थकीत रक्कम वसूल करण्यास्तव विभागाने नियमाप्रमाणे कठोर कारवाई करणे अपेक्षित आहे. यांस म.न.पा. सभागृहाने मान्यता प्रदान केली.

त्याचप्रमाणे मालमत्ता करामध्ये जेष्ठ नागरिकांच्या नावावर असलेल्या मालमत्तावरील मालमत्ता करातील सामान्य करात 10 टक्के सुट देण्यास सभागृहाने मान्यता प्रदान केली.

7) जलप्रदाय विभागाचे अनेक थकीत ग्राहक असून त्यांचे बिलावरती मोठ्या प्रमाणात दंड आकारणी झाली असल्यामुळे ती मंडळी चालू रकमेची बिले देखील भरत नाही अशा सर्व ग्राहकांचे [Residential (R1), Institutional (IA) (IB), Commerical (C1A) (C1B) (C2) o Slum (S)] बिलावरील दंडाची संपूर्ण रक्कम माफ करण्यात यावी. हे केल्याने मोठ्या प्रमाणात एकमुस्त रक्कम मनपाचे तिजोरीत भरल्या जाण्याची शक्यता आहे. वरील सर्व ग्राहकांच्या दि. 31 मार्च 2017 पर्यंत बिलावरील दंडाची संपूर्ण रक्कम माफ करण्यात येत असून या सर्व ग्राहकांनी दि. 6 जुलै ते 15 जुलै पर्यंत ही एकमुस्त रक्कम भरल्यास त्यांना सरसकट दंड माफ होईल. त्यानंतरच्या कालावधीमध्ये मात्र हा दंड माफ होणार नाही. तसेच यानंतरच्या कालावधीत ही थकीत रक्कम वसूल करण्यास्तव विभागाने नियमाप्रमाणे कठोर कारवाई करणे अपेक्षित आहे. या स्थायी समितीच्या प्रस्तावास मा. सभागृहाने मंजुरी प्रदान करावी अशी मी विनंती करतो. यांस म.न.पा. सभागृहाने मान्यता प्रदान केली.

8) लोकसहभागातून म.न.पा. क्षेत्रातील उद्यानाचे देखभाल व संचालन करण्याकरिता खाजगी संस्थांना देण्याचा परिशिष्ट - 1 स्थायी समितीद्वारे सादर करण्यात आलेल्या धोरणात्मक प्रस्तावास ही म.न.पा. महासभा ने मान्यता प्रदान केली.

9) नागपूर महानगरपालिकेच्या दवाखान्यामध्ये रोगोपचाराकरिता येणा-या दिव्यांगांवर उपचार निशुल्क करण्यास सभागृहाने मान्यता प्रदान केली.

यानंतर राष्ट्रगित होवून सभेची कार्यवाही अनिश्चित काळाकरिता स्थगित करण्यांत आली.

निगम सचिव
नागपूर महानगरपालिका, नागपूर

महापौर
नागपूर महानगरपालिका, नागपूर